

تصویر ابو عبد الرحمن الکوردی

اطلس جامع گیتاشناسی

راهنمای کامل جهان امروز

۹۲-۹۳

موسسه جغرافیایی و کارتوگرافی

گیتاشناسی

WWW.GITASHENASI.COM

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

اطلس جامع گیتاشناسی

راهنمای کامل جهان امروز

۹۲-۹۳

تأسیس ۱۳۵۱

موسسه جغرافیایی و کارتوگرافی

گیتاشناسی

WWW.GITASHENASI.COM

وضعیت نمایه سازی	: فیپا.
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۲۲۲۲۰
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۳۴۲-۴۳۱-۲
عنوان و نام پدیدآور	: ۱۲۵۰۰۰ ریال: ۹۲-۹۳ [اطلس]: راهنمای کامل جهان امروز/ اطلس جامع گیتاشناسی
وضعیت نشر	: تهیه و تدوین واحد پژوهش و تالیف گیتاشناسی، زیر نظر سعید بختیاری. تهران: موسسه جغرافیایی و کارتوگرافی گیتاشناسی، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۱ اطلس (۱۱۲ ص.): رنگی؛ ۳۴×۲۴ س.م.
فروست	: سری اطلس های گیتاشناسی؛ ۵۴۸.
توصیفگر	: اطلس ها، نقشه ها، قاره ها، نقشه های جهان، زمین در فضا علم هیات، منظومه شمسی، راه ها، نقشه سیاسی کشور، زمین شناسی، کشورها
شناسه افزوده	: بختیاری، سعید، ۱۳۳۰ -
شناسه افزوده	: موسسه جغرافیایی و کارتوگرافی گیتاشناسی . واحد پژوهش و تالیف

طرح، تهیه، کارتوگرافی رایانه ای و چاپ از:
مؤسسه جغرافیایی و کارتوگرافی گیتاشناسی

نمایشگاه و فروشگاه مرکزی: تهران - میدان هفت تیر، ابتدای خیابان کریمخان زند، شماره ۱۷، کد پستی: ۱۵۸۵۹۱۷۷۱۴، صندوق پستی: ۱۴۱۵۵-۳۴۴۱
 تلفن: ۸۸۸۳۹۳۶۲-۸۲، نمابر: ۸۸۳۴۲۳۷۸

مرکز پخش و فروش: تهران - خیابان انقلاب اسلامی، چهارراه ولی عصر، جنب پارک دانشجو، خیابان رازی، خیابان استاد شهریار، شماره ۲۰، کد پستی: ۱۱۳۳۷۳۴۶۱۱
 تلفن: ۶۶۷۰۳۲۲۱ و ۶۶۷۰۳۴۶۰ و ۶۶۷۱۳۶۰۳، نمابر: ۶۶۷۰۵۷۸۲
 www.gitashenasi.com; E-mail: info@gitashenasi.com

✱ اطلس جامع گیتاشناسی ۹۲-۹۳
 ✱ تهیه و تدوین: واحد پژوهش و تالیف گیتاشناسی، زیر نظر سعید بختیاری
 ✱ چاپ اول: پاییز ۱۳۹۲
 ✱ چاپ و صحافی: هامون
 ✱ تیراژ: ۲,۰۰۰ جلد
 ✱ قیمت: ۱۲۵,۰۰۰ ریال
 ✱ کلیه حقوق نشر برای مؤسسه گیتاشناسی محفوظ است.
 هر گونه استفاده تکثیری، تقلید و اقتباس، اسکن و کپی برداری از این اثر، اعم از الکترونیکی و چاپ، چه بصورت کامل یا بخشی از آن، یا استفاده در نرم افزارها، بدون اجازه کتبی از مؤسسه گیتاشناسی ممنوع است و متخلفین به موجب قانون حمایت از مؤلفان تحت تعقیب قضایی قرار خواهند گرفت.

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۳۴۲-۴۳۱-۲
 ISBN 978-964-342-431-2

به نام خدا

و مسکن آبان ماه ۱۳۹۰ در صفحات ۴۲ و ۴۳ اضافه شده است. لازم به ذکر است که علاوه بر ۳ استان جدید خراسان جنوبی، خراسان رضوی و خراسان شمالی، استان البرز نیز در کلیه نقشه‌های ایران مشخص شده است. به علاوه، برای هر یک از همسایگان ایران و مناطق نفت خیز خلیج فارس نقشه‌های جداگانه‌ای به چاپ رسیده و در ادامه، نقشه‌هایی از برخی مناطق و کشورهای مهم قاره آسیا آمده است. نکته دیگر این که نقشه روسیه که معمولاً جزء کشورهای اروپایی محسوب می‌گردد، به علت این که قسمت عمده خاک آن در آسیا قرار گرفته، در این بخش آمده و به طور استثناء جهت تفکیک تقسیمات اداری آن، دو نقشه به آن اختصاص یافته است.

در چهارمین بخش، پس از دو نقشه طبیعی و سیاسی از اروپا، نقشه راهنمای اتحادیه اروپا (با آخرین تغییرات تا ژوئیه ۲۰۱۳) و نقشه‌های سیاسی متعددی از کشورها و مناطق مهم اروپا آمده است. سپس در بخش پنجم پس از درج دو نقشه طبیعی و سیاسی از آفریقا، سه صفحه نیز به نقشه‌های دقیق تر از این قاره اختصاص یافته است.

بخش ششم به قاره امریکای شمالی و مرکزی تخصیص داده شده و در بخش هفتم نیز مجموعاً چهار نقشه طبیعی و سیاسی از قاره امریکای جنوبی و دو کشور مهم امریکای جنوبی، یعنی برزیل و آرژانتین درج شده است. سپس در طی سه صفحه، به نقشه‌های طبیعی و سیاسی کشورهای نواحی استرالیا و اقیانوسیه پرداخته شده و در پایان این قسمت نیز دو نقشه از مناطق پیرامونی قطب شمال و جنوب آمده است.

بخش انتهایی کتاب به معرفی کلی «کشورهای مستقل جهان» اختصاص یافته که طی آن مختصری از اوضاع سیاسی، اجتماعی و اقتصادی کشورها در قالب جداولی یکسان درج گردیده است. به علاوه، در این جداول پرچم و موقعیت هر کشور با استفاده از نقشه‌های مینیاتوری قاره آن چاپ شده است. برای تهیه جداول این بخش از آخرین منابع موجود تا تابستان ۱۳۹۲، از جمله سالنامه بریتانیکا، سالنامه فیشر، سالنامه جهان و همچنین برخی سایت‌های اینترنتی استفاده گردیده است. در این بخش نرخ برابری ارزها بر اساس برابری ارزش واحد پول هر کشور در مقایسه با دلار امریکا (معادل ۲۵،۰۰۰ ریال) در تابستان ۱۳۹۲ محاسبه شده است. همچنین در این بخش، به جای علامت اختصاری نام کشورها، پسوند دامنه اینترنتی کشورها ذکر شده است.

در این ویرایش، نقشه و اطلاعات مربوط به جدیدترین کشور جهان، یعنی «سودان جنوبی» هم آمده است. از کوزوو هم به عنوان یک کشور مستقل یاد شده، اگرچه تا تابستان ۱۳۹۲، تنها ۱۰۳ کشور آن را به رسمیت شناخته‌اند. امید است مجموعه حاضر به گوشه‌ای ولو کوچک از خواسته‌های دانش‌پژوهان و دانش‌آموزان و دانشجویان عزیز پاسخ دهد تا بر انجام وظیفه علمی و ملی خویش مفتخر باشیم. قدر مسلم آن است که استقبال هم‌میهنان عزیز، به ویژه فرهنگیان و فرهنگ دوستان از این گونه آثار و همچنین راهنمایی و ارشاد مشتاقان و صاحب‌نظران علم جغرافیا و نقشه، ما را بر آن خواهد داشت تا بیش از پیش بر تلاش خود بیفزائیم و در رسیدن به هدف‌های عالی‌تری چون تهیه و تدوین اطلس بین‌المللی جهان کوشا باشیم و از دشواری‌ها و کمبودها نهراسیم و هرگونه راهنمایی و ارائه طریق را با آغوش باز استقبال کنیم.

در پایان شایسته است تا از همکاران و مسئولین بخش‌های تدوین، کارتوگرافی، لیتوگرافی و چاپ، به ویژه آقای نادر حاتمی، مسئول بخش فنی، که در آماده‌سازی این اطلس به جد کوشیده‌اند، سپاسگزار باشیم و تلاش آنان را با استقبال هم‌میهنان عزیز پاداش دهیم.

سعید بختیاری
مؤسسه گیتاشناسی
پاییز ۱۳۹۲

علم جغرافیا از دیدگاه کارشناسان و اندیشمندان، بیان موقعیت و شرح ویژگی مکانهاست و برخی، نام جاینگاری بر آن می‌نهند. در روزگار ما دانش جغرافیا و توپوگرافی همگام با سایر علوم از ترقیات و پیشرفت‌های شگرفی بهره گرفته و پیوند نزدیکی با علوم زمین‌شناسی، هواشناسی، ژئوفیزیک، دور کاوی و یا به عبارت دیگر سنجش از دور و نجوم و سیاست و غیره برقرار ساخته و با چهره‌ای بس نوین پا در میدان گذارده و مشتاقان خویش را از منبع عظیم خود سیراب ساخته است.

نیاز و حس کنجکاوی، انسان‌ها را از دیرباز بر آن می‌داشت تا به ناشناخته‌ها دست یابند و زیستگاه خود را از نزدیک مورد شناسایی و بررسی قرار دهند. همگام با گسترش جوامع بشری، بر این تلاش افزوده شد و شناخت و بهره‌گیری از زیستگاه آدمیان، ابعاد گسترده‌ای یافت تا به حدی که در عصر حاضر به جایگاه والا و شایسته‌ای دست یافته و آگاهی از عوامل جغرافیایی و شناخت دست‌آوردهایی چون نقشه را بر همگان ضروری ساخته است.

از موقعیت ممتاز ژئوگرافی و توپوگرافی و به ویژه نقشه، در استراتژی‌های ملی و طرح‌های آبادانی و نظامی و آموزشی و غیره، همگی به خوبی آگاهیم و جایگاه ارزشمند آن را به درستی می‌شناسیم و بر نیاز خود در زمینه آشنایی و ارتباط هر چه بیشتر و نزدیک تر با نقشه معترفیم. در همین راستاست که سازمان‌های نقشه‌برداری و نقشه‌نگاری و مؤسسات جغرافیایی و توپوگرافی پا می‌گیرند و به پاسخگویی مشتاقان و راهنمایی علاقمندان و مراجعان می‌نشینند و سعی بر آن دارند تا با علم روز پیش روند و روز به روز بر تجهیز و آماده‌سازی خود بیفزایند.

مؤسسه گیتاشناسی نیز در طی سی و نه سال فعالیت، آثار بسیاری را در زمینه جغرافیای عمومی و کاربردی منتشر نموده که معروف‌ترین آنها «اطلس کامل گیتاشناسی» است که از سال ۱۳۵۷ تا ۱۳۸۱ در زمره یکی از مهم‌ترین و پرکاربردترین اطلس‌های جغرافیایی، مورد استفاده فارسی‌زبانان بوده است. در طی سالیان، در مطالب و شکل ارائه این اطلس تغییرات گوناگونی صورت گرفت و ویرایش‌های متعددی از آن به چاپ رسید.

از سال ۱۳۷۹ بازبینی و تجدید نظر اساسی در مطالب این اطلس در دستور کار مؤسسه گیتاشناسی قرار گرفت و با توجه به تغییرات گسترده‌ای که در شکل و محتوای این اطلس پدید آمد، نام آن به «اطلس جامع گیتاشناسی» تغییر یافت و نخستین ویرایش آن در سال ۱۳۸۲ به چاپ رسید. کلیه صفحات این اطلس به صورت رایانه‌ای تهیه شده و نقشه‌های طبیعی آن نیز با استفاده از فایل‌های مجموعه «ماونتن‌های مپس» (Mountain High Maps) که توسط شرکت دیجیتال ویزدام تولید شده، به چاپ رسیده است. به منظور به روز رسانی سریع‌تر مطالب و اطلاعات نقشه‌ها و جدول‌ها، از سال تحصیلی ۸۵-۸۴، سعی شده این اطلس به صورت سالانه منتشر شود و ویرایش کنونی هشتمین ویرایش سالانه محسوب می‌شود. از ویرایش هفتم، در مجموع ۱۶ صفحه جدید به بخش‌های مختلف اطلس افزوده شده است.

بخش نخست این مجموعه به مطالب عمومی زمین، منظومه شمسی و سیر تکاملی زمین از آغاز پیدایش تا کنون و همچنین خلاصه‌ای از «سیستم‌های تصویر نقشه» اختصاص یافته است. در این بخش، برای اولین بار، با اقتباس از کتاب نجوم به زبان ساده، اثر آقای دکتر محمد رضا خواجه‌پور، نگاهی کوتاه به تاریخ نجوم انداخته شده و ۴ صفحه نیز به نقشه آسمان شب اختصاص یافته است. بخش دوم با مجموعه‌ای از اطلاعات جغرافیایی آغاز گردیده و در ادامه، نقشه‌ای طبیعی از جهان، نقشه سیاسی جهان، جمعیت جهان، پوشش گیاهی جهان و آب و هوای جهان آمده است. با توجه به اهمیت روز افزون مسئله گرم شدن زمین و تبعات منفی آن برای تداوم حیات بر روی کره خاکی، در این بخش برای نخستین بار قسمتی از کتاب «زمین گرم»، نوشته آقای دکتر یوسف ثبوتی آورده شده است.

نقشه آسیا به صورت طبیعی و سیاسی در ابتدای بخش سوم قرار گرفته و پس از نقشه خاورمیانه، نقشه‌های متنوعی از ایران درج گردیده است. همچنین جدول مشخصات کلی تقسیمات کشوری ایران نیز با استفاده از آمارهای نفوس

اروپا

صفحه	مقیاس	عنوان
۶۶	۱:۲۵,۰۰۰,۰۰۰	نقشه طبیعی اروپا
۶۷	۱:۲۰,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی اروپا
۶۸	۱:۲۰,۰۰۰,۰۰۰	نقشه راهنمای اتحادیه اروپا
۶۹	۱:۵,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی شمال شرقی اروپا
۷۰	۱:۵,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی شرق اروپا
۷۱	۱:۶,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی جنوب شرقی اروپا
۷۲	۱:۴,۶۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی ایتالیا
۷۳	۱:۷,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی کشورهای اسکاندیناوی
۷۴	۱:۳,۱۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی آلمان
۷۵	۱:۴,۷۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی فرانسه
۷۶	۱:۴,۵۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی انگلستان
۷۷	۱:۴,۷۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی اسپانیا

افریقا

صفحه	مقیاس	عنوان
۷۸	۱:۳۵,۰۰۰,۰۰۰	نقشه طبیعی افریقا
۷۹	۱:۳۹,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی افریقا
۸۰-۸۱	۱:۱۷,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی شمال افریقا
۸۲	۱:۱۷,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی جنوب افریقا

امریکای شمالی

صفحه	مقیاس	عنوان
۸۳	۱:۳۳,۰۰۰,۰۰۰	نقشه طبیعی امریکای شمالی
۸۴	۱:۳۴,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی امریکای شمالی
۸۵	۱:۲۲,۷۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی کانادا
۸۶	۱:۱۶,۳۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی ایالات متحده امریکا
۸۷	۱:۱۲,۵۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی امریکای مرکزی و جزایر هند غربی

امریکای جنوبی

صفحه	مقیاس	عنوان
۸۸	۱:۲۸,۰۰۰,۰۰۰	نقشه طبیعی امریکای جنوبی
۸۹	۱:۳۴,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی امریکای جنوبی
۹۰	۱:۲۰,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی برزیل
۹۱	۱:۱۳,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی آرژانتین

اقیانوسیه

صفحه	مقیاس	عنوان
۹۲	۱:۲۸,۰۰۰,۰۰۰	نقشه طبیعی اقیانوسیه
۹۳	۱:۲۷,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی اقیانوسیه
۹۴	۱:۲۰,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی استرالیا
۹۵	۱:۳۶,۵۰۰,۰۰۰	نقشه سرزمین جنوبگان
۹۵	۱:۴۶,۵۰۰,۰۰۰	نقشه نواحی شمالگان

کشورهای مستقل جهان

صفحه	عنوان
۹۶-۱۱۲	کشورهای مستقل جهان

فهرست مطالب

زمین و منظومه شمسی

صفحه	عنوان
۵	خلاصه‌ای از تاریخ علم نجوم
۶-۹	نقشه آسمان شب
۱۰-۱۱	منظومه شمسی
۱۲-۱۳	سیر تکاملی زمین از آغاز تا کنون
۱۴-۱۵	زمین و ماه
۱۶-۱۷	ساختار زمین
۱۸-۱۹	سیستم های تصویر نقشه

جهان

صفحه	مقیاس	عنوان
۲۰-۲۳	-	اطلاعات جغرافیایی
۲۴-۲۵	۱:۹۷,۰۰۰,۰۰۰	نقشه طبیعی جهان
۲۶-۲۷	۱:۶۳,۵۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی جهان
۲۸-۲۹	۱:۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	نقشه توزیع جمعیت جهان
۳۰-۳۱	-	نقشه پوشش گیاهی جهان
۳۲-۳۳	۱:۱۳۰,۰۰۰,۰۰۰	نقشه آب و هوای جهان
۳۴-۳۵	-	گرمایش زمین
۳۶	۱:۱۲۹,۰۰۰,۰۰۰	نقشه مناطق زمانی جهان

آسیا

صفحه	مقیاس	عنوان
۳۷	۱:۵۷,۰۰۰,۰۰۰	نقشه طبیعی آسیا
۳۸	۱:۴۴,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی آسیا
۳۹	۱:۱۷,۰۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی خاورمیانه

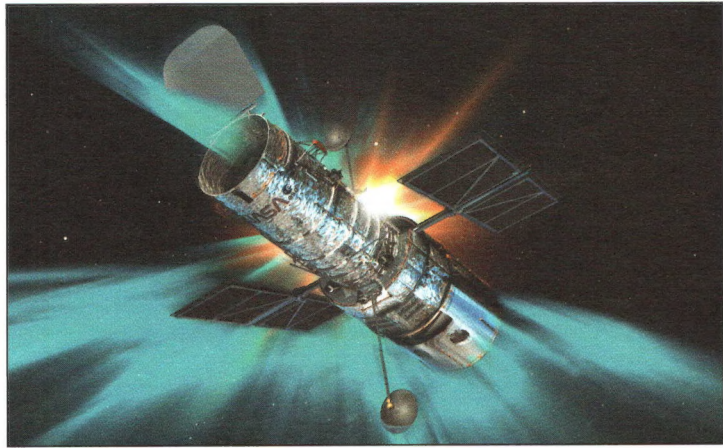
ایران

صفحه	مقیاس	عنوان
۴۰-۴۱	۱:۵,۱۵۰,۰۰۰	نقشه طبیعی ایران
۴۲-۴۳	-	مشخصات کلی تقسیمات کشوری ایران
۴۴-۴۵	۱:۵,۰۰۰,۰۰۰	نقشه تقسیمات کشوری ایران
۴۶-۴۷	۱:۵,۰۰۰,۰۰۰	نقشه راههای ایران
۴۸	۱:۷,۷۰۰,۰۰۰	نقشه منابع آب ایران
۴۹	۱:۷,۷۰۰,۰۰۰	نقشه زمین شناسی ایران
۵۰	۱:۴,۳۵۰,۰۰۰	نقشه عمومی دریای خزر
۵۱	۱:۴,۵۰۰,۰۰۰	نقشه عمومی خلیج فارس
۵۲	۱:۱,۹۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی آذربایجان
۵۳	۱:۱,۵۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی ارمنستان
۵۴	۱:۵,۶۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی ترکیه
۵۵	۱:۴,۶۷۰,۰۰۰	نقشه سیاسی عراق
۵۶	۱:۷,۳۵۰,۰۰۰	نقشه سیاسی پاکستان
۵۷	۱:۴,۷۵۰,۰۰۰	نقشه سیاسی افغانستان
۵۸	۱:۴,۳۵۰,۰۰۰	نقشه سیاسی ترکمنستان
۵۹	۱:۱۱,۵۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی هند
۶۰	۱:۲۷,۴۰۰,۰۰۰	نقشه عمومی روسیه
۶۱	۱:۲۷,۴۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی روسیه
۶۲	۱:۱۹,۲۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی چین
۶۳	۱:۹,۸۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی قزاقستان
۶۴	۱:۸,۸۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی ژاپن
۶۵	۱:۱۷,۳۰۰,۰۰۰	نقشه سیاسی اندونزی

داده می شود، آلبرت اینشتاین است و کیهان شناسی و اخترفیزیک سخت به نظریه نسبیت او متکی اند. در این دوره نجومی است که ما زندگی می کنیم و تا پایان آن راه درازی در پیش است.

تلسکوپ فضایی هابل، برای تهیه تصاویر کاملتر از فضاها دور دست

تا آنجا که دانش بشری اجازه می دهد می توان گفت که جهان ما از میلیاردها کهکشان تشکیل شده و هر کدام از این کهکشان ها هم منظومه ای را با صدها میلیارد ستاره تشکیل می دهند. در دل هر منظومه کهکشانی، علاوه بر این تعداد ستاره، تعداد بی شماری سحابی نیز که عمدتاً مراحل پیش تولید ستارگان را طی می کنند، وجود دارد.

کهکشان ما، کهکشان راه شیری، خود بخشی از مجموعه چندین کهکشان، از جمله کهکشان امراه الملسله یا آندرومدا است که به «گروه محلی کهکشان ها» موسوم است.

بنا بر فرضیه ای که بسترین پذیرش را در میان دانشمندان علم فیزیک به خود جلب کرده است، حدود ۱۰ الی ۱۵ میلیارد سال از خلقت هستی می گذرد و نقطه آغازین جهان را با انفجاری بزرگ قرین می دانند که به مهبانگ یا بیگ بنگ موسوم شده است.

خورشید و به تبع آن منظومه شمسی ما هم حدود ۴٫۶ میلیارد سال پیش در یکی از بازوهای مارپیچی کهکشان راه شیری به وجود آمده است.

تصویری از کهکشان امراه الملسله یا آندرومدا، کهکشانی شبیه به کهکشان ما

خلاصه ای از تاریخ علم نجوم

تاریخ نجوم را می توان به سه دوره تقسیم کرد: دوره زمین مرکزی، دوره کهکشانی و دوره کیهانی. آغاز دوره اول در تاریخ باستان است و پایان آن در قرن شانزدهم. دوره دوم از قرن هفدهم تا قرن نوزدهم طول کشید و دوره سوم در قرن بیستم آغاز شد و هنوز ادامه دارد.

دوره زمین مرکزی

منجمان نخستین معتقد بودند که زمین باید در مرکز جهان باشد و فرض می کردند که خورشید، ماه و ستارگان به دور زمین ساکن می گردند. علاقه آنان که به معنای امروزی کلمه چندان علمی نبود، به طور عمده معطوف بود به مسائل عملی، به رابطه واقعی یا فرضی رویدادهای آسمانی با حوادث زمینی و به جستجوی آسمان به خاطر یافتن نشانه هایی از وقایع سعد و نحس.

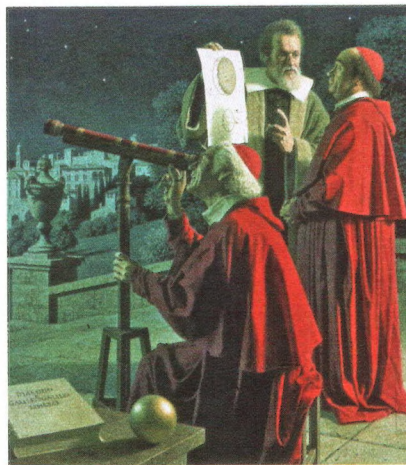
با وجود این کشف های برجسته ای در این دوران صورت پذیرفت. گاهشماری با دقت زیاد رشد کرد. دایرة البروج- مسیر ظاهری خورشید از میان ستارگان - به دقت تمام تعریف شد. دوره کامل کسوف و خسوف تعیین گردید و حتی در قرن دوم پیش از میلاد به حرکت محور زمین پی برده شد. پایان دوره زمین مرکزی در قرن شانزدهم با شخصیت بزرگ نیکولائوس کوپرنیکوس پیوندی نزدیک دارد.

دوره کهکشانی

می توان گفت که نجوم جدید با این دوره آغاز می شود. کوپرنیکوس نشان داد که زمین، نه تنها مرکز جهان نیست، بلکه فقط یکی از سیاراتی است که به دور خورشید مرکزی می گردد. معلوم شد که زمین، که به هیچ روی منحصر به فرد نیست، سیاره ای کاملاً معمولی است که به طرزی معمولی، حرکاتی معمولی دارد.

در حقیقت آشکار شد که خورشید مرکزی خود ستاره ای از ستاره های بی شمار آسمان است؛ یکی از میلیاردها ستاره همانند دور و بر ما است که برخی بزرگ تر و بعضی کوچک تر از خورشید، برخی سنگین تر و بعضی سبک تر از آن اند. در این دوره روش مطالعه نجوم، پیوسته علمی تر شد و انگیزه اصلی آن میل به شناخت و فهم قوانین بنیادی حاکم بر حرکت اجرام آسمانی و توضیح چیزهایی بود که بشر به چشم می دید.

پیشرفتی که از قرن شانزدهم تا پایان قرن نوزدهم صورت گرفت، نتیجه تلفیق کارآمدی بود از رصدهای پردامنه، وسایل پیشرفته و کار نبوغ آمیز علمی. اطلاعات وسیعی که اهمیت بنیادی داشت، با کار سخت رصد- کنندگان دقیق، که نام بزرگ تیخوبرائه در صدر آنان است، جمع آوری شد. البته ورود تلسکوپ به ساحت نجوم توسط گالیله در سال ۱۶۱۰ میلادی نشانه مرحله مهمی در تکامل علم نجوم به شمار می رود، همان طور که اختراع بعدی طیف نما نیز چنین بود.

گالیله در حال تشریح عملکرد تلسکوپ برای کاردیناها

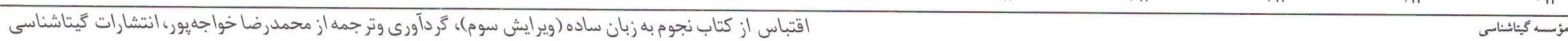
دوره کیهانی

در این دوره آشکار شد که کهکشان ستاره هایی که خورشید ما به آن تعلق دارد فقط یکی از کهکشان های بسیاری است که برخی بزرگ تر از کهکشان ما و بعضی کوچک تر اند. بخش زیادی از تحقیقات نجومی یک قرن اخیر به این کوشش اختصاص داشته است که تصویری «کامل» از جهان به دست آوریم. تلسکوپ های نوری بزرگ تر و نیز تلسکوپ های رادیویی عظیم برای کمک به این تحقیقات ساخته شده اند. نابغه بزرگی که در ذهن عامه مردم بیش از همه با این دوره ارتباط

بعد: فاصله زاویه ای یک جرم سماوی از دایره ساعتی مبدأ، که در طول معدل -

تهیه نقشه‌هایی از آسمان شب با همان مشکلاتی مواجه است که تهیه نقشه از

قرار دارد.

صورت فلکی: گروهی از ستارگان که ظاهراً در آسمان به یکدیگر نزدیک اند.
قدر: یا قدر ظاهری، عددی که حاکی از روشنی ظاهری یک ستاره است.
ستاره‌های پر نور با اعداد کوچک، مثلاً قدر ۱، مشخص می‌شوند و ستاره‌های کم‌فروغ با اعداد بزرگ، مثلاً قدر ۵.

قطب‌های آسمان: نقاط تقاطع ادامه‌ی محور زمین با کره‌ی آسمان.

کره‌ی آسمان: یا کره‌ی سماوی، کره‌ای خیالی به شعاع بی‌نهایت و محیط بر زمین که چون پرده‌ای تصور می‌شود که همه‌ی اجرام سماوی بر زمینه‌ی آن اند.
کهکشان: اجتماع بزرگی از ستاره‌ها در فضا، هر کهکشان شامل میلیاردها ستاره است و کیهان به نوبه‌ی خود حاوی میلیاردها کهکشان است. شکل بسیاری از کهکشان‌ها مارپیچی است، اما گونه‌های دیگری هم وجود دارد.

منطقه‌ی البروج: نوار از آسمان به عرض تقریبی هشت درجه در هر دوسوی دایره‌ی البروج. منطقه‌ی البروج در طول به دوازده قسمت تقسیم شده و هر قسمت ۳۰ درجه‌ای را یک برج می‌خوانند. هربرج را از ۲۰۰۰ سال پیش به نام صورت فلکی واقع در آن منطقه نامیده‌اند. خورشید و ماه حرکت ظاهری خود را در این منطقه طی می‌کنند.

میل: فاصله‌ی زاویه‌ای جرم سماوی از معدل النهار یا استوای آسمان، که بر حسب درجه، دقیقه و ثانیه سنجیده می‌شود. میل، نظیر عرض جغرافیایی در مورد زمین است.

النهار از صفر تا ۳۶۰ درجه (یا از ساعت صفر تا ۲۴) از مشرق به مغرب اندازه‌گیری می‌شود. بعد نظیر طول جغرافیایی است.

دایره‌ی اعتدال: یا دایره‌ی ساعتی مبداء، دایره‌ی ساعتی‌ای است که از نقطه‌ی اول حمل عبور می‌کند و مبداء بعد و زوایای ساعتی محسوب می‌شود.

دایره‌ی البروج: دایره‌ی عظیمه‌ای بر کره‌ی آسمان که از تقاطع آن با صفحه‌ی مداری زمین حاصل می‌شود و یا به عبارت دیگر، مسیری که خورشید در حرکت ظاهری سالانه خود به دور زمین، بر کره‌ی آسمان می‌پیماید.

دایره‌ی ساعتی: دایره‌ی ساعتی نظیر نصف النهار جغرافیایی است، یعنی دایره‌ی عظیمه‌ای است در کره‌ی آسمان که از دو قطب آسمان می‌گذرد.

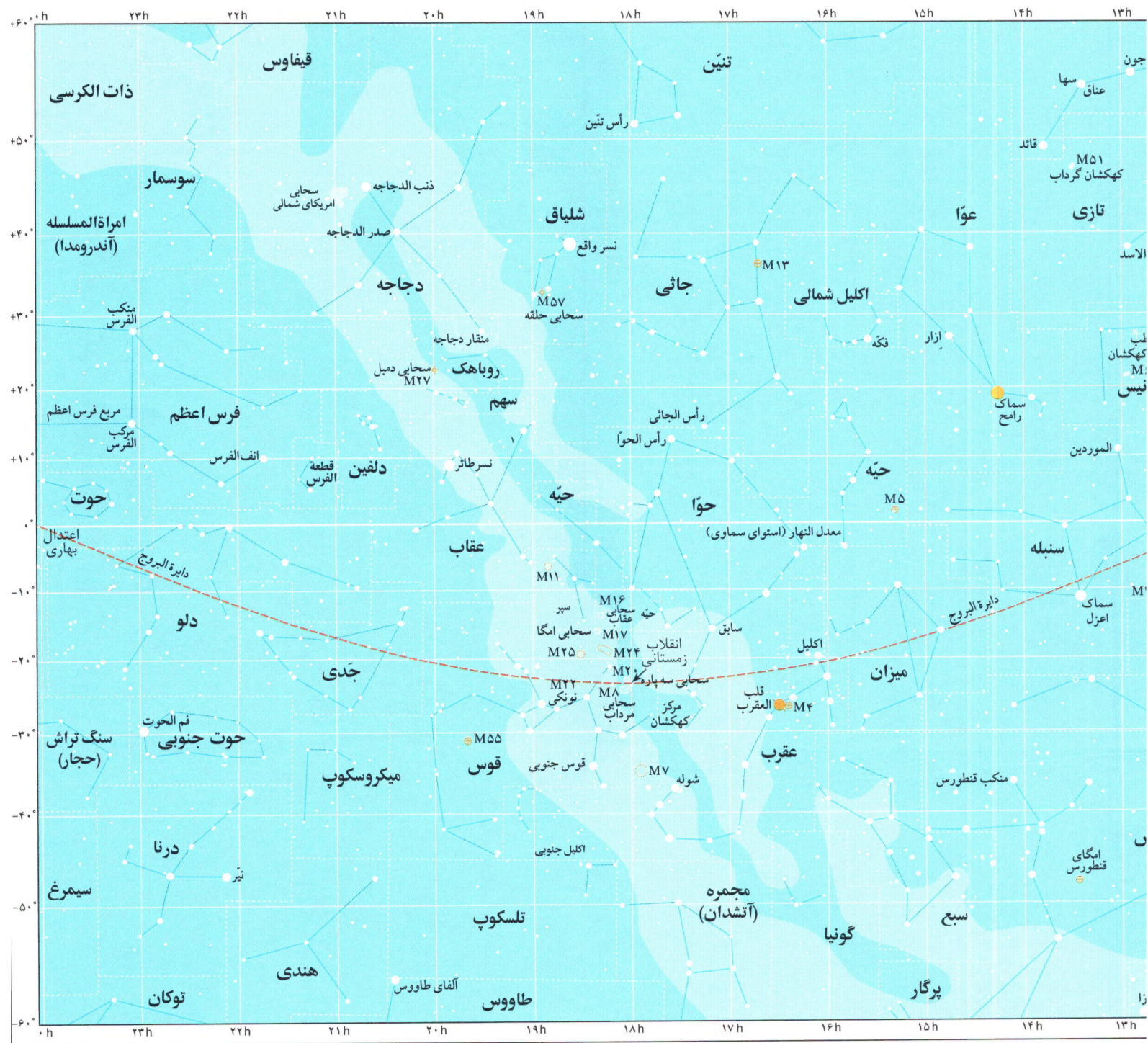
راه کهکشان: نوار نورانی بر آسمان شب که بخشی از کهکشان ما است و معلول تمرکز ستارگان کهکشان راه شیری در این نوار است.

زاویه‌ی ساعتی: زاویه‌ی ساعتی نظیر طول جغرافیایی است و عبارت است از زاویه‌ای است که بین زاویه‌ی ساعتی مبداء، به سمت غرب، و زاویه‌ی ساعتی مکانی معین وجود دارد. این مقدار معمولاً بر اساس واحد زمان، یعنی ساعت، دقیقه و ثانیه و گاهی درجه‌ی قوس، از صفر تا ۳۶۰ درجه بیان می‌شود.

سحابی: ابر وسیعی از ابر، گاز و غبار در فضا.

سحابی سیاره‌ای: سحابی‌ای که شکل ظاهری آن (در بزرگنمایی کم) به سیاره شباهت دارد.

سمت الرأس: یا سرسو، نقطه‌ای بر کره‌ی آسمان که مستقیماً بالای سر ناظر زمینی

۲۰۰۰ سالی که از نام گذاری این صورت ها می گذرد، جابه جایی هایی در مکان این صورت ها پیش آمده و این صورت ها با ماههای همنام خود انطباق کامل ندارند.

آسمان نیمکره شمالی

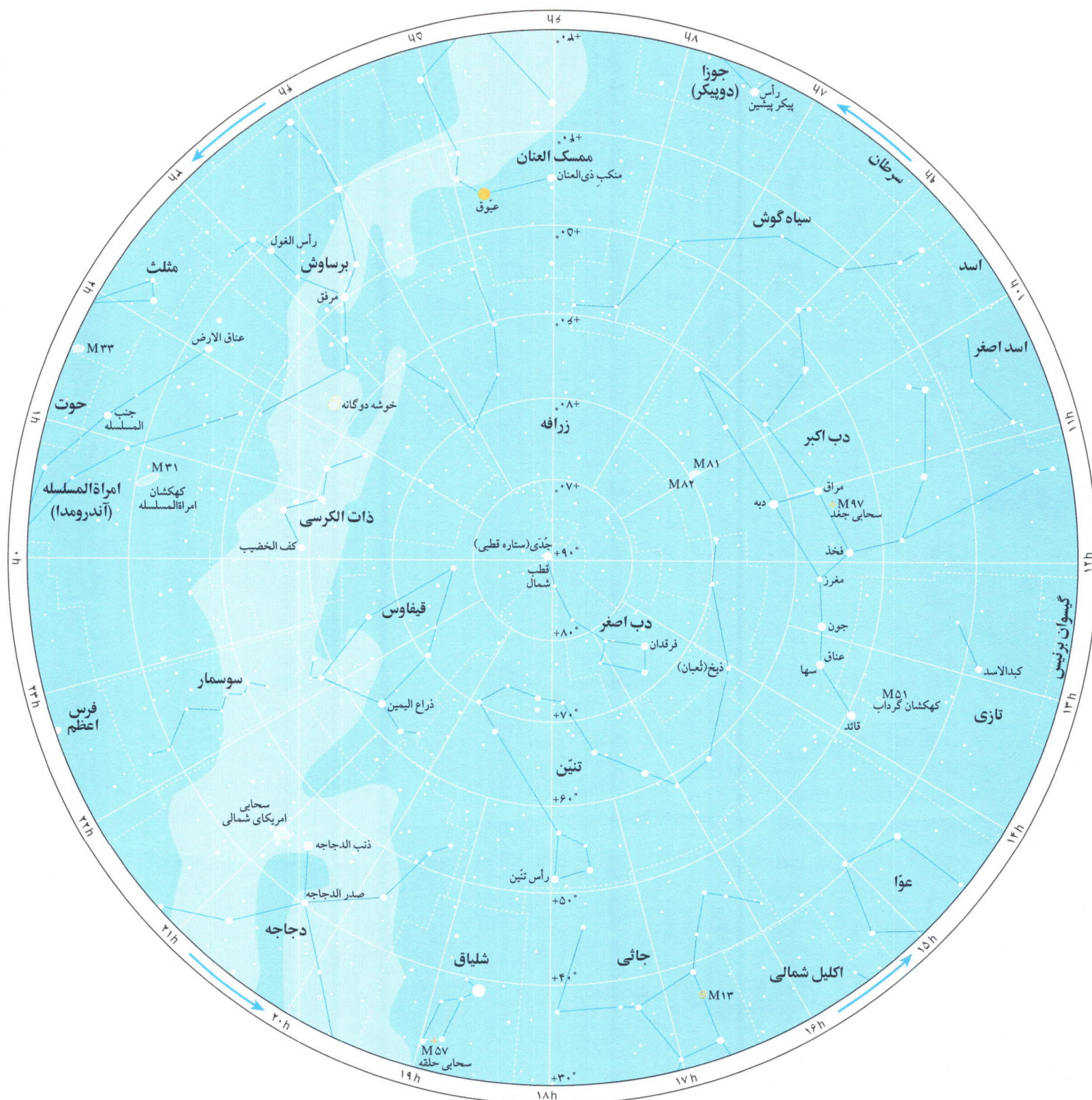
معروف ترین صورت فلکی نیمکره شمالی، دب اصغر است که ستاره قطبی، یا جدی در انتهای آن قرار دارد و برای ساکنین زمین که در عرض جغرافیایی بالاتر از ۲۵ درجه شمالی زندگی می کنند، در تمام مدت سال قابل رؤیت است. پس از آن صورت فلکی دب اکبر از اهمیت خاصی برخوردار است، زیرا با ادامه فاصله بین مراق و دبه به اندازه شش برابر از لبه آبگردان یا ملاقه دب اکبر می توان به محل ستاره قطبی یا جدی رسید. هردو صورت فلکی دب اصغر و دب اکبر دارای دو مجموعه ستاره شاخص هستند که شکل آبگردان یا ملاقه را تداعی می کنند. آشنایی با این دسته از ستاره ها مهم است، زیرا که مکان صورت های فلکی دیگر، اغلب اوقات با مراجعه به آن تعیین می شود. دب اکبر را در هر شب صاف در اکثر نقاط نیمکره شمالی می توان دید.

نقطه اعتدال: یا برابران، هریک از دو نقطه تقاطع دایره البروج و معدل النهار یا استوای آسمان. هنگامی که خورشید در هریک از این دو نقطه باشد، طول شب و روز در همه نقاط زمین برابر است. خورشید هر سال در حدود اول فروردین از نقطه اعتدال بهاری، و در حدود اول پاییز از نقطه اعتدال پاییزی عبور می کند.

نقطه انقلاب: دو نقطه در دایره البروج، که زاویه میل خورشید در آن نقاط به حداکثر جنوبی یا شمالی خود می رسد. از نظر ناظر زمینی در نیمکره شمالی، انقلاب زمستانی حوالی اول دی ماه اتفاق می افتد و انقلاب تابستانی در حدود اول تیرماه.

منطقه البروج

صورت های فلکی واقع بر منطقه البروج از دوران قدیم، از اهمیت زیادی، هم به لحاظ گاهشماری و تقویم و هم به لحاظ موقعیت یابی برخوردار بوده اند. دوازده برج یا صورت واقع بر منطقه البروج، به ترتیب عبارت اند از: حمل، ثور، جوزا، سرطان، اسد، سنبله، میزان، عقرب، قوس، جدی، دلو و حوت، که به ترتیب معادل ماههای فارسی فروردین تا اسفند می باشند. اگرچه در مدت بیش از

صورت فلکی، روشنی چهره آن را بسی بیشتر می کند. درخشان ترین ستاره این صورت فلکی، یعنی آلفا-صلیب یا به طور عام همان صلیب، تقریباً به روشنی ابط الجوزا است.

قدر ظاهری آلفا-قنطورس و بتا-قنطورس هر دو از یک کمتر است. ستاره آلفا-قنطورس به دو دلیل ستاره شاخصی است: اول اینکه این ستاره در فاصله ۴۳ سال نوری، نزدیکترین ستاره به ما است و دیگر اینکه این ستاره با نام رجل قنطورس (پای قنطورس)، در نزد دریانوردان در سراسر جهان شهرت دارد.

نزدیکی آلفا و بتای قنطورس به هم کاملاً ظاهری است و تنها از دید ناظر زمینی بدین گونه دیده می شود، در حالی که فاصله بتا قنطورس از ما بیش از ۱۹۰ سال نوری است.

بر خلاف نیمکره شمالی، در نیمکره جنوبی هیچ ستاره شاخصی در حوالی قطب جنوب آسمان وجود ندارد.

آسمان نیمکره جنوبی

سه صورت فلکی زیبا در آسمان نیمکره جنوبی شاخص است: حمال یا کارینا، صلیب جنوبی و قنطورس. صلیب جنوبی مورد علاقه اهالی استرالیا و زلاند نو است و صورت فلکی قنطورس نیز دو ستاره در زمره بیست ستاره پر نور آسمان را در خود جای داده است.

ستاره آلفا-حمال یا سهیل، دومین ستاره درخشان آسمان، و درخشان ترین ستاره آسمان نیمکره جنوبی است. قدر ظاهری آن ۰٫۹- است که با ۱٫۶- قدر شعریای یمانی، پر نورترین ستاره آسمان، قابل قیاس است. سهیل را در شب های زمستان در جنوبی ترین نقاط ایران می توان دید. این ستاره تقریباً هم زمان با شعریای یمانی از نصف النهار مکان عبور می کند.

صلیب جنوبی را عموماً زیباترین صورت آسمان می دانند. جمع و جور بودن این

منظومه شمسی

منظومه شمسی تشکیل شده است از خورشید، ۸ سیاره، ۱۶۹ قمر، سیاره‌های کوتوله، تعداد بی شماری سیارک، کمر بند کایپر، ستاره‌های دنباله دار، شهاب‌وارها و غبار. سیارات منظومه شمسی به چهار سیاره داخلی جامد و سنگی، شامل عطارد (تیر)، زهره (ناهید)، زمین و مریخ (بهرام)؛ دو سیاره بزرگ گازی، شامل مشتری (برجیس)، زحل (کیوان)؛ و دو سیاره یخی اورانوس و نپتون تقسیم می‌شود.

بر اساس تعریف جدیدی که در سال ۲۰۰۶ از سوی انجمن جهانی ستاره‌شناسی انتشار یافت و به تدریج مورد قبول بیشتر ستاره‌شناسان واقع شده است، منظومه شمسی از ۸ سیاره تشکیل یافته و نپتون آخرین سیاره منظومه شمسی محسوب می‌شود. در سالهای بعد، اجرایی نظیر پلوتون که مشاهبت‌های زیادی با سیارات منظومه شمسی دارند، سیاره‌های کوتوله نامیده شدند. این گونه اجرام به تعادل هیدرواستاتیکی رسیده و شکل کروی یافته‌اند، اما نتوانسته‌اند اطراف مدار انتقالی خود را از اجرام دیگر پاکسازی کنند. در حال حاضر رده سیاره‌های کوتوله به ترتیب فاصله از خورشید، عبارت‌اند از: سرس، پلوتون، هائومیا، ماکي ماکي و اریس. با توجه به پیش‌بینی‌های ستاره‌شناسان انتظار می‌رود تعداد سیاره‌های کوتوله به تدریج افزایش یابد.

در تمام پهنه منظومه شمسی، به لحاظ حرارت و تشعشع خورشید، تنها نواحی میان مدار زهره و مریخ مستعد پیدایش و تداوم حیات است. در تصاویر این دو صفحه، اندازه خورشید و سیارات به تناسب تعیین شده‌اند، اما فاصله آنها از هم طبق مقیاس نیست.

مشتری
(برجیس)
JUPITER

مریخ
(بهرام)
MARS

زمین
EARTH

زهره
(ناهید)
VENUS

عطارد
(تیر)
MERCURY

خورشید
SUN

خورشید

خورشید به عنوان هسته مرکزی منظومه شمسی، ستاره‌ای است از نوع ستارگان کوتوله زرد و در میان میلیاردها ستاره کهکشان راه شیری، ستاره‌ای متوسط محسوب می‌شود. نزدیک‌ترین ستاره به ما، پس از خورشید، ستاره آلفا-قنطورس است که نسبت به خورشید، حدود ۲۷۰،۰۰۰ بار دورتر است. خورشید بر خلاف زمین تماماً گاز است و انرژی آن عمدتاً از طریق واکنش‌های گرما هسته‌ای در هسته مرکزی آن تولید می‌شود. در اثر فعل و انفعالات درونی و بیرونی، لایه‌ها و پدیده‌های گوناگونی در سطح آن پدید می‌آید که عمده‌ترین آنها عبارت‌اند از: نورسپهر، قام‌سپهر، زبانه، کلف، تاج، مشعل، شراره و لکه‌های خورشیدی.

میانگین فاصله از زمین: ۱۴۹،۶۰۰،۰۰۰ کیلومتر
میانگین فاصله از مرکز کهکشان راه شیری: ۳۰،۰۰۰ سال نوری
قطر: ۱،۳۹۰،۰۰۰ کیلومتر (۱۰۹ برابر زمین)
میانگین قطر زاویه‌ای ظاهری: ۳۱ دقیقه و ۵۹ ثانیه
دوره تناوب چرخش در استوا: ۲۴ روز و ۱۶ ساعت
میانگین سرعت مداری: ۲۵۰ کیلومتر در ثانیه
دوره حرکت انتقالی به دور کهکشان راه شیری: ۲۲۴ میلیون سال
زاویه میل محور خورشید با دایره البروج: ۷ درجه و ۵۱ دقیقه
دمای مؤثر نورسپهر: ۵،۷۷۸ کلین
دمای مرکز خورشید: ۱۵،۷۰۰،۰۰۰ کلین
حجم: ۱،۲۵۰،۰۰۰ برابر حجم زمین
جرم: ۱۰۲۷ برابر زمین (۳۳۳،۰۰۰ برابر زمین)
چگالی متوسط: ۰،۲۵۱ چگالی متوسط زمین

مشخصات سیاره‌ها

میانگین فاصله از خورشید:
قطر:
زاویه میل استوا با مدار آن:
زاویه میل مدار با دایره البروج:
دوره حرکت وضعی به دور محور:
دوره حرکت انتقالی به دور خورشید:
خروج از مرکز مدار:
میانگین سرعت مداری:
حجم:
جرم:
چگالی:
حد اقل دما:
حد اکثر دما:
سرعت گریز از مدار:
تعداد قمرها:

عطارد
(تیر)

۵۸،۰۰۰،۰۰۰ کیلومتر
۴،۸۷۹ کیلومتر
۳۸ درجه
۷ درجه و ۱۴٫۶ ثانیه
۵۸٫۷ روز
۸۸ روز
۰٫۲۰۵۶
۴۸ کیلومتر در ثانیه
۰٫۰۶ جرم زمین
۰٫۰۵۵ جرم زمین
۰٫۹۸۴ چگالی زمین
۱۸۳- درجه سانتی‌گراد
۴۲۷ درجه سانتی‌گراد
۴٫۲ کیلومتر در ثانیه
ندارد

زهره
(ناهید)

۱۰۷،۶۰۰،۰۰۰ کیلومتر
۱۲،۱۰۴ کیلومتر
۳٫۴ درجه
۳٫۴ درجه
۲۴۳ روز (در جهت معکوس)
۲۲۵ روز
۰٫۰۰۷
۳۵ کیلومتر در ثانیه
۰٫۹۰ جرم زمین
۰٫۸۲ جرم زمین
۰٫۹۵ چگالی زمین
۱۵- درجه سانتی‌گراد
۴۸۰ درجه سانتی‌گراد
۱۰٫۵ کیلومتر در ثانیه
ندارد

کهکشان راه شیری

کهکشان ما، کهکشان راه شیری، شباهت بسیار زیادی به کهکشان بزرگ المرأة المسلسلة دارد، ولی بسیار از آن کوچکتر است. راه شیری جزء کهکشانهای مارپیچی است و بیش از ۲۰۰ میلیارد ستاره را در خود جای داده است. طول قطر آن به بیش از صد هزار سال نوری می رسد. از پنج بازوی آن، چهار تا از مرکز منشعب شده و تمرکز ستارگان و ابرهای گازی شکل در آن بیشتر از نواحی بین بازوها است. خورشید و منظومه شمسی در قسمت بیرونی یکی از بازوهای آن قرار دارد. اگرچه خورشید و منظومه شمسی با سرعتی بالغ بر ۷۰۰،۰۰۰ کیلومتر در ساعت به دور هسته مرکزی کهکشان در حال چرخش است، با این حال بیش از ۲۲۰ میلیون سال طول می کشد تا یک دور گردش آن کامل شود. تصویر پایین، کهکشان راه شیری را از کنار نشان می دهد و موقعیت خورشید با علامت بعلاوه قرمز مشخص شده است.

پیدایش منظومه شمسی

طبق نظریه ای که در حال حاضر مقبول عموم دانشمندان است، منظومه شمسی از یک ابر بزرگ گاز و غبار، که سحابی اولیه نامیده می شود، شکل گرفته است (الف). این سحابی رفته رفته متراکم شده و احتمالاً در اثر امواج ناشی از انفجار یک ستاره به صورت یک صفحه چرخان درآمده است (ب). به تدریج در اثر نیروی بسیار عظیم جاذبه، بیشتر مواد موجود در هسته مرکزی آن متراکم شده و با فعال شدن فعل وانفعالات هسته ای، خورشید به وجود آمده است (ج). قسمتهای بیرونی، که همچون قرص در گرداگرد بخش مرکزی قرار گرفته بوده اند، به توده های مستقلی تراکم یافته اند و هر کدام به صورت سیاره ای درآمده اند (د). از باقیمانده مواد سحابی نیز سیارکها و دنباله دارها شکل گرفته اند. طبق این نظریه، عمر منظومه شمسی در حدود ۴٫۶ میلیارد سال تخمین زده می شود.

الف - حدود ۴/۶ میلیارد سال پیش

ب - ۱۰ میلیون سال بعد

ج - ۲۰ میلیون سال بعد

د - ۱۲۰ میلیون سال بعد تا کنون

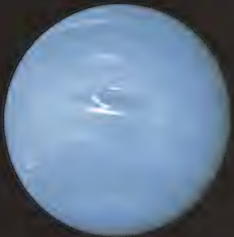
زحل
(کیوان)
SATURN

اورانوس
URANUS

نپتون
NEPTUNE

زمین
(+)

۱۴۹،۶۰۰،۰۰۰ کیلومتر
۱۲،۷۵۶ کیلومتر (در استوا)
۲۳٫۵ درجه
صفر درجه
۲۳ ساعت و ۵۶ دقیقه و ۴ ثانیه
تجومی: ۳۶۵٫۲۵۶ روز متوسط
۰٫۱۷
۳۰ کیلومتر در ثانیه
حدود هزار میلیارد کیلومتر مکعب
۶،۶۰۰ میلیارد میلیارد تن
۵٫۵ برابر چگالی آب
۸۹ و ۲ - درجه سانتی گراد
۷۰ و ۷ - درجه سانتی گراد
۱۱ کیلومتر در ثانیه
۱

مریخ
(+)

۲۲۷،۰۰۰،۰۰۰ کیلومتر
۶،۷۹۰ کیلومتر (استوایی)
۲۵٫۲ درجه
۱٫۸۵ درجه
۲۴ ساعت و ۳۷ دقیقه و ۳۳ ثانیه
۶۸۷ روز
۰٫۹۳
۲۴ کیلومتر در ثانیه
۰٫۱۵ حجم زمین
۰٫۱۰۷ جرم زمین
۰٫۷ چگالی زمین
۱۴۰ - درجه سانتی گراد
۲۰ - درجه سانتی گراد
۵ کیلومتر در ثانیه
۲

مشتری
(+)

۷۷۸،۵۱۰،۰۰۰ کیلومتر
۱۴۲،۹۸۴ کیلومتر (استوایی)
۳ درجه و ۷ دقیقه
۱ درجه و ۱۸ دقیقه و ۱۸ ثانیه
۹ ساعت و ۵۵ دقیقه و ۳۰ ثانیه
۱۱٫۸۶ سال
۰٫۴۹
۱۳٫۱ کیلومتر در ثانیه
۱،۳۲۱ برابر حجم زمین
۳۱۷٫۸ برابر جرم زمین
۰٫۲۴ چگالی زمین
۱۷۰ - درجه سانتی گراد در شب
۳۵۰ - درجه سانتی گراد در روز
۵۹٫۵ کیلومتر در ثانیه
۶۴

زحل
(کیوان)

۱،۴۳۳،۰۰۰،۰۰۰ کیلومتر
۱۲۰،۵۰۰ کیلومتر (استوایی)
۲۶ درجه و ۴۳ دقیقه
۲ درجه و ۲۹ دقیقه و ۲۳ ثانیه
۱۰ ساعت و ۱۴ دقیقه و ۲۴ ثانیه
۲۹٫۴۶ سال
۰٫۵۵۷
۹٫۶۴ کیلومتر در ثانیه
۷۶۴ برابر حجم زمین
۹۵ برابر جرم زمین
۰٫۲۵ چگالی زمین
۱۸۵ - درجه سانتی گراد
۱۲۲ - درجه سانتی گراد
۳۶ کیلومتر در ثانیه
۶۲

اورانوس

۲،۸۷۶،۵۰۰،۰۰۰ کیلومتر
۵۱،۱۲۰ کیلومتر (استوایی)
۹۷ درجه و ۵۳ دقیقه
۴۶ دقیقه و ۲۳ ثانیه
۱۷ ساعت و ۱۴ دقیقه و ۲۳ ثانیه
۸۴٫۳۲ سال
۰٫۴۴
۶٫۸ کیلومتر در ثانیه
۶۲ برابر حجم زمین
۱۴٫۵۴ برابر جرم زمین
۰٫۲۳ چگالی زمین
۲۲۴ - درجه سانتی گراد
۱۹۷ - درجه سانتی گراد
۲۱٫۳ کیلومتر در ثانیه
۲۷

نپتون

۴،۵۰۳،۵۰۰،۰۰۰ کیلومتر
۴۹،۵۳۰ کیلومتر (استوایی)
۲۸ درجه و ۴۸ دقیقه
۱ درجه و ۴۶ دقیقه و ۵ ثانیه
۱۶ ساعت و ۶ دقیقه و ۳۶ ثانیه
۱۶۴٫۸ سال
۰٫۱۱
۵٫۴ کیلومتر در ثانیه
۵۸ برابر حجم زمین
۱۷٫۲ برابر جرم زمین
۰٫۳ چگالی زمین
۲۱۸ - درجه سانتی گراد
۲۰۰ - درجه سانتی گراد
۲۴ کیلومتر در ثانیه
۱۳

تکامل؛ فرایندی با شتاب روزافزون

اگرچه ما در دنیای متمدنی مملو از مظاهر زندگی انسانی نظیر: شهرها و حومه‌ها، دولت‌ها و جنگ‌ها چشم گشوده‌ایم اما هریک از ما در خود تولد و مرگ ستاره‌ها و همچنین شکوفایی طولانی مدت زمین را به همراه دارد. معمولاً تکامل از زمان پیدایش حیات تاریخ گذاری شده است. اما در واقع این حادثه خود مرحله‌ای از روندی بود که از زمان‌های دور ادامه داشته است. آن طور که می‌دانیم ۱۵ میلیارد سال پیش، «انفجار بزرگ» سیل انرژی ناب را به جهان بیدار شده گسیل داشته است.

به تدریج که این انرژی پخش و جهان خنک شده، طرحی در آن پدید آمده و ساختارهای محکم انرژی به ماده تبدیل شده‌اند. در طی میلیاردها سال، ذرات، اتم‌ها و عناصر ماده شکل گرفت و در قلب ستاره‌ها این روند به تدریج و با کندی بسیار پیش رفت و تحول یافت تا زمانی که نظام جدیدی به نام حیات پدیدار گردید.

نشیته‌های اکتشافی، پیش درآمدهای شیمیایی حیات را به طور گسترده‌ای در فضای اطراف یافته‌اند. در واقع به نظر می‌آید که فضا از «قطعات پدکی حیات» که در انتظار شرایط مناسب برای تجمع هستند، پر شده است. در سیاره اولیه ما در حدود ۶۰۰ میلیون سال پیش این شرایط فراهم آمد: انرژی‌های مہار نشده رادیواکتیویته و تشعشعات ماوراء بنفش؛ هیدروژن فراوان، متان، آمونیاک و آب.

ولین رشته‌های DNA و سپس مارپیچ‌های مضاعف (خودهمتاساز) می‌بایستی که در اقیانوس‌های زمین شکل گرفته و به دفعات بی‌شماری دچار دگرگونی شده باشند. ما زمانی که دانه شکل گرفت، تولد زیست کره آغاز گردید. بیش از تقریباً چهار دوره متمادی، تجربیات، تنوع و پیچیدگی فزاینده ادامه یافت تا این که سیستم‌های حمایت از حیات سیاره ما پایدار گردید و سپس نظم بالاتری از پیچیدگی پدیدار شد: هوش و هشیاری آگاهانه.

در طی ۱۵ میلیارد سال، آهنگ پیشرفت و تکامل جهان به مرور شدت یافته و هر موج نوینی از ایجاد پدیده‌ها، در طی یک سری از جهش‌ها، پدیده‌های دیگری را با سطوح بالاتر تغییرات و تحولات پدید آورده است. فرض کنید تمام تحولات پیش گفته تا زمان حاضر در عرض مدت ۲۴ ساعت رخ داده باشد، در این صورت انفجار بزرگ در کمتر از یک ده میلیارد ثانیه به وقوع پیوسته است. اتم‌های ثابت چند ساعت بعد در مدت ۴ ثانیه شکل می‌گیرند، اما ستارگان و کهکشانها در اول سپیده صبح به وجود می‌آیند. منظومه شمسی ما بایستی تا حوالی ساعت ۶ عصر صبر کرده باشد. زندگی در روی زمین در حدود ساعت ۸ شب شروع شد و اولین مهره‌داران در حدود ساعت ده و نیم به روی زمین خزیده و دایناسورها از ساعت یازده و سی و پنج دقیقه شروع به پرسه زدن کرده‌اند که تا ۴ دقیقه مانده به نیمه شب دامه داشته است. انسان‌های اولیه برای اولین بار حدود ۱۰ نانیه به نیمه شب به طور عمود گام برداشته‌اند. انقلاب صنعتی و تمامی عصر مدرن ما کمتر از یک هزارم ثانیه آخر را شغال می‌کند. با این وصف در این برش کوتاه زمانی، چهره این سیاره به اندازه همه اعصار قبل تغییر کرده است.

انفجار بزرگ
(مهبانگ)دوره حیات زمین
۴/۵ میلیارد سالیک صدم دوره حیات زمین
۴۵ میلیون سال آخر

زندگی در روی زمین

منظومه شمسی چیزی حدود ۴/۶ میلیارد سال پیش، و اقیانوس‌های زمین در حدود ۴/۴ میلیارد سال پیش به وجود آمدند. ملکول‌های خورد همتاساز در ۳۰۰ میلیون سال بعد از آن پدیدار شدند. قدیمی‌ترین فسیل سلول به ۳/۶ میلیارد سال پیش تعلق دارد. اکسیژن آزاد از حدود ۲ میلیارد سال پیش شروع به تراکم کرد و سلول‌های هسته‌ای در حدود ۱/۵ میلیارد سال پیش ظاهر شدند. سپس سپر حمایتی زمین، یعنی لایه اوزون شکل گرفت. حیات در روی زمین آن گونه که ما می‌شناسیم، تنها در ۱۰٪ آخر تاریخ سیاره منحصر به فرد ما به وجود آمد.

بعد از دایناسورها

دایناسورها حدود ۱۶۰ میلیون سال فرمانروای بی‌امنازع کره زمین بودند و همزمان با آن زندگی در روی خشکی تنوع فراوان یافت. انقراض آنان راه را برای پستانداران اولیه باز کرد. ۴۵ میلیون سال گذشته، یک صدم تاریخ سیاره ما را به خود اختصاص داده و در این مدت سیاره ما شاهد ظهور بیشتر گیاهان و جانورانی بود که می‌شناسیم.

ظهور هوموساپینس‌ها

گونه‌های خود ما تنها در ۰/۰۱٪ آخر عمر زمین پدیدار شدند. سومین کره با مهار آتش شروع و تلاش‌های انسان اولیه برای شکل دادن به کره زمین آغاز شد.

اندازه حرکت تکامل

شتاب باورنکردنی در فرآیند تکامل با ۵ کره زیر نمایش داده شد. است. در هر کره نوارهای زمان به طور مارپیچ از بالا به پایین چرخیده است. کره اول نمایانگر ۴/۵ میلیارد سال، یعنی کل تاریخ سیاره ما است. این کره آثاری از DNA، اولین سلول‌ها و مدت زمان مدیدی بعد سلول‌های هسته ای و سپس تولید مثل جنسی ر نشان می‌دهد. تولد اتمسفر پر از اکسیژن ما در اثر مراحل فتوسنتز جلبک‌هایه وسیله رنگ آبی پر رنگ نشان داده شده است. هر یک از کره‌های متوالی بزرگنمایی یکصدم آخر جدول زمانی تصویر شده در کره قبلی را نمایش می‌دهد. کره دوم ۴۵ میلیون سال گذشته، سومی ۴۵۰،۰۰۰ سال گذشته، چهارمی ۴،۵۰۰ سال گذشته و پنجمی تنها ۴۵ سال گذشته را به نمایش می‌گذارد. در عین حال هر کر تغییرات مهم را در ۱٪ گذشته به اندازه ۹۹٪ پیشرفت آینده مشخص می‌کند. انسان که در کره سوم خلق شده، موجب شتاب بیشتری در فرآیند تکامل شده است.

عصر اتم

انسان که با انقلاب صنعتی گامی بزرگ به پیش نهاد و به وسیله انقلاب تکنولوژیک به پیشرفت‌های عظیمی ناائل شد، در ۵۰ سال آخر، اتم را مهار کرد، کدهای ژنتیک را کشف کرد، به فضا رفت و چهره زمین را تغییر داد.

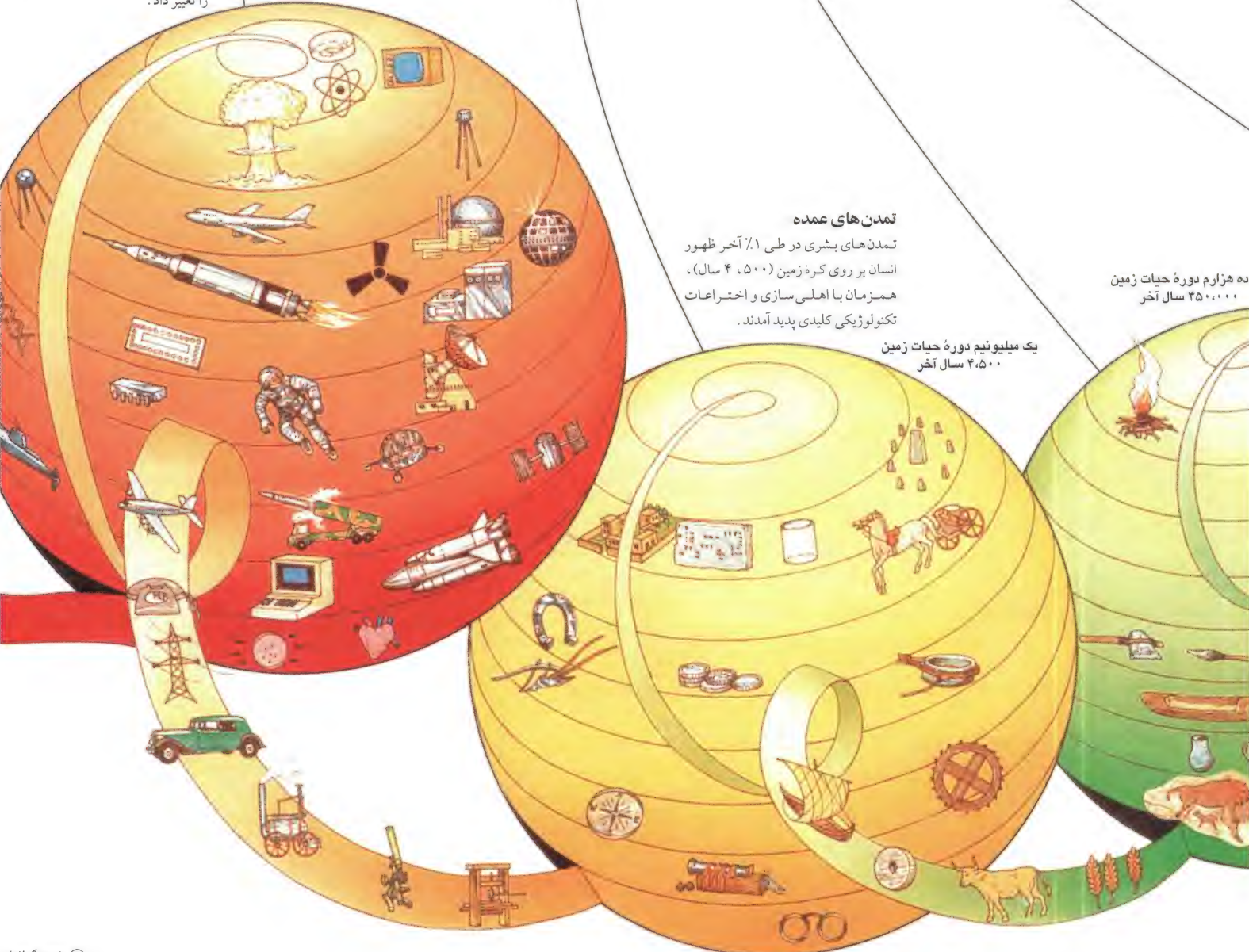
یک صدمیلیونیم دوره حیات زمین
۴۵ سال آخر

تمدن‌های عمده

تمدن‌های بشری در طی ۱٪ آخر ظهور انسان بر روی کره زمین (۴،۵۰۰ سال)، همزمان با اهلی سازی و اختراعات تکنولوژیکی کلیدی پدید آمدند.

یک میلیونیم دوره حیات زمین
۴،۵۰۰ سال آخر

ده هزارم دوره حیات زمین
۴۵۰،۰۰۰ سال آخر

زمین و ماه

ماه، کره‌ای صخره‌ای و لم‌یزرع به قطر ۴۷۶، ۳ کیلومتر است. هر ۲۷/۳ روز یک‌بار به دور زمین می‌چرخد، اما از دید زمینی، از یک ماه نو تا ماه نو بعد ۲۹/۵ روز طول می‌کشد. فاصله متوسط ماه از زمین حدود ۳۸۴، ۴۰۰ کیلومتر می‌باشد. قدرت جاذبه آن یک ششم جاذبه زمین است و بسیار کمتر از آن است که بتواند برای خود اتمسفری را تشکیل دهد، ولی با این حال به اندازه کافی قوی است که زمین را اندکی به سمت خود بکشد. ماه و خورشید با تأثیر جاذبه خود بر زمین عامل ایجاد جزر و مد در اقیانوس‌ها می‌شوند. دوره ایجاد بلندترین مدها ۱۲ ساعت و ۲۵ دقیقه است. بلندترین مدها (مه‌کشند) در طی هر ماه دوبار به وجود می‌آید و این هنگامی است که زمین، ماه و خورشید در یک خط قرار می‌گیرند.

دهانه‌های آتشفشانی در اثر برخورد شهابسنگ‌ها ایجاد می‌شوند.

دمای سطحی ماه از ۱۰۵ درجه سانتی‌گراد در روز به ۱۵۵- درجه سانتی‌گراد در شب کاهش می‌یابد.

کسوف و خسوف

در چرخش ماه به دور زمین، هرگاه ماه بین خورشید و زمین قرار گیرد، سایه آن بر روی زمین می‌افتد که به آن کسوف یا خورگرفت می‌گویند. بخشی از زمین که مطلقاً در سایه قرار گرفته، دچار کسوف کلی (۱) یا کامل شده است و بخشی که در نیمسایه قرار گرفته دچار کسوف جزئی (۲) گردیده است. به همین نحو، هنگامی که زمین میان ماه و خورشید قرار گیرد، سایه زمین بر ماه می‌افتد و در نتیجه بخشی از ماه یا تمام آن که در سایه زمین واقع شود، تاریک شده و پدیده خسوف یا مه‌گرفت ایجاد می‌گردد. به علت اختلاف ۵ درجه‌ای میان صفحه مدارای ماه و مدار گردش زمین به دور خورشید، این پدیده‌ها هر ماه ایجاد نمی‌شود و به طور مثال در طی دهه ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۰ تنها ۱۴ مورد ماه گرفتگی به وجود آمده است. از این تعداد ۷ مورد آن جزئی و ۷ مورد بقیه کلی بوده که در مناطق گوناگون جهان به وقوع پیوسته است. طی همین مدت کره زمین شاهد ۱۳ کسوف بوده که ۶ مورد آن جزئی و ۷ مورد نیز کلی بوده است.

چهار فصل

محور چرخش کره زمین در مسیر ۹۵۰ میلیون کیلومتری گردش به دور خورشید همیشه به یک اندازه ثابت انحراف دارد. این بدان معنی است که نیمکره به تناوب یا به سوی خورشید مایل است یا به سمت بیرون از منظومه شمسی. این همان پدیده‌ای است که باعث ایجاد تابستان و زمستان و بلندی و کوتاهی روزها و شبها در طی فصول مختلف می‌شود.

اول دی (انقلاب زمستانی)

آغاز زمستان در نیمکره شمالی و تابستان در نیمکره جنوبی. هنگام ظهر خورشید بر نقاطی که روی مدار رأس جدی قرار دارند عمود می‌تابد. قطب جنوب به مدت ۲۴ ساعت در معرض تابش نور و در همان زمان قطب شمال در تاریکی قرار دارد.

سرعت گردش زمین به دور خورشید ۱۰۷، ۲۴۴ کیلومتر در ساعت است.

اول مهر (برابان پائیزی)

آغاز پائیز در نیمکره شمالی و بهار در نیمکره جنوبی. هنگام ظهر، خورشید در نقاط روی خط استوا عمود می‌تابد. در تمام نقاط کره زمین ۱۲ ساعت روز و ۱۲ ساعت شب است.

اول فروردین (برابان یا اعتدال بهاری)

بهار نیمکره شمالی، پائیز در نیمکره جنوبی. هنگام ظهر، در نقاط استوایی خورشید درست عمود بر ناظر قرار دارد و طول شب و روز به طور مساوی در تمام نقاط جهان ۱۲ ساعت است.

اول تیر (انقلاب تابستانی)

آغاز تابستان در نیمکره شمالی، آغاز زمستان در نیمکره جنوبی؛ در هنگام ظهر خورشید بر نقاطی که روی مدار رأس السرطان قرار دارند عمود می‌تابد. قطب شمال به مدت ۲۴ ساعت تحت تابش نور خورشید قرار دارد و قطب جنوب به مدت ۲۴ ساعت در تاریکی قرار دارد.

۳۶۵ روز و ۵ ساعت و ۴۸ دقیقه و ۴۵/۶ ثانیه طول می‌کشد تا زمین یک دور کامل به دور خورشید بگردد. این، مدت زمان دقیق یک سال خورشیدی یا شمسی است.

زمین در هر ۲۴ ساعت یک بار به دور خود می‌چرخد که روز خورشیدی یا شمسی نامیده می‌شود.

۲۴ ساعت از زندگی زمین

کره زمین در هر ۲۴ ساعت یک دور کامل (۳۶۰ درجه) یا هر ساعت ۱۵ درجه به دور خود می‌چرخد. کشورهایی که در یک نصف النهار (یا طول جغرافیایی) واقع شده‌اند، دارای یک زمان یکسان هستند. آنها ساعت خود را نسبت به «زمان متوسط گرینویچ» (GMT) تنظیم می‌کنند. این زمان نصف النهار صفر درجه است که از رصدخانه گرینویچ واقع در لندن، انگلستان می‌گذرد. ساعت کشورهایی که در شرق نصف النهار گرینویچ واقع شده‌اند از ساعت گرینویچ جلوتر و ساعت کشورهایی که غرب گرینویچ واقع شده‌اند از آن عقب‌تر است.

هنگام ظهر در این نصف النهار

هنگام ظهر در: زمان گرینویچ:

۱۲ ساعت

۱۵° غربی

۱۱ ساعت

۳۰° غربی

۱۰ ساعت

۴۵° غربی

۹ ساعت

۶۰° غربی

۸ ساعت

۷۵° غربی

۷ ساعت

۹۰° غربی

۶ ساعت

۱۰۵° غربی

۵ ساعت

۱۲۰° غربی

۴ ساعت

۱۳۵° غربی

۳ ساعت

۱۵۰° غربی

۲ ساعت

۱۶۵° غربی

۱ ساعت

۱۸۰° غربی

۰ ساعت

۱۹۵° غربی

۱ ساعت

۲۱۰° غربی

۲ ساعت

۲۲۵° غربی

۳ ساعت

۲۴۰° غربی

۴ ساعت

۲۵۵° غربی

۵ ساعت

۲۷۰° غربی

۶ ساعت

۲۸۵° غربی

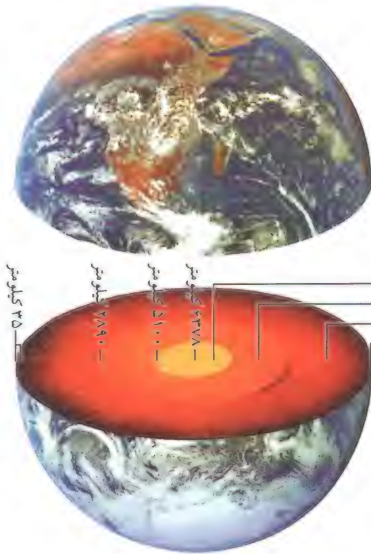
۷ ساعت

لایه های زمین

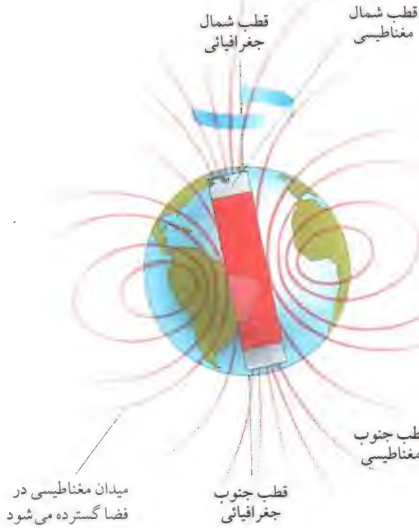
ستمان داخلی زمین از یک سری لایه های که مانند پوست پیاز روی هم گرفته اند، تشکیل یافته است. امت این لایه ها متفاوت است و به کلی به سه دسته تقسیم می شوند که از:

رسته زمین با ضخامت حدود ۳۵ متر.
پروپوش یا جبه زمین تا عمق حدود ۲ کیلومتری.
سسته مذاب از ۲۸۹۰ تا ۵۱۰۰ متری زمین و هسته جامد زمین به ۱۲۷۸ کیلومتر.

مغناطیس زمین

کره زمین مانند یک آهنربای عظیم عمل می کند. همچنان که زمین در فضا می چرخد، جریان های چرخنده ای در هسته مذاب آن ایجاد می شود. این حرکات میدان مغناطیسی قدرتمندی را به وجود می آورد. قطبهای مغناطیسی زمین، برخلاف قطبهای جغرافیایی شمال و جنوب که دو انتهای محور چرخش زمین محسوب می شوند و همیشه ثابت است، به طور نامحسوسی جابجا می شود و هیچگاه قطبهای مغناطیسی بر قطبهای جغرافیایی منطبق نمی شوند.

اتمسفر (جو)

پوششی از گازهایی نظیر نیتروژن و اکسیژن سیاره ما را در بر گرفته است. این پوشش گازی که به آن جو یا اتمسفر گفته می شود ما را از هوای قابل تنفس بهره مند می سازد، مانند یک فیلتر از رسیدن تشعشعات مضر خورشید به سطح زمین جلوگیری می کند و گرما را برای شب در خود نگاه می دارد.

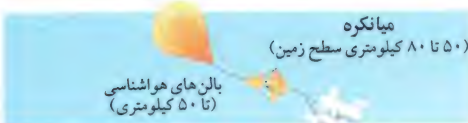
ارتفاع (کیلومتر)
۴۰،۰۰۰

۵۰۰

۸۰۰

۵۰

قطب شمال: محیط کره زمین از طریق قطبین بالغ بر ۴۰،۰۰۸ کیلومتر است.

جغرافیایی

خطوط فرضی ترسیمی بر زمین به ما کمک می کند که موقعیت مختلف را روی نقشه یا کره جغرافیایی به مشخص کنیم. حرکت وضعی زمین حول محوری قطب شمال و جنوب که از مرکز زمین می گذرد، صورت می گیرد. نای جغرافیایی خطوط فرضی مستقیمی بر سطح زمین هستند که از یک قطب شروع و به دیگر ختم می شوند. عرض های جغرافیایی، خطوط افقی مستقیمی هستند که به موازات استوا ترسیم میشوند. بزرگترین عرض جغرافیایی مدار صفر درجه یا خط استوا است.

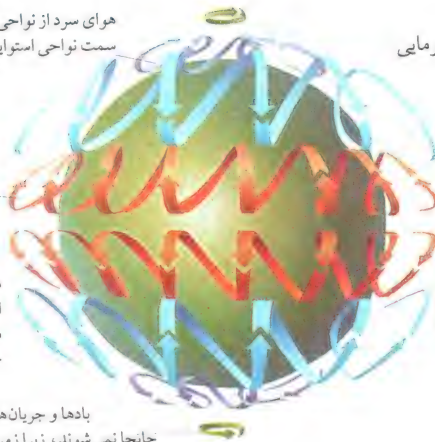
خطوط طول جغرافیایی در امتداد شمال جنوب ادامه دارد. همه آنها در نقاط قطب جنوب و شمال به هم می رسند. فاصله نصف النهارها از هم در خط استوا به حداکثر می رسد.

هوای سرد از نواحی قطبی به سمت نواحی استوایی منتقل می شود.

هوای گرم از نواحی استوایی به سمت نواحی قطبی به حرکت درمی آید.

هوای بین قطب ها و ناحیه استوایی در پهنه هایی موسوم به سلول به چرخش درمی آید.

بادها و جریان های دریایی در خط مستقیم جابجا نمی شوند، زیرا زمین به دور خود می چرخد.

بادها و جریان های دریایی

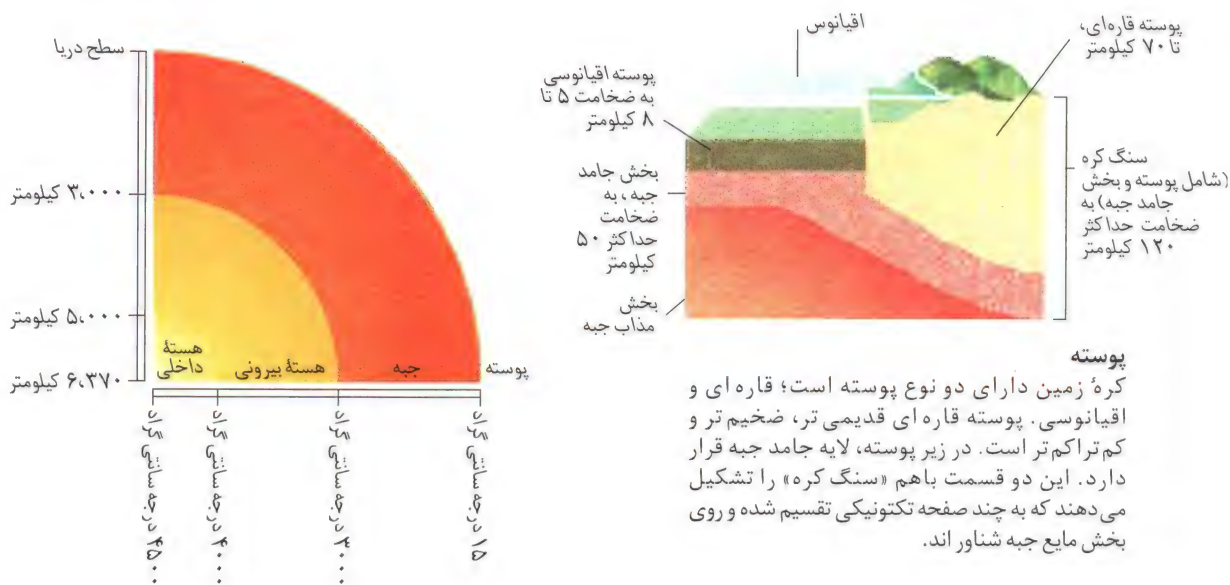
سطح زمین و جریان های دریایی تحت تأثیر گرمایی خورشید به زمین می رسد شکل می گیرند. از آنکه زمین حالت کروی دارد و محور گردش آن ۲۳/۵ درجه انحراف دارد، انرژی وارده می استوایی بیش از مناطق قطبی است. گرم و آب گرم بیشتر این انرژی را به قطبین منتقل می کنند و عرض های بانی بالاتر را گرم تر می کنند. در همین هوا و آب سرد از نواحی قطبی به سوی استوایی به جنبش درمی آید و دمای طق را کاهش می دهد.

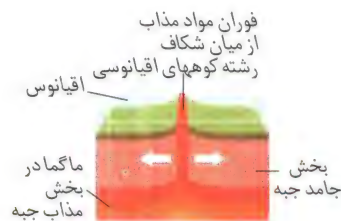
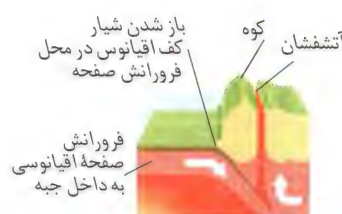

حرارت و عمق
کره خاکی ما یک کوره با سوخت هسته‌ای است که از درون به واسطه تجزیه مواد رادیواکتیو، مانند اورانیوم، تولید حرارت می‌کند. هرچه از سطح زمین به عمق برویم، میزان حرارت نیز افزایش می‌یابد؛ در عمق ۱۰۰ کیلومتری درجه حرارت به ۱۳۵۰ درجه سانتی‌گراد می‌رسد که برای ذوب شدن سنگ‌ها کافی است.

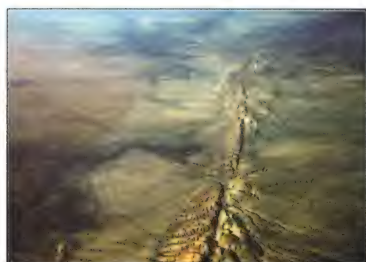

صفحه‌های لغزنده
هنگامی که دو صفحه از کنار هم عبور می‌کنند، سایش شدید آنها در امتداد گسل‌ها منجر به بروز زلزله می‌شود. به این گسل‌ها لبه نگهدارنده می‌گویند.

صفحه‌های برخورد خیم شونده
وقتی دو صفحه قاره‌ای با هم برخورد می‌کنند، لبه‌های آنها ذوب می‌شود و چین خوردگی پوسته قاره‌ای ایجاد می‌شود. رشته می‌خورد و به سمت بالا فشار می‌آورند. رشته کوه‌هایی همچون هیمالیا و اورال بدین شکل ایجاد شده‌اند.

صفحه‌های برخورد و فرورونده
هنگامی که دو صفحه اقیانوسی یا یک صفحه اقیانوسی و یک صفحه قاره‌ای به هم برخورد می‌کنند، صفحه سنگین‌تر به زیر صفحه دیگر می‌رود و راه خود را به سوی جبه می‌گشاید، که به آن لبه کاهنده یا ویرانگر می‌گویند.

صفحه‌های جدا شونده
وقتی دو صفحه از هم جدا می‌شوند، مواد مذاب (ماگما) از درون جبه فوران می‌کند و پس از سرد شدن پوسته جدیدی را تشکیل می‌دهند. این عارضه به «لبه‌ساز» موسوم است و بیشتر در کف اقیانوس‌ها ایجاد می‌شود.

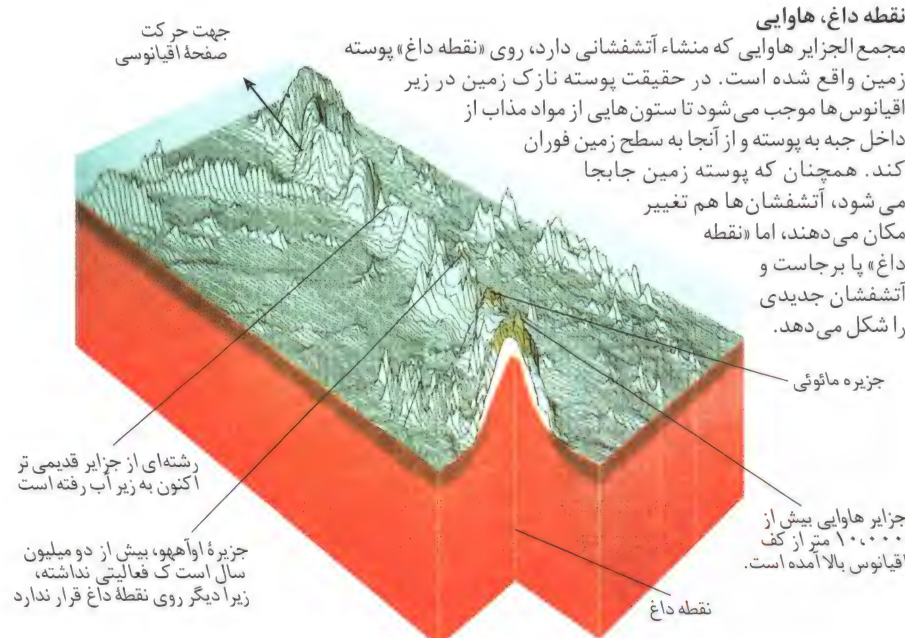
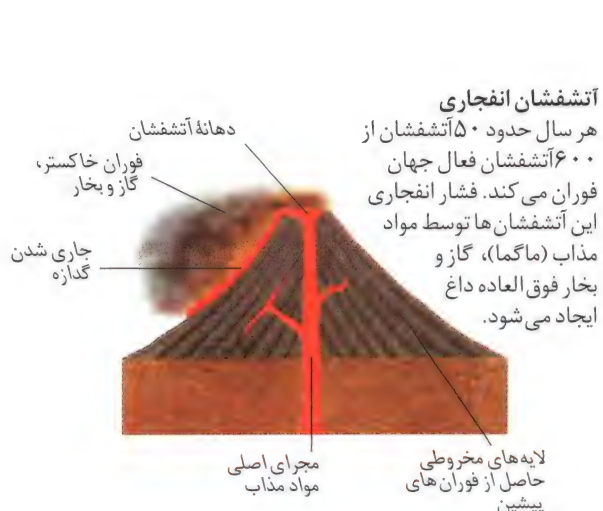

گسل سن آندریاس
انتظار می‌رود به زودی زلزله بسیار مهیبی در امتداد گسل سان آندریاس در ایالت کالیفرنیا حادث شود.

انگلستان، چینه‌های تاخورده
برخورد صفحه‌های قاره‌ای ممکن است به تا خوردن زمین منجر شود و اثر آن تا نواحی بسیار دور از ناحیه برخورد نیز ادامه داشته باشد.

جاوه، آتشفشان
لبه‌های فرورونده اغلب باعث ایجاد جزیره‌های آتشفشانی و رشته کوه‌های بزرگ می‌شوند. شیارهای عمیق و بسیار طولانی کف اقیانوس - ها هم کوه‌های زیر دریا را ایجاد می‌کنند.

ایسلند، رشته کوه‌های میان اقیانوسی
بیشتر «لبه‌های ساز» در زیر اقیانوس‌ها قرار دارند، اما در اینجا در جزیره آتشفشانی ایسلند، ادامه آن به روی زمین آمده است.

آتشفشان انفجاری
هر سال حدود ۵۰ آتشفشان از ۶۰۰ آتشفشان فعال جهان فوران می‌کند. فشار انفجاری این آتشفشان‌ها توسط مواد مذاب (ماگما)، گاز و بخار فوق‌العاده داغ ایجاد می‌شود.

نقطه داغ، هاوایی
مجمع‌الجزایر هاوایی که منشأ آتشفشانی دارد، روی «نقطه داغ» پوسته زمین واقع شده است. در حقیقت پوسته نازک زمین در زیر اقیانوس‌ها موجب می‌شود تا ستون‌هایی از مواد مذاب از داخل جبه به پوسته و از آنجا به سطح زمین فوران کند. همچنان که پوسته زمین تغییر می‌شود، آتشفشان‌ها هم تغییر مکان می‌دهند، اما «نقطه داغ» پابرجاست و آتشفشان جدیدی را شکل می‌دهد.

سیستم های تصویر نقشه

کره جغرافیائی، بهترین شیوه نمایش نقشه زمین است زیرا شکل، موقعیت و اندازه کشورها و قاره‌ها به نسبت مساوی کوچک می‌شود و تناسب خود را دقیقاً حفظ می‌کند. بدین طریق فواصل، مساحت‌ها و جهت‌ها نیز دقیقاً اندازه‌گیری می‌شود. این شیوه ساده اما موثر تهیه نقشه قرنها مورد استفاده دریانوردان قرار داشت و آنان با استفاده از کره‌های جغرافیائی مسیر خود را تعیین می‌کردند. اما همیشه و به ویژه در اندازه‌های بزرگ، استفاده از کره‌های جغرافیائی به علت بزرگی بیش از اندازه آن مقدور نیست و به علاوه حمل و نقل و جابجایی آن هم مشکل‌آفرین است. به همین خاطر معمولاً نقشه‌های جغرافیائی را از طریق ترسیم نقشه زمین بر روی سطوح مستوی مورد استفاده قرار می‌دهند. اما تبدیل نقشه‌های سطوح کروی به سطوح مستوی به آسانی صورت نمی‌گیرد و در عمل مشکلاتی به وجود می‌آید. علت عمده این مطلب را می‌توان هنگام پوست کندن پرتقال یا نارنج مشاهده نمود، زیرا نمی‌توان پوست این میوه کروی شکل را به صورت یک سطح صاف و یکپارچه درآورد، مگر این که شکافهائی در آن ایجاد کنیم و یا اینکه برخی قسمتهای آن را بکشیم.

اصولاً نحوه تبدیل یا انتقال سطح کروی به سطح مستوی را سیستم تصویر می نامند که اصل آن بر ترسیم شبکه طول و عرض جغرافیایی از طریق برش و گسترش نقشه زمین یا تاباندن نور از یک نقطه فرضی به کره زمین و امتداد آن تا یک صفحه معین و تطبیق نقشه مناطق مختلف بر این شبکه بندی قرار دارد. با این که صدها نوع سیستم تصویر نقشه وجود دارد، با این حال هیچ یک از آنها نمی تواند سطح کروی زمین را به طور کامل، صحیح و بدون تحریف و اعوجاج نشان دهد. هرچه مقیاس نقشه ها بزرگتر شود و محدوده کمتری را در بر بگیرد، ضریب تحریف کمتر خواهد شد، برای نواحی وسیع تر، چشم پوشی از برخی دقایق و ظرایف کار اجتناب ناپذیر است.

بیشتر سیستم‌های تصویر طوری طراحی شده‌اند که ویژگی‌های معینی از سطح کروی زمین را حفظ نمایند. مسلماً حفظ یک خصوصیت به فدا شدن سایر خصوصیات منجر خواهد شد و در آن واحد نمی‌توان همه ویژگی‌ها را که در زیر توضیح داده می‌شود، در یک سیستم تصویر حفظ نمود.

۱- مساحت صحیح: در این گونه تصویرها مساحت پهنه‌های مختلف زمین به نسبت مساوی ترسیم می‌شوند. به طور مثال، اگر شما برش نمونه از یک قاج ۱۰ درجه‌ای از نیمکره شمالی را (مطابق شکل مقابل) در نظر بگیرید، می‌بینید که وسعت‌های ۱۰ درجه در ۱۰ درجه از خط استوا تا نقطه قطب شمال مشخص شده است. همان گونه که از مقایسه مساحت‌های این بلوک‌های ۱۰ درجه‌ای مشخص است نسبت اولین بلوک در پائین تا آخرین بلوک در بالا تقریباً معادل ۱ به ۱۱ می‌باشد. سیستم‌های تصویری که این نسبت مساحت‌ها را حفظ می‌کنند، هم پهنه یا هم سطح و یا همولوگرافیک نامیده می‌شوند.

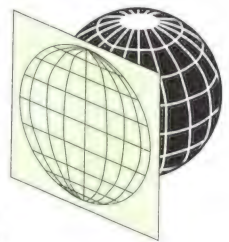
۲- فاصله صحیح: در این نوع تصویرها، که به سیستم تصویر هم فاصله موسوم است، برای فاصله‌ها در نصف النهارها حفظ می‌شود و همچنین اگر سیستم تصویر «هم فاصله صفحه‌ای» باشد، این حکم در مورد هر خطی که از وسط تصویر بگذرد جاری و ساری است.

۳- صحت شکل: این ویژگی فقط در مورد نواحی کوچک به دست می‌آید، زیرا بایستی کمترین حد انحراف یا اعوجاج را در محور X ها و Y ها داشته باشد. سیستم‌های تصویری که این ویژگی را دارند به سیستم‌های تصویر همسان (متشابه) یا اورتومورفیک مشهورند.

به منظور اجتناب از اعوجاج و تحریفی که در لبه کناری برخی سیستم‌های تصویر موجود است، فقط از بخش میانی این گونه سیستم‌های تصویر در نقشه‌های اطلسها استفاده می‌شود. در زیر سه گروه از مهم‌ترین سیستم‌های تصویر نقشه شرح داده شده است:

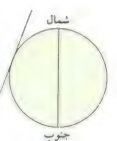
سیستم تصویر صفحه ای (ازیموتال)

در این گونه سیستم‌های تصویر، بخشی از شبکه‌بندی طول و عرض جغرافیایی، از کره به یک صفحه مسطح مماس با یک نقطه آن منتقل می‌گردد. اگر نقطه تماس روی خط استوا قرار داشته باشد به حالت استوایی، اگر روی هریک از قطبین باشد، حالت قطبی و اگر در هر جای دیگر کره واقع شود به حالت مایل موسوم است. هر خط مستقیم، که از نقطه تماس صفحه و کره عبور کند، کوتاه‌ترین فاصله از آن نقطه

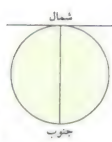
حالت مایل

نقطه تماس صفحه و کره در هر نقطه‌ای میان خط استوا و نقطه قطب جنوب یا شمال ممکن است قرار گیرد. در حالت اورتوگرافیک این سیستم، حالت مایل شرایطی را به وجود می‌آورد که تصویری گرافیک از زمین از هر زاویه‌ای فراهم شود. از این شیوه می‌توان هم در حالت قطبی و هم در حالت استوایی نیز استفاده نمود. این حالت نه تنها در مورد زمین کاربرد دارد بلکه برای ماه و سیارات دیگر نیز از آن استفاده می‌شود.

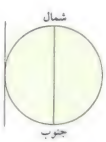
حالت قطبی

حالت قطبی ساده‌ترین مورد برای سیستم تصویر است و شکل‌های پائین، با استفاده از نقشه آمریکای شمالی، به خوبی اختلافات ۵ شیوه مختلف ترسیم سیستم صفحه‌ای را در مقایسه سطح پوشش و میزان تحریف آنها نمایش می‌دهد.

حالت استوایی

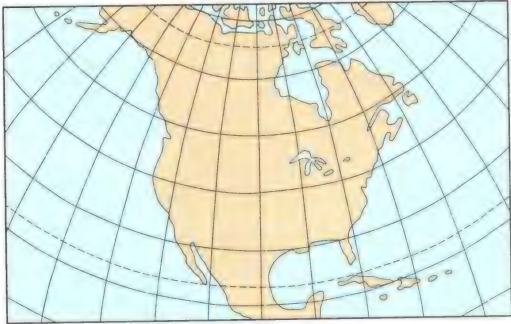
مثال ارائه شده در این شکل، سیستم ت صفحه‌ای هم پهنه لامبرت را نشان می‌دهد. این تنها سیستم تصویری است که در مساحت‌های برابر و هم تناسب درست مناطق در مرکز آن مراعات شده است.

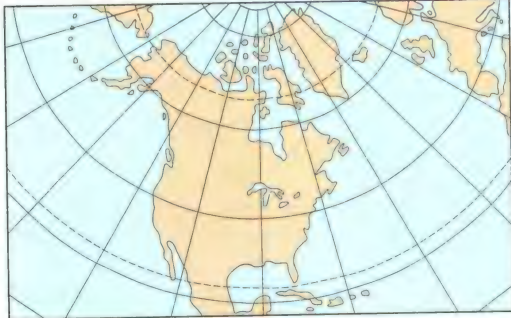
سیستم تصویر بون (بن)

سیستم تصویر مخروطی تعدیل شده ای با ویژگی متساوی السطوح یا هم پهنه می باشد. اندازه فاصله ها در امتداد مدار تماس و نصف النهار مرکزی کاملاً حقیقی است، اما هر چه از نصف النهار مرکزی دور شویم، نصف النهارها حالت منحنی محدب پیدا می کنند و رفته رفته بر انحنای آنها افزوده می شود. از آنجا که این سیستم از نوع سیستم های هم پهنه می باشد مناسب مناطق قطبی نیست.

سیستم تصویر مخروطی هم پهنه آلبرز

در این سیستم مخروطی هم از دو مدار استاندارد استفاده می شود و مدارهای مورد نظر در تطابق با کشور یا منطقه مورد نظر انتخاب می گردند. این سیستم به ویژه برای تهیه نقشه های مناطق پهناور در امتداد شرقی - غربی مانند ایالات متحده آمریکا، مناسب است.

سیستم مخروطی با یک مدار استاندارد

سیستم مخروطی با دو مدار استاندارد

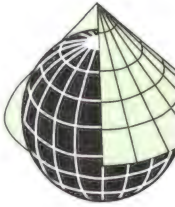
سیستم تصویر مخروطی با دو نقطه تماس

در این روش، مخروط در دو نقطه موسوم به مدارهای استاندارد کره را قطع می کند. این سیستم، سیستمی متساوی السطوح نیست و اندازه ها در فاصله میان دو خط تماس کاهش می یابد و در ورای مدارهای استاندارد بزرگ می شود. انتخاب صحیح و متناسب مدارهای استاندارد، موجب به دست آمدن تصاویر خوبی از محدوده عرض های جغرافیائی مورد نظر می گردد.

سیستم تصویر مخروطی

در این سیستم، تصاویر از انتقال شبکه طول و عرض جغرافیائی از کره زمین بر روی یک مخروط مماس بر آن به دست می آید. خط تماس معمولاً یکی از مدارهای عرض جغرافیائی است و به مدار استاندارد موسوم می باشد. این خط تماس همیشه به صورت یک قوس ترسیم می شود و مقیاس در امتداد آن صحیح است. از این سیستم بیشتر برای تهیه نقشه مناطق واقع در عرض های میانه استفاده می شود. همچنین برای کاهش میزان تحریف در بخش بزرگتری از نقشه، می توان به جای مماس کردن مخروط با کره، آن را به صورت متقاطع در نظر گرفت. در این حالت دو مدار استاندارد به دست می آید که صحت مقیاس نقشه در امتداد این دو مدار حفظ خواهد شد و میزان تحریف بین این دو مدار نیز کاهش خواهد یافت.

سیستم تصویر مخروطی ساده

ن حالت، نسبتها علاوه بر امتداد خط تماس یا مدار استاندارد، نام نصف النهارها نیز صحیح است. انتخاب مدار استاندارد از ت خاصی برخوردار است، زیرا هر چه از مدار استاندارد دور میزان تحریف افزایش خواهد یافت. از این سیستم عمدتاً برای نقشه مناطق یا قاره ها در مقیاس کوچک استفاده می شود.

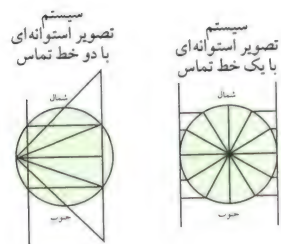
سیستم های تصویر استوانه ای و جهان نما

این گروه از سیستم های تصویر برای تهیه نقشه های جهان است و گستره وسیعی از انواع نقشه های جهان را در بر می گیرد و در اینجا فقط به چند نمونه آنها اشاره می شود:

سیستم تصویر استوانه ای از انتقال خطوط شبکه مختصات جغرافیائی از سطح کره زمین بر یک استوانه مماس بر آن به وجود می آید. در تصویر نمونه سمت راست، این استوانه با خط استوا مماس شده است، اما میتوان کره را در داخل استوانه چرخاند و با نقاط مختلف آن مماس نمود. اگر خط تماس دو قطب عبور نماید، تصویر به دست آمده نمای «ترنسورز» نامیده می شود. اما اگر خط تماس بین خط استوا و قطبین قرار گیرد به آن نمای مایل گفته می شود. اگر چه سیستم های تصویر استوانه ای تمام خشکی های مهم زمین را پوشش می دهد، اما هر چه از خط استوا به طرف قطب برویم بر مقدار تحریف مساحت و شکل افزوده می شود. سیستم تصویر مرکاتور، که بر اساس سیستم تصویر استوانه ای، توسط یک جغرافیدان هلندی، به همین نام تهیه شده، بیشترین کاربرد را از قرن شانزدهم تا کنون در کشتیرانی و دریانوردی داشته است. اگر چه به لحاظ خشکی های زمین این سیستم فقط تا ۱۵ درجه عرض جنوبی و شمالی، در طرفین خط استوا مورد استفاده دارد، اما به لحاظ استفاده در جهت یابی، در تمام عرض های جغرافیائی قابل استفاده می باشد.

صویر مرکاتور

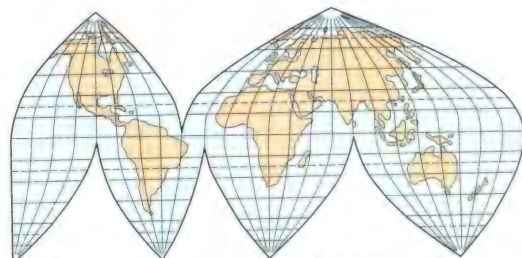

سیستم تصویر مولواید

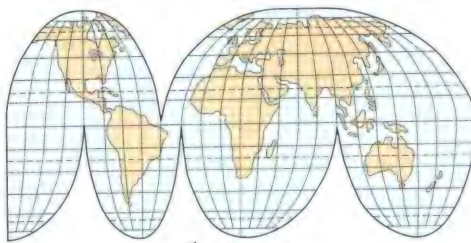

سیستم تصویر مولواید و سانسون - فلمستید

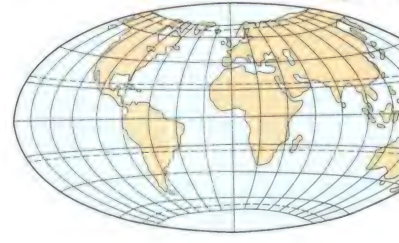
هر دوی این سیستم های استوانه ای کاذب مشهورند، زیرا اگر چه مبنای تهیه آنها بر سیستم های استوانه ای قرار دارد، اما از آنجا که نصف النهارها در طرفین خط استوا به سمت یک نقطه مرکزی به عنوان قطب تمایل پیدا می کنند، از حالت استوانه ای که مبنای آن نصف النهارهای موازی است خارج می شوند. این ویژگی به این تصاویر اجازه می دهد که مقدار انحراف در حوالی قطب ها را کاهش دهند و در عین حال به سیستمی هم پهنه تبدیل گردند. برای بهتر تصویر کردن قاره ها، در این تصاویر بریدگیهایی ایجاد می شود که به سیستم های گسسته معروف هستند. چنین سیستم هایی اساساً برای تهیه نقشه های آماری به کار می روند.

سیستم تصویر سانسون - فلمستید گسسته

سیستم تصویر مولواید گسسته

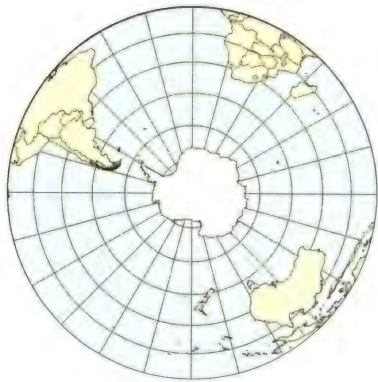
م تصویر هامر

تصویر هامر از توسعه و گسترش تصویر صفحه ای هم برت به دست آمده است. مانند سیستم های سانسون - و مولواید، مقدار تحریف در کناره های تصویر افزایش با ایجاد انحناء در مدارها، این تحریف تا حدودی افته است.

اطلاعات جغرافیایی

نیمکره های زمین

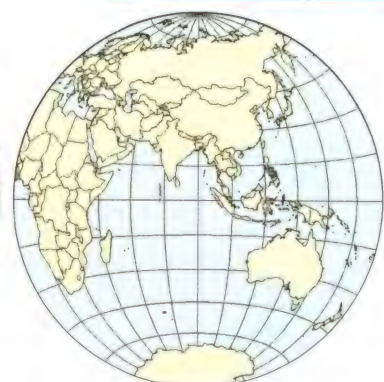
نیمکره جنوبی

نیمکره شمالی

نیمکره غربی

نیمکره شرقی

اقیانوس ها و دریاها

اقیانوس جنوبگان

اقیانوس هند

بلندترین آبشارهای جهان

رتبه	نام آبشار	ارتفاع (متر)	موقعیت
۱	آنجل (آنجل)	۹۷۹	پارک ملی کانایما، ونزوئلا
۲	توگلا	۹۴۸	کوازولو، افریقای جنوبی
۳	کاتارائاس لاس ترس ارماناس	۹۱۴	آیاکوچو، پرو
۴	اولوئوپنا	۹۰۰	مولوکای، هاوایی، آمریکا
۵	کاتاراتا یومبیللا	۸۹۶	آمازون، پرو
۶	وینوفوسن	۸۶۰	موره اوگ رومسدال، نروژ
۷	بلوئی فوسن	۸۵۰	هوردالاند، نروژ
۸	پوئوکائوکو	۸۴۰	هاوایی، آمریکا
۹	جیمز بروس	۸۴۰	بریتیش کلمبیا، کانادا
۱۰	براونی	۸۳۶	جزیره جنوبی، زلاندنو
۱۱	استروپین فوسن	۸۲۰	سوگن اوگ فیوردانه، نروژ
۱۲	رامنه فیلس فوسن	۸۱۸	سوگن اوگ فیوردانه، نروژ
۱۳	وایهیللو	۷۹۲	هاوایی، آمریکا
۱۴	کولونیال کریک	۷۸۸	واشینگتون، آمریکا
۱۵	مونگه فوسن	۷۷۳	موره اوگ رومسدال، نروژ
۱۶	کاتاراتا گوکتا	۷۷۱	آمازون، پرو
۱۷	موتارازی	۷۶۲	مانیکالند، زیمبابوه
۱۸	کیل فوسن	۷۵۵	سوگن اوگ فیوردانه، نروژ
۱۹	جوهانسبورگ	۷۵۱	واشینگتون، آمریکا
۲۰	یوسه میتی	۷۳۹	کالیفرنیا، آمریکا

مرگبارترین زلزله‌های جهان

تاریخ وقوع	موقعیت جغرافیایی	تلفات جانی (نفر)	شدت مطلق (ریشر)
۱۵۵۶	شانسی، چین	۸۲۰،۰۰۰	۸
۱۹۷۶	تانگشان، چین	۶۵۵،۰۰۰	۷/۵-۷/۸
۵۲۵	آنتیوخ، در ترکیه فعلی	۲۵۰،۰۰۰	۸
۱۹۲۰	نینگشیا-گانسو، چین	۲۳۵،۵۰۲	۷/۸
۲۰۰۴	اقیانوس هند، سوماترا، اندونزی	۲۳۰،۲۱۰	۹/۱-۹/۳
۱۱۳۸	حلب، سوریه	۲۳۰،۰۰۰	؟
۲۰۱۰	هائیتی	۲۰۰،۰۰۰	۷
۸۵۶	دامغان، ایران	۲۰۰،۰۰۰	۷/۹
۸۹۳	اردبیل، ایران	۱۵۰،۰۰۰	؟
۱۹۲۳	ناحیه کانتو، ژاپن	۱۴۲،۰۰۰	۷/۹
۱۹۰۸	مسینا، ایتالیا	۱۲۳،۰۰۰	۷/۱
۱۹۴۸	عشق آباد، ترکمنستان	۱۱۰،۰۰۰	۷/۳
۱۷۰۳	ادو، ژاپن	۱۰۸،۸۰۰	؟

اقیانوس‌ها و دریا‌های جهان

نام	مساحت (کیلومتر مربع)	میانگین عمق (متر)	عمق ترین نقطه (متر)
اقیانوس کبیر (آرام)	۱۶۵،۲۰۰،۰۰۰	۴،۰۲۸	۱۰،۹۱۱
اقیانوس اطلس	۸۲،۴۰۰،۰۰۰	۳،۹۲۶	۸،۶۰۵
اقیانوس هند	۷۳،۵۵۶،۰۰۰	۳،۸۹۰	۸،۰۴۷
اقیانوس جنوبگان	۱۸،۸۰۰،۰۰۰	۴،۵۰۰	۷،۲۳۶
اقیانوس شمالگان	۱۴،۰۵۶،۰۰۰	۱،۰۳۸	۵،۴۵۰
دریای فیلیپین	۵،۰۰۰،۰۰۰	؟	؟
دریای کورال (مرجان)	۴،۷۹۱،۰۰۰	۲،۳۹۴	۹،۱۴۰
دریای عرب	۳،۸۶۲،۰۰۰	؟	۴،۶۵۲
دریای چین جنوبی	۳،۵۰۰،۰۰۰	؟	؟
دریای کارائیب	۲،۷۵۴،۰۰۰	۲،۲۲۰	۷،۶۸۶
دریای مدیترانه	۲،۵۰۰،۰۰۰	۱،۵۰۰	۵،۲۶۷
دریای برینگ	۲،۳۰۴،۰۰۰	۱،۴۴۰	۴،۰۹۷
دریای تاسمان	۲،۳۰۰،۰۰۰	؟	؟
خلیج بنگال	۲،۱۷۲،۰۰۰	۲،۶۰۰	۴،۶۹۴
خلیج مکزیک	۱،۶۰۰،۰۰۰	؟	۴،۳۸۴
دریای اختسک	۱،۵۸۳،۰۰۰	۸۵۹	۳،۳۷۲
دریای بارنتز	۱،۴۰۰،۰۰۰	۲۳۰	۴۵۰
دریای نروژ	۱،۳۸۳،۰۰۰	۲،۰۰۰	۳،۹۷۰
دریای چین شرقی	۱،۲۴۹،۰۰۰	؟	؟
خلیج هودسن	۱،۲۳۰،۰۰۰	۱۲۸	۴۲۰
دریای ژاپن (شرق)	۹۷۸،۰۰۰	۱،۷۵۲	۳،۷۴۲
دریای کارا	۸۸۰،۰۰۰	۱۱۰	؟
دریای لابرادور	۸۴۱،۰۰۰	۱،۸۹۸	۴،۳۱۶
دریای شمال	۷۵۰،۰۰۰	۹۵	۷۰۰
دریای سرخ	۴۳۸،۰۰۰	۴۹۰	۲،۲۲۱
دریای سیاه	۴۳۶،۴۰۰	؟	۲،۲۱۲
دریای زرد	۳۸۰،۰۰۰	۴۴	۱۵۲
دریای بالتیک	۳۷۷،۰۰۰	۵۵	۴۵۹
دریای خزر	۳۷۱،۰۰۰	۱۸۷	۱۰،۲۵
خلیج فارس	۲۵۱،۰۰۰	۵۰	۹۰
دریای آدریاتیک	۱۶۰،۰۰۰	۴۴۴	۱،۲۳۰
خلیج بوتنی	۱۱۷،۰۰۰	۶۰	۲۹۵

مرگبارترین آتشفشان‌های جهان

تاریخ وقوع	نام آتشفشان	موقعیت	تلفات جانی (نفر)
۱۸۱۵	تامبورا	اندونزی	۹۲،۰۰۰
۱۸۸۳	کراکاتوا	اندونزی	۳۶،۰۰۰
۱۹۰۲	مون پله	جزایر مارتینیک	۲۸،۰۰۰
۱۹۸۵	نوادو روئیز	کلمبیا	۲۳،۰۰۰
۷۹	وسوویوس	ایتالیا	۱۶،۰۰۰
۱۷۹۲	اویزن	ژاپن	۱۴،۵۰۰
۱۵۸۶	کلوت	جاوه، اندونزی	۱۰،۰۰۰
۱۷۸۳	لاکی	ایسلند	۹،۳۵۰
۱۹۱۹	کلوت	جاوه، اندونزی	۵،۰۰۰
۱۶۳۱	وسوویوس	ایتالیا	۴،۰۰۰
۱۹۰۲	سانتا ماریا	گوآتمالا	۴،۰۰۰
۱۷۷۲	پاپاندایان	جاوه، اندونزی	۳،۰۰۰
۱۹۵۱	لامینگتون	گینه نو	۳،۰۰۰
۱۹۸۲	ال چیچون	مکزیک	۱،۸۸۰
۱۹۸۶	دریاچه نیوس	کامرون	۱،۷۰۰
۱۹۷۷	نیراگونگو	کنگو	۱۰۰

قاره آسیا

مساحت: ۴۱,۰۹۲,۸۸۹ کیلومتر مربع (بزرگترین قاره جهان)
 جمعیت: ۴,۲۸۷,۹۸۱,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (پرجمعیت‌ترین قاره جهان)
 تراکم جمعیت: ۱۰۴/۳ نفر در کیلومتر مربع (پرتراکم‌ترین قاره جهان)
 تعداد کشورها: ۴۶ کشور
 بزرگترین کشور: روسیه (مساحت بخش آسیایی: ۱۳,۱۳۱,۷۹۷ کیلومتر مربع)
 پرجمعیت‌ترین کشور: چین (۱,۳۴۹,۹۱۱,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲)
 پرجمعیت‌ترین شهر: کراچی، پاکستان (۱۳,۱۲۵,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۰)
 بلندترین کوه: قله اورست (۸۸۴۸ متر، ما بین نیال و چین، بلندترین نقطه جهان)
 طولانی‌ترین رود: رود یانگ تسه کیانگ (۶۳۸۰ کیلومتر، در کشور چین)
 بزرگترین جزیره: جزیره بورنیو (۷۴۵,۵۶۱ کیلومتر مربع، در کشور اندونزی)
 بزرگترین دریاچه: دریای خزر (۳۷۱,۰۰۰ کیلومتر مربع)
 پست‌ترین نقطه: بحرالمت (۴۲۳ متر پایین‌تر از سطح دریا، میان فلسطین و اردن)
 بلندترین سد: سد نورک (به ارتفاع ۳۰۰ متر بر روی رود وخن در تاجیکستان)

قاره اروپا

مساحت: ۹,۹۰۸,۵۹۹ کیلومتر مربع با بخش اروپایی روسیه (پنجمین قاره جهان)
 جمعیت: ۷۳۶,۴۶۵,۲۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲، با کل روسیه (سومین قاره جهان)
 تراکم جمعیت: ۷۴/۳ نفر در کیلومتر مربع (دومین قاره پرتراکم جهان)
 تعداد کشورها: ۴۸ کشور
 بزرگترین کشور: روسیه (مساحت بخش اروپایی: ۳,۹۴۳,۶۰۳ کیلومتر مربع)
 پرجمعیت‌ترین کشور: روسیه (۱۴۲,۴۲۷,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲)
 پرجمعیت‌ترین شهر: مسکو، روسیه (۱۱,۶۱۲,۹۴۳ نفر در سال ۲۰۱۲)
 بلندترین کوه: قله البروس (۵,۶۴۲ متر، در بخش اروپایی کشور روسیه)
 طولانی‌ترین رود: رود ولگا (۳,۶۸۸ کیلومتر، در بخش اروپایی کشور روسیه)
 بزرگترین جزیره: بریتانیای کبیر (۲۱۸,۴۷۶ کیلومتر مربع، در کشور انگلستان)
 بزرگترین دریاچه: دریاچه لادوگا (۱۸,۳۹۰ کیلومتر مربع، بخش اروپایی کشور روسیه)
 پست‌ترین نقطه: ساحل دریای خزر در بخش اروپایی روسیه (۲۸ متر پایین‌تر از سطح دریا)
 بلندترین سد: سد گراند دیکسنس (به ارتفاع ۲۸۵ متر بر روی رود دیکسنس در سوئیس)

قاره آفریقا

مساحت: ۳۰,۲۵۶,۵۹۹ کیلومتر مربع (دومین قاره جهان)
 جمعیت: ۱,۰۶۷,۰۸۱,۲۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (دومین قاره جهان)
 تراکم جمعیت: ۳۵/۳ نفر در کیلومتر مربع (سومین قاره پرتراکم جهان)
 تعداد کشورها: ۵۵ کشور
 بزرگترین کشور: الجزایر (۲,۳۸۱,۷۴۱ کیلومتر مربع)
 پرجمعیت‌ترین کشور: نیجریه (۱۶۶,۶۲۹,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲)
 پرجمعیت‌ترین شهر: قاهره، مصر (۶,۷۵۸,۵۸۱ نفر در سال ۲۰۰۸)
 بلندترین کوه: قله کیلیمانجارو (۵,۸۹۲ متر، در کشور تانزانیا)
 طولانی‌ترین رود: رود نیل (۶,۶۹۵ کیلومتر، در اوگاندا، سودان جنوبی، سودان و مصر)
 بزرگترین جزیره: ماداگاسکار (۵۸۷,۰۴۱ کیلومتر مربع)
 بزرگترین دریاچه: دریاچه ویکتوریا (۶۸,۸۰۰ کیلومتر مربع، مرز تانزانیا، کنیا و اوگاندا)
 پست‌ترین نقطه: دریاچه عسل (۵۶ متر پایین‌تر از سطح دریا، در کشور جیبوتی)
 بلندترین سد: سد تکزه (به ارتفاع ۱۸۳ متر بر روی رود تکزه در اتیوپی)

قاره امریکای شمالی و مرکزی

مساحت: ۲۴,۳۹۸,۴۷۵ کیلومتر مربع (سومین قاره جهان)
 جمعیت: ۵۴۹,۴۲۲,۳۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (چهارمین قاره جهان)
 تراکم جمعیت: ۲۲/۵ نفر در کیلومتر مربع (چهارمین قاره پرتراکم جهان)
 تعداد کشورها: ۲۲ کشور
 بزرگترین کشور: کانادا (۹,۹۷۰,۶۱۰ کیلومتر مربع)
 پرجمعیت‌ترین کشور: ایالات متحده آمریکا (۳۱۴,۲۵۰,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲)
 پرجمعیت‌ترین شهر: مکزیکوسیتی، مکزیک (۸,۴۶۳,۹۰۶ نفر در سال ۲۰۰۸)
 بلندترین کوه: کوه مک‌کینلی (۶,۱۹۴ متر، در کشور آمریکا)
 طولانی‌ترین رود: رود می‌سی‌سی‌پی (۵,۹۶۹ کیلومتر، در آمریکا)
 بزرگترین جزیره: گروئنلند (۲,۱۷۵,۶۰۰ کیلومتر مربع، متعلق به دانمارک)
 بزرگترین دریاچه: دریاچه سوپریور (۸۲,۱۰۰ کیلومتر مربع، در مرز آمریکا و کانادا)
 پست‌ترین نقطه: دره مرگ (دث ولی) (۸۶ متر پایین‌تر از سطح دریا، در کشور آمریکا)
 بلندترین سد: سد مانوئل مورنو تورس (به ارتفاع ۲۶۱ متر بر روی رود گریخالوا در مکزیک)

قاره امریکای جنوبی

مساحت: ۱۷,۸۰۸,۶۹۵ کیلومتر مربع (چهارمین قاره جهان)
 جمعیت: ۳۹۳,۹۹۸,۵۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (پنجمین قاره جهان)
 تراکم جمعیت: ۲۲/۱ نفر در کیلومتر مربع (پنجمین قاره پرتراکم جهان)
 تعداد کشورها: ۱۳ کشور
 بزرگترین کشور: برزیل (۸,۵۴۷,۴۰۴ کیلومتر مربع)
 پرجمعیت‌ترین کشور: برزیل (۱۹۵,۰۹۴,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲)
 پرجمعیت‌ترین شهر: بوئنوس آیرس، آرژانتین (۱۲,۰۴۶,۷۹۹ نفر در سال ۲۰۰۸)
 بلندترین کوه: کوه آکونکاگوا (۶,۹۶۰ متر، در کشور آرژانتین)
 طولانی‌ترین رود: رود آمازون (۶,۵۱۶ کیلومتر، در برزیل و پرو)
 بزرگترین جزیره: تیئرا دل فوئگو (۴۷,۰۰۰ کیلومتر مربع، در کشورهای آرژانتین و شیلی)
 بزرگترین دریاچه: دریاچه تی‌تی‌کا‌کا (۸,۳۴۰ کیلومتر مربع، در مرز بولیوی و پرو)
 پست‌ترین نقطه: لاگونا دل کاربون (۱۰۵ متر پایین‌تر از سطح دریا، در کشور آرژانتین)
 بلندترین سد: سد آلبرتو لیئراس (به ارتفاع ۲۵۰ متر بر روی رود گوآویو در کلمبیا)

قاره اقیانوسیه

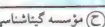
مساحت: ۸,۵۱۴,۹۸۶ کیلومتر مربع (ششمین قاره جهان)
 جمعیت: ۳۶,۶۳۸,۳۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (ششمین قاره جهان)
 تراکم جمعیت: ۴/۳ نفر در کیلومتر مربع (ششمین قاره پرتراکم جهان)
 تعداد کشورها: ۱۴ کشور
 بزرگترین کشور: استرالیا (۷,۶۸۲,۳۰۰ کیلومتر مربع)
 پرجمعیت‌ترین کشور: استرالیا (۲۲,۸۱۶,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲)
 پرجمعیت‌ترین شهر: سیدنی، استرالیا (۴,۱۱۹,۱۹۱ نفر در سال ۲۰۰۶)
 بلندترین کوه: کوه جیا (۵,۰۲۹ متر، در جزیره گینه نو، اندونزی)
 طولانی‌ترین رود: رود مورای-دارلینگ (۳,۷۵۰ کیلومتر، در کشور استرالیا)
 بزرگترین جزیره: گینه نو (۸۰۸,۵۱۰ کیلومتر مربع، در کشورهای پاپوآ گینه نو و اندونزی)
 بزرگترین دریاچه: دریاچه ار (۸,۹۰۰ کیلومتر مربع، در کشور استرالیا)
 پست‌ترین نقطه: دریاچه ار (۱۵ متر پایین‌تر از سطح دریا، در کشور استرالیا)
 بلندترین سد: سد دارتماوت (به ارتفاع ۱۸۰ متر بر روی رود میتامیتا در استرالیا)

100

نصف النهار مبدأ (كربنوج)

1

پایتخت
شهر ۴۵۰

مرز بین المللی
مرز دریایی

جمع

نقشه توزیع جمعیت جهان

توزیع و رشد جمعیت

جمعیت در سراسر جهان به صورت کاملاً نامنظمی پراکنده شده است. همان گونه که در نقشه «توزیع جمعیت جهان» مشخص است، بیش از یک چهارم خشکی های جهان خالی از سکنه است یا تراکم جمعیت بسیار آثینی دارد. حداقل یک چهارم مناطق جهان نیز دارای جمعیتی با تراکم ۱ نفر در کیلومتر و بیشتر می باشد. عمده تمرکز جمعیت در این نواحی شرق آسیا، شبه قاره هند و اروپا تعلق دارد که بیش از نیمی از جمعیت جهان را در خود جای داده اند، چین و هند که در نقشه به طور چشمگیری خودنمایی می کنند، مجموعاً حدود دو پنجم جمعیت جهان را به خود اختصاص داده اند.

در خلال نیمه دوم قرن بیستم، جمعیت جهان با رشدی فزاینده و بیش از هر زمانی افزایش یافته است. در حالی که تا سال ۱۸۰۴ جمعیت جهان میچگاه به مرز یک میلیارد نفر نرسیده بود، ۱۲۳ سال طول کشید تا در سال ۱۹۲۷ این میزان به دو میلیارد نفر برسد. سپس در عرض ۳۳ سال جمعیت جهان در سال ۱۹۶۰ به سه میلیارد نفر و بعد در طی ۱۴ سال به ۴ میلیارد، در ۱۳ سال بعدی به ۵ میلیارد و در ۱۲ سال پس از آن در سال ۱۹۹۹ از مرز ۶ میلیارد نفر هم گذشت. با این حال پیش بینی می شود که تا سال ۲۰۵۰ حدود ۳ میلیارد نفر دیگر بر جمعیت جهان افزوده شود. از سال ۱۹۵۰ رشد جمعیت به صورتی کاملاً نابرابر در قاره های جهان توزیع شده است. در حالی که تعداد جمعیت در طی ۵۰ سال گذشته به شدت افزایش یافته و به طور مثال در نواحی توسعه نیافته، به ویژه در جنوب و جنوب شرقی آسیا، تا ۸۹٪ بر میزان جمعیت افزوده شده، جمعیت کشورهای اروپایی تقریباً ثابت مانده و نسبت افراد مسن و سالخورده در این کشورها به سرعت در حال افزایش است. اگرچه چین و هند به تنهایی بیش از یک سوم افزایش جمعیت جهان را به خود اختصاص داده اند، اما بیشترین میزان رشد جمعیت متعلق به کشورهای مناطق نیمه صحرایی آفریقا است. آخرین داده های آماری در مورد رشد جمعیت کشورها حاکی از ادامه تقابل بین کشورهای پیشرفته و توسعه نیافته است. رشد سالانه ۱/۵٪ یا بیشتر در کشورهای آمریکای لاتین، آفریقا و نیمه جنوبی آسیا کاملاً عادی است. تعدادی از کشورها از مرز ۳٪ نیز گذشته اند که اگر به همین ترتیب ادامه دهند، جمعیت آنها در ظرف مدتی کمتر از ۲۳ سال به دو برابر خواهد رسید.

تحول جمعیتی

در ورای الگوی رشد جمعیت، روند تحول جمعیتی قرار دارد که طی آن کشورها از مرحله ای عبور می کنند که میزان مرگ و میر کاهش پیدا می کند و سپس از مرحله باروری بالا گذر می کنند. بیشتر کشورهای جهان از مرحله اول گذر کرده اند تا جایی که میانگین امید به زندگی در هنگام تولد در بیشتر کشورهای توسعه نیافته به ۶۳ سال رسیده که از میانگین ۷۵ سال برای کشورهای پیشرفته خیلی عقب تر نیست. حتی در این حالت نیز میزان مرگ و میر نوزادان که شاخص بسیار مناسب و گویایی از سطح پیشرفت کشورها محسوب می شود، به عنوان یک نقطه چالش مهم در کشورهای کمتر توسعه یافته باقی می ماند. میزان مرگ و میر کودکان در این کشورها به طور متوسط ۶۳ نفر در هر هزار تولد است، در حالی که این رقم در مورد کشورهای پیشرفته، ۹ نفر در هر هزار تولد می باشد. کشورهای مناطق نیمه صحرایی آفریقا دیرتر از بیشتر کشورهای سایر نقاط جهان گذر از مرحله اول را آغاز کرده اند و میزان امید به زندگی در این کشورها حداکثر به ۴۸ سال می رسد. به علاوه میزان مرگ و میر کودکان در هنگام تولد نیز بسیار بالا است و همزمان مبتلایان به بیماری ایدز و مرگ و میرهای ناشی از آن هم افزایش یافته است. کاهش میزان باروری در زنان نقشی اساسی در انتقال به مرحله دوم گذار جمعیتی و همچنین ثابت نگاه داشتن میزان رشد جمعیت در آینده دارد. بیشتر کشورهای پیشرفته جهان این روند را به خوبی طی کرده اند. به طور خاص، میزان کل باروری در اروپا (میانگین تعداد کودکانی که هر زن می تواند به دنیا بیاورد) در حال حاضر ۱/۴ نفر است که به مراتب کمتر از «میزان جایگزینی» است. «میزان جایگزینی» حداقل معادل ۲/۱ تولد برای هر زن بارور است که طبق آن جمعیت در حدی متعادل باقی می ماند. بر خلاف این، میانگین میزان باروری در کشورهای کمتر توسعه یافته (به استثنای چین) معادل ۳/۸ تولد در هر زن بارور است و تازه این در حالی است که این رقم در مورد کشورهای نیمه صحرایی آفریقا به ۶/۵ نیز می رسد.

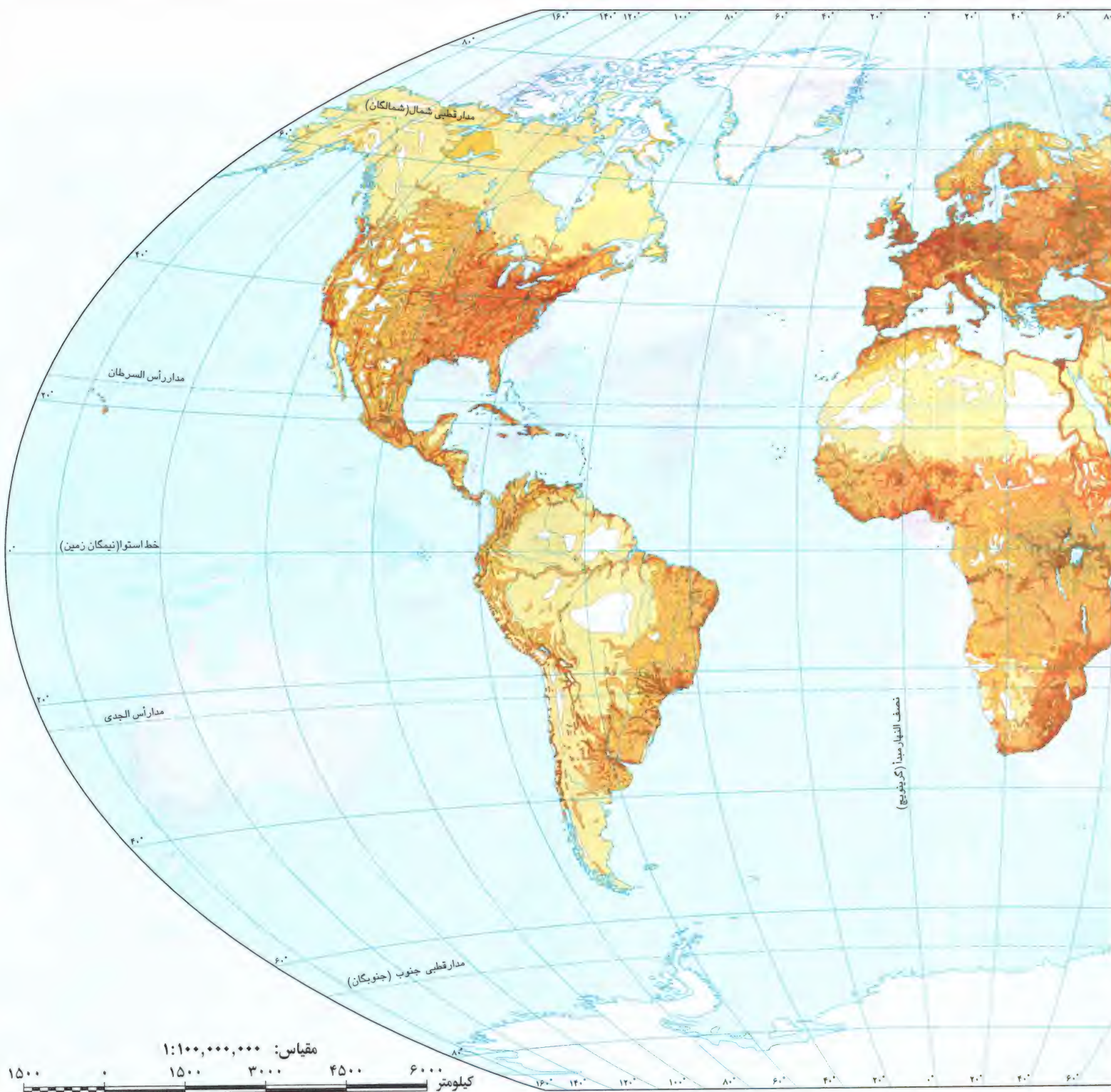

پر جمعیت ترین شهرهای جهان

رتبه	نام شهر	نام کشور	جمعیت (۲۰۰۸)
۱۶	تهران	ایران	۸,۷۳۰,۰۰۰
۱۷	کینشاسا	کنگو (زئیر)	۴,۷۳۰,۹۴۷
۱۸	قاهره	مصر	۷,۵۸۰,۵۸۱
۱۹	داکا	بنگلادش	۷,۳۷۰,۷۷۴
۲۰	بانکوک	تایلند	۳,۵۵۰,۱۴۴
۲۱	گوانجو	چین	۱,۷۲۰,۸۳۹
۲۲	ریودژانیرو	برزیل	۱,۶۱۰,۰۴۷
۲۳	سانتیاگو	شیلی	۴,۲۸۰,۵۹۰
۲۴	تیانجین	چین	۳,۳۲۰,۱۴۰
۲۵	شانتهو	چین	۸,۴۰۰,۵۲۰
۲۶	کلکته	هند	۵,۸۰۰,۵۴۶
۲۷	سنگاپور	سنگاپور	۴,۳۶۰,۰۰۰
۲۸	مدرس (چنای)	هند	۳,۴۳۰,۶۴۵
۲۹	رانگون	میانمار (برمه)	۱,۰۷۰,۰۰۰
۳۰	نانجینگ	چین	۱,۰۵۰,۳۳۶

رتبه	نام شهر	نام کشور	جمعیت (۲۰۰۸)
۱	کراچی	پاکستان	۱۲,۱۳۰,۰۰۰
۲	بوئنوس آیرس	آرژانتین	۱۲,۰۴۶,۷۹۹
۳	بمبئی	هند	۱۱,۹۷۸,۴۵۰
۴	شانگهای	چین	۱۱,۲۸۳,۷۱۴
۵	سائوپائولو	برزیل	۱۰,۹۹۰,۲۴۹
۶	استانبول	ترکیه	۱۰,۷۵۷,۳۲۷
۷	مسکو	روسیه	۱۰,۴۲۵,۰۷۵
۸	سئول	کره جنوبی	۱۰,۴۲۱,۷۸۲
۹	دهلی	هند	۹,۸۷۹,۱۷۲
۱۰	جاکارتا	اندونزی	۸,۸۳۹,۲۴۷
۱۱	توکیو	ژاپن	۸,۷۱۷,۵۲۹
۱۲	پکن	چین	۸,۵۸۰,۳۷۶
۱۳	مکزیکوسیتی	مکزیک	۸,۴۶۳,۹۰۶
۱۴	نیویورک	امریکا	۸,۲۴۷,۵۲۷
۱۵	ووهران	چین	۸,۰۰۱,۵۴۱

ساحت و جمعیت قاره‌ها و جهان

نام	مساحت (کیلومتر مربع)	جمعیت (۲۰۱۲)
آسیا	۴۴,۰۰۰,۰۰۰	۴,۵۸۶,۵۰۰
آمریکا	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۳۱۰,۷۶۲,۹۵۱
آفریقا	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۶۷,۰۸۱,۲۰۰
آمریکا جنوبی	۱۷,۰۸۰,۶۹۵	۳۹۳,۹۹۸,۵۰۰
آمریکا شمالی	۲۴,۳۹۸,۴۷۵	۵۴۹,۴۲۲,۳۰۰
آسیا	۸,۵۱۴,۹۸۶	۳۶,۶۳۸,۳۰۰

ن جدول آمار مساحت (بیش از ۱۳ میلیون کیلومتر مربع) بت روسیه آسیایی جزء اروپا محاسبه شده است. ن امریکای شمالی شامل امریکای مرکزی و جزایر کارائیب باشد.

بزرگترین کشورهای جهان

رتبه	نام کشور	مساحت (کیلومتر مربع)
۱	روسیه	۱۷,۰۷۵,۴۰۰
۲	کانادا	۹,۹۷۰,۶۱۰
۳	چین	۹,۵۷۲,۹۰۰
۴	ایالات متحده امریکا	۹,۳۶۳,۳۶۴
۵	برزیل	۸,۵۴۷,۴۰۴
۶	استرالیا	۷,۶۸۲,۳۰۰
۷	هند	۳,۱۶۵,۵۹۶
۸	آرژانتین	۲,۷۸۰,۰۹۲
۹	قزاقستان	۲,۷۱۷,۳۰۰
۱۰	الجزایر	۲,۳۸۱,۷۴۱
۱۱	کنگو کینشاسا (زئیر)	۲,۳۴۴,۸۸۵
۱۲	عربستان سعودی	۲,۲۴۰,۰۰۰
۱۳	مکزیک	۱,۹۵۸,۲۰۱
۱۴	اندونزی	۱,۹۰۴,۴۳۳
۱۵	سودان	۱,۸۸۶,۰۶۸

پر جمعیت ترین کشورهای جهان

رتبه	نام کشور	جمعیت (۲۰۱۲)
۱	چین	۱,۳۴۹,۹۱۱,۰۰۰
۲	هند	۱,۲۳۵,۰۰۴,۰۰۰
۳	ایالات متحده امریکا	۳۱۴,۲۵۰,۰۰۰
۴	اندونزی	۲۴۴,۸۱۴,۰۰۰
۵	برزیل	۱۹۵,۰۹۴,۰۰۰
۶	پاکستان	۱۹۰,۲۹۱,۰۰۰
۷	نیجریه	۱۶۶,۶۲۹,۰۰۰
۸	بنگلادش	۱۵۲,۵۱۸,۰۰۰
۹	روسیه	۱۴۲,۴۲۷,۰۰۰
۱۰	ژاپن	۱۲۷,۶۴۴,۰۰۰
۱۱	مکزیک	۱۱۶,۵۸۵,۰۰۰
۱۲	فیلیپین	۹۳,۲۱۳,۰۰۰
۱۳	ویتنام	۸۹,۰۷۶,۰۰۰
۱۴	اتیوپی	۸۴,۳۲۱,۰۰۰
۱۵	مصر	۸۳,۹۵۸,۰۰۰

نقشه پوشش گیاهی جهان

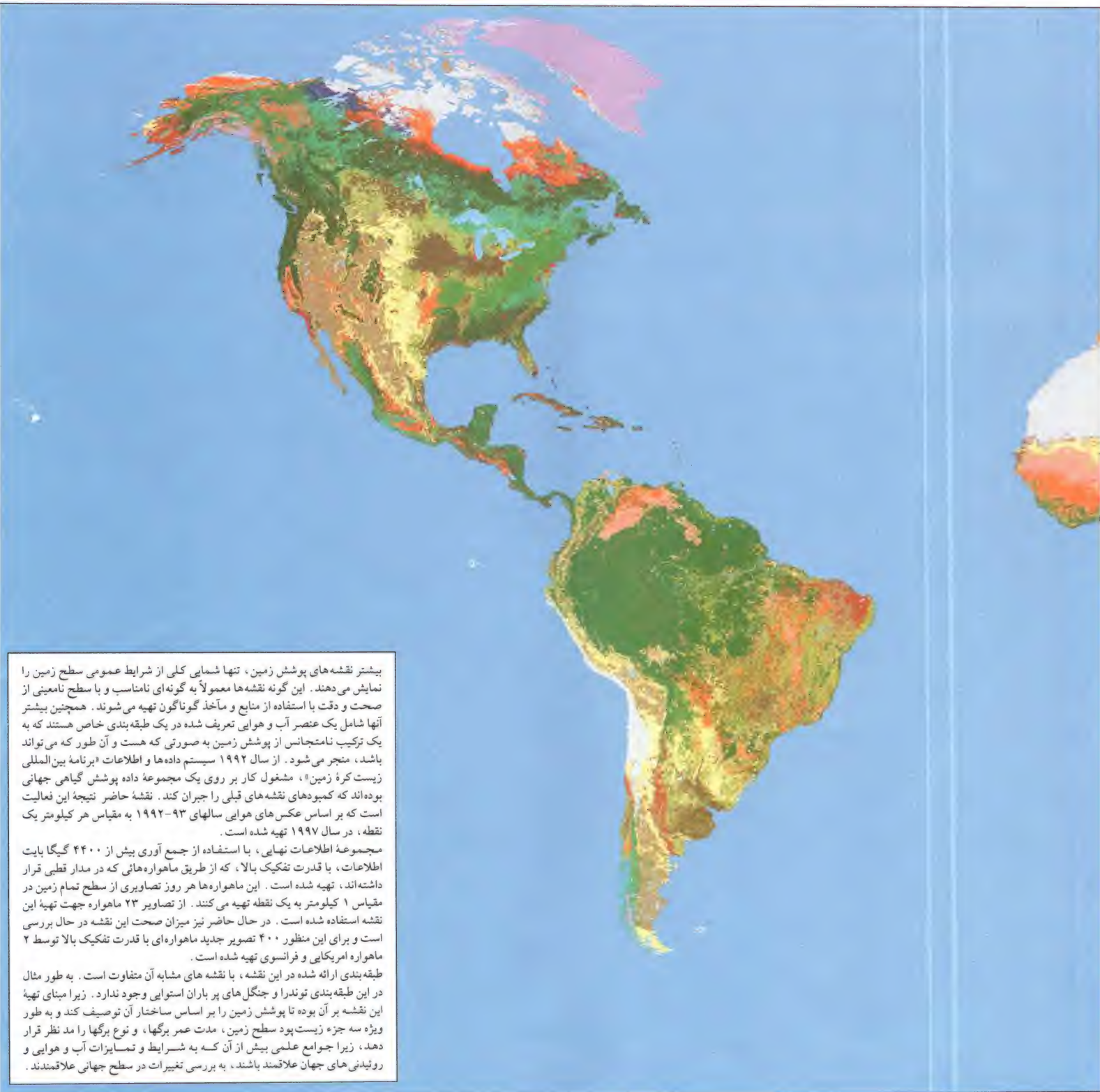
راهنمای نقشه

- ۱- جنگل های برگ سوزنی همیشه سبز
- ۲- جنگل های برگ پهن همیشه سبز
- ۳- جنگل های برگ سوزنی خزان دار
- ۴- جنگل های برگ پهن خزان دار
- ۵- جنگل های مختلط
- ۶- بوته زار و درختچه زارهای بسته
- ۷- بوته زار و درختچه زارهای باز
- ۸- ساوانای جنگلی
- ۹- ساوانا
- ۱۰- علفزار و چمنزار
- ۱۱- باتلاق، مرداب و اراضی آبگیر
- ۱۲- اراضی تحت کشاورزی
- ۱۳- مناطق مسکونی (شهری)
- ۱۴- اراضی تحت کشاورزی/ روئیدنی های طبیعی
- ۱۵- برف و یخ
- ۱۶- نواحی کم یزرع
- ۱۷- دریا و رودخانه

راهنمای طبقه بندی نمودارها

طبقه بندی عمومی	طبقه بندی «برنامه بین المللی زیست کره زمین»
جنگل / درخت زار	۱- جنگل های برگ سوزنی همیشه سبز ۲- جنگل های برگ پهن همیشه سبز ۳- جنگل های برگ سوزنی خزان دار ۴- جنگل های برگ پهن خزان دار ۵- جنگل های مختلط
بوته زار	۶- بوته زار و درختچه زارهای بسته ۷- بوته زار و درختچه زارهای باز
علفزار و ساوانا	۸- ساوانای جنگلی ۹- ساوانا ۱۰- علفزار و چمنزار
عوارض آبی	۱۱- باتلاق، مرداب و اراضی آبگیر
اراضی کشاورزی	۱۲- اراضی تحت کشاورزی ۱۴- اراضی تحت کشاورزی/ روئیدنی های طبیعی
مناطق شهری	۱۳- مناطق مسکونی (شهری)
یخ و برف	۱۵- برف و یخ
نواحی کم یزرع	۱۶- نواحی کم یزرع

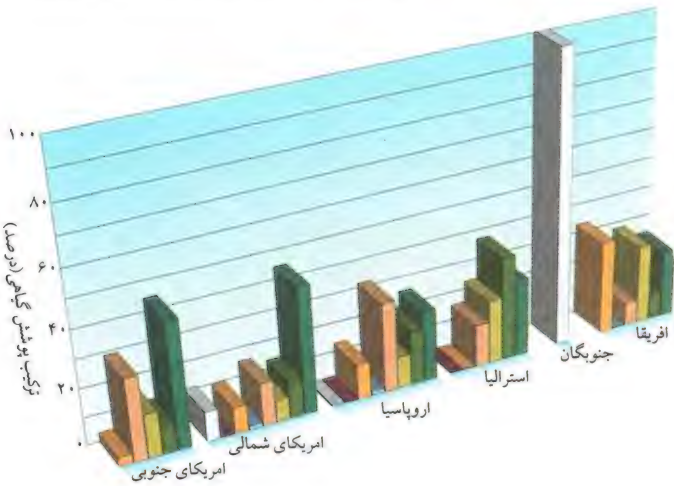

ترکیب پوشش گیاهی جهان

ترکیب پوشش گیاهی قاره‌ها جهان

سیستم آب و هوایی

سیستم آب و هوایی کره زمین سیستمی به غایت پیچیده با فعل و انفعالات گوناگون است که متأثر از تغییرات جوی، آبکرة (اقیانوس ها، دریاچه ها و رودخانه ها)، زیستکرة (ذخایر زنده کره زمین)، کریوسفر (یخ های دریایی و یخ های یخی مناطق قطبی) و سنگکرة (پوسته زمین و لایه رویی جبه زمین) می باشد. همین امر به تنوع زیادی در آب و هوای نقاط مختلف کره زمین منجر شده است. در دهه های اخیر فعالیت های انسان نیز روی این سیستم اثر گذاشته و کنترل و بازبینی تغییرات جوی و تأثیرات عامل انسانی روی آن اکنون به مسئله ای مهم تبدیل شده است.

تجمع گازهای گلخانه ای نظیر دی اکسید کربن، متان و کلروفلوئوروکربن ها (سی. اف. سی ها) در سطح فوقانی جو، تشعشعاتی را که از سطح کره زمین به سوی فضا منعکس می شوند را جذب می کنند و بدین وسیله سطح زمین و بخش زیرین اتمسفر را گرم تر می کنند. این پدیده عمدتاً به اثر گلخانه ای مشهور است. فعالیت های انسان منجر به تمرکز برخی از این گازها شده و به تشدید اثر گلخانه ای کمک کرده است. در نتیجه، جهان در حال حاضر نسبت به صد سال پیش حدود ۰/۶ درجه سانتیگراد گرم تر شده است که در این میان سالهای ۱۹۹۸، ۱۹۹۷ و ۱۹۹۵ به ترتیب گرم ترین سالهای یکصد سال اخیر بوده اند.

تغییرات آب و هوا

تغییرات آب و هوا در آینده بستگی به این دارد که به چه سرعتی و تا چه اندازه ای تمرکز گازهای گلخانه ای و ایزوسل ها در جو افزایش یابد. اگر فرض کنیم که هیچ اقدامی در جهت محدود کردن انتشار گازهای گلخانه ای صورت نگیرد، در خلال قرن بیست و یکم احتمالاً "ما شاهد افزایش دما به میزان ۰/۲ تا ۰/۳ درجه سانتیگراد در هر دهه خواهیم بود. چنین میزانی از افزایش دما در خلال ۱۰،۰۰۰ سال گذشته بی سابقه بوده است.

پاسخ های مشروح هواشناسانه به افزایش دی اکسید کربن و سایر گازهای گلخانه ای با استفاده از مدل های پیچیده ریاضی آب و هوا پیش بینی می شود. یکی از پیشرفته ترین مدل های آب و هوایی جهان توسط مرکز هادلی وابسته به اداره هواشناسی انگلستان ارائه شده است. این مدل پیش بینی هایی را در مورد تغییرات آب و هوا از جمله تغییرات دما و میزان بارندگی ارائه کرده است. مطابق این مدل برخی از مناطق جهان سریع تر از سایر مناطق گرم خواهند شد و میزان بارندگی در برخی نواحی افزایش و در برخی مناطق دیگر کاهش خواهد یافت. چنین تغییراتی احتمالاً "تأثیرات محسوسی نیز بر سطح دریاها خواهد داشت و تا پایان قرن بیست و یکم سطح دریاها حدود ۵۰ سانتی متر بالا خواهد آمد. در این روند منابع آب و غذا و بهداشت جوامع انسانی نیز دچار تغییراتی خواهد شد.

طوفان های منطقه استوایی

طوفان های مناطق استوایی متنوع اند و در مناطق مختلف جهان از اسامی گوناگون برخوردارند: در اقیانوس اطلس شمالی و شرق اقیانوس کبیر به هاریکن (توفند)، در شمال غربی اقیانوس کبیر به تیفون (توفان دریای چین) و در ناحیه اقیانوس هند به سیکلون (چرخه) موسومند. علاوه بر این، اسامی گوناگون محلی نیز برای آنها یافت می شود. به طور مثال طوفان های سواحل شمالی استرالیا، ویلی - ویلی نامیده می شوند.

طوفان های استوایی از جمله قدرتمندترین و شدیدترین سیستم های آب و هوایی زمین به شمار می روند. سالانه حدود ۸۰ الی ۱۰۰ مورد طوفان استوایی بر فراز اقیانوسها روی می دهد که بسیاری از آنها به خشکی ها کشیده می شوند و بر اثر گردبادهای شدید و بارندگیهای گسترده، تلفات جانی و خسارات مالی بسیاری را بر جای می گذارند.

اکثر طوفان های استوایی در شمال غربی اقیانوس کبیر شکل می گیرد که تیفونهای حاصل از آن عموماً نواحی وسیعی را از فیلیپین تا چین و ژاپن در بر می گیرد. این نوع طوفان ها در خلیج بنگال نیز اتفاق می افتند که یا در همان محل تشکیل گردیده اند یا این که از بقایای تیفونهایی هستند که از طریق تایلند به این نواحی می رسند. این طوفان ها موجب ریزش باران های شدید در شرق هند و دلتای رود گنگ در بنگلادش می شوند. در این نواحی، سطح خشکی ها چنان به سطح دریا نزدیک است که بارندگی های شدید منجر به سیل های وحشتناک و تلفات سنگین جانی می شود.

شرایط مطلوب برای شکل گیری طوفانهای استوایی - گرمای آب اقیانوسها (به میزان بالاتر از ۲۶/۵ درجه سانتیگراد) تا عمق ۵۰ متری؛ وجود سیستم های چرخه کم فشار؛ فعالیت های طوفان های تندی؛ و لایه های مرطوب هوا در تروپوسفر میانی (حدود ۵۶ کیلومتر بالاتر از سطح زمین - مبین آن است که معمولاً این طوفان ها در اواسط یا اواخر تابستان به وقوع می پیوندد.

نقشه آب و هوای جهان

بر اساس سیستم رده بندی کوپن

گزیده آمارهای آب و هوای جهان

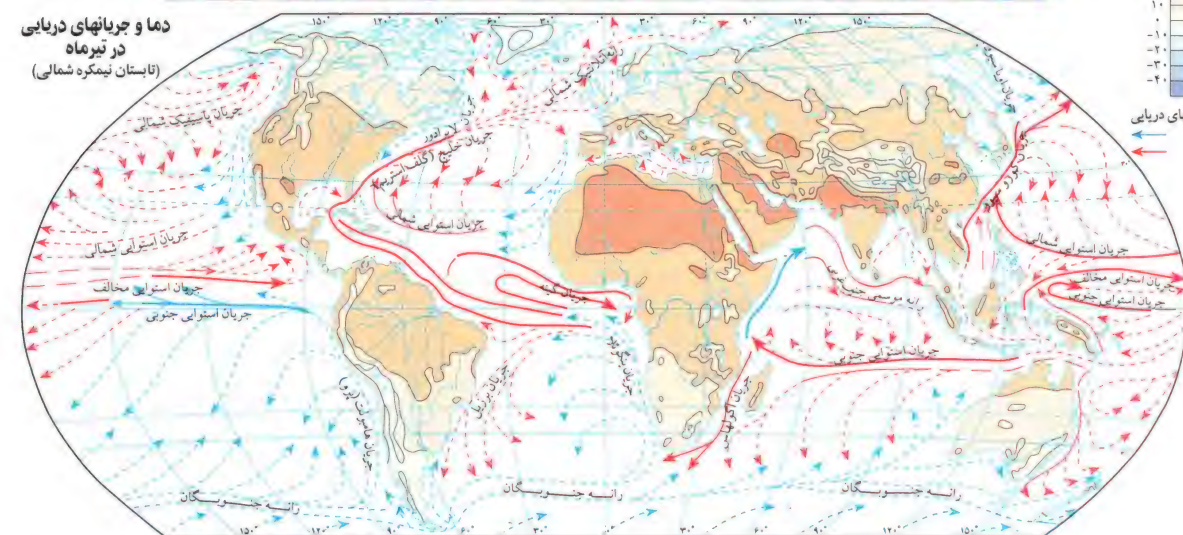
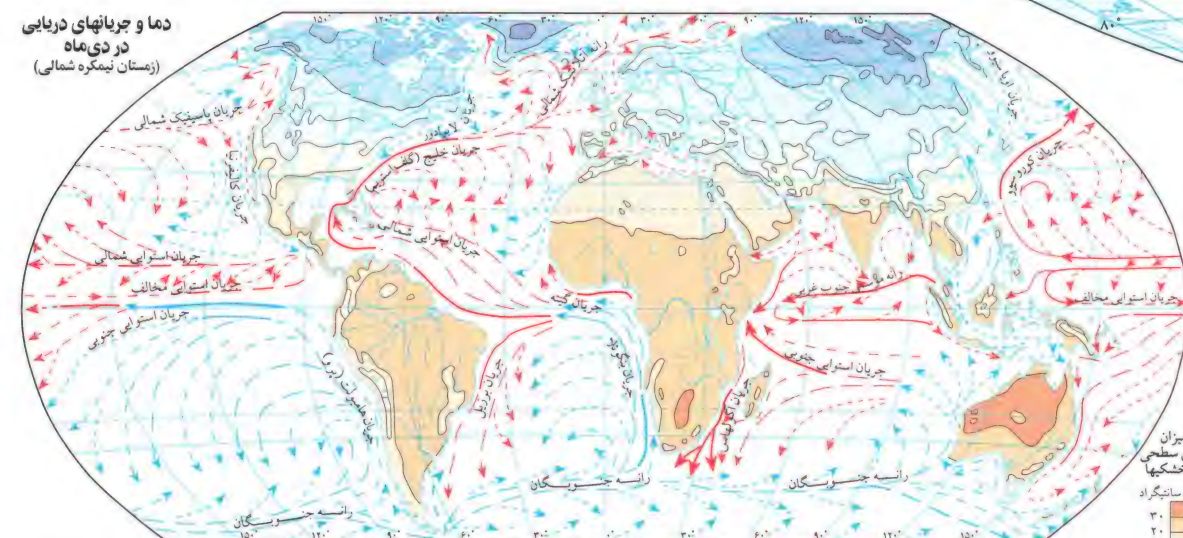
بالاترین دمای ثبت شده	۷۰/۷ درجه سانتی گراد، گندم بریان، کویر لوت، ایران (سال ۲۰۰۵)
بالاترین میزان دما در سایه و شرایط استاندارد	۵۷/۸ درجه سانتی گراد - عزیزیه، لیبی
گرم ترین نقطه (میانگین سالانه)	۳۴/۴ درجه سانتی گراد - دالول، اتیوپی
خشک ترین نقطه (میانگین سالانه)	۰/۱ میلی متر (بارندگی)، کویر آتاکاما، شیلی
حداکثر میزان تابش نور خورشید (میانگین سالانه)	۹۰٪؛ یوما، آریزونا، ایالات متحده امریکا
حداقل تابش نور خورشید	۱۸۲ روز در هر سال
کمترین میزان مطلق دما	۸۹/۲- درجه سانتی گراد، ایستگاه وستوک، جنوبگان (۲۱ ژوئیه ۱۹۸۳)
سردترین نقطه (میانگین سالانه)	۵۶/۶- درجه سانتی گراد، ایستگاه پلاتو، جنوبگان
مرطوب ترین نقطه (میانگین سالانه)	۱۱۸۷۳ میلی متر (بارندگی)، مگالایا، هند
بیشترین روزهای بارانی	تا ۳۵۰ روز در سال، کوه وایالئاله، هاوایی، امریکا
پر بارترین نقطه	۳۲۲ کیلومتر در ساعت، در تندبادها، خلیج کامنولث، جنوبگان
سریع ترین بادهای سطحی	
در عرضهای بالا	۳۷۲ کیلومتر در ساعت، کوه واشینگتون، نیوهمپشر، امریکا (۱۲ آوریل ۱۹۳۴)
در عرضهای پایین	۳۳۳ کیلومتر در ساعت ۷ کاناک، گروئنلند (۸ مارس ۱۹۷۲)
طوفان پیچنده (تورنادو)	۵۱۲ کیلومتر در ساعت، اوکلاهاسیتی، امریکا (سوم ماه مه ۱۹۹۹)
بیشترین میزان بارش برف	۳۱،۱۰۲ میلی متر، کوه راینیر، واشینگتون، امریکا (۱۸ فوریه ۱۹۷۲)
سنگین ترین دانه های تگرگ	۱ کیلوگرم، گوبالگانج، بنگلادش (۱۴ آوریل ۱۹۸۶)
میانگین روزهای رعد و برق دار	۲۵۱ روز، تورورو، اوگاندا
بالاترین میزان فشار هوا	۱۰۸۳/۸ میلی بار، آگاتا، سبیری، روسیه (۳۱ دسامبر ۱۹۶۸)
کمترین میزان فشار هوا	۸۷۰ میلی بار، در ۴۸۳ کیلومتری غرب گوم، اقیانوس کبیر (۱۲ اکتبر ۱۹۷۹)

اقلیم استوایی		اقلیم خشک		اقلیم گرم و مرطوب		اقلیم سرد و مرطوب		مناطق قطبی	
Aw As	ساوانا (علفزار استوایی)	BS	استپ	Cb Cc	منطقه معتدله	Dc Dd	نیمة منجمد	EF	پوشش یخی
Af Am	جنگلهای بارانی	BW	کویر	Ca	نیمة گرمسیری مرطوب	Db	تابستان خشک قارهای	ET	توندر
				Cs	مدیترانه‌ای	Da	تابستان گرم قارهای		

مقياس: ۱:۱۳۰,۰۰۰,۰۰۰

۲۰۰ ۴۰۰ ۶۰۰ ۸۰۰ کیلومتر

کاترینا در ۲۳ اوت ۲۰۰۵ بر فراز جزایر باهاما گرفت و پس از عبور از جنوب ایالت فلوریدا و به گذاشتن خسارتهایی، در خلیج مکزیک مندرت شد. شش روز بعد، با رسیدن به ایالت های یانا، می سی سی پی، جورجیا، آلاباما، کنتاکی و توفان و بارش های سیل آسایی را در این ی سبب شد. میزان خسارات مالی و جانی این ، بعد از جنگ های داخلی امریکا، عظیمترین بوب می شود. شهر نیواورلئان و شهرک های آن ف بیشترین صدمه را متحمل شد. بیش از ۱/۱ نفر در این توفند فوق العاده قدرتمند جان خود دست دادند، که از این تعداد ۱۵۷۷ نفر ساکن یانا بودند. خسارت های مالی آن نیز بیش از ۸۱ د دلار بر آورد شده است.

اختلاف دما و شوری آب در مناطق مختلف کره زمین است. اقیانوس ها به نوبه خود به هوا کره گرما و بخار آب می دهند. جریان های اقیانوسی در انتقال گرما از استوا به قطب ها و تعدیل و تنظیم آب و هوای قاره ها نقش اساسی دارند.

سرما کره به برف و یخ و یخچال های کوهستانی و قطب ها و زمین های یخ زده گفته می شود. سرما کره بر گردش انرژی و رطوبت در جو و سطح زمین اثر می گذارد و با نظام

بارش ها و جریان های اقیانوسی اندر کنش دارد. بیشترین حجم یخ های روی زمین در قطب جنوب و پهناورترین مساحت یخی در نیم کره شمالی است.

زیست کره شامل همه زیست بوم ها، اعم از دریایی و زمینی، و اعم از گیاهی، حیوانی، و انسانی است. از قطب ها تا استوا، و از اعماق اقیانوس ها تا بلندی کوه ها، هر بخش از کره زمین نوعی از حیات را میزبانی می کند. تا آنجا که دانش روز اجازه می دهد زمین تنها جایی در کیهان است که در آن حیات شناخته شده است. زیست کره در به راه انداختن و تکمیل چرخه های کربن و نیتروژن و آب نقش اول را دارد.

سنگ کره به لایه سطحی زمین، به ضخامت تقریبی ۱۰۰ کیلومتر، گفته می شود و پوسته های اقیانوسی و قاره ای را در بر می گیرد. سنگ کره پایدارترین مؤلفه اقلیم است و از این رو تغییرات در آن در بازه های زمانی بسیار طولانی، از مرتبه میلیون ها سال، روی می دهد.

اقلیم های دیرینه

زمین در چند میلیون سال گذشته چند دوره یخبندان و میان یخبندان از سر گذرانده است. دوره های یخبندان معمولاً طولانی و از مرتبه صد هزار سال و بیشتر اند. میان یخبندان ها کوتاه و از مرتبه چند ده هزار سال اند. آخرین یخبندان ۱۰۰ هزار سال دوام داشت و ۲۰ هزار سال پیش پایان پذیرفت.

عواملی که دوران های سرد و گرم زمین را در گذشته به وجود آورده اند طبیعی بوده اند و بی شک در آینده نیز اقلیم زمین را شکل خواهند داد. دانش روز بعضی از این عوامل را می شناسد و به بعضی دیگر هنوز اشراف کافی ندارد.

گازهای گل خانه ای

اکسیژن، نیتروژن، و آرگن به ترتیب ۲۰/۹۵، ۷۸/۰۸ و ۰/۹۳ درصد و جمعاً ۹۹/۹۶ درصد از جو را تشکیل می دهند. این گازها در سرمایش و گرمایش زمین نقش زیادی ندارند. ۰/۰۴ درصد باقی مانده را، به ترتیب اهمیت، کربن دی اکسید، متان، نیتروژن اکسید، ازن، و کلروفلور کربن ها (HCFC و CFC) تشکیل می دهند. این گازها تابش خورشید را از بالای جو به پایین راه می دهند، ولی از خارج شدن تابش میکرومتری زمین به فضا جلو می گیرند. این گازها نقشی همانند شیشه در دیوارها و سقف گل خانه دارند و به همین سبب به گازهای گل خانه ای موسوم اند. اگر مقدار این گازها در جو بالا رود زمین گرم می شود.

کربن دی اکسید عمدتاً از سوختن سوخت های فسیلی و غیر فسیلی، از دم و بازدم موجودات زنده، از تبدیل سنگ های کربن دار به ترکیبات سیلیسی در طبیعت نشر می شود. از سوی دیگر کربن دی اکسید توسط رویدنی ها، مرجان ها و موجودات دریایی صدف دار جذب می شود و در آب اقیانوس ها نیز به خوبی قابل حل است.

متان عمدتاً از تجزیه مواد آلی گیاهی و حیوانی در مرداب ها، کف دریاها و جنگل ها و نشخوار نشخوار کنندگان منتشر می شود. قسمت عمده گاز طبیعی فسیلی هم متان است. نیتروژن اکسید در طبیعت به وجود می آید و از بین می رود. مصرف روز افزون سوخت های فسیلی و کودهای شیمیایی به افزایش آن در جو کمک می کند.

ازن در لایه های بالای جو در اثر تابش فراابش خورشید به وجود می آید و اثر خنک

گرمایش زمین

کره زمین در طول تاریخ تکوین و تحول خود فراز و نشیب های آب و هوایی زیادی داشته است. تنها در دو میلیون سال گذشته چندین یخبندان بسیار سرد و میان یخبندان گرم را از سر گذرانده است. ولی دوران های گرم و سرد در فواصل زمانی چند ده و چند صد هزار سال آمده و رفته اند. گیاهان و جانوران مجال سازگاری با اقلیم زمان خود را داشته اند، اما دو سده اخیر چنین نبوده است.

جمعیت جهان تا دو سده پیش از چند صد میلیون نفر تجاوز نمی کرد. دانش و صنعت جدید آن را به هفت میلیارد رسانده است. انسان زمان های پیشین تنها در حد زنده ماندن می توانست غذا و آب و سرپناه پیدا کند، انسان مدرن منابع زمینی را مسرفانه و زیان بارانه مصرف کرده و اقلیم را با بحران روبرو کرده است. توسعه پایدار جوامع، اعم از غنی و فقیر، و اعم از توسعه یافته و در حال توسعه، به خطر افتاده است. گیاه و جانور مجال سازگاری با جهان گرم شده را از دست داده اند و تثبیت اقلیم و برگرداندن آن به روال طبیعی، آسان و کم هزینه نیست.

در آغاز دهه ۱۹۸۰ (۱۳۶۰ ش) گروهی از پژوهشگران از گرم شدن زمین خبر دادند. به تدریج که شواهد عینی و علمی بیشتری به دست آمد، زمزمه ها بلندتر شد و جوامع علمی مسئله گرمایش زمین را در بستر گسترده تر تغییر اقلیم بررسی کردند. مآلاً مجامع بین المللی و دولت ها دست به کار شدند و به تغییر اقلیم به عنوان رویدادی که آثار ناخوشایندی بر زیست بوم های گیاهی و حیوانی و انسانی دارد بذل توجه کردند. اینک پس از گذشت سی سال، در آغاز دهه دوم سده بیست و یکم، تغییر اقلیم و پیامدهای آن از موضوعات زیست محیطی روز شده است. از چارچوب بحث های تخصصی علمی و روشنفکری فراتر رفته و وارد گفتمان رسانه های جمعی و صحبت های روزانه مردم سراسر جهان شده است. در این بخش سعی شده است چرایی و چگونگی گرمایش زمین به کوتاهی بیان شود و تصویری، هر چند کلی، از آنچه که اتفاق افتاده و می افتد، ارائه شود.

اقلیم: تعریف و مؤلفه های آن

اقلیم یک سامانه دینامیکی است و حاصل برهم کنش مؤلفه های مختلف زمین با یکدیگر و با خورشید است. مؤلفه های مهم سامانه اقلیم عبارت اند از: **هوا کره** (جو)، **آب کره** (اقیانوس ها و آب های رو و زیر زمین)، **سرما کره** (یخچال های کوهستانی،

ورقه های یخ روی خشکی ها، و یخ های قطبی، **زیست کره** (توده های گیاهی و جانوری)، و **سنگ کره** (قاره ها و پوسته های اقیانوسی). این مؤلفه ها با یکدیگر اندرکنش دارند، از خورشید انرژی می گیرند و به فضا انرژی می دهند و در بلندمدت تغییر می کنند.

هوا کره یا جو را شاید بتوان مهم ترین مؤلفه اقلیم دانست. جو لایه ای از گازهاست که زمین را در بر می گیرد و توسط نیروی گرانش زمین نگاه داشته می شود. شمایی از این لایه ها در صفحه ۱۵ نشان داده شده است.

آب کره، شامل اقیانوس ها و آب های رو و زیر زمین، با هوا کره برهم کنش دارد. بخشی از نیروی محرکه جریان های اقیانوسی در اثر بادهای پدید می آید. بخشی دیگر ناشی از

کنندگی دارد. ولی در لایه‌های پایین جو و سطح زمین، ازن در ضمن فرایندهای صنعتی، مانند جوشکاری جرقه‌های الکتریکی تولید می‌شود و گرم‌کننده جو و زمین است.

CFC ها و HCFC ها به طور طبیعی به وجود نمی‌آیند و انسان ساخت هستند و در افشانه‌ها و ماشین‌های سرمازا به کار می‌روند. معاهده‌های بین‌المللی تولید انواع آسیب‌رسان آنها را محدود کرده است. HCFC ها و به ویژه CFC ها بیشترین اثر تخریبی را در لایه ازن دارند و تا اواخر سده بیستم مصرف بیش از حد این مواد منجر به کاهش ضخامت لایه ازن در بخشهایی از جو جنوبگان شده بود. در سی سال اخیر استفاده از گازهای CFC به تدریج ممنوع شده و در اثر آن، روند تخریبی لایه ازن متوقف شده و فعالیت‌های پی‌گیری نیز جهت حذف HCFC ها از صنایع پرودتی و نظایر آن به عمل آمده است. در حال حاضر بیشترین گازهای HCFC به طور عمده در کشور چین و پس از آن در هند تولید می‌شود و در کشورهای اروپایی و امریکا روند حذف آنها از چرخه تولید از چندی پیش آغاز شده است.

نقش انسان در دست کاری اقلیم

از آغاز عصر صنعتی (بنا به قرارداد ۱۷۵۰ میلادی) به این سو، جمعیت جهان از چند صد میلیون به چند میلیارد نفر رسیده است. الگوی زندگی محقر و مقتصدانه انسان دویست سال پیش به الگوی جاه طلبانه و مسرفانه انسان سده بیست و یکم تحول یافته است. تحقق این وضع در درجه نخست در سایه مصرف منابع انرژی فسیلی (زغال سنگ، نفت، و گاز) و در درجه دوم، تبدیل جنگل‌ها به زمین‌های کشاورزی و سکونت‌گاه‌های شهری امکان‌پذیر شده است. در این میان هر گامی که انسان صنعتی برداشته مقداری به میزان گازهای گل‌خانه‌ای جو افزوده است.

تغییرات از ۱۰ هزار سال گذشته تا پنجاه سال پیش بسیار کند و ناچیز بوده است، اما در پنجاه سال گذشته هر سه گاز گل‌خانه‌ای ناگهان افزایش می‌یابند، و متناظر با آنها دما و تراز آب دریاها و گستردگی یخ و برف نیز تغییر می‌کند. آنچه افزون بر روال طبیعی اتفاق افتاده، به فعالیت‌های انسان و مصرف فزاینده انرژی‌های فسیلی نسبت داده می‌شود.

نشر میانگین کربن در دهه ۱۹۹۰ برابر با ۶/۴ میلیارد تن در سال بوده است. در فاصله سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۵ این مقدار به ۷/۲ میلیارد تن در سال افزایش یافته

است. جذب طبیعی کربن دی‌اکسید در آب کره و زیست کره ۵۰ تا ۶۰ درصد از نشر انسانی را حذف می‌کند.

سازگاری و کاهش تبعات تغییر اقلیم

افزایش جمعیت و توسعه اقتصادی اجتماعی جوامع، مستلزم مصرف انرژی بوده است. منابع انرژی در دسترس، عمدتاً منشأ فسیلی داشته‌اند و مصرف آنها همراه با تغییر در نحوه استفاده از زمین، سبب نشر گازهای گل‌خانه‌ای شده و اقلیم را از روال طبیعی خارج کرده است. مهم‌ترین این تغییرات عبارتند از گرم شدن زمین، بالا آمدن آب دریاها، به هم خوردن الگوهای بارش، کم و زیاد شدن روان آب‌ها، فراوان تر و شدیدتر شدن سیل‌ها و طوفان‌ها و خشکسالی‌ها و مانند آنها. هریک از این رخدادها بر منابع غذا، آب، بهداشت، سکونت‌گاه‌های انسانی، زیست‌بوم‌ها، و تنوع زیستی اثر می‌گذارد. به احتمال زیاد بیشتر این آثار ناخوشایند هستند و توسعه اجتماعی و اقتصادی جوامع را محدود می‌کنند. دو راه برای پرهیز از تبعات ناخواسته تغییر اقلیم پیش روی محافل علمی، صنعتی، اقتصادی، و سیاسی جهان است.

نخست آن که با تبعات اجتناب‌ناپذیر اقلیم «سازگاری» به وجود آید.

دوم آن که با هدف تثبیت اقلیم و «کاهش» آثار ناخوشایند آن از نشر گازهای گل‌خانه‌ای کاسته شود.

کنترل جمعیت و گذر از الگوی مصرف مسرفانه زمان حاضر به الگوهای مقتصدانه از نمونه‌های سازگاری هستند. جابه‌جایی جمعیت‌هایی که سکونت‌گاه‌ها و منابع غذا و آب، و شرایط بهداشتی آنها در معرض تهدید قرار گرفته است نیز سازگاری با اقلیم است. اقلیم تغییر یافته ممکن است آفت‌های گیاهی و حیوانی و انسانی نوظهوری را که تا کنون سابقه نداشته، به وجود آورد. تجدید نظر در راه‌های مبارزه با آفات و ایجاد موازین بهداشتی و درمانی تازه نیز سازگاری است.

کاهش نشر گازهای گل‌خانه‌ای با هدف تثبیت اقلیم، مستلزم بهتر و کارآتر کردن فناوری‌های موجود و ایجاد طیف وسیعی از فناوری‌های نو است. مثال‌های زیر نمونه‌هایی از راهکارهای کاهشی هستند: طراحی ماشین‌های حرارتی با بازدهی بالاتر، جایگزین کردن منابع انرژی فسیلی با منابع نو شونده و نو.

خورشید، رودخانه‌ها، باد، رویدنی‌ها و زیست توده‌ها، نمونه‌های منابع انرژی نوشونده هستند. با تناوب‌های زمانی معین می‌توان از آنها بهره گرفت.

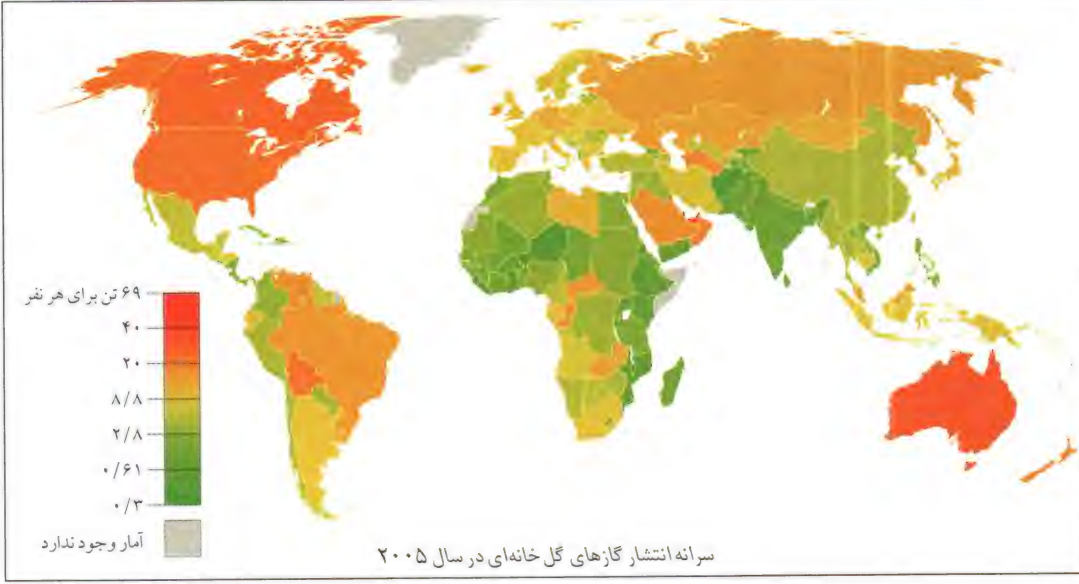
انرژی زمین گرمایی، الکتریسته از خورشید، انرژی از جزر و مد و امواج دریا، تجزیه آب به کمک خورشید به منظور تهیه سوخت هیدروژن، نمونه‌های انرژی نو هستند. در گذشته به طور وسیع معمول نبوده‌اند و دسترسی به آنها مستلزم پژوهش و ایجاد فناوری‌های جدید است و سرمایه‌گذاری‌های کلان می‌طلبد.

تخریب وسیع جنگل‌ها و تبدیل آنها به زمین‌های کشاورزی به نشر گازهای گل‌خانه‌ای کمک کرده است. توقف تخریب و اقدام به کاشت درختان نیز از راهکارهای کاهش آثار ناخواسته تغییر اقلیم است.

فراوانی کنونی کربن دی‌اکسید، متان، و نیتروز اکسید بیشتر از فراوانی آنها در آغاز صنعتی شدن جهان (۲۵۰ سال پیش) است. استفاده از سوخت‌های فسیلی، تغییر در نحوه استفاده از زمین (جنگل زدایی در جهت توسعه زمین‌های کشاورزی و سکونت‌گاهی)، و صنعت سیمان دلیل اصلی افزایش آنها در ۲۵۰ سال گذشته شناخته شده است. کره زمین در یکصد سال گذشته نزدیک به نیم درجه گرم شده است. گرمایش زمین در ۴۰ سال گذشته بیشترین مقدار در ۲۰۰۰ سال گذشته را داشته است.

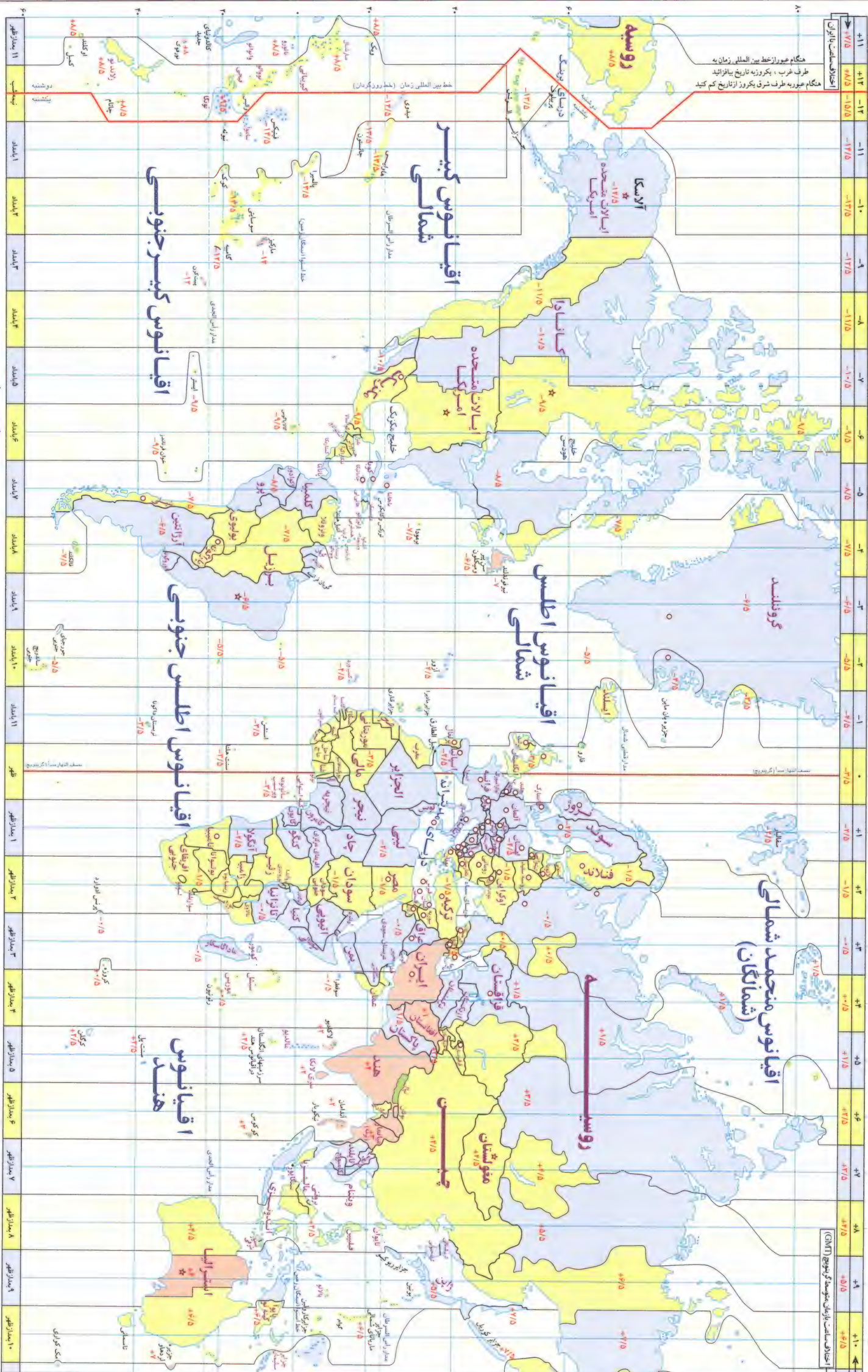
سطح خشکی‌ها با سرعتی دو برابر سطح اقیانوس‌ها گرم می‌شود. دمای گشت کره زمین در فاصله سال‌های ۱۹۵۸ تا ۲۰۰۰ بیشتر از سطح زمین گرم شده است.

۱۱ سال از ۱۲ سال ۱۹۹۵ تا ۲۰۰۶ رکورد گرم‌ترین سال‌های پس از ۱۸۵۰ را داشته‌اند. به گزارش سازمان جهانی هواشناسی، سال ۲۰۱۰ گرم‌ترین سال عصر صنعتی بوده است. خشکسالی‌ها پس از سال ۱۹۷۹ بخصوص در مناطق گرمسیری و مجاور آن فراوان‌تر شده‌اند. با این وجود بخار آب موجود در جو دست کم از دهه ۱۹۸۰ به این سو رو به افزایش بوده است. هواویزها (غبار و ذرات معلق در هوا) اثر خنک‌کنندگی دارند. این اثر در نیم کره شمالی بیش از نیم کره جنوبی است. تغییرات در تابش خورشید ناچیز بوده و اثر قابل ملاحظه‌ای در گرمایش غیر عادی زمین نداشته‌اند.

سرانه انتشار گازهای گل‌خانه‌ای در سال ۲۰۰۵

هنگام عبور از خط بین المللی زمان به طرف غرب ، یکروزه تاریخ پیاپی از یاد هنگام عبور به طرف شرق یکروز از تاریخ کم کنید

اقیانوس منجمد شمالی (شمالگان)

اقیانوس اطلس شمالی

اقیانوس کبیر شمالی

اقیانوس اطلس جنوبی

اقیانوس کبیر جنوبی

اقیانوس هند

اقیانوس آلیا

کشورهای که از وقت مرقدجوی ایستانی استفاده می کنند

راهنما

زمان استاندارد

مقیاس

نقشه مناطق زمانی جهان

* کشورهای که برخی مناطق آنها از وقت مرقدجوی ایستانی استفاده می کنند
اعتمادی نشان دهنده کشورهایی است که زمان رسمی آنها از ایران جلو است
و اعتماد نیستان دهنده کشورهایی است که زمان رسمی آنها از ایران جلو است

مناطق که ۳۰ دقیقه ساعت اختلاف زمانی دارند
مناطق که ۴۵ دقیقه ساعت اختلاف زمانی دارند

۰ ۲۰۰۰ ۴۰۰۰ ۶۰۰۰
کیلومتر

و اختلاف ساعت ایران با سایر کشورها

نقشه
طبیعی
آسیا

راهنما

- پاتخت
- ▲ قله (ارتفاع به متر)
- ۱:۵۷۰,۰۰۰,۰۰۰
- ۴۰۰
- ۸۰۰
- کیلومتر

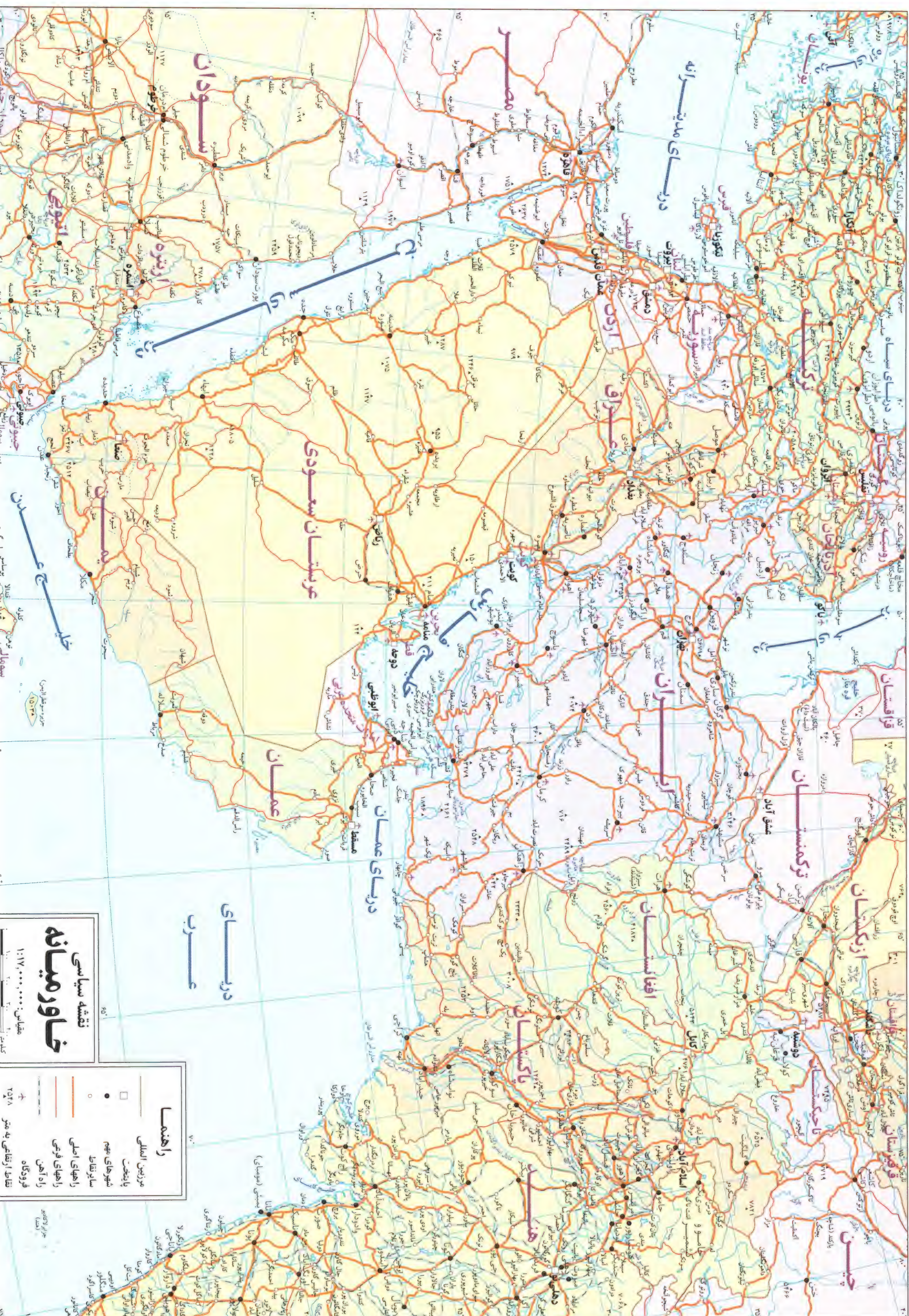

فصلنامه سیاسی آسیا

- راهنما**
- مرز بین المللی
  - راه های اصلی
  - راه آهن
  - پایتخت
  - شهرهای مهم
  - سایر نقاط
- مقیاس: ۱:۴۲,۰۰۰,۰۰۰
کیلومتر ۰ ۳۰۰ ۶۰۰
- © مؤسسه گیتاشناسی

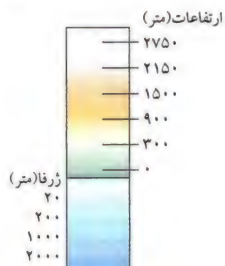

نقشه طبیعی

ایران

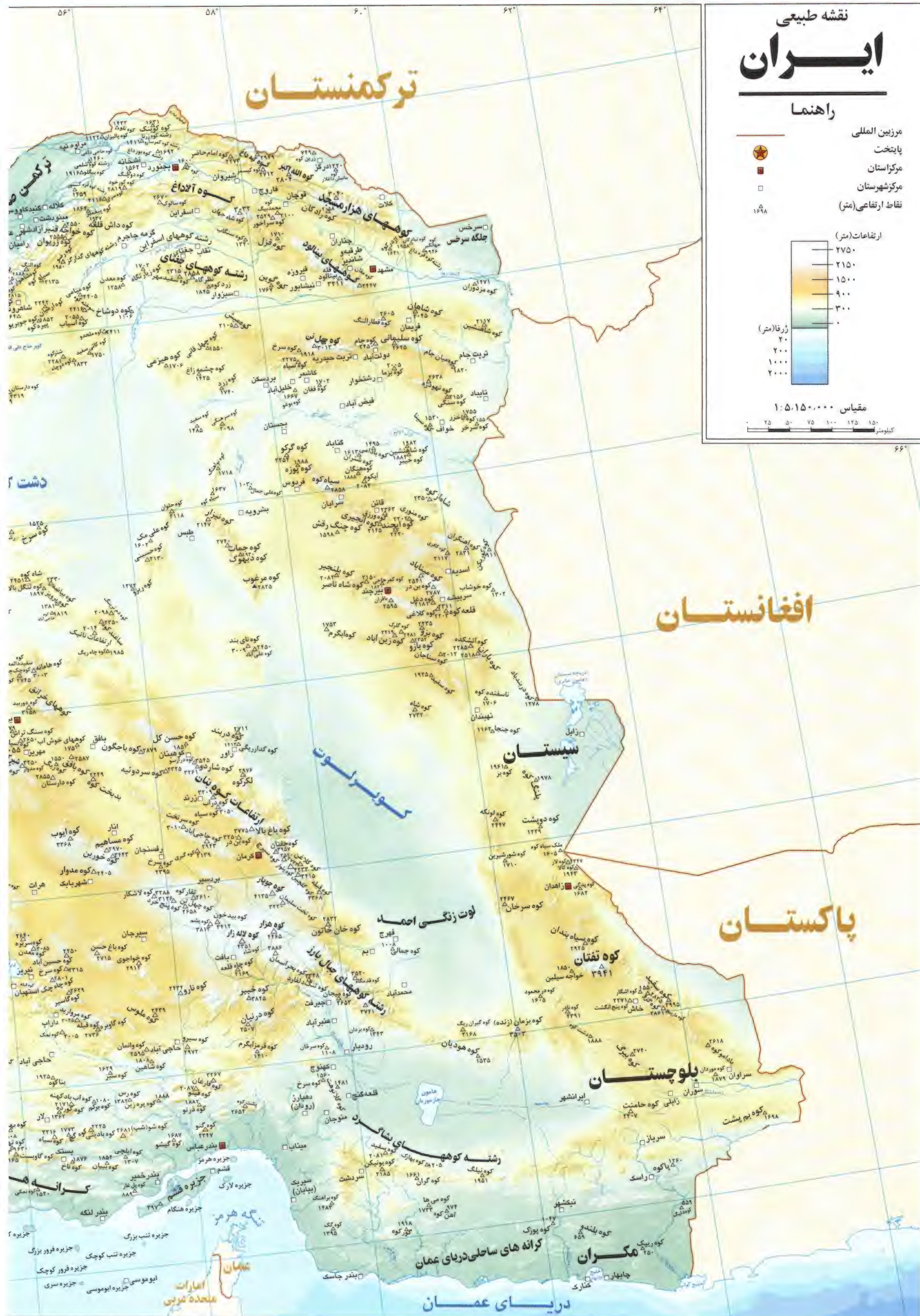
راهنما

- مرز بین المللی
- پایتخت
- مرکز استان
- مرکز شهرستان
- نقاط ارتفاعی (متر)

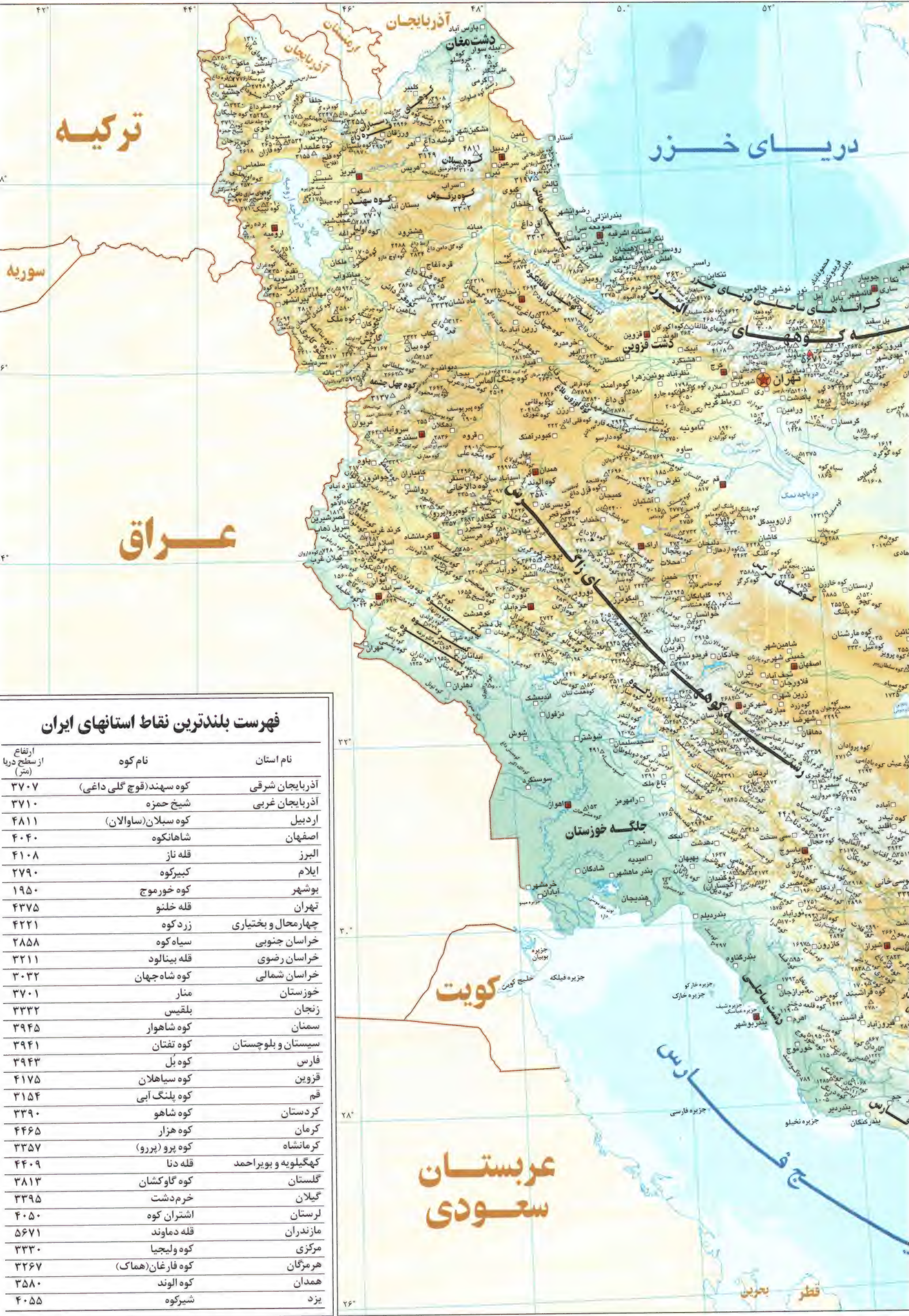

مقیاس ۱:۵۰۱۵۰۰۰۰

۰ ۲۵ ۵۰ ۷۵ ۱۰۰ ۱۲۵ ۱۵۰ کیلومتر

(بر اساس آمار جمعیت سال ۱۳۹۰ و آخرین تغییرات تقسیمات کشوری تا تابستان ۱۳۹۲)

مؤسسہ گیتاشناسی

نام استان (تاریخ تأسیس) نام شهرستان (مرکز شهرستان)	موقعیت جغرافیایی مرکز شهرستان	طول جغرافیایی	عرض جغرافیایی	ارتفاع از سطح دریا (متر)	جمعیت	استان همسایر	شماره پستی	شماره شناسه
دامغان	۵۴-۲۰	۳۶-۱۰	۱,۱۷۰	۵۸,۷۷۰	۸۶,۹۰۸	۴	۲	۴
سمنان	۵۴-۲۳	۳۴-۲۴	۱,۱۳۰	۱۵۳,۶۸۰	۱۸۲,۲۶۰	۲	۲	۲
شاهرود	۵۴-۵۸	۳۶-۲۵	۱,۳۸۰	۱۴۰,۲۷۴	۲۳۸,۸۳۰	۳	۵	۵
گرمسار	۵۴-۲۰	۳۵-۱۲	۸۵۰	۴۰,۹۸۵	۸۱,۲۲۴	۲	۲	۲
مهدی شهر	۵۴-۲۱	۳۵-۲۲	۱,۶۸۰	۱۹,۸۵۴	۴۱,۸۹۶	۲	۳	۳
میامی	۵۵-۳۹	۳۶-۲۵	۱,۰۸۰	۴,۵۲۲	جزء شاهرود	۲	۱	۱
سیستان و بلوچستان (۱۳۳۶) مساحت: ۱۸۱,۷۸۵ کیلومتر مربع								
آبرانشهر	۶۱-۴۱	۲۷-۱۲	۵۷۰	۹۷,۰۱۲	۲۱۹,۷۹۶	۳	۴	۴
چابهار	۶۰-۳۷	۲۵-۱۷	۱۰	۵۴,۶۳۳	۲۶۴,۰۵۱	۲	۳	۳
خاش	۶۱-۱۲	۲۸-۱۳	۱,۴۱۰	۵۲,۱۰۵	۱۵۵,۶۵۲	۳	۲	۲
دلگان (گلوریتی)	۵۹-۲۳	۲۷-۲۲	۳۹۲	۸,۳۱۰	۶۲,۸۱۳	۲	۱	۱
زابل	۶۱-۲۹	۳۱-۰۱	۲۷۵	۱۳۷,۷۲۲	۲۵۹,۳۵۶	۳	۵	۵
زاهدان	۶۰-۵۲	۲۹-۲۹	۱,۳۷۳	۵۶۰,۷۲۵	۶۶۰,۵۷۵	۴	۳	۳
سرباز (راسک)	۶۲-۲۰	۲۶-۲۸	۹۰۰	۴۸,۴۷۲	۱۶۴,۵۵۷	۴	۳	۳
سیسوزان (سوران)	۶۲-۰۰	۲۶-۱۷	۱,۱۳۰	۱۰,۶۲۲	۷۳,۱۸۹	۲	۴	۴
قصر بند	۶۰-۳۵	۲۶-۱۴	۵۰۰	۸,۵۴۳	جزء شاهرود	۲	۱	۱
کنارک	۶۰-۲۴	۲۵-۲۱	۰	۳۵,۶۳۰	۸۲,۰۰۱	۲	۲	۲
مهرستان (نام قدیم: زابلی)	۶۱-۴۰	۲۷-۲۲	۱,۲۷۲	۱۰,۱۱۲	۶۲,۷۵۶	۲	۱	۱
نیک شهر	۶۰-۱۲	۲۶-۱۳	۴۵۰	۱۵,۸۸۹	۲۱۲,۶۳۳	۵	۴	۴
هیروند (دوست محمد)	۶۱-۲۷	۲۷-۱۷	۲۸۶	۶,۷۷۴	۶۵,۲۷۱	۲	۱	۱
فارس (۱۳۱۶) مساحت: ۱۲۲,۶۰۸ کیلومتر مربع								
آبادیه	۵۲-۳۸	۳۱-۰۹	۲,۰۰۵	۵۵,۷۵۸	۹۸,۱۸۸	۵	۱	۱
ارستانجان	۵۲-۱۸	۲۹-۵۵	۱,۶۳۸	۲۳,۳۸۲	۴۱,۲۲۶	۱	۱	۱
استهبان	۵۲-۰۴	۲۹-۰۷	۱۷۳	۱۴,۶۳۹	۶۶,۱۷۲	۳	۲	۲
افلید	۵۲-۴۱	۳۰-۵۳	۲,۲۳۰	۲۴,۵۵۲	۹۳,۹۷۵	۴	۳	۳
بروانت	۵۳-۳۹	۳۰-۲۷	۲,۱۸۰	۱۰,۶۷۰	۴۸,۴۱۶	۴	۳	۳
پاسارگاد (سعادت شهر)	۵۳-۰۶	۲۹-۵۲	۱,۶۳۸	۱۶,۸۷۶	۳۱,۵۰۴	۲	۲	۲
چهرم	۵۳-۳۳	۲۸-۳۰	۱,۰۵۰	۱۱۴,۱۰۸	۲۰۹,۳۱۲	۵	۴	۴
خرامه	۵۳-۱۹	۲۹-۳۰	۱,۵۵۵	۲۰,۹۲۰	۶۱,۵۸۰	۲	۲	۲
خرم بید (صفاشهر)	۵۳-۱۲	۳۰-۲۷	۲,۳۰۰	۲۶,۰۹۱	۱۰۱,۱۵۳	۲	۵	۵
خنج	۵۳-۲۶	۲۷-۵۳	۶۷۵	۱۸,۷۹۲	۴۱,۱۳۳	۱	۲	۲
داراب	۵۳-۲۲	۲۸-۲۵	۱,۱۴۰	۶۱,۶۷۲	۱۸۹,۲۴۵	۴	۳	۳
رستم (مصری)	۵۱-۳۱	۳۰-۱۴	۸۸۰	۵,۸۳۰	۴۶,۸۵۱	۲	۲	۲
زین دشت (حاجی آباد)	۵۲-۲۵	۲۸-۲۱	۱,۰۳۰	۲۰,۵۰۱	۶۹,۳۲۸	۳	۲	۲
سپیدان (اردکان)	۵۱-۵۹	۳۰-۱۵	۲,۲۴۰	۱۶,۶۶۱	۸۹,۲۹۸	۳	۳	۳
سررستان	۵۳-۱۹	۲۹-۱۶	۵۳	۱۹,۱۱۶	۴۰,۵۳۱	۲	۲	۲
شیراز	۵۲-۲۲	۲۹-۲۷	۱,۵۴۰	۱,۴۶۰,۶۶۵	۱,۷۰۰,۶۸۷	۶	۳	۳
فرشید	۵۲-۰۵	۲۸-۵۲	۱,۷۷۷	۱۸,۴۹۲	۴۲,۲۶۰	۳	۲	۲
فسا	۵۳-۳۹	۲۸-۵۶	۱,۴۰۰	۱۴,۸۰۹	۲۳,۱۶۹	۵	۴	۴
فیروز آباد	۵۲-۴۴	۲۸-۵۰	۱,۳۳۰	۶۴,۹۶۹	۱۱۹,۷۲۱	۲	۲	۲
فیروز کارزین (قبر)	۵۳-۰۲	۲۸-۲۷	۷۲۵	۱۸,۰۳۸	۶۵,۰۲۵	۵	۲	۲
کازرون	۵۱-۲۹	۲۹-۲۷	۸۶۰	۸۹,۶۸۵	۲۵۴,۷۰۴	۶	۶	۶
کوار	۵۲-۴۲	۲۹-۱۱	۱,۵۳۲	۲۶,۴۴۲	۷۷,۸۳۶	۱	۲	۲
گراش	۵۲-۰۸	۲۷-۴۰	۹۲۰	۳۰,۵۹۳	۲۷,۰۵۵	۱	۲	۲
لرستان (لار)	۵۲-۰۱	۲۷-۴۱	۸۰۰	۶۵,۴۵۱	۲۲۶,۸۷۹	۸	۶	۶
لرد	۵۳-۱۰	۲۷-۲۰	۴۵۰	۱۴,۱۳۱	۸۳,۹۱۲	۴	۳	۳
لردشت	۵۲-۴۸	۲۹-۵۲	۱,۵۵۵	۱۴۸,۶۹۹	۳۰۷,۹۹۶	۵	۵	۵
مسنی (نورآباد)	۵۱-۳۱	۳۰-۰۷	۹۲۰	۵۵,۳۳۶	۱۱۶,۳۸۶	۳	۳	۳
هر	۵۲-۵۳	۲۷-۲۳	۴۴۵	۷,۸۲۳	۵۹,۷۲۷	۴	۴	۴
لر	۵۲-۱۹	۲۹-۱۲	۱,۵۵۵	۵۰,۲۹۱	۱۱۳,۷۵۰	۴	۴	۴
قزوین (۱۳۷۶) مساحت: ۱۵,۵۶۷ کیلومتر مربع								
یک	۵۰-۳۱	۳۶-۰۲	۱,۲۵۰	۵۵,۷۷۹	۹۳,۸۴۴	۲	۲	۲
بج	۴۹-۱۳	۳۵-۳۵	۱,۹۷۰	۵,۶۰۹	جزء بوئین زهرا	۲	۲	۲
برز (لوند)	۵۰-۰۳	۳۶-۰۱	۱,۳۲۰	۸۸,۷۱۱	۳۰۳,۲۷۶	۴	۲	۲
برز زهرا	۵۰-۰۴	۳۵-۴۶	۱,۲۱۰	۱۸,۲۱۰	۲۹,۳۳۹	۵	۴	۴
کستان	۴۹-۴۲	۳۶-۰۴	۱,۲۶۵	۷۷,۹۰۷	۱۷۲,۹۴۹	۵	۴	۴
زوبین	۵۰-۰۰	۳۶-۱۶	۱,۲۹۰	۳۸۱,۵۹۸	۵۶۶,۷۷۳	۷	۵	۵
لر (۱۳۷۵) مساحت: ۱۱,۵۲۶ کیلومتر مربع								
آستانه اشرفیه	۵۰-۵۳	۳۴-۳۸	۹۳۰	۱,۰۷۴,۰۳۶	۱,۱۵۱,۶۷۲	۶	۵	۵
لردستان (۱۳۳۷) مساحت: ۲۹,۱۳۷ کیلومتر مربع								
لر	۴۵-۵۳	۳۵-۵۹	۱,۵۴۰	۸۵,۱۹۰	۱۳۲,۵۵۵	۴	۴	۴
چار	۴۷-۲۶	۳۵-۵۲	۱,۸۷۰	۲۷,۹۶۶	۹۳,۷۱۴	۳	۳	۳
نگلان	۴۷-۲۵	۳۵-۱۷	۱,۸۲۰	۳۰,۰۷۴	۲۲,۸۴۴	۲	۲	۲
واندره	۴۷-۰۱	۳۵-۵۴	۱,۸۵۰	۲۶,۶۵۴	۸۱,۹۳۳	۳	۳	۳
روآباد	۴۶-۲۲	۳۵-۱۹	۱,۳۳۰	۴,۹۷۶	۲۹,۸۴۱	۲	۲	۲
نژ	۴۶-۱۶	۳۶-۱۴	۱,۵۰۰	۱۳۹,۷۳۸	۲۱۰,۸۲۰	۴	۴	۴
مشهد	۴۷-۰۰	۳۵-۱۹	۱,۴۸۰	۳۷۳,۹۸۷	۴۵۰,۶۷۷	۴	۴	۴
وه	۴۷-۵۸	۳۵-۱۰	۱,۷۹۰	۷۱,۲۳۲	۱۳۶,۹۶۱	۴	۳	۳
بازران	۴۶-۵۸	۳۴-۲۷	۱,۴۴۵	۵۲,۹۰۷	۱۰۵,۹۹۶	۴	۳	۳
بیان	۴۶-۱۰	۳۵-۳۱	۱,۱۰۰	۱۱۰,۴۶۴	۱۶۸,۷۷۴	۴	۳	۳
یزان (۱۳۱۶) مساحت: ۱۸۰,۷۲۶ کیلومتر مربع								
ولیه	۵۶-۲۲	۲۸-۲۷	۱,۰۴۴	۷,۵۵۵	۴۱,۹۷۹	۱	۲	۲
.	۵۵-۱۶	۳۰-۵۲	۱,۴۱۰	۱۳۰,۸۹	۳۵,۲۹۵	۲	۱	۱
ت	۵۶-۳۶	۲۹-۱۴	۲,۲۷۰	۳۳,۱۰۷	۷۵,۹۲۰	۲	۲	۲
سیر	۵۶-۲۴	۲۹-۵۵	۲,۰۷۰	۳۱,۸۷۰	۷۳,۷۳۸	۵	۴	۴

نام استان (تاریخ تأسیس) نام شهرستان (مرکز شهرستان)	موقعیت جغرافیایی مرکز شهرستان	طول جغرافیایی	عرض جغرافیایی	ارتفاع از سطح دریا (متر)	جمعیت	استان همسایر	شماره پستی	شماره شناسه
بم	۵۸-۲۱	۲۹-۰۶	۱,۰۶۰	۱۰۷,۱۳۱	۱۹۵,۶۰۳	۲	۲	۲
جیرفت	۵۷-۴۴	۲۸-۴۰	۶۸۵	۱۱۰,۰۴۴	۲۷۷,۷۴۸	۴	۴	۴
رابر	۵۶-۵۵	۲۹-۱۷	۲,۳۱۸	۱۱,۶۵۷	۳۴,۳۹۲	۲	۲	۲
راور	۵۶-۲۸	۳۱-۱۵	۱,۱۷۵	۲۱,۹۰۱	۴۰,۲۹۵	۲	۲	۲
رفسنجان	۵۶-۰۰	۳۰-۲۴	۱,۵۱۰	۱۵۱,۲۲۰	۲۸۷,۹۲۱	۵	۴	۴
رودبار جنوب (رودبار)	۵۸-۰۰	۲۸-۰۰	۴۷۰	۱۲,۲۲۳	۱۰۴,۴۲۱	۲	۲	۲
ریگان (محمدآباد)	۵۹-۰۱	۲۸-۲۹	۶۳۰	۹,۶۶۴	۶۶,۳۳۵	۲	۲	۲
زرنده	۵۶-۳۴	۳۰-۲۸	۱,۶۵۵	۵۷,۷۴۹	۱۲۹,۱۰۴	۴	۲	۲
سیرجان	۵۵-۴۰	۲۹-۲۷	۱,۲۳۵	۱۸۵,۶۳۳	۲۶۷,۶۹۷	۶	۵	۵
شهرابک	۵۵-۰۷	۳۰-۱۶	۹۰۵	۴۵,۲۵۶	۹۰,۹۴۲	۵	۲	۲
عنبرآباد	۵۷-۵۳	۲۸-۲۷	۴	۱۸,۷۲۱	۸۰,۹۴۲	۳	۲	۲
فاریاب	۵۷-۱۶	۲۸-۰۶	۶۳۰	۶,۰۲۵	۳۴,۴۱۷	۱	۲	۲
فهرج	۴۹-۵۸	۲۸-۵۸	۶۸۰	۱۱,۹۲۹	۶۸,۰۳۸	۱	۲	۲
قلعه گنج	۵۷-۵۳	۲۷-۲۱	۴۰۰	۱۲,۶۶۳	۷۶,۳۷۶	۱	۲	۲
کرمان	۵۷-۰۵	۳۰-۱۷	۱,۸۴۵	۵۳,۴۲۱	۷۲۲,۸۸۴	۱۳	۶	۶
کوهستان	۵۶-۱۶	۳۱-۲۵	۲,۰۰۰	۱۱,۰۹۳	۲۱,۷۲۱	۲	۲	۲
کنج	۵۷-۲۴	۲۷-۵۷	۴۴۰	۴۳,۹۷۷	۸۶,۲۹۰	۱	۲	۲
متون	۴۹-۳۰	۲۷-۲۴	۳۲۰	۱۲,۲۸۶	۴۶,۵۲۸	۲	۲	۲
نرماشیر	۵۸-۴۲	۲۸-۵۷	۸۵۰	۲۹,۱۶۷	۵۸,۲۶۹	۲	۲	۲
کرمانشاه (۱۳۱۶) مساحت: ۲۵,۰۰۹ کیلومتر مربع								
اسلام آبادغرب	۴۶-۳۱	۳۴-۰۶	۱,۳۳۵	۹۴,۶۹۹	۱۵۱,۲۷۳	۲	۲	۲
پاوه	۴۶-۲۱	۳۵-۰۳	۱,۵۴۰	۲۳,۷۰۴	۵۶,۸۳۷	۵	۳	۳
ثلاث باباجانی (نارآباد)	۴۶-۲۴	۳۴-۲۲	۱,۲۴۴	۱۲,۰۸۰	۳۸,۴۷۵	۲	۲	۲
جوانرود	۴۶-۲۸	۳۴-۲۸	۱,۲۸۰	۵۱,۲۸۳	۷۱,۳۳۵	۱	۲	۲
دالاهو (کرند غرب)	۴۶-۱۴	۳۴-۱۷	۱,۶۰۰	۸,۴۱۱	۳۹,۸۳۷	۳	۲	۲
روانسر	۴۶-۴۰	۳۴-۲۴	۱,۲۶۰	۲۱,۲۵۰	۴۶,۳۹۵	۱	۲	۲
سرپل ذهاب	۵۲-۵۱	۳۴-۲۷	۱,۳۶۰	۳۵,۸۰۹	۸۵,۶۱۶	۲	۲	۲
سنقر	۴۷-۳۶	۳۴-۲۷	۱,۷۰۰	۴۴,۹۵۴	۹۱,۹۳۵	۲	۲	۲
صحنه	۴۷-۲۹	۳۴-۲۹	۱,۳۵۲	۳۶,۵۴۲	۷۶,۶۷۸	۲	۲	۲
قصر شیرین	۴۵-۲۴	۳۴-۳۱	۳۶۰	۱۷,۹۵۹	۲۵,۵۱۷	۲	۲	۲
کرمانشاه	۴۷-۰۴	۳۴-۱۸	۱,۴۲۰	۸۵۱,۴۰۵	۱,۰۳۰,۹۷۸	۴	۵	۵
کنگاور	۴۷-۵۷	۳۴-۳۰	۱,۵۰۰	۵۲,۴۲۹	۸۱,۰۵۱	۱	۱	۱
گیلان غرب	۴۵-۵۵	۳۴-۰۸	۸۱۰	۲۰,۹۲۲	۶۲,۸۵۸	۲	۲	۲
هریس	۴۷-۳۵	۳۴-۱۶	۱,۵۷۰	۴۹,۹۶۷	۸۶,۳۴۴	۲	۲	۲
گیلویه و بویراحمد (۱۳۵۵) مساحت: ۱۵,۵۰۹ کیلومتر مربع								
است	۵۱-۰۹	۳۰-۲۱	۷۹۲	۴,۲۶۶	۲۰,۶۹۹	۲	۲	۲
ایرادگان (باسوج)	۵۱-۳۶	۳۰-۲۰	۱,۸۷۰	۱۰۸,۵۰۵	۲۲۳,۷۷۱	۵	۴	۴
بنی (لیکک)	۵۰-۰۶	۳۰-۵۴	۶۴۵	۱۷,۰۰۷	۳۷,۰۲۸	۱	۲	۲
دام	۵۰-۴۴	۳۰-۲۵	۷۱۰	۱۲,۶۴۴	۳۲,۱۵۹	۲	۲	۲
(سی سخت)	۵۱-۲۷	۳۰-۵۲	۲,۲۵۰	۷,۳۹۹	۵۲,۰۴۰	۲	۲	۲
کیلویه (دهلشت)	۵۰-۳۳	۳۰-۲۷	۸۲۰	۵۶,۲۷۹	۱۵۳,۶۹۵	۴	۴	۴
سازان (دوگنبدان)	۵۰-۲۷	۳۰-۲۱	۷۲۰	۹۱,۲۷۹	۱۱۹,۲۱۷	۱	۱	۱
جزیه کیلویه	۵۰-۲۵	۳۰-۵۸	۷۷۰	۱۱,۶۷۰	۲۰,۶۹۹	۱	۲	۲
گلستان (۱۳۷۶) مساحت: ۲۰,۴۶۷ کیلومتر مربع								
شهر	۵۵-۱۰	۳۷-۰۵	۱۳۰	۳۹,۲۸۲	۹۱,۷۶۷	۳	۲	۲
قلا	۵۴-۲۶	۳۷-۰۱	-۱۵	۳۱,۶۲۶	۱۲۴,۱۸۵	۲	۲	۲
ن(نندرتکمن)	۵۳-۰۴	۳۶-۵۳	-۲۰	۴۸,۲۳۶	۷۲,۸۰۳	۱	۲	۲
گز	۵۳-۵۷	۳۶-۴۶	-۱۵	۱۸,۷۲۴	۴۶,۳۱۵	۲	۲	۲
یان	۵۵-۰۸	۳۷-۰۱	۲۳۰	۱۲,۲۶۴	۸۵,۳۲۴	۴	۲	۲
آباد	۵۴-۲۴	۳۶-۵۴	۱۵۰	۴۹,۸۰۴	۱۳۲,۷۵۷	۲	۲	۲
کوی	۵۴-۰۷	۳۶-۴۷	۴۰	۳۸,۲۶۶	۷۰,۰۴۴	۱	۱	۱
له	۵۵-۲۹	۳۷-۲۲	۱۵۰	۲۷,۹۵۱	۱۱۰,۲۲۳	۱	۲	۲
کیش	۵۵-۲۵	۳۷-۱۶	۱۴۰	۲۰,۸۳۱	۵۹,۹۷۵	۱	۲	۲
ان	۵۴-۲۶	۳۶-۵۰	۱۶۰	۳۹,۵۳۶	۲۶۲,۲۵۵	۳	۲	۲
شان (گمش تپه)	۵۴-۰۴	۳۷-۰۴	-۲۱	۱۷,۶۹۸	۶۳,۴۴۷	۲	۲	۲
کاکاوس	۵۵-۰۹	۳۷-۱۵	۴۵	۱۴۴,۵۳۶	۳۳۵,۷۸۹	۲	۲	۲
تپه	۵۵-۵۷	۳۷-۵۴	۲۰۷	۷,۹۰۶	۵۵,۸۲۱	۱	۲	۲
دشت	۵۵-۲۲	۳۷-۱۳	۱۸۰	۲۸,۴۷۸	۷۵,۶۵۹	۱	۲	۲
لارستان (۱۳۱۶) مساحت: ۱۲,۰۲۲ کیلومتر مربع								
را	۴۸-۵۲	۳۸-۲۶	-۲۲	۴۸,۲۷۰	۸۶,۵۵۷	۲	۲	۲
شهر قیه	۴۹-۵۶	۳۷-۱۶	-۵	۴۰,۷۲۶	۱۰۵,۵۲۶	۲	۲	۲
شهر	۵۰-۱۱	۳۷-۰۶	۲۵	۱۹,۹۱۵	۴۴,۲۶۱	۲	۲	۲
نارانی	۴۹-۲۸	۳۷-۲۷	-۲۴	۱۱۶,۶۴۴	۱۳۸,۰۰۴	۱	۱	۱
ت	۴۹-۳۵	۳۷-۱۶	-۲۰	۶۲۹,۹۵۱	۹۱۸,۴۴۵	۷	۶	۶
اشهر	۴۹-۰۷	۳۷-۲۳	۵۰	۱۵,۲۶۷	۶۶,۹۰۹	۲	۲	۲
ار	۴۹-۲۴	۳۶-۳۸	۲۵۰	۱۰,۹۲۶	۱۰۰,۹۲۳	۷	۴	۴
سر	۵۰-۱۷	۳۷-۰۸	-۱۹	۳۷,۵۷۹	۱۴۴,۳۶۶	۵	۴	۴
کل	۴۹-۵۲	۳۷-۰۹	۴۲	۱۸,۱۷۶	۲۷,۰۰۶	۲	۲	۲
شهر	۴۹-۲۳	۳۷-۱۰	۳۸	۶,۵۳۳	۵۸,۵۴۳	۲	۲	۲
شهر سرا	۴۹-۱۸	۳۷-۱۸	-۴	۴۰,۹۷۸	۱۲۷,۷۵۷	۳	۳	۳
ش (مشیر)	۴۸-۵۴	۳۷-۴۸	۵۰	۵۲,۳۴۴	۱۸۹,۹۳۳	۵	۴	۴
شهر	۴۹-۱۳	۳۷-۱۳	۱۵	۳۰,۶۰۸	۹۳,۷۲۷	۳	۲	۲
یان	۵۰-۰۰	۳۷-۱۲	۲۵	۹۴,۰۵۱	۱۶۸,۸۲۹	۲	۲	۲
د	۵۰-۰۹	۳۷-۱۱	-۲۱	۷۴,۶۸۹	۳۲۳,۲۷۲	۵	۳	۳
شهر	۴۹-۰۸	۳۷-۲۱	۶۰	۱۲,۴۴۶	۵۲,۰۴۶	۲	۲	۲
فارس (۱۳۵۲) مساحت: ۲۸,۲۹۴ کیلومتر مربع								
شهر	۴۹-۲۷	۳۳-۲۷	۱,۸۷۰	۴۰,۱۴۵	۷۱,۵۸۶	۲	۲	۲

شناختی از تقسیمات کشوری

بر اساس آخرین تقسیمات اداری، کشور ایران از ۳۱ استان، ۴۰۹ شهرستان، ۱۰۱۲ بخش، ۱۱۸۶ شهر و ۲۵۴۸ دهستان تشکیل گردیده است. طبق قانون تقسیمات کشوری ایران، هر استان به چند شهرستان، هر شهرستان به چند بخش، هر بخش به چند دهستان و هر دهستان به چند ده تقسیم گردیده است. اداره استان توسط استاندار، شهرستان به وسیله فرماندار، بخش زیر نظر بخشدار، دهستان توسط دهدار و ده را نیز یک نفر دهیان سرپرستی و اداره مینماید.

ایران تا قبل از برقراری حکومت مشروطه در ایران، فاقد تقسیمات کشوری بوده و طبق اولین قانون تقسیمات کشوری، که در سال ۱۲۸۶ هجری شمسی به تصویب رسید، ایران به چهار ایالت «آذربایجان»، «فارس»، «خراسان»، «کرمان» و «بلوچستان» تقسیم و هر ایالت به چند ولایت حاکم‌نشین و هر ولایت به چند بلوک نایب الحکومه نشین تقسیم می‌شد. در سال ۱۲۸۷ این تقسیمات شامل ۴ ایالت، ۳۸ ولایت و ۱۳۷ بلوک ثبت گردیده و از سال ۱۲۹۰ ولایات ایران به حکومت‌های درجه اول و دوم تقسیم و تا سال ۱۳۱۶ با تغییراتی جزئی به همانگونه باقی ماند. در سال ۱۳۱۶ با تصویب قانون جدید تقسیمات کشوری، ایران به ۱۰ استان و ۴۹ شهرستان تقسیم شد. با تغییرات و اصلاحات اجتناب ناپذیری که به مرور زمان در تقسیمات کشوری ایران بوجود آمد، این تقسیمات به تقسیمات دیگری مانند فرمانداری کل نیز تفکیک گردید، بطور مثال در سال ۱۳۴۰ تقسیمات کلی، شامل ۱۳ استان و ۵ فرمانداری کل و در سال ۱۳۵۰ شامل ۱۴ استان، ۸ فرمانداری کل و ۱۵۱ شهرستان بوده است.

در نقشه تقسیمات کشوری حاضر، حدود استان و شهرستان به انضمام مراکزشان و همچنین مراکز بخشها مشخص گردیده است. به علت اینکه تعدادی از شهرستانها با مراکزشان همنام نیستند، نام این گونه شهرستانها با حروف بزرگ و رنگ بنفش در محدوده مربوط به خود آمده است، مانند شهرستان دشت آزادگان که مرکز آن شهر سوسنگرد می باشد.

ایران

نقشه راههای

مقیاس ۱:۵,۰۰۰,۰۰۰

۰ ۵۰ ۱۰۰ ۱۵۰ ۲۰۰ کیلومتر

راهنما

- روزبین المللی
- اینتخت
- مرکز استان
- مرکز شهرستان
- ماینر نقاط
- زاد راه - بزرگراه
- زرگراه در دست ساختمان
- اه آسفالت
- اه شنی
- اه آهن
- اه آهن در دست ساختمان
- جاذبه های توریستی
- برودگاه بین المللی
- برودگاه داخلی
- بمب پزین
- نندر

ترکمنستان

افغانستان

پاکستان

دریای عمان

ترکیہ

در سال ۱۳۸۶ طول خطوط راه آهن
صلی ۸,۷۰۲ کیلومتر، طول
خطوط فرعی و مانوری ۱,۶۵۶
کیلومتر و طول خطوط صنعتی و
بجاری ۱,۰۸۱ کیلومتر بوده است.
در چند سال اخیر نیز راه آهن کاشان
و طریق اصفهان به یزد، بافق و زرنده
سیرجان به بندرعباس و مشهد به
سرخس متصل گردید و سپس
لایح های جدیدی فاصله بین کاشان -
را از طریق ایستگاه باد، ایستگاه
تین و ایستگاه میبد به مراتب کمتر
نمود. همچنین در سال ۱۳۸۴ راه آهن
باق به مشهد و در سال ۱۳۸۵ هم
بتحیدریه به خواف راه اندازی شد.
راه آهن ایران از طریق شرفخانه و
قطر به راه آهن ترکیه و اروپا
متصل گردیده و همه ساله تعداد
آبادی مسافر و مقداری از اجناس
رذاتی و صادراتی ایران - اروپا از
طریق جابجایی گردد.

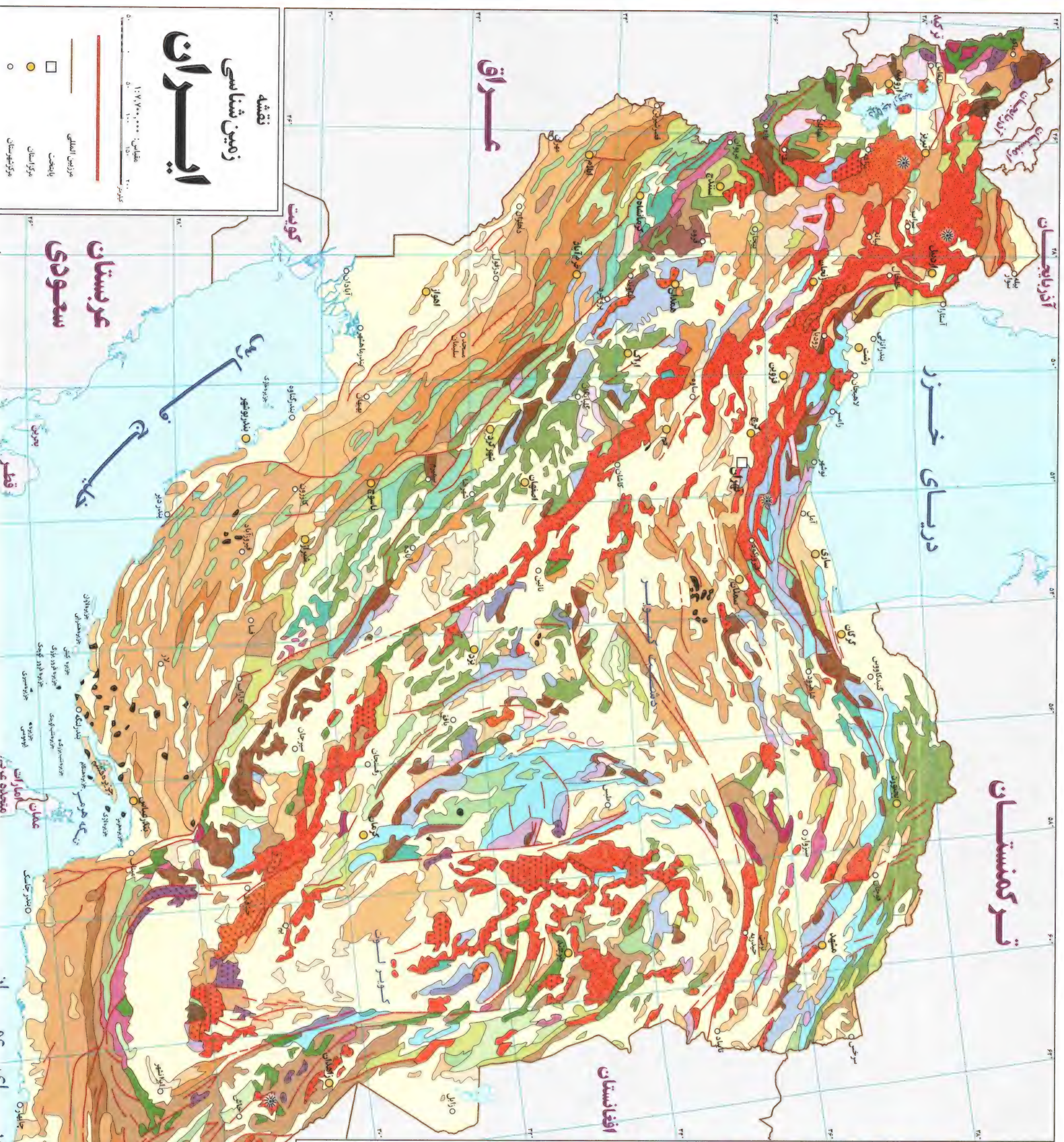
عراق

[illegible]

Q	کوارتز (دوران چهارم)
NO	نئوزن - کوارتز
N	نیون
PL	پلیس
M	میوسن
OM	اولیگوسن - میوسن
EO	اوسن - اولیگوسن
OL	اولیگوسن
E	اوسن
PE	پائوسن - اوسن
K	کرتاسه
K2	کرتاسه بالا
K1	کرتاسه پایین
JR	ژوراسیک - کرتاسه
J	ژوراسیک
TI	تریاسیک - ژوراسیک
T	تریاسیک
Me	میزوزوئیک (دوران دوم)
MoMe	میزوزوئیک - میوزوئیک
E2	پالئوئوئیک (دوران اول)
Mo	پالئوئوئیک (دوران اول)
Pr	پریم
C	کربونیفر
D	دوونین
Ca	کامبرین - اردوئوسین
Pre	پریامین
	کند منگی
	سنگهای آذرین
	اسیدی
	متوسطه
	قلعایی
	سنگهای نفوذی
	سنگهای آذر - آواری
	سنگهای خروصی
	الوایت
	وکانایک
	آواریانایک
	آئیرن فلوئیتی
	آستمان

مختصری از زمین شناسی ایران

دوران بر کانبرین، قبل از ۶۰۰ میلیون سال پیش.
در ایران، سنگهای متعلق به پرکامبرین در نواحی شمال، مشرق و
مرکز ایران یافت می‌شوند که قسمت زیرین این رسوبات از دسته
سنگهای دگرگون شده است و سن این رسوبات بیشتر از ۶۰۰ میلیون
سال است.

دوران پانزویژنیک (کهن زیست) یا دوران اول از حدود ۶۰۰ تا ۲۳۰ میلیون سال پیش:

در دوره کاسپین به اندک دریاچه‌ای، بزرگ و زمینی‌اروان دریا از آب در دریا سیریلان در دریاچه جودوترو گشته و زمین‌اروان را بی‌آب نیز ساخته اند. در دوره دوشین در تنگه شمال و مرکز ایران را آب فرا گرفته و در اینجا دریا به دریای کاسپین دریاچه عقرب و دریاچه رسوبات خشک و زبانی در چلی گشته. در ایران زمین چلیا پیشروی دریاچه جوب و آب و دریاچه سراسر فلات ایران را در دریاچه جمدی قرار گرفته و عقرب غرب ایران را از آبش تار و دریاچه جمدی قرار گرفته و قسمتی از دریای تقریباً تا اوخیر دوران سوم در این ناحیه را آرامش یافته اند.

دوران مرز زئیک (میان زیست) یا دوران دوم
از حدود ۲۳۰ تا ۷۰ میلیون سال پیش:

[illegible]

دوران سنوزونیک (نوزیست)، شامل دوران سوم و دوران چهارم:

دوران سوم (ترشیری)، از حدود ۷۰ تا یک میلیون سال پیش:

[illegible]

دوران چہارم (کو اتر نری)

که حدود یک میلیون سال پیش از عصر حاضر:
پنج‌هاله‌ای که روزی در جمله کیش در بندلش اند، اما آثار سنگی
در بعضی نقاط در جمله کیش در دیده است، و این
دوران پیشتر نوعی اثر از آب خارج شده، و دره‌های گلشنه،
حوضه‌های بنده و دریاچه‌های باقی‌مانده که قسمت زیادی از آنها را
اثر شدت سیمخه پدید می‌آید، چشمک می‌دهند. معاینات اکتشافی
از آن دوران چهار هزار تا پنج هزار سال پیش، و کوه‌های
قزاق‌دوران، سیلان، سیمه و تفتان دره‌های کوه‌های تفتان دوره
هستند، که مرادباد و تفتان در حال حاضر آخرین مراحل تالیف خود را
به صورت یک کار کوهستانی می‌دهند. در اصلی شیرجه‌زنی زمین
در دریاچه‌های کوه، و در تمام مناطق، در آنها به هم پیوسته‌اند.

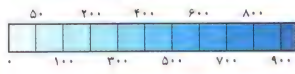

نقشه عمومی
دریای خزر

راهنما

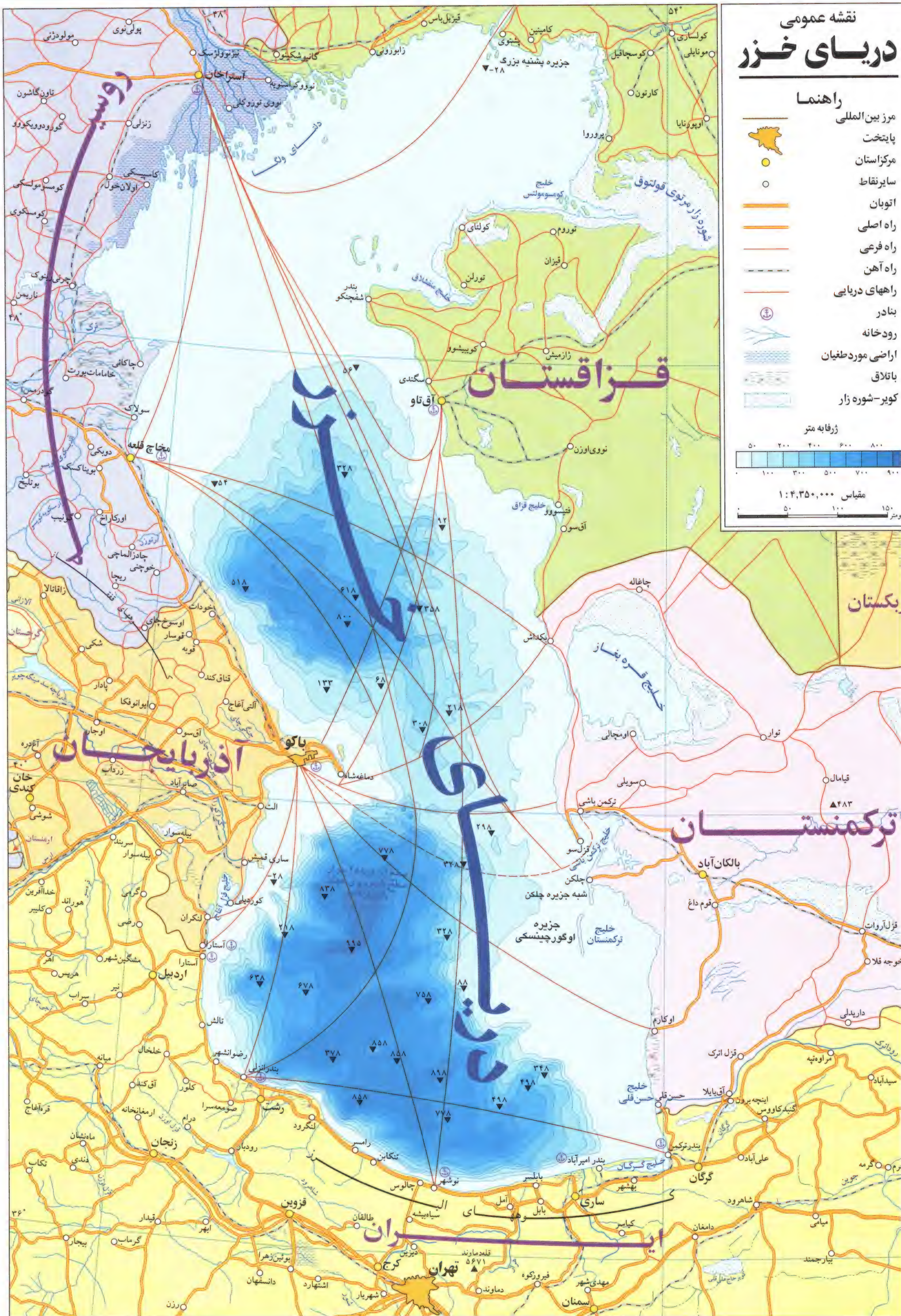
- مرز بین المللی
- پایتخت
- مرکز استان
- سایر نقاط
- اتوبان
- راه اصلی
- راه فرعی
- راه آهن
- راههای دریایی
- بنادر
- رودخانه
- اراضی مورد طغیان
- باتلاق
- کوپر-شوره زار

ژرفایه متر

مقیاس ۱:۴,۳۵۰,۰۰۰

۰ ۵۰ ۱۰۰ ۱۵۰

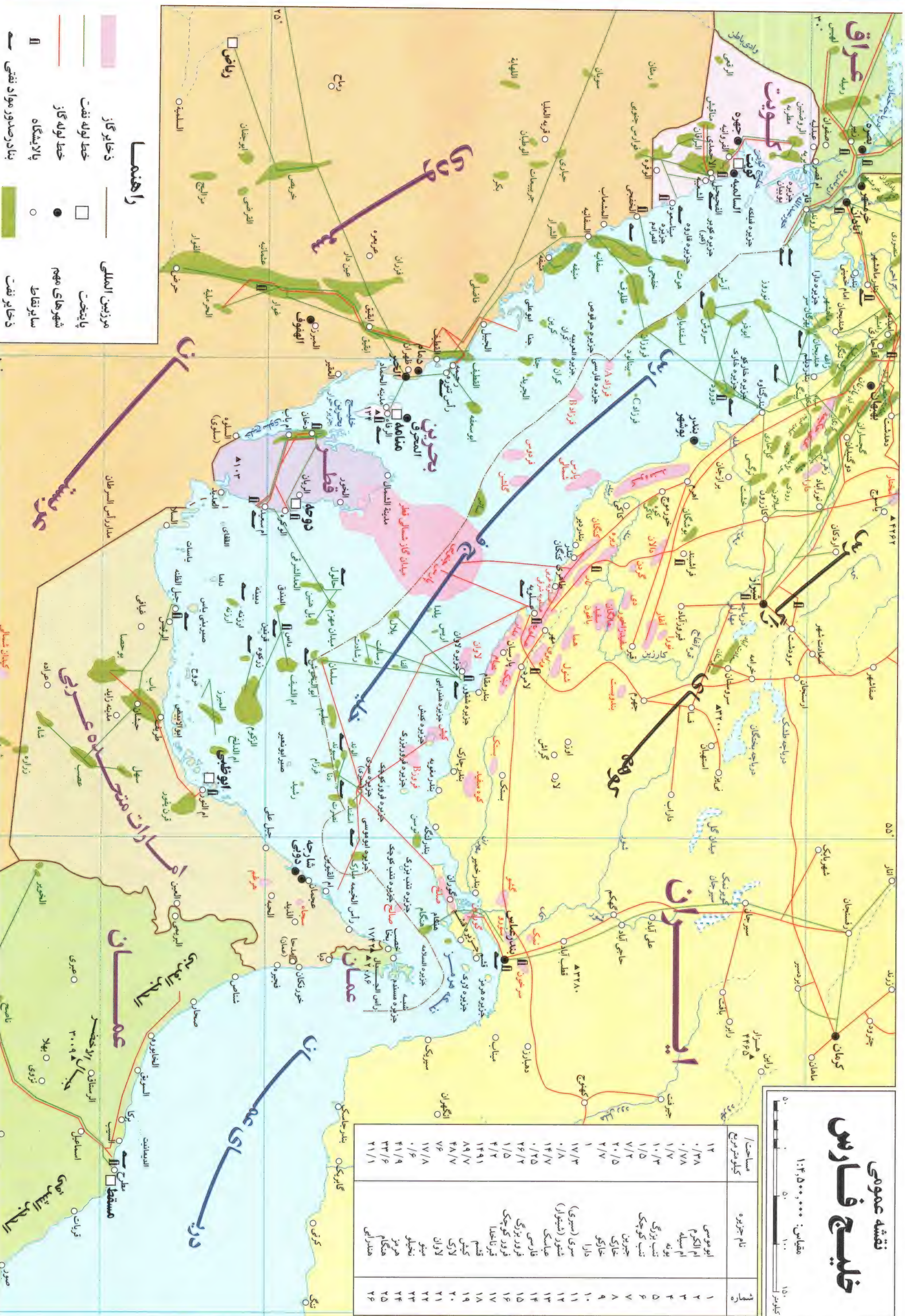

نقشه عمومی خلیج فارس

مقیاس: ۱:۲,۵۰۰,۰۰۰

کلید: ۵۰ ۱۰۰ ۱۵۰ کیلومتر

ردیف	نام جزیره	مساحت/کیلومتر مربع
۱	ابوموسی	۱۲
۲	ام الکرم	۰/۳۸
۳	ام سیله	۰/۷۸
۴	بوئیه	۱/۷
۵	تنب بزرگ	۱۰/۳
۶	تنب کوچک	۱/۵
۷	جیرین	۷/۲
۸	خارک	۲۰/۵
۹	دارا	۲/۷
۱۰	سری (سری)	۱
۱۱	شور (شیراز)	۱۷/۳
۱۲	عسکری	۰/۸
۱۳	عسکری	۱۴/۷
۱۴	فروردیز	۰/۲۵
۱۵	فروردیز	۲۶/۲
۱۶	فروردیز	۱/۵
۱۷	فروردیز	۴/۲
۱۸	قشم	۱۴۹۱
۱۹	کیش	۸۹/۷
۲۰	لاوان	۴۸/۷
۲۱	مینو	۷۶
۲۲	مینو	۱۷/۸
۲۳	مینو	۰/۶
۲۴	مینو	۴۱/۹
۲۵	مینو	۳۳/۶
۲۶	مینو	۲۱/۱

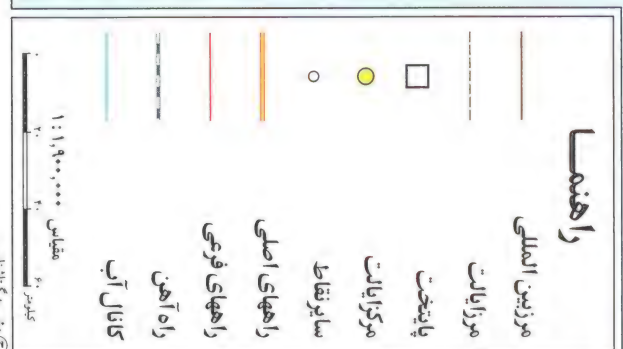
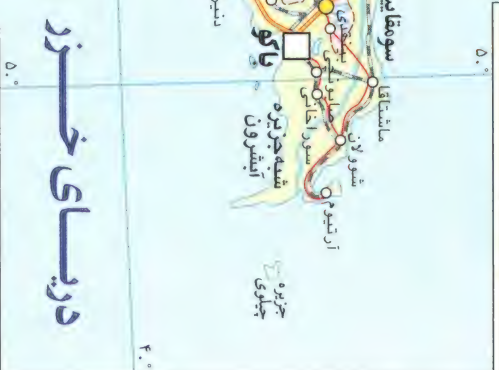
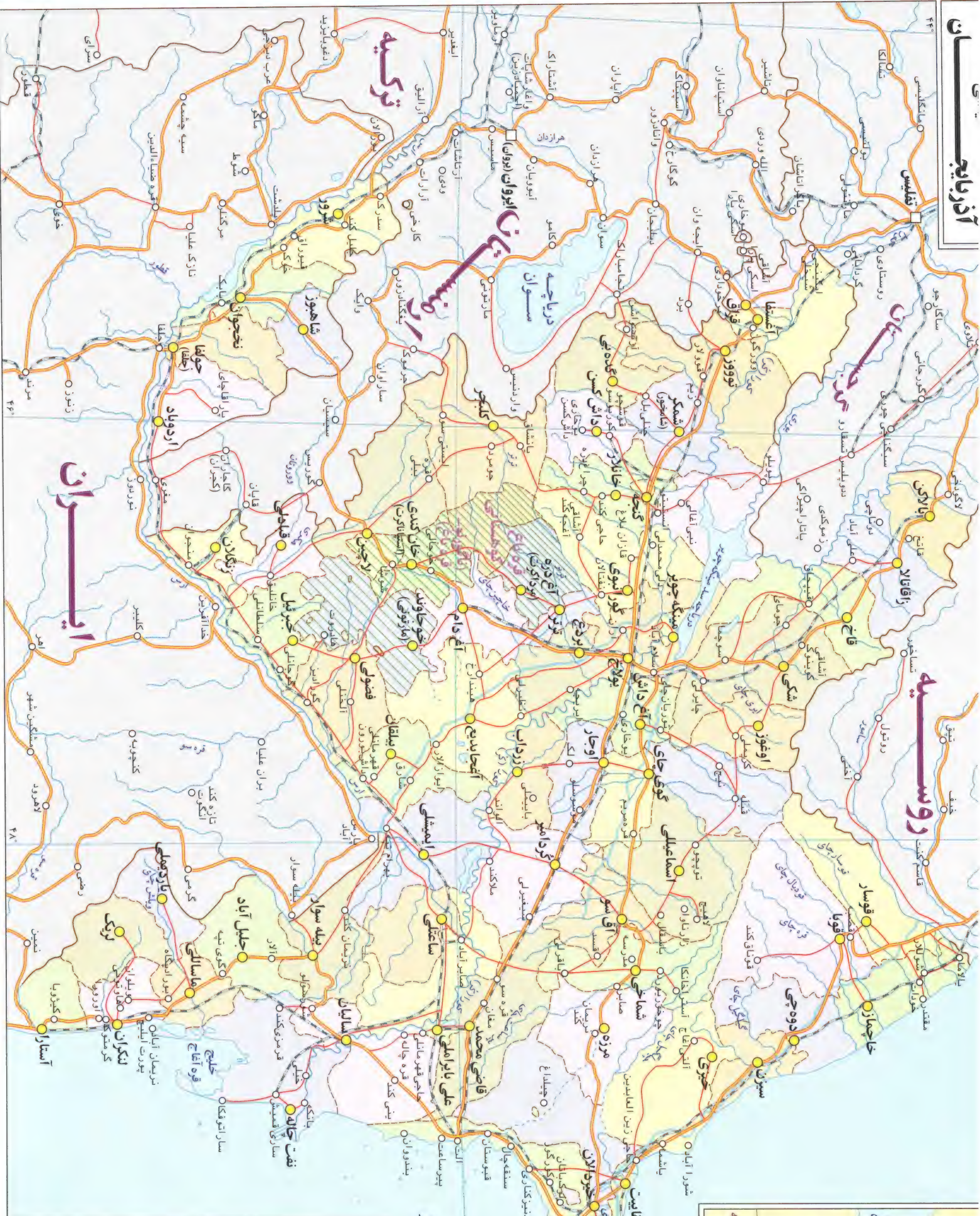

راهنما

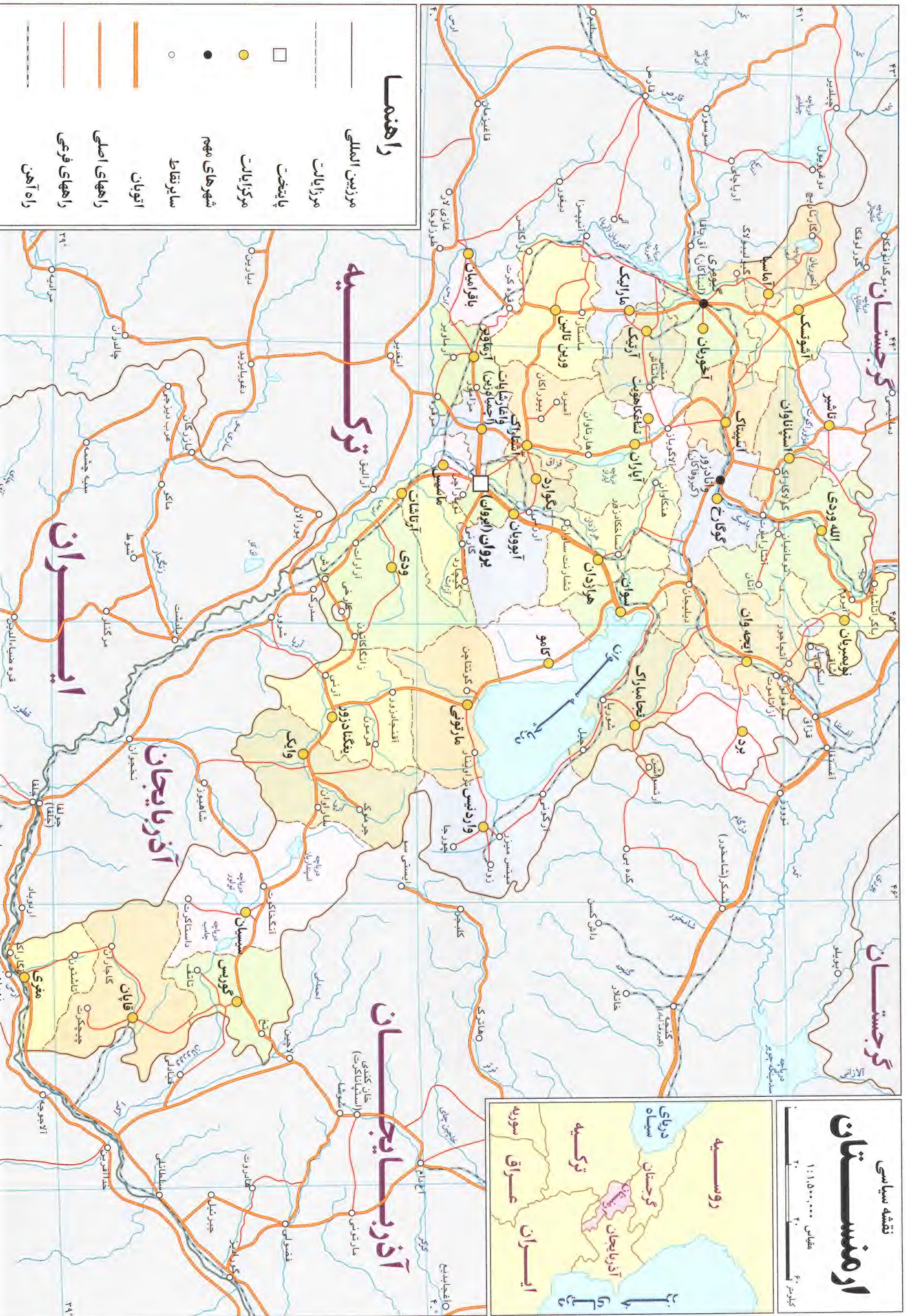
- موزین المللی
- پایتخت
- شهرهای مهم
- سایر نقاط
- ذخایر نفت
- خط لوله نفت
- خط لوله گاز
- پالایشگاه
- بنادر صدور مواد نفتی

آذربایجان

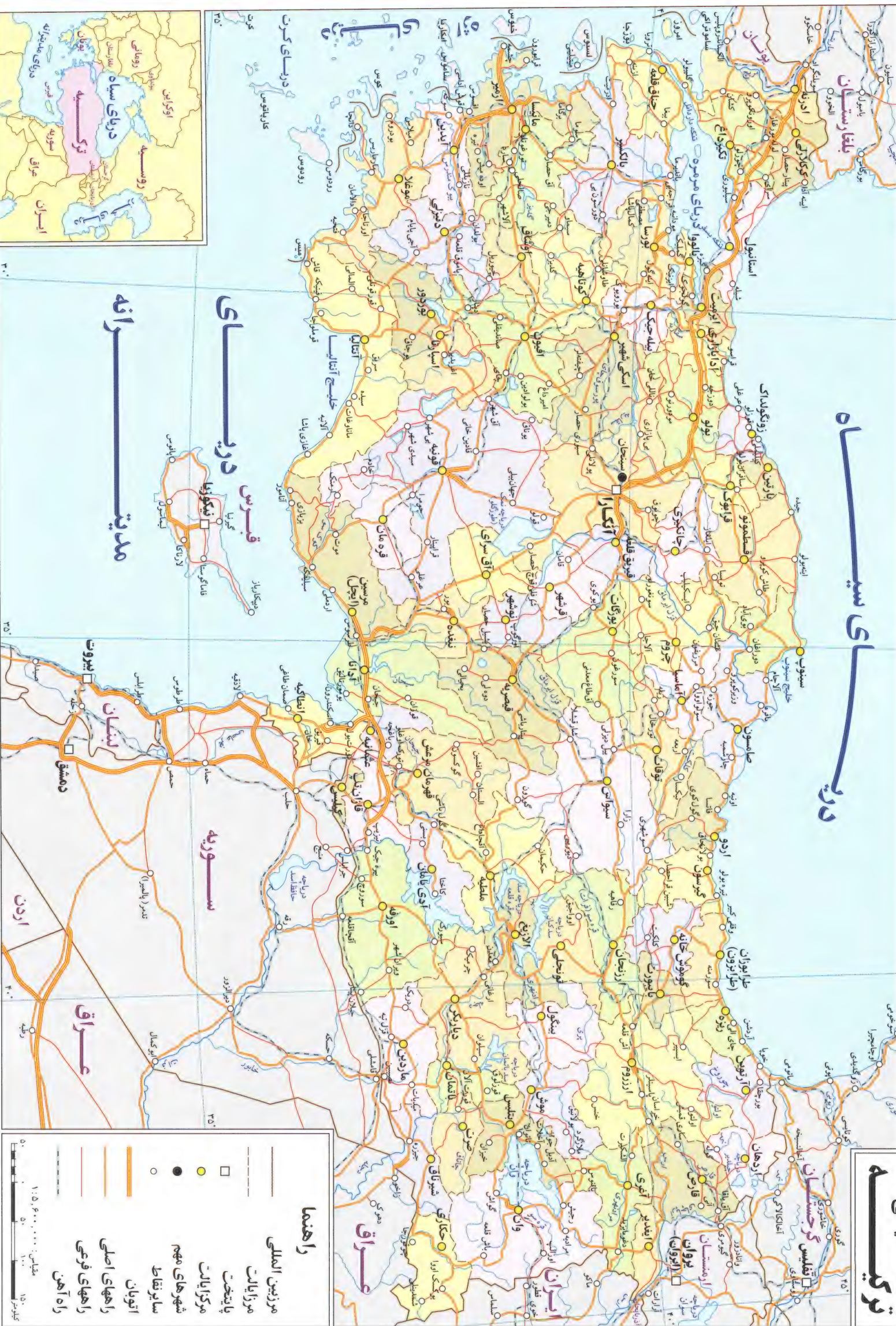

دریای سیاه

تفلیس

ارمنستان

آذربایجان

ترکیه

ایران

ایران

ایران

ایران

ایران

ایران

ایران

ایران

ایران

ایران

ایران

ایران

ایران

ایران

ایران

ایران

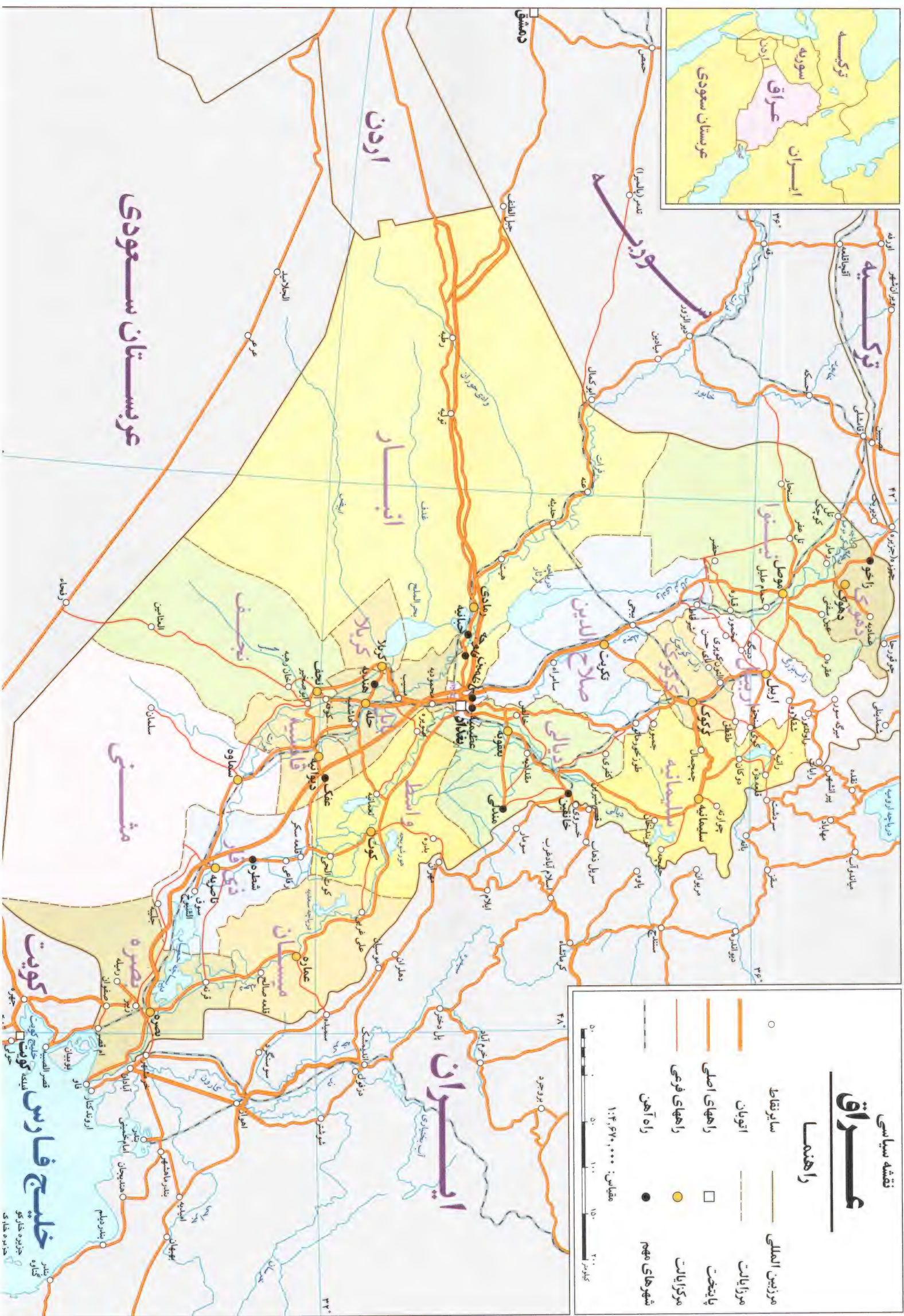
ایران

ایران

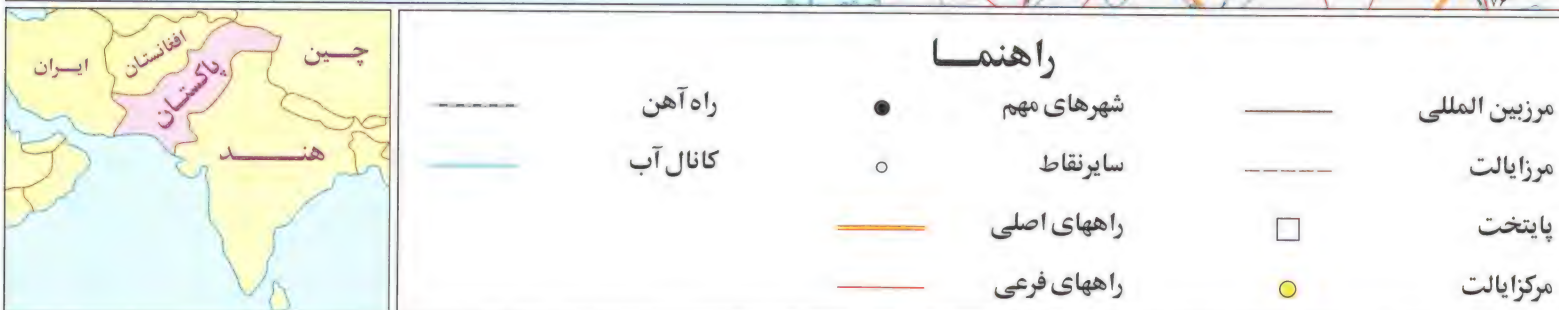
ایران

ایران

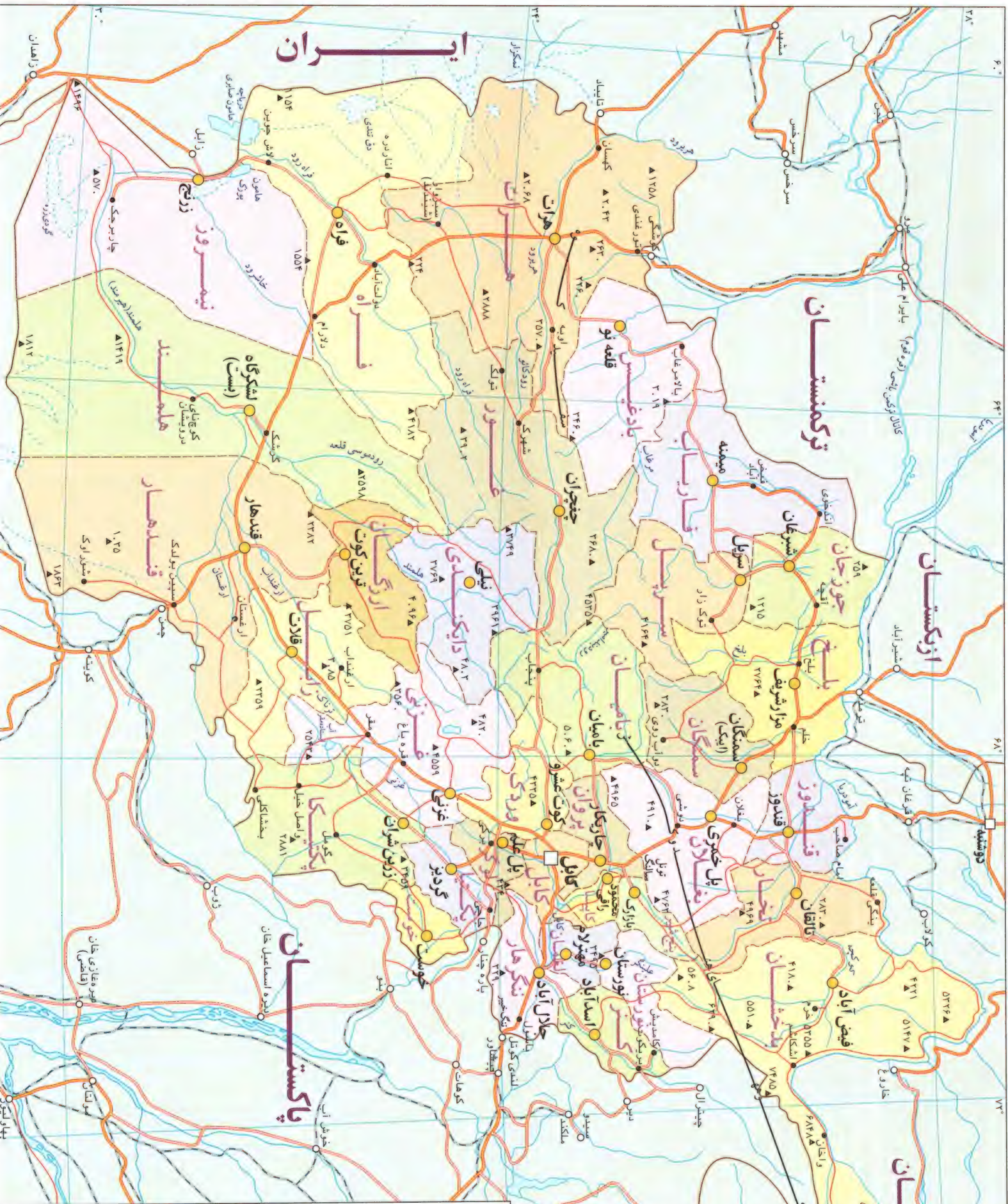

نقشه سیاسی افغانستان

راهنما

- پایتخت
- مرکز ولایت (استان)
- سایر نقاط
- مرز بین المللی
- مرز ولایت (استان)
- راههای اصلی
- راههای فرعی
- سایر راهها
- راه آهن
- رودخانه
- کانال آب

مقیاس ۱:۴,۷۵۰,۰۰۰

۰ ۵۰ ۱۰۰ ۲۰۰ کیلومتر

قزاقستان

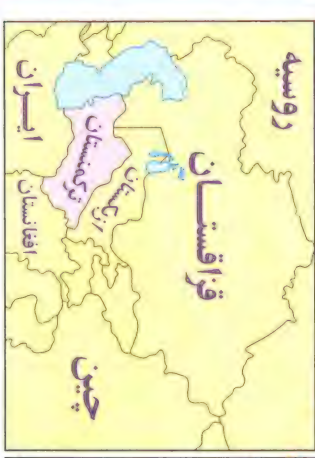
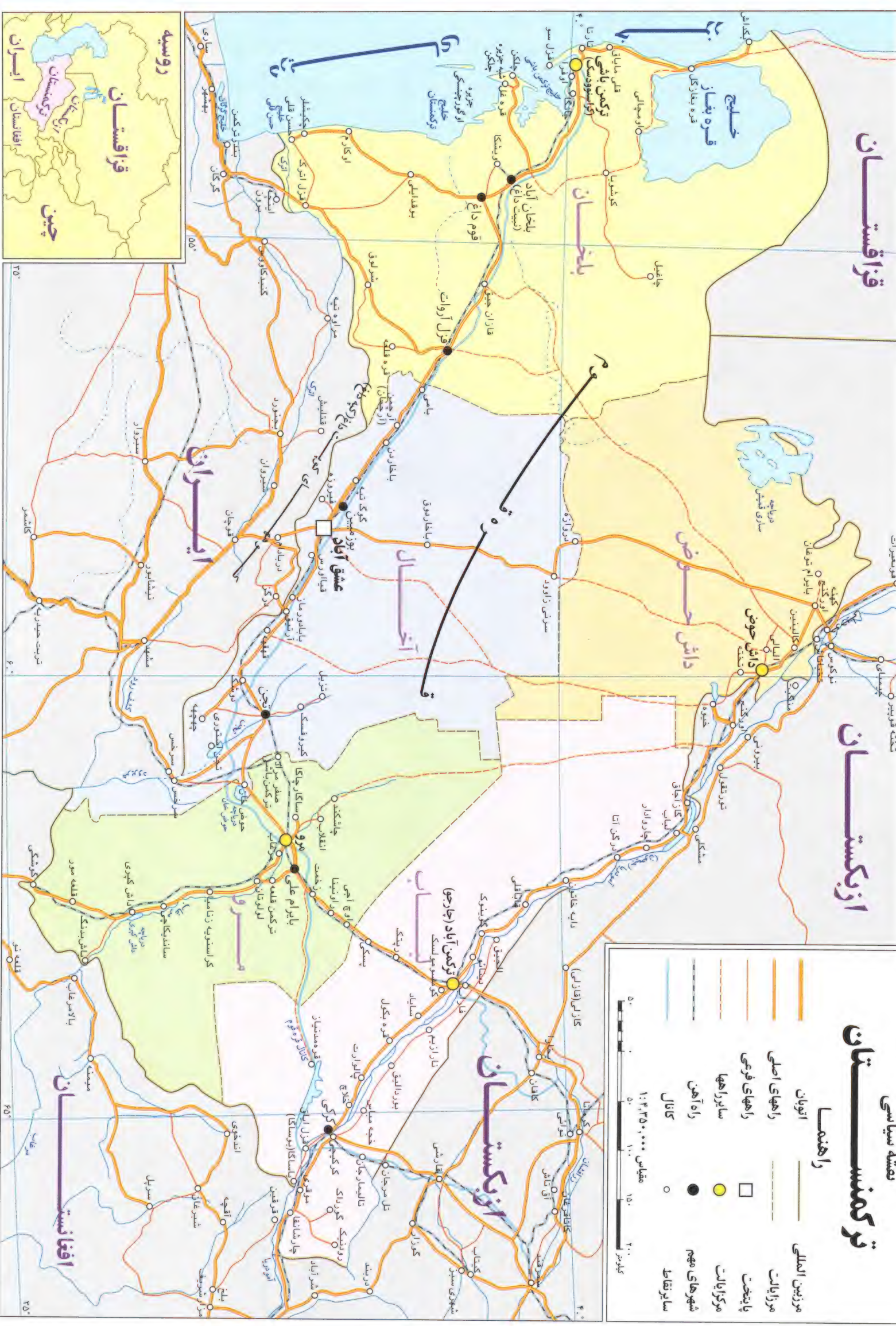
ازبکستان

توکمنستان

راهنما

- مرزین المللی
- مرازبالت
- پایتخت
- مکزبالت
- شهرهای مهم
- سایر نقاط
- اتوبان
- راههای اصلی
- راههای فرعی
- سایر راهها
- راه آهن
- کانال

مقیاس ۱:۴,۳۵۰,۰۰۰
۵۰ ۱۰۰ ۲۰۰ کیلومتر

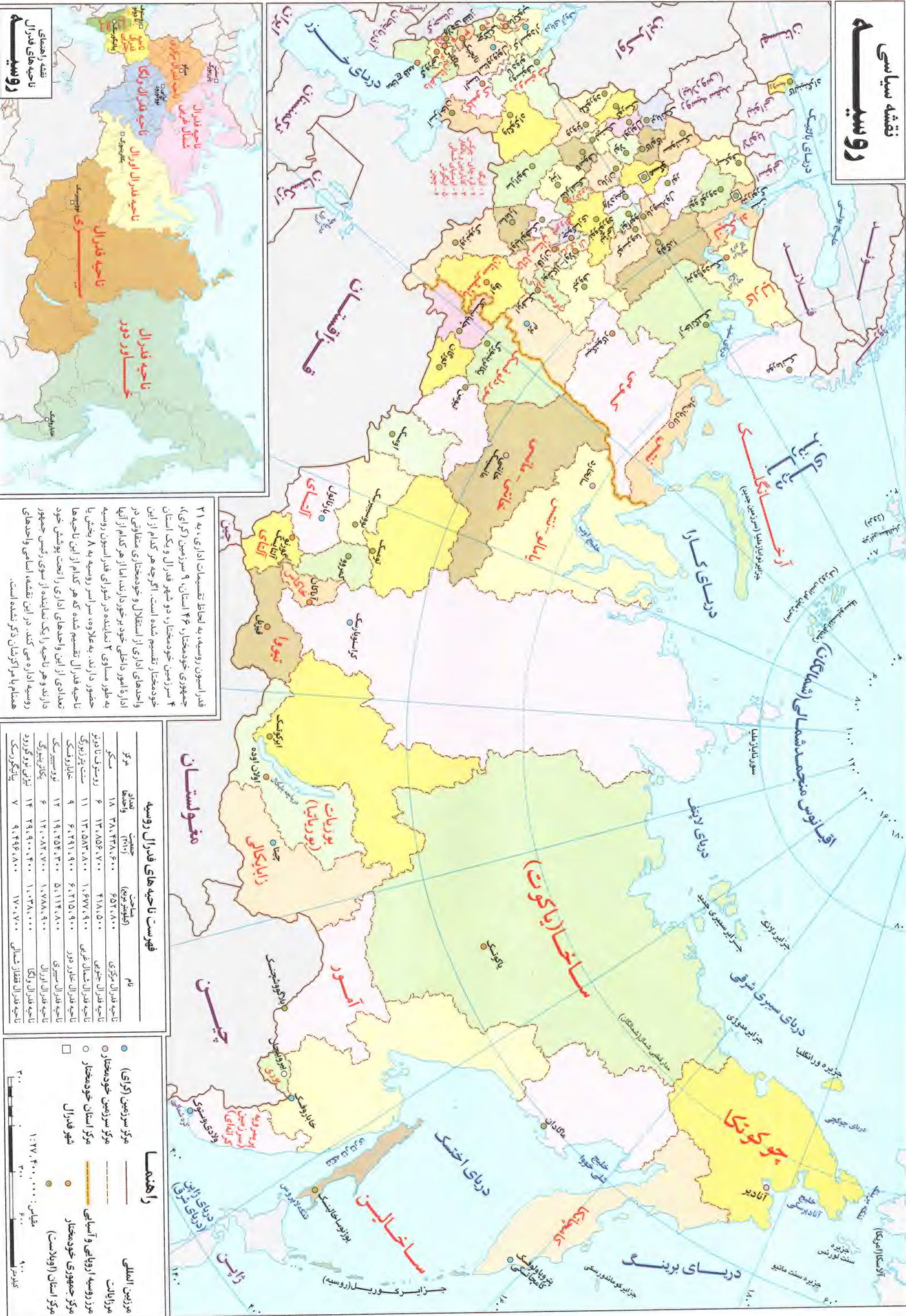

نقشه سیاسی
روسیه

فدراسیون روسیه، به لحاظ تقسیمات اداری، به ۲۱
جمهوری خودمختار، ۴ استان، ۹ سرزمین (کرای)،
۴ سرزمین خودمختار، دو شهر فدرال و یک استان
خودمختار دارای از استقلال و خودمختاری متفاوتی در
اداره امور داخلی خود برخوردارند، اما از هر کدام از آنها
به طور مساوی ۲ نماینده در شورای فدراسیون روسیه
حضور دارند. به علاوه، سر اسر روسیه به ۸ پیشگی، یا
ناحیه فدرال تقسیم شده که هر کدام از این ناحیه‌ها
تعدادی از این واحدهای اداری را تحت پوشش خود
دارند و هر ناحیه را یک نماینده از سوی رئیس جمهور
روسیه اداره می کند. در این نقشه، اسامی واحدهای
همان‌نام با موکشان ذکر نشده است.

فهرست ناحیه‌های فدرال روسیه			
نام	مساحت (هکتار)	جمعیت (۲۰۱۰)	موت
ناحیه فدرال مرکز	۶۵۲,۸۰۰	۱۸,۳۸۸,۶۰۰	موت
ناحیه فدرال شمال غربی	۱,۶۷۷,۹۰۰	۱۳,۸۵۶,۷۰۰	مسکو
ناحیه فدرال شمال دور	۶,۲۱۵,۹۰۰	۱۳,۵۸۳,۸۰۰	روستوف نادونو
ناحیه فدرال سیبری	۱۰,۷۸۸,۹۰۰	۱۶,۹۹۱,۹۰۰	سنت پترزبورگ
ناحیه فدرال ولگا	۱۰,۳۸۸,۰۰۰	۱۶,۰۸۳,۷۰۰	نویسینسک
ناحیه فدرال فکوار شمالی	۱۷,۰۷۰,۰۰۰	۲۹,۹۰۰,۴۰۰	نیزنی نوگورود
		۹,۴۹۶,۸۰۰	پتروپاولوفسک

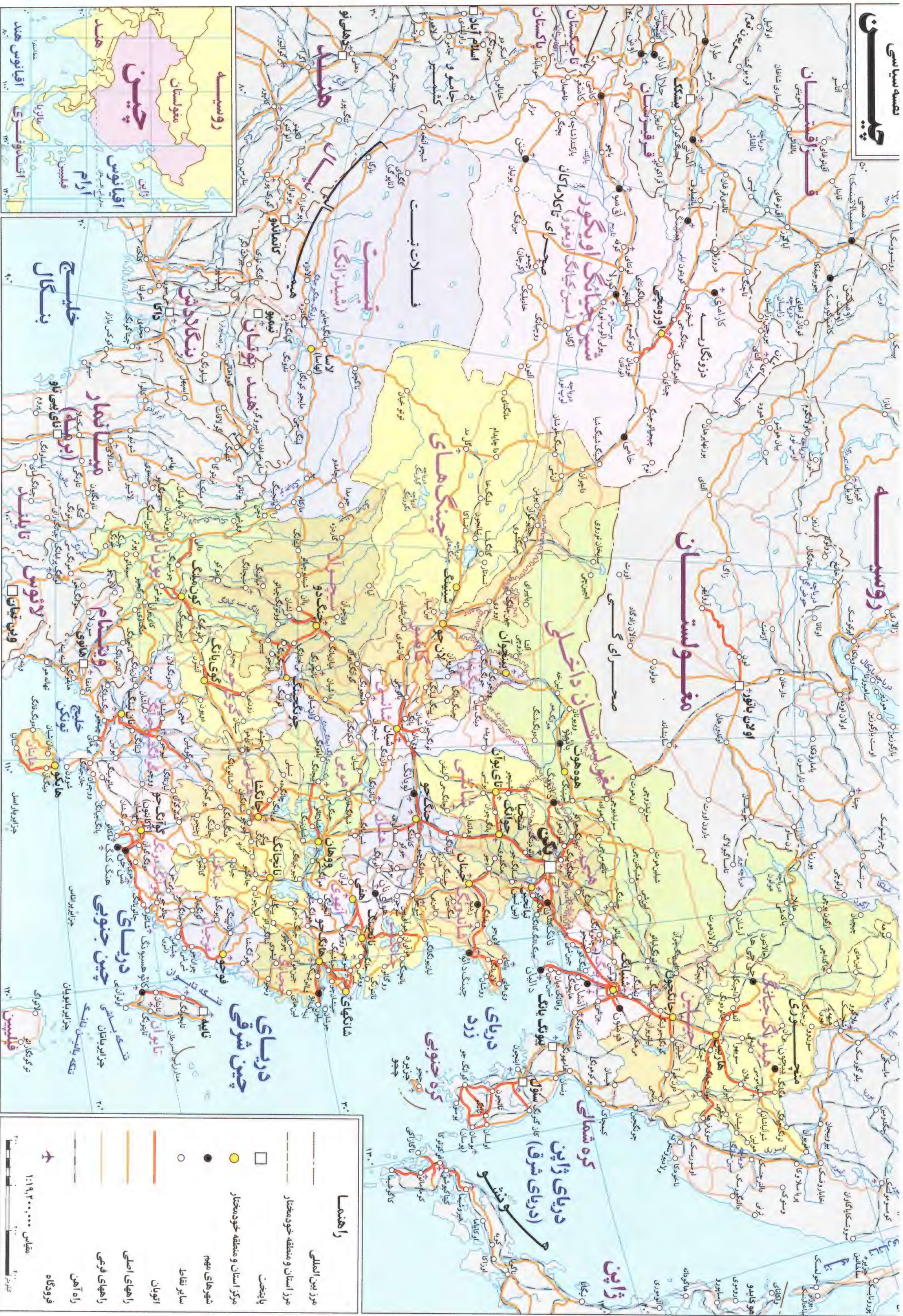
راهنما

- مرکز سرزمین (کرای)
- مرکز سرزمین خودمختار
- مرکز استان خودمختار
- مرکز جمهوری و آسانی
- مرکز استان (اولادست)

مقیاس: ۰ ۱۰۰ ۲۰۰ ۳۰۰ ۴۰۰ ۵۰۰ ۶۰۰ ۷۰۰ ۸۰۰ ۹۰۰ ۱۰۰۰ کیلومتر

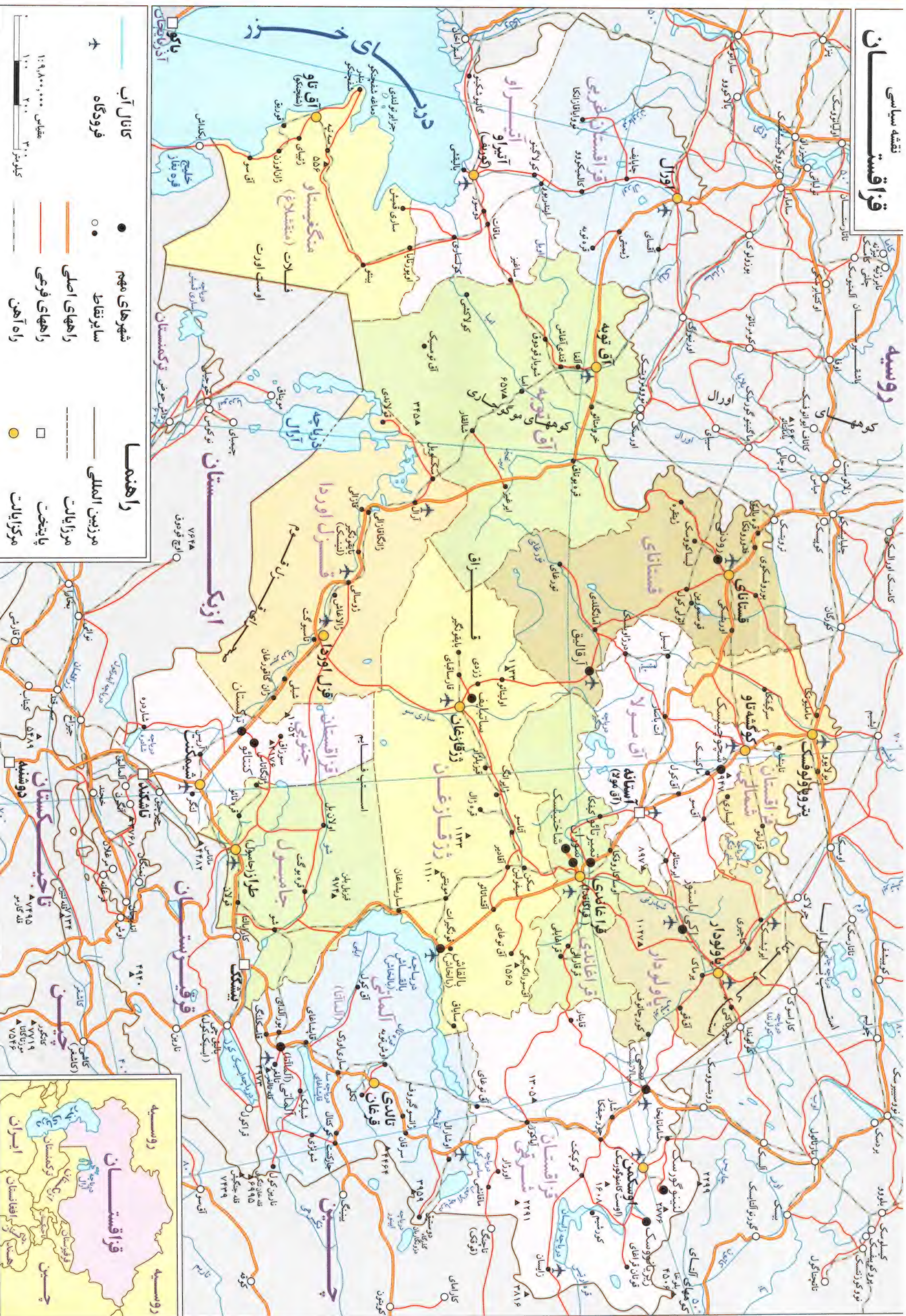

نقشه سیاسی چین

نقشه سیاسی
قزاقستان

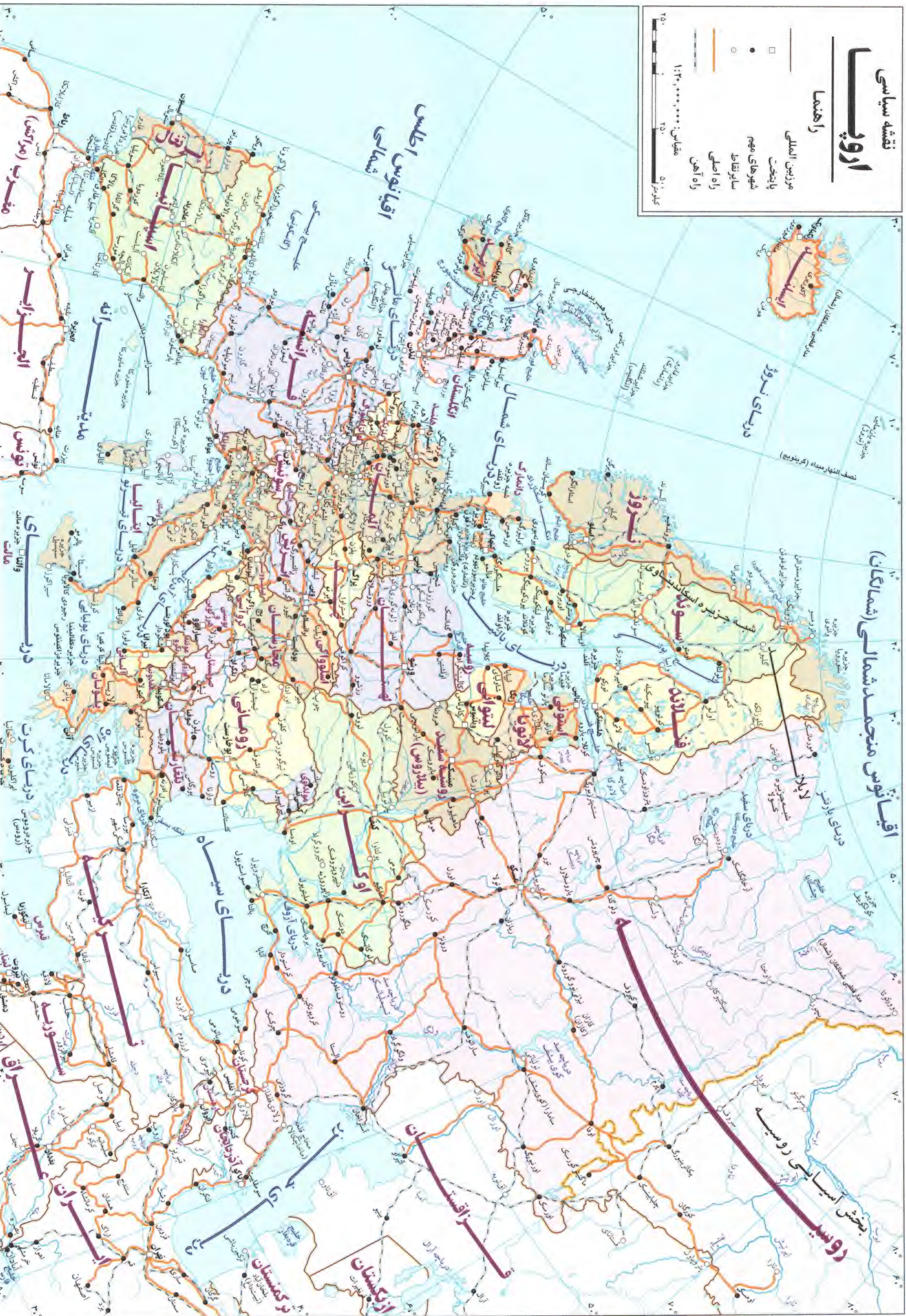
نقشه سیاسی
اندونزی

مسه راهمی

اتحادیه اروپا

راهنما

- کشورهای عضو اتحادیه اروپا
- کشورهای خواهان عضویت
- کشورهای مستعد عضویت
- سایر کشورها
- کشورهای عضو ناحیه یورو
- کشورهای عضو منطقه شنگن

۱:۲۰,۰۰۰,۰۰۰ مقیاس: ۱

۵۰۰ ۲۵۰ ۰ کیلومتر

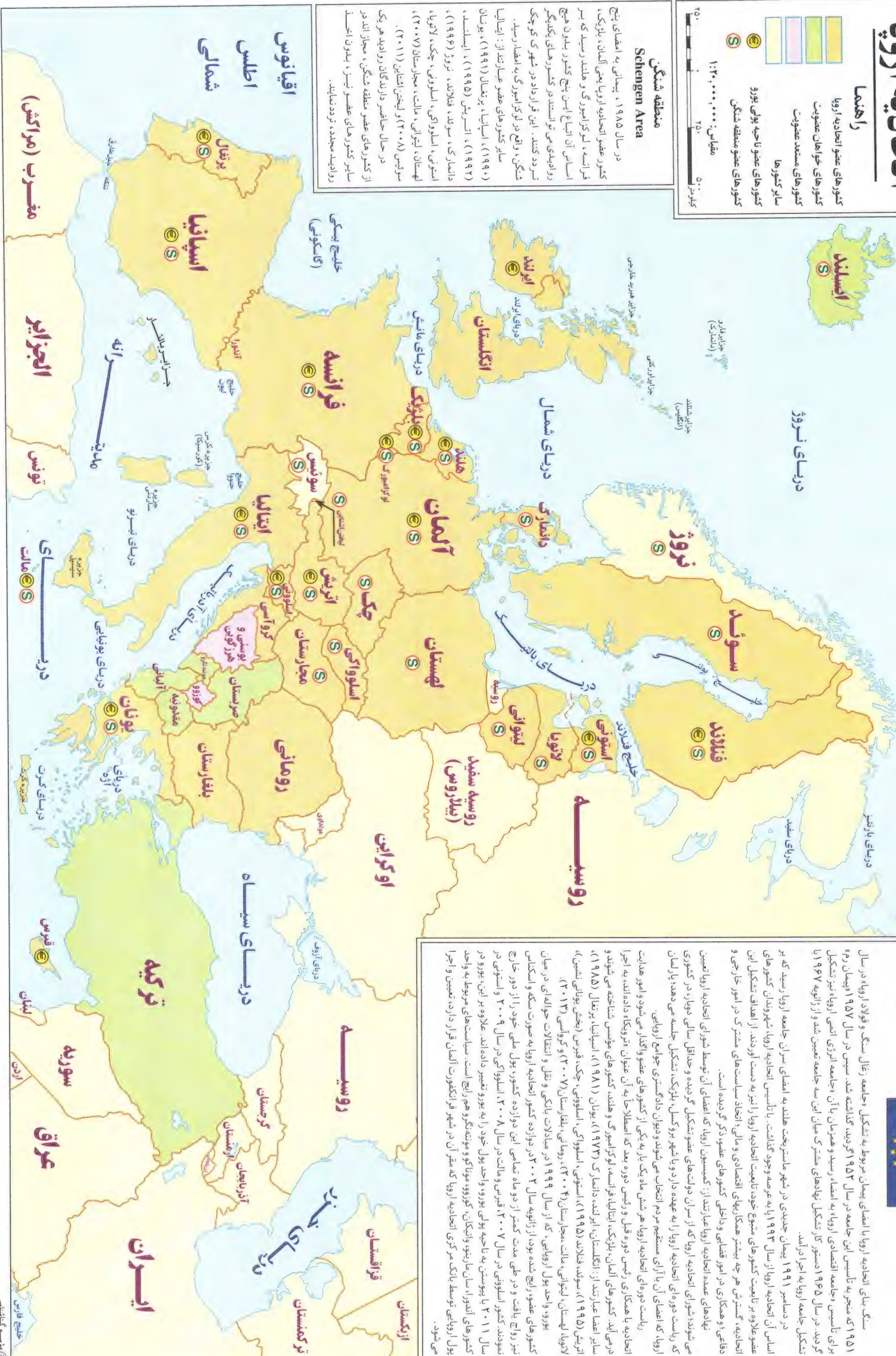
منطقه شنگن

در سال ۱۹۸۵، پیمانی به امضای پنج کشور عضو اتحادیه اروپا یعنی آلمان، بلژیک، فرانسه، لوکزامبورگ و هلند رسید که بر اساس آن ایجاد این پنج کشور بدون هیچ ردیابی می توانستند در کشورهای دیگری تردد کنند. این قرارداد در شهر کی شنگن، واقع در لوکزامبورگ به امضا رسید.

سایر کشورهای عضو عبارتند از: ایتالیا (۱۹۹۰)، اسپانیا، پرتغال (۱۹۹۱)، یونان (۱۹۹۲)، اتریش (۱۹۹۵)، ایسلند، دانمارک، سوئد، فنلاند، نروژ (۱۹۹۶)، استونی، اسلواکی، مالت، مجارستان (۲۰۰۷)، لهستان، لتونی، مالت، مجارستان (۲۰۰۷)، سوئیس (۲۰۰۸) و لیختن اشتاین (۲۰۱۱).

در حال حاضر دارندگان ویزا هر یک از کشورهای عضو منطقه شنگن، مجاز اند در سایر کشورهای عضو نیز، بدون اخذ ویزا تردد نمایند.

اقیانوس منجمد شمالی (شمالگان)

The European Union (EU)

اتحادیه اروپا

سنگ بنای اتحادیه اروپا با امضای پیمان مربوط به تشکیل جامعه، ریغال سنگ و فولاد اروپا، در سال ۱۹۵۱ که منجر به تأسیس این جامعه در سال ۱۹۵۲ گردید، گذاشته شد. سپس در سال ۱۹۵۷ دیمسان ۴م برای تأسیس جامعه اقتصادی اروپا به امضا رسید و همزمان با آن جامعه انرژی اتمی اروپا نیز تشکیل گردید. در سال ۱۹۶۵ دستور کار تشکیل نهادهاى مشترک میان این سه جامعه تعیین شد و از ژانویه ۱۹۶۷ با تشکیل جامعه اروپا به اجرا درآمد.

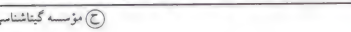
در دسامبر ۱۹۹۱ پیمان جدیدی در شهر ماستریخت هلند به امضای سران جامعه اروپا رسید که بر اساس آن اتحادیه اروپا از سال ۱۹۹۳ به عرصه وجود گذاشت. با تأسیس اتحادیه اروپا، شهروندان کشورهای عضو علاوه بر تابعیت کشورهاى متبوع خود، تابعیت اتحادیه اروپا را نیز به دست آوردند. از اهداف تشکیل این اتحادیه، گسترش هر چه بیشتر همکاری‌های اقتصادی و مالی، اتحاد سیاست‌های مشترک در امور خارجی و دفاعی، و همکاری در امور قضایی و داخلی کشورهای عضو، ذکر گردیده است.

نیادهای عمده اتحادیه اروپا عبارتند از: کمیسیون اروپا که اعضای آن توسط شورای اتحادیه، اروپا تعیین می شوند؛ شورای اتحادیه اروپا که از سران دولت‌های عضو تشکیل گردیده و حداقل سالی دوبار در کشوری که ریاست دوره ای اتحادیه اروپا را به عهده دارد و یا شهروند وکیل، بلژیک، تشکیل جلسه می دهد؛ پارلمان اروپا که اعضای آن با آرای مستقیم مردم انتخاب می شوند و دینوین دادگستری جولای اروپایی.

ریاست دوره‌ای اتحادیه اروپا هر شش ماه یک بار به یکی از کشورهای عضو واگذار می شود و امور هدایت اتحادیه با همکاری رئیس دوره قبل و رئیس دوره بعد که اصطلاحاً به آن عنوان تریوکاد داده اند، به اجرا در می آید. کشورهای آلمان، بلژیک، ایتالیا، فرانسه، لوکزامبورگ و هلند، کشورهای مؤسس شناخته می شوند و سایر اعضا عبارتند از: انگلستان، ایرلند، دانمارک (۱۹۷۳)، یونان (۱۹۸۱)، اسپانیا، پرتغال (۱۹۸۵)، اتریش (۱۹۹۵)، سوئد، فنلاند (۱۹۹۵)، استونی، اسلواکی، اسلونی، چک، قبرس (بخش یونانی نشین)، لائوس (لهستان)، مالت، مجارستان (۲۰۰۴)، رومانی، بلغارستان (۲۰۰۷) و گوانشی (۲۰۱۳).

یورو، واحد پول اروپایی، که از سال ۱۹۹۹ در معاملات بانکی و نقل و انتقالات حواله ای در میان کشورهای عضو رایج شده بود، از ژانویه سال ۲۰۰۲ در دوازده کشور اتحادیه اروپا به صورت سکه و اسکناس نیز رواج یافت و در طی مدت کمتر از دو ماه تمامی این دوازده کشور، پول ملی خود را از دور خارج نمودند. کشور اسلونی در سال ۲۰۰۷، قبرس و مالت در سال ۲۰۰۸، اسلواکی در سال ۲۰۰۹ و استونی در سال ۲۰۱۱ با پیوستن به ناحیه پولی یورو، واحد پول خود را به یورو تغییر داده اند. علاوه بر این، یورو در کشورهای اندورا، سان مارینو، واتیکان، گورونو، موناکو و مونته‌نگرو هم رایج است. سیاست‌های مربوط به واحد پول اروپایی توسط بانک مرکزی اتحادیه اروپا که مقر آن در شهر فرانکفورت آلمان قرار دارد، تعیین و اجرا می شود.

شمال شرق اروپا

نقشه سیاسی
کشورهای اسکاندیناوی
(سوئد - فنلاند - نروژ)

نقشه سیاسی آلمان

دریای بالتیک

راهنما

- مرزین المللی
- مرزایالت
- پایتخت
- مرکزایالت
- شهرهای مهم
- سایر نقاط

- اتوبان
- راههای اصلی
- راههای فرعی

- راه آهن
- خطوط کشتیرانی

مقیاس: ۱:۳,۱۰۰,۰۰۰

نقشه سیاسی انگلستان

اقیانوس اطلس شمالی

راهنما

- مرز بین المللی
- مرز مملکت
- پایتخت
- مرکز مملکت
- شهرهای مهم
- سایر نقاط
- اتوبان
- راههای اصلی
- راه آهن
- خطوط کشتیرانی
- کانال آب

مقیاس: ۱:۴,۵۰۰,۰۰۰

۵۰ ۱۰۰ ۱۵۰

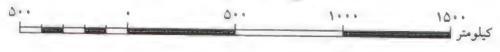

نقشه
طبیعی
آفریقا

راهنما

- پایتخت
- ▲ قله (ارتفاع به متر)

مقیاس: ۱:۳۵,۰۰۰,۰۰۰

راهنما

- شهرهای مهم
- سایر نقاط
- مرز بین المللی
- پایتخت
- راه اصلی
- راه آهن

نقشه سیاسی آفریقا

مقیاس: ۱:۳۹,۰۰۰,۰۰۰

۵۰۰ ۱۰۰۰ ۱۵۰۰ ۲۰۰۰

کیلومتر

نقشه سیاسی شمال آفریقا

راهنما

- مرز بین المللی
- پایتخت
- شهرهای مهم
- سایر نقاط
- راههای اصلی
- راههای فرعی
- راه آهن

مقیاس: ۱:۱۷,۰۰۰,۰۰۰

۶۰۰ ۴۰۰ ۲۰۰ ۰ ۲۰۰ ۴۰۰ ۶۰۰
کیلومتر

اقیانوس جنوبی

راهنما

- موزین المللی
- پایتخت
- شهرهای مهم
- سایر نقاط
- راههای اصلی
- راههای فرعی
- راه آهن

نقشه سیاسی جنوب آفریقا

مقیاس: ۱:۱۷,۰۰۰,۰۰۰

کیلومتر ۰ ۲۰۰ ۴۰۰

نقشه طبیعی آمریکای شمالی

پایتخت
قله (ارتفاع به متر)
مقیاس: ۱:۳۳,۰۰۰,۰۰۰
کیلومتر ۵۰۰ ۱۰۰۰ ۱۵۰۰

نقشه سیاسی
آمریکای شمالی

مقیاس: ۱:۳۴,۰۰۰,۰۰۰

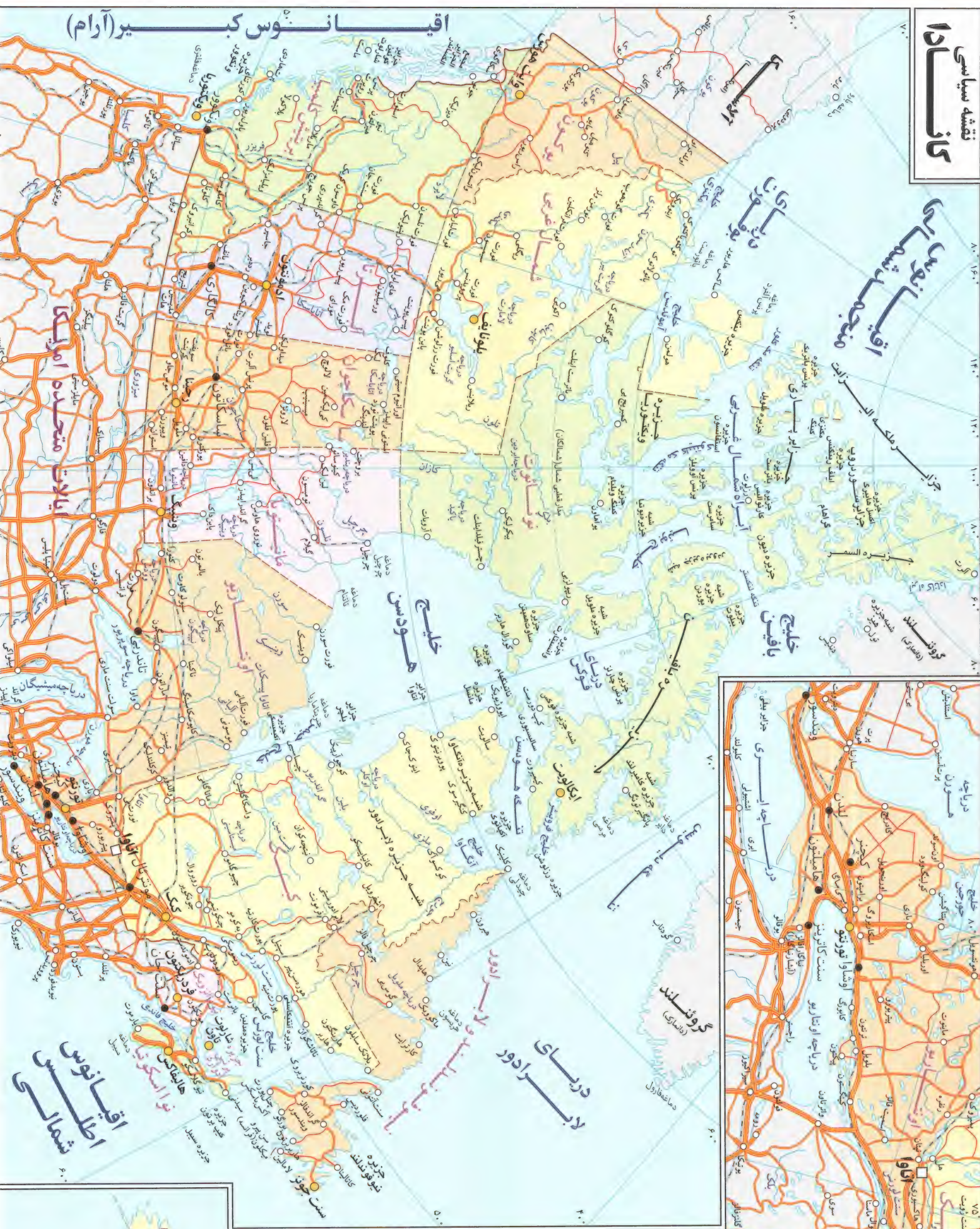
۵۰۰ ۱۰۰۰ ۱۵۰۰
کیلومتر

راهنما

●	شهرهای مهم	—	مرز بین المللی
○	سایر نقاط	□	پایتخت
—	راه اصلی	---	راه آهن

نقشه سیاسی کانادا

راهنما

- مرزین المللی
- موزایالت
- پایتخت
- مکزایالت
- شهرهای مهم
- سایر نقاط
- اتوانان
- راههای اصلی
- راههای فرعی
- راه آهن

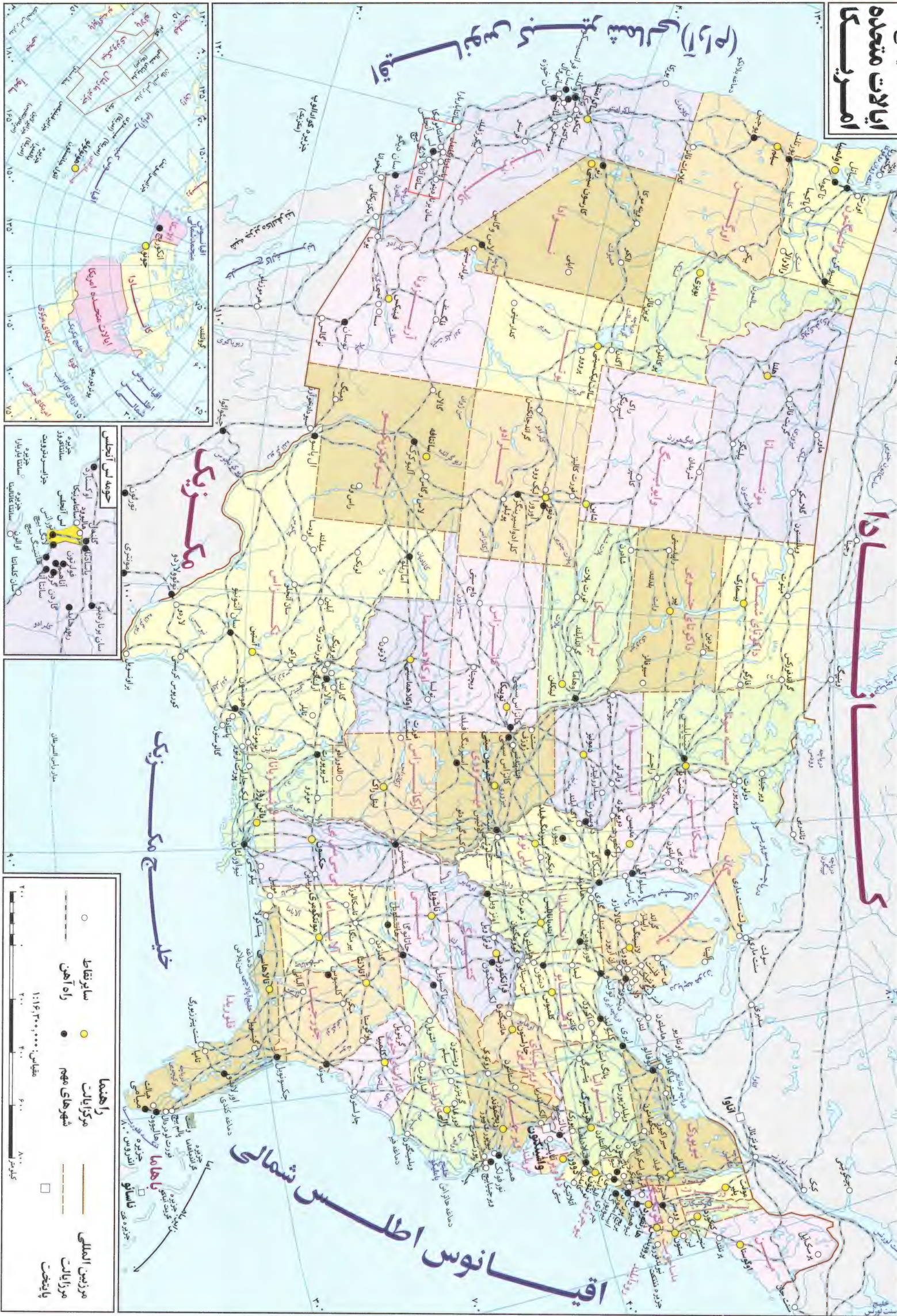
مقیاس: ۱:۲۲,۷۰۰,۰۰۰

۵۰۰ کیلومتر

ایالات متحده آمریکا

ایالات متحده آمریکا (آرام)

ایالات متحده آمریکا

ایالات متحده آمریکا

خلیج مکزیک

ایالات متحده آمریکا

اقیانوس اطلس

دریای کارائیب

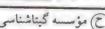
امریکای مرکزی و جزایر هند غربی

راهنما

- مردمن اصلی
  - پایتخت
  - شهرهای مهم
  - سایر نقاط
  - راههای اصلی
  - راه آهن
- مقیاس: ۱:۱۲,۵۰۰,۰۰۰
کد رنگ: ۲۰

نقشه سیاسی
امریکای جنوبی

- راهنما
- شهرهای مهم
  - سایر نقاط
  - مرز بین المللی
  - پایتخت
  - راه اصلی
  - راه آهن

مقیاس: ۱:۳۴,۰۰۰,۰۰۰
۵۰۰ ۱۰۰۰ ۱۵۰۰
کیلومتر

اقیانوس اطلس شمالی

نفسه طبیعی
اویانوسیله

والله اعلم

- بايتخت
 شهرهاى مهم
 ساير نقاط
 قله (ارتفاع به متر)

مقياس 1:28, ..., 1:28

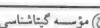
300 300 600 متر

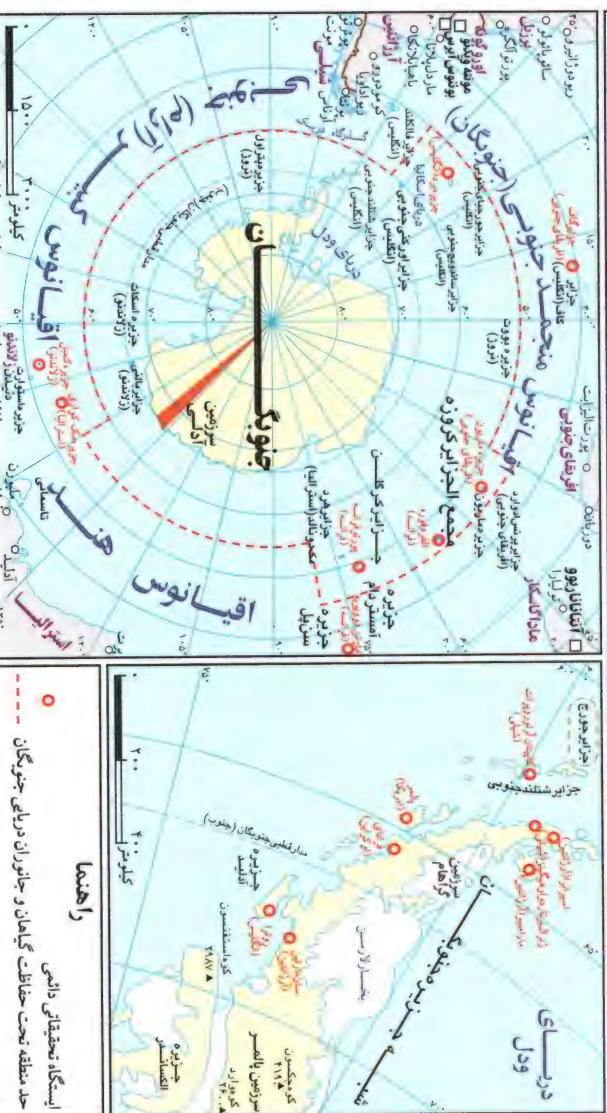
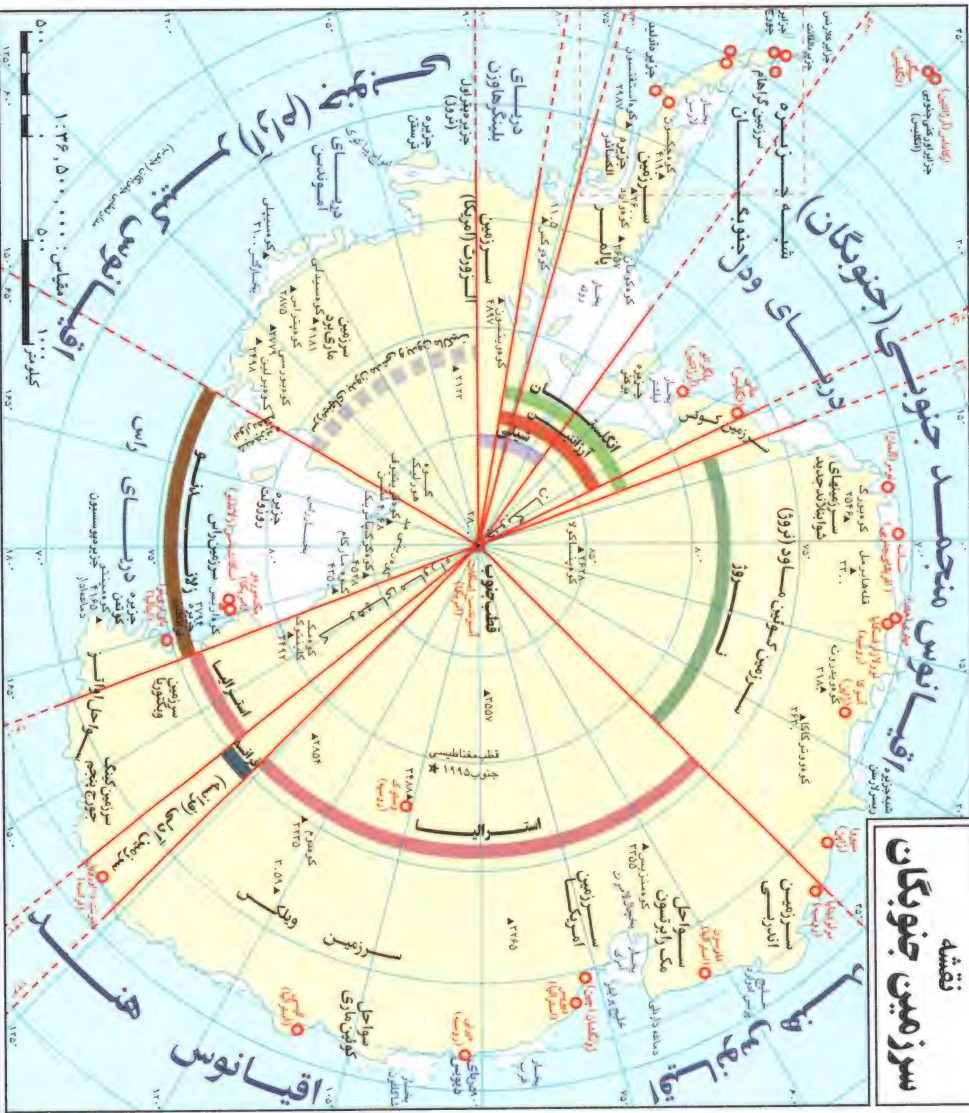
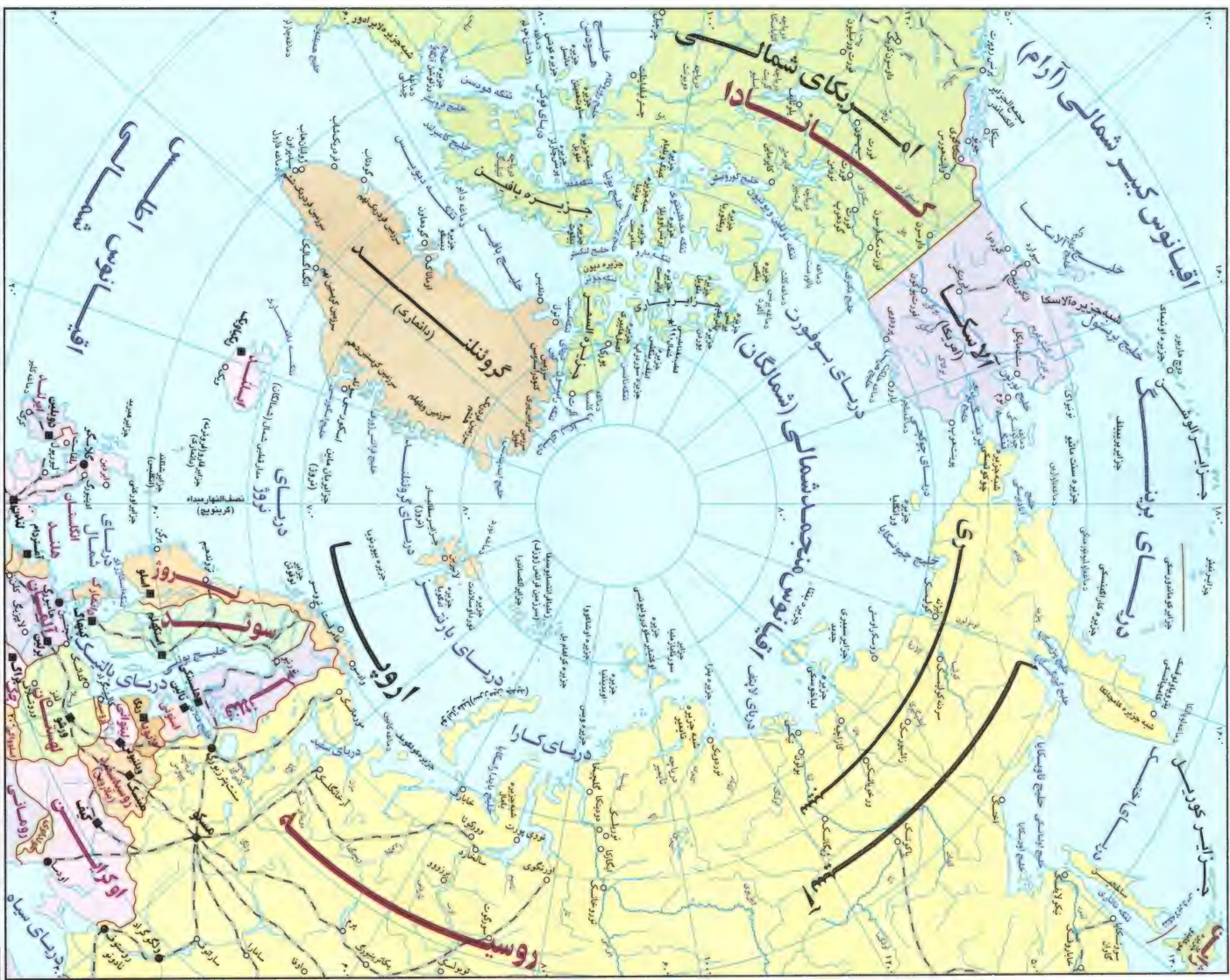

اقیانوس کبیر (آرام) شمالی

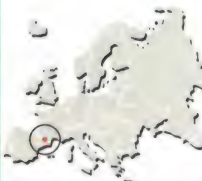

ANDORRA (.ad)

آندورا

نام رسمی: پرنسشین آندورا
پایتخت: آندورا لا ولا (۳۱۹،۱۹ نفر در سال ۲۰۱۲)
تاریخ استقلال: ۱۲۷۸/۹/۸ میلادی
مساحت: ۴۶۸ کیلومتر مربع (صد و هشتاد و دومین کشور جهان)
جمعیت: ۸۶،۵۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و هشتاد و هفتمین کشور جهان)
نوع حکومت: پرنسشین مشترک پارلمانی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور فرانسه و اسقف ناحیه اورخل اسپانیا
رئیس دولت: نخست وزیر: آنتونی مارتی پیت، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۱۲): آندورایی ۴۲/۹٪، اسپانیایی ۲۸/۴٪، پرتغالی ۱۵٪، بقیه ۱/۱۴٪
دین (۲۰۰۹): کاتولیک ۹۰٪، مسلمان ۲٪، بقیه ۸٪
زبان: کاتالانی (زبان رسمی)، اسپانیایی، فرانسوی
واحد پول: یورو = ۱۰۰ سنت، یک یورو = ۳۲۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۲): لژسکالد - انگوردانی (۱۴،۳۹۵)، انکام (۸،۴۷۰)، سن ژولیا دو لوریا (۷،۵۱۸ نفر)

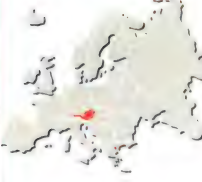
ANGOLA (.ao)

آنگولا

نام رسمی: جمهوری آنگولا
پایتخت: لواندا (۵،۸۵۱،۱۶۱ نفر با حومه در سال ۲۰۱۲)
تاریخ استقلال: ۱۹۷۵/۱۱/۱۱ از پرتغال
مساحت: ۱،۲۴۶،۷۰۰ کیلومتر مربع (بیست و دومین کشور جهان)
جمعیت: ۲۰،۶۰۹،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (پنجاه و هفتمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: خوزه ادواردو دوس سانتوس، از سال ۱۹۷۹
رئیس دولت: رئیس جمهور: خوزه ادواردو دوس سانتوس، از سال ۲۰۱۰
نژاد (۲۰۰۰): اوویمبندو ۲۵/۲٪، کیمبوندو ۲۳/۱٪، کنگو ۱۲/۶٪، بقیه ۳۹/۱٪
دین (۲۰۰۶): کاتولیک ۵۵٪، مسیحی ۳۰٪، پروتستان ۱۰٪، بقیه ۵٪
زبان: پرتغالی (زبان رسمی)، زبانهای قبایل بانتو
واحد پول: کوانزا جدید = ۱۰۰ لوانی، یک کوانزا = ۲۶۲ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۴): هوآمبو (۱۷۳،۶۰۰)، لوبیتو (۱۳۷،۴۰۰)، بنگولا (۱۳۴،۵۰۰)، نانیبه (۱۳۲،۹۰۰ نفر)

AUSTRIA (.at)

اتریش

نام رسمی: جمهوری اتریش
پایتخت: وین (۱،۷۲۴،۳۸۱ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۹۱۸/۱۰/۱۲، از امپراتوری اتریش - مجارستان
مساحت: ۸۳،۸۵۸ کیلومتر مربع (صد و سیزدهمین کشور جهان)
جمعیت: ۸،۴۵۶،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (نود و سومین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری فدرال با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: هاینس فیشر، از سال ۲۰۰۴
رئیس دولت: صدر اعظم: ورنر فایمان، از سال ۲۰۰۸
نژاد (۲۰۱۱): اتریشی ۸۹٪، آلمانی ۱/۷٪، صربی و مونته نگروی ۱/۶٪، بقیه ۷/۷٪
دین (۲۰۰۹): مسیحی ۷۳/۳٪، مسلمان ۴/۲٪، بدون دین ۱۲٪، بقیه ۱۰/۵٪
زبان: آلمانی (زبان رسمی)
واحد پول: یورو = ۱۰۰ سنت، یک یورو = ۳۲،۵۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): گراتس (۲۶۴،۳۵۱)، لینس (۱۹۰،۸۰۲)، زالتسبورگ (۱۴۸،۲۳۶)، لینسبروک (۱۲۱،۰۷۶ نفر)

ETHIOPIA (.et)

اتیوپی

نام رسمی: جمهوری دموکراتیک فدرال اتیوپی
پایتخت: آدیس آبابا (۳،۰۴۰،۷۴۰ نفر در سال ۲۰۱۲)
تاریخ استقلال: دارای قدمت تاریخی
مساحت: ۱،۱۳۳،۸۸۲ کیلومتر مربع (بیست و ششمین کشور جهان)
جمعیت: ۸۴،۳۲۱،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (چهاردهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری فدرال با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: گیرما وولده گیورگیس، از سال ۲۰۰۱
رئیس دولت: نخست وزیر: هایله ماریام سالسکه، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۷): اورومو ۳۴/۵٪، امهری ۲۶/۹٪، سومالیایی ۶/۲٪، بقیه ۲۲/۴٪
دین (۲۰۰۷): ارتدوکس ۴۳/۵٪، مسلمان ۳۳/۹٪، پروتستان ۱۸/۱٪، بقیه ۴٪
زبان: امهری (زبان رسمی)
واحد پول: بیر اتیوپی = ۱۰۰ سنت، یک بیر = ۳۸۹ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۲): مکله (۴۵۹،۷۷۳)، آداما (نازرت) (۲۷۱،۵۶۲)، دیرداوه (۲۶۲،۸۸۴)، قندار (۲۵۴،۴۵۰ نفر)

JORDAN (.jo)

اردن

نام رسمی: پادشاهی اردن هاشمی
پایتخت: عمان (۱،۰۸۸،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۴۶/۳/۲۲، از انگلستان
مساحت: ۸۹،۳۲۶ کیلومتر مربع (صد و یازدهمین کشور جهان)
جمعیت: ۶،۴۱۸،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و پنجمین کشور جهان)
نوع حکومت: مشروطه سلطنتی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: پادشاه: ملک عبدالله دوم، از سال ۱۹۹۹
رئیس دولت: نخست وزیر: عبدالله النور، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۰): عرب ۹۷/۸٪ (اردنی ۳۲/۴٪)، فلسطینی ۲۲/۱٪، چرکس ۱/۲٪، بقیه ۱٪
دین (۲۰۰۵): اسلام (دین رسمی) مسلمان سنی ۹۵٪، مسیحی ۳٪، بقیه ۲٪
زبان: عربی (زبان رسمی)
واحد پول: دینار اردن = ۱۰۰ فلس، یک دینار = ۳۵،۲۵۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۴): زرقاء (۳۹۵،۲۲۷)، اربد (۲۵۰،۶۴۵)، رصیفه (۲۲۷،۷۳۵ نفر)

AZERBAIJAN (.az)

آذربایجان

نام رسمی: جمهوری آذربایجان
پایتخت: باکو، ۱،۱۶۶،۹۰۰ نفر (۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۹۹۱/۸/۳۰، از شوروی
مساحت: ۸۶،۶۰۰ کیلومتر مربع (صد و دوازدهمین کشور جهان)
جمعیت: ۸،۲۸۴،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (نود و یکمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی فدرال با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: الهام علی اف از سال ۲۰۰۳
رئیس دولت: نخست وزیر: آرتور راسی زاده، از سال ۲۰۰۳
نژاد (۲۰۰۹): آذربایجانی ۹۱/۶٪، لرگی ۲٪، روس ۱/۳٪، ارمنی ۱/۳٪، بقیه ۳/۸٪
دین (۲۰۰۹): مسلمان ۹۶٪ (شیعه ۶۳٪، سنی ۳۳٪)، بقیه ۴٪
زبان: ترکی آذربایجانی (زبان رسمی)، روسی، ارمنی، لرگی
واحد پول: منات جدید آذربایجان = ۱۰۰ گوپک، ۱ منات = ۳۲،۰۵۱ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): گنجه (۳۱۵،۹۰۰)، سومقاییت (۲۸۰،۹۰۰)، مینگه چور (۹۷،۸۰۰)، خیردالان (۹۲،۷۰۰ نفر)

ARGENTINA (.ar)

آرانتین

نام رسمی: جمهوری آرانتین
پایتخت: بوئنوس آیرس (۱۳،۵۲۸،۰۰۰ نفر با حومه در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۸۱۶/۷/۹، از اسپانیا
مساحت: ۲،۷۸۰،۰۹۲ کیلومتر مربع (هشتمین کشور جهان)
جمعیت: ۴۰،۸۸۳،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (سی و دومین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری فدرال با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: کریستینا فرناندز د کیرچتر، از سال ۲۰۰۷
رئیس دولت: رئیس جمهور: کریستینا فرناندز د کیرچتر، از سال ۲۰۰۷
نژاد (۲۰۰۰): اروپایی ۸۶/۴٪، دورگه سرخ و سفید ۶/۵٪، سرخپوست ۳/۴٪، بقیه ۳/۷٪
دین (۲۰۰۸): کاتولیک رومی (دین رسمی) ۷۶٪، پروتستان ۸٪، بقیه ۱۶٪
زبان: اسپانیایی (زبان رسمی)
واحد پول: پزو آرانتین = ۱۰۰ سنتاوو، یک پزو آرانتین = ۵،۳۸۸ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): کوردوبا (۱،۵۵۶،۰۰۰)، روزاریو (۱،۲۸۳،۰۰۰)، مندوزا (۹۵۷،۰۰۰)، سان میگوئل (۸۶۸،۰۰۰ نفر)

ALBANIA (.al)

آلبانی

نام رسمی: جمهوری آلبانی
پایتخت: تیرانا (۴۲۱،۲۸۶ نفر با حومه در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۹۱۲/۱۱/۲۸، از عثمانی
مساحت: ۲۸،۷۴۸ کیلومتر مربع (صد و چهل و دومین کشور جهان)
جمعیت: ۲،۷۸۳،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و ششمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: بویار نیشانی، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: نخست وزیر: سالی بریشا، از سال ۲۰۰۵
نژاد (۲۰۰۰): آلبانیایی ۹۱/۷٪، یونانی ۲/۳٪، آرومانیایی ۱/۸٪، بقیه ۴/۲٪
دین (۲۰۰۵): مسلمان ۶۸٪، ارتدوکس ۲۲٪، کاتولیک رومی ۱۰٪
زبان: آلبانیایی توسک (زبان رسمی)، یونانی
واحد پول: لک = ۱۰۰ کیندارکا، یک لک = ۲۲۸ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): دوراس (۱۱۵،۵۵۰)، ولورا (۷۹،۹۴۸)، ایاسان (۷۹،۸۱۰)، شکودار (۷۴،۸۷۶ نفر)

GERMANY (.de)

آلمان

نام رسمی: جمهوری فدرال آلمان
پایتخت: برلین (۳،۴۶۰،۷۲۵ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: تاریخ وحدت دو آلمان در ۱۹۹۰/۱۰/۳
مساحت: ۳۵۷،۰۲۲ کیلومتر مربع (شصت و دومین کشور جهان)
جمعیت: ۸۱،۶۰۲،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (شانزدهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی فدرال با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: یواخیم گاکو، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: صدر اعظم: آنگلا مرکل، از سال ۲۰۰۵
نژاد (۲۰۰۰): آلمانی ۸۸/۲٪، ترک ۳/۴٪، ایتالیایی ۱٪، یونانی ۰/۷٪، بقیه ۶/۷٪
دین (۲۰۰۵): پروتستان ۳۵٪، کاتولیک ۳۲/۵٪، مسلمان سنی ۴/۳٪، بقیه ۲۸/۲٪
زبان: آلمانی (زبان رسمی)
واحد پول: یورو = ۱۰۰ سنت، یک یورو = ۳۲،۵۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): هامبورگ (۱،۷۸۶،۴۴۸)، مونشن (مونیخ) (۱،۳۵۳،۱۸۶)، کلن (۱،۰۰۷،۱۱۹)، فرانکفورت (۶۷۹،۶۶۴)، اشتونگارت (۵۸۸،۶۰۶ نفر)

ANTIGUA & BARBUDA (.ag)

آنتیگوآ و باربودا

نام رسمی: آنتیگوآ و باربودا
پایتخت: سنت جونز (۲۲،۱۹۳ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۹۸۱/۱۱/۱، از انگلستان
مساحت: ۴۴۲ کیلومتر مربع (صد و هشتاد و چهارمین کشور جهان)
جمعیت: ۸۹،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و هشتاد و ششمین کشور جهان)
نوع حکومت: فرمانداری کل (تحت حکومت تشرفاتی انگلستان)، از سال ۱۹۸۱
رئیس حکومت: فرماندارکل (از سوی پادشاه یا ملکه انگلیس)، لوئیز لیکتک، از سال ۲۰۰۷
رئیس دولت: نخست وزیر: بالدوین اسپنسر، از سال ۲۰۰۴
نژاد (۲۰۰۶): سیاهپوست ۹۲٪، دورگه ۲/۸٪، سفیدپوست ۱٪، بقیه ۴/۲٪
دین (۲۰۰۶): مسیحی ۸۳/۹٪، راستافاری ۱/۳٪، بدون دین ۴/۷٪، بقیه ۱/۱٪
زبان: انگلیسی (زبان رسمی)، انگلیسی با لهجه محلی (کریول)
واحد پول: دلار کارائیب شرقی = ۱۰۰ سنت، یک دلار کارائیب شرقی = ۹۰،۲۵۹ ریال
شهرهای مهم: ندارد

ESTONIA (.ee)

استونی

نام رسمی:	جمهوری استونی
پایتخت:	تالین (۴۰۲،۰۷۵ نفر در سال ۲۰۱۲)
تاریخ استقلال:	۱۹۹۱/۸/۲۰ ، از شوروی
مساحت:	۴۵،۲۲۷ کیلومترمربع (صد و سی و یکمین کشور جهان)
جمعیت:	۱،۲۹۱،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و پنجاه و دومین کشور جهان)
نوع حکومت:	جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت:	رئیس جمهور: توماس هندریک ایلو، از سال ۲۰۰۶ به مدت ۵ سال
رئیس دولت:	نخست‌وزیر: آندروس آنیپ، از سال ۲۰۰۵
نژاد (۲۰۱۱):	استونیایی ۶۸/۷٪، روس ۲۴/۸٪، بقیه ۶/۵٪
دین (۲۰۰۰):	مسیحی ۶۳/۵٪، بدون دین ۲۵/۱٪، بقیه ۱۱/۴٪
زبان:	استونیایی (زبان رسمی)، روسی
واحد پول:	کرون استونی = ۱۰۰ سنتی، یک کرون استونی = ۳۱،۶۴۵ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۲):	تارتو (۹۵،۰۲۲)، ناروا (۶۱،۰۷۵)، پارنو (۳۸،۷۵۹)، کوتلا-پاروه (۳۷،۹۵۹) (نفر)

SLOVAKIA (.sk)

اسلوواکی

نام رسمی:	جمهوری اسلوواکی
پایتخت:	براتیسلاوا (۴۱۱،۲۲۸ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال:	۱۹۹۳/۱/۱ ، از چکسلواکی
مساحت:	۴۹،۰۳۶ کیلومترمربع (صد و بیست و هشتمین کشور جهان)
جمعیت:	۵،۳۹۹،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و سیزدهمین کشور جهان)
نوع حکومت:	جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت:	رئیس جمهور: ایوان گاسپاروویچ، از سال ۲۰۰۴
رئیس دولت:	نخست‌وزیر: روبرت فیکو، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۱۱):	اسلوواک ۸۵/۸٪، مجار ۹/۷٪، کوئی ۱/۷٪، چک ۰/۸٪، بقیه ۲/۲٪
دین (۲۰۱۱):	کاتولیک ۶۲٪، پروتستان ۸/۷٪، کاتولیک یونانی ۳/۸٪، بقیه ۲۵/۵٪
زبان:	اسلوواکیایی (زبان رسمی)
واحد پول:	یورو = ۱۰۰ سنت، یک یورو = ۳۲،۵۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱):	کوشیتسه (۴۳،۲۴۰)، پرشوف (۷۸،۹۱۶)، ژیلینا (۸۱،۴۹۴)، بانسکا بستریتسا (۸۰،۰۰۳)، نیترا (۷۸،۹۱۶) (نفر)

SLOVENIA (.si)

اسلوونی

نام رسمی:	جمهوری اسلوونی
پایتخت:	لیوبلیانا (۲۷۲،۵۵۴ نفر در سال ۲۰۱۲)
تاریخ استقلال:	۱۹۹۱/۶/۲۵ ، از یوگسلاوی
مساحت:	۲۰،۲۵۶ کیلومترمربع (صد و پنجاه و یکمین کشور جهان)
جمعیت:	۲،۰۵۹،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و چهل و یکمین کشور جهان)
نوع حکومت:	جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت:	رئیس جمهور: بوروت پاهور، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت:	نخست‌وزیر: خانم الینکا براژشک، از سال ۲۰۱۳
نژاد (۲۰۰۲):	اسلوونیایی ۹۱/۲٪، صرب ۲/۲٪، کروآت ۲٪، بوسنیایی ۱/۸٪، بقیه ۲/۸٪
دین (۲۰۰۲):	کاتولیک ۵۷/۸٪، مسلمان ۲/۴٪، ارتدوکس ۲/۳٪، بقیه ۳۷/۵٪
زبان:	اسلوونیایی (زبان رسمی)
واحد پول:	یورو = ۱۰۰ سنت، یک یورو = ۳۲،۵۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۲):	ماربور (۹۴،۹۸۴)، سلیه (۳۷،۵۸۴)، کرانیه (۳۷،۱۲۹)، لویه (۲۵،۳۷۸) (نفر)

SOUTH AFRICA (.za)

آفریقای جنوبی

نام رسمی:	جمهوری آفریقای جنوبی
پایتخت:	پرتوریا (چوانه) (۱،۵۰۱،۰۰۰ نفر با حومه در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال:	۱۹۹۱/۵/۳۱ ، از انگلستان
مساحت:	۱،۲۱۹،۰۹۰ کیلومترمربع (بیست و چهارمین کشور جهان)
جمعیت:	۵۱،۱۸۹،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (بیست و پنجمین کشور جهان)
نوع حکومت:	جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت:	رئیس جمهور: جاکوب زوما، از سال ۲۰۰۹
رئیس دولت:	رئیس جمهور: جاکوب زوما، از سال ۲۰۰۹
نژاد (۲۰۰۹):	سیاهپوست ۷۹/۳٪، سفیدپوست ۹/۱٪، بقیه ۱۱/۶٪
دین (۲۰۰۵):	مسیحی ۳۷/۱٪، پروتستان ۲۶/۱٪، عقاید سنتی ۸/۹٪، بقیه ۲۷/۹٪
زبان:	آفریکانس، انگلیسی، تبله و ۸ زبان بومی دیگر (همگی زبان رسمی محسوب میشوند)
واحد پول:	راند = ۱۰۰ سنت، یک راند = ۲۰،۹۶۵/۵ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱):	یوهانسبرگ (۳،۸۴۴،۰۰۰)، کیپ‌تاون (۳،۵۶۲،۰۰۰)، اکورولنی (۳،۳۵۷،۰۰۰)، اکنیونی (دوربان) (۳،۰۱۲،۰۰۰) (نفر با حومه)

CENTRAL AFRICAN REPUBLIC (.cf)

آفریقای مرکزی

نام رسمی:	جمهوری آفریقای مرکزی
پایتخت:	بانگی (۷۰۱،۵۹۷ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال:	۱۹۶۰/۸/۱۳ ، از فرانسه
مساحت:	۶۲۲،۹۸۴ کیلومترمربع (چهل و دومین کشور جهان)
جمعیت:	۵،۰۵۷،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و پانزدهمین کشور جهان)
نوع حکومت:	رژیم کودتایی با یک مجلس مشورتی، از سال ۲۰۰۳
رئیس حکومت:	رئیس جمهور: میشل جوتودی، از سال ۲۰۱۳
رئیس دولت:	نخست‌وزیر: نیکولاس تیانگابه، از سال ۲۰۱۳
نژاد (۲۰۰۴):	بایا ۳۳٪، باند ۲۷٪، مانجیا ۱۳٪، سارا ۱٪، بقیه ۱۷٪
دین (۲۰۰۵):	مسیحی ۵۱٪، کاتولیک ۲۹٪، مسلمان ۱٪، عقاید سنتی ۱٪
زبان:	فرانسوی، سانگو (زبانهای رسمی)
واحد پول:	فرانک سی اف آ = ۱۰۰ سانتیم، یک فرانک سی اف آ = ۴۸ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۳):	مپیمو (۱۷۴،۱۲۴)، بربراتی (۷۶،۹۱۸)، کارنوت (۴۵،۴۴۱)، بامباری (۴۱،۳۵۶) (نفر)

ARMENIA (.am)

ارمنستان

نام رسمی:	جمهوری ارمنستان
پایتخت:	ایروان (۱،۱۲۱،۹۰۰ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال:	۱۹۹۱/۹/۲۱ ، از شوروی
مساحت:	۲۹،۸۰۰ کیلومترمربع (صد و چهلیمین کشور جهان)
جمعیت:	۲،۸۶۲،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و سی و پنجمین کشور جهان)
نوع حکومت:	جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت:	رئیس جمهور: سرژ سرکیسیان، از سال ۲۰۰۸
رئیس دولت:	نخست‌وزیر: تیگران سرکیسیان، از سال ۲۰۰۸
نژاد (۲۰۰۱):	ارمنی ۹۷/۹٪، کرد ۱/۳٪، روس ۰/۵٪، بقیه ۰/۳٪
دین (۲۰۰۵):	مسیحی گریگوری ۷۲/۹٪، کاتولیک ۴٪، مسلمان سنتی ۲/۴٪، بقیه ۲۰/۷٪
زبان:	ارمنی (زبان رسمی)
واحد پول:	درام = ۱۰۰ لوما، یک درام = ۶۱ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱):	گیومری (۱۲۲،۱۴۶)، وانادزور (۹۹۸،۱۰۴)، واغارشاپات (۵۷،۶۲۲)، هرازدان (۵۳،۴۵۶) (نفر)

ERITREÁ (.er)

اریتره

نام رسمی:	دولت اریتره
پایتخت:	اسمره (۶۴۹،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال:	۱۹۹۳/۵/۲۴ ، از اتیوپی
مساحت:	۱۲۱،۱۴۴ کیلومترمربع (نود و نهمین کشور جهان)
جمعیت:	۵،۵۸۱،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و دهمین کشور جهان)
نوع حکومت:	دولت انتقالی با یک مجلس قانونگذاری، از سال ۱۹۹۳
رئیس حکومت:	رئیس جمهور: ایسایاس آفرورکی، از ماه مه ۱۹۹۳
رئیس دولت:	رئیس جمهور: ایسایاس آفرورکی، از ماه مه ۱۹۹۳
نژاد (۲۰۰۴):	تیگرینیا ۵۰٪، تیگره ۳۱/۴٪، عفار ۵٪، بقیه ۱۸/۶٪
دین (۲۰۰۴):	مسلمان ۵۰٪، مسیحی ۴۸٪ (ارتدوکس اریتره‌ای ۴۰٪)، بقیه ۲٪
زبان:	تیگرینیا
واحد پول:	ناکفا = ۱۰۰ سنت، یک ناکفا = ۱۰،۶۶۷ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۳):	کرن (۵۷،۰۰۰)، عصب (۲۸،۰۰۰)، مندرا (۲۵،۰۰۰)، مصوع (۲۵،۰۰۰) (نفر)

UZBEKISTAN (.uz)

ازبکستان

نام رسمی:	جمهوری ازبکستان
پایتخت:	تاشکند (۱،۹۵۹،۱۹۰ نفر در سال ۲۰۰۷)
تاریخ استقلال:	۱۹۹۱/۸/۳۱ ، از شوروی
مساحت:	۴۴۷،۴۰۰ کیلومترمربع (پنجاه و هشتمین کشور جهان)
جمعیت:	۲۸،۳۹۴،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (چهل و چهارمین کشور جهان)
نوع حکومت:	جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت:	رئیس جمهور: اسلام کریم‌اف، از سال ۱۹۹۱
رئیس دولت:	نخست‌وزیر: شوکت میرضیایف، از سال ۲۰۰۳
نژاد (۲۰۰۰):	ازبک ۷۸/۳٪، روس ۶٪، تاجیک ۴/۷٪، قزاق ۴/۱٪، بقیه ۶/۹٪
دین (۲۰۰۰):	مسلمان (اکثريت سنتی) ۷۶/۲٪، بدون دین ۱۸/۱٪، بقیه ۵/۷٪
زبان:	ازبکی (زبان رسمی)، روسی
واحد پول:	سوم ازبکستان = ۱۰۰ تیجین، یک سوم = ۱۳۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۷):	تمگان (۲۳۷،۴۴۲)، اندیجان (۶۲۲،۳۲۱)، سمرقند (۳۱۲،۸۶۳)، بخارا (۲۴۹،۰۳۷) (نفر)

SPAIN (.es)

اسپانیا

نام رسمی:	پادشاهی اسپانیا
پایتخت:	مادرید (۳،۲۷۳،۰۴۹ نفر در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال:	دارای قدمت تاریخی
مساحت:	۵۰۴،۷۸۲ کیلومترمربع (پنجاه و یکمین کشور جهان)
جمعیت:	۴۷،۳۴۶،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (بیست و هشتمین کشور جهان)
نوع حکومت:	مشروطه سلطنتی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت:	پادشاه: خوان کارلوس اول، از سال ۱۹۷۵
رئیس دولت:	نخست‌وزیر: ماریانو راخوی، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۰۰):	اسپانیایی ۴۵٪، کانالان ۲۸٪، گالیسیایی ۸٪، باسکی ۵/۵٪، بقیه ۱۳/۵٪
دین (۲۰۰۶):	کاتولیک ۷۷٪، مسلمان ۲/۵٪، پروتستان ۱٪، بقیه ۱۹/۵٪
زبان:	اسپانیایی (زبان رسمی)
واحد پول:	یورو = ۱۰۰ سنت، یک یورو = ۳۲،۵۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰):	بارسلون (۱،۶۱۹،۳۳۷)، والنسیا (۸۰۹،۲۶۷)، سویلیا (۷۰۴،۱۹۸)، ساراگوزا (۶۷۵،۱۲۱) (نفر)

AUSTRALIA (.au)

استرالیا

نام رسمی:	مشترک المنافع استرالیا
پایتخت:	کانبرا (۳۶۸،۱۲۸ نفر با حومه در سال ۲۰۰۶)
تاریخ استقلال:	۱۹۰۱/۱/۱ ، از انگلستان
مساحت:	۷،۶۸۲،۳۰۰ کیلومترمربع (ششمین کشور جهان)
جمعیت:	۲۲،۸۱۶،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (پنجاه و دومین کشور جهان)
نوع حکومت:	دولت فدرال پارلمانی تحت حکومت تشریفاتی پادشاه انگلستان، از سال ۱۹۰۱
رئیس حکومت:	فرماندار کل: کوئینین بریس، از سال ۲۰۰۸
رئیس دولت:	نخست‌وزیر: خانم جولیا گیلارد، از سال ۲۰۱۰
نژاد (۲۰۰۷):	سفیدپوست ۹۰/۲٪، آسیایی ۷/۳٪، بومیان استرالیایی ۲/۵٪
دین (۲۰۰۶):	مسیحی ۵۹/۸٪، بودایی ۲/۲٪، مسلمان ۲/۲٪، بقیه ۳۵/۵٪
زبان:	انگلیسی (زبان رسمی)
واحد پول:	دلار استرالیا = ۱۰۰ سنت، یک دلار استرالیا = ۷۷۳ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۶):	سیدنی (۴،۱۱۹،۱۹۱)، ملبورن (۳،۵۹۲،۵۹۰)، بریزبن (۱،۷۶۳،۱۳۲)، پرت (۱،۴۴۵،۰۷۷)، آدلاید (۱،۱۰۵،۸۴۰) (نفر با حومه)

INDONESIA (.id)

نام رسمی: جمهوری اندونزی
پایتخت: جاکارتا (۷۰۵،۵۸۶ نفر با حومه در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۱۷/۸/۱۹۴۵، از هلند
مساحت: ۱،۹۰۴،۴۳۳ کیلومتر مربع (چهاردهمین کشور جهان)
جمعیت: ۲۴۴،۸۱۴،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (چهارمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: سوسیلو بامبانگ یودویونو، از سال ۲۰۰۴
رئیس دولت: سوسیلو بامبانگ یودویونو، از سال ۲۰۰۴
نژاد (۲۰۰۰): جاوای ۴/۳۶٪، سوندایی ۷/۱۳٪، اندونزیایی (مالهای) ۴/۹٪، بقیه ۴۰/۴٪
دین (۲۰۰۵): مسلمان ۵۶٪، پیرو وحدت ادیان ۲۱٪، مسیحی ۱۳٪، هندو ۳/۴٪، بقیه ۶/۶٪
زبان: باهاسا - اندونزیایی (زبان رسمی)، انگلیسی، جاوای، چینی و عربی
واحد پول: روپیه اندونزی = ۱۰۰ سن، ۱۰۰ روپیه اندونزی = ۲۶۲ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰): سورابایا (۴۸۷،۷۶۵)، باندونگ (۸۷۳،۳۹۴)، سمارانگ (۸۷۱،۲۳۴)، پکاسی (۶۱۰،۲۰۹) (نفر)

UNITED KINGDOM (.uk)

نام رسمی: پادشاهی متحد بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی
پایتخت: لندن (۸،۶۱۵،۰۰۰ نفر با حومه در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: دارای قدمت تاریخی
مساحت: ۲۴۴ کیلومتر مربع (هفتاد و نهمین کشور جهان)
جمعیت: ۶۳،۳۲۷،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (بیست و دومین کشور جهان)
نوع حکومت: مشروطه سلطنتی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: ملکه الیزابت دوم، از سال ۱۹۵۲
رئیس دولت: نخست وزیر: دیوید کامرون، از سال ۲۰۱۰
نژاد (۲۰۰۷): سفیدپوست ۸۶٪، آسیایی ۳٪، سیاهپوست ۵٪، بقیه ۴٪
دین (۲۰۰۱): مسیحی ۷۱٪، بدون دین ۱۵٪، مسلمان ۲٪، هندو ۱٪، بقیه ۹٪
زبان: انگلیسی (زبان رسمی)
واحد پول: پوند استرلینگ = ۱۰۰ پنی، یک پوند (لیره) = ۳۸،۰۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۹): بیرمنگام (۲،۲۹۶،۰۰۰)، منچستر (۲،۲۴۷،۰۰۰)، لینز (۱،۵۴۱،۰۰۰)، گلاسگو (۱،۱۶۶،۰۰۰)، نیوکاسل (۸۸۸،۰۰۰) (نفر با حومه)

URUGUAY (.uy)

نام رسمی: جمهوری شرقی اوروگوئه
پایتخت: مونتویدئو (۱،۳۰۴،۶۸۷ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۲۵/۸/۱۸۲۵، از اسپانیا
مساحت: ۱۷۶،۲۱۵ کیلومتر مربع (نودمین کشور جهان)
جمعیت: ۳،۲۹۲،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و سی و دومین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: خوسه آلبرتو موسیخا کوردانو، از سال ۲۰۱۰
رئیس دولت: خوسه آلبرتو موسیخا کوردانو، از سال ۲۰۱۰
نژاد (۲۰۰۶): سفیدپوست ۸۷٪، سیاهپوست ۴٪، سرخپوست ۳٪، بقیه ۱٪
دین (۲۰۰۴): کاتولیک ۵۴٪، بدون دین ۲۶٪، پروتستان ۱۱٪، بقیه ۹٪
زبان: اسپانیایی (زبان رسمی)
واحد پول: پزوی اوروگوئه = ۱۰۰ سنتسیمو، یک پزوی اوروگوئه = ۱،۱۵۷ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): سالتر (۱۰۴،۰۱۱)، پاپساندو (۴۱۲،۷۶)، لاس پیدراس (۲۵۸،۷۱)، رپورا (۴۴۵،۶۴) (نفر)

UKRAINE (.ua)

نام رسمی: اوکراین
پایتخت: کیف (۲،۸۱۴،۲۵۸ نفر در سال ۲۰۱۲)
تاریخ استقلال: ۲۴/۸/۱۹۹۱، از شوروی
مساحت: ۶۰۳،۷۰۰ کیلومتر مربع (چهل و چهارمین کشور جهان)
جمعیت: ۴۵،۵۵۵،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (بیست و نهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: ویکتور یانو کوویچ، از سال ۲۰۱۰
رئیس دولت: نخست وزیر: میکولا آژوروف، از سال ۲۰۱۰
نژاد (۲۰۰۱): اوکراینی ۷۷٪، روس ۱۷٪، روس سفید ۶٪، بقیه ۳٪
دین (۲۰۰۴): ارتدوکس ۴۶٪، کاتولیک ۸٪، پروتستان ۲٪، مسلمان ۱٪، بقیه ۴۳٪
زبان: اوکراینی (زبان رسمی)، روسی
واحد پول: هریونیا = ۱۰۰ کوپک، یک هریونیا = ۳،۰۷۵ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۲): خارکوف (۴۴۱،۳۶۲)، اودسا (۱۶۲،۰۰۸)، دنیپروپتروفسک (۵۷۷،۹۹۹)، دونتسک (۹۵۵،۰۴۱) (نفر)

UGANDA (.ug)

نام رسمی: جمهوری اوگاندا
پایتخت: کامپالا (۱،۵۳۳،۶۰۰ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۹/۱۰/۱۹۶۲، از انگلستان
مساحت: ۲۴۱،۰۳۸ کیلومتر مربع (هشتادمین کشور جهان)
جمعیت: ۳۳،۴۴۱،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (سی و هشتمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری غیر حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: یووری موروگا موبونی، از سال ۱۹۸۶
رئیس دولت: نخست وزیر: پاتریک آماتا امپابازی، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۰۲): گاندا ۱۷٪، انکوله ۹٪، سوگا ۸٪، کیگا ۷٪، بقیه ۳٪
دین (۲۰۰۲): مسیحی ۸۵٪، مسلمان ۱۲٪، عقاید سنتی ۱٪، بقیه ۱٪
زبان: سواحلی، انگلیسی (زبانهای رسمی)، زبانهای بومی و غیره نیز رایج است.
واحد پول: شیلینگ اوگاندا = ۱۰۰ سنت، یک شیلینگ = ۹/۹ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۹): کیرا (۱۶۴،۷۰۰)، گولو (۱۴۶،۶۰۰)، لیرا (۲۰۰،۱۰۲)، امپالی (۲۰۰،۸۶) (نفر)

AFGHANISTAN (.af)

نام رسمی: جمهوری اسلامی افغانستان
پایتخت: کابل (۳،۰۹۷،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۸/۸/۱۹۱۹، از انگلستان
مساحت: ۶۵۲،۲۲۵ کیلومتر مربع (چهلین کشور جهان)
جمعیت: ۲۶،۸۸۱،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (چهل و ششمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری اسلامی
رئیس حکومت: حامد کرزای، از سال ۲۰۰۱
رئیس دولت: حامد کرزای، از سال ۲۰۰۱
نژاد (۲۰۰۴): تاجیک ۲۷٪، هزاره ۹٪، ازبک ۹٪، بقیه ۱۳٪
دین (۲۰۰۹): اسلام (دین رسمی) مسلمان سنی ۸۰٪، مسلمان شیعه ۱۹٪، بقیه ۱٪
زبان: پشتو، فارسی دری (زبانهای رسمی)
واحد پول: افغانی = ۱۰۰ پول، یک افغانی = ۲۲۲ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۹): هرات (۳۹۵،۴۰۰)، قندهار (۳۴۳،۱۰۰)، مزار شریف (۸۰۰،۳۳۳)، جلالآباد (۳۰۰،۱۸۸) (نفر)

ECUADOR (.ec)

نام رسمی: جمهوری اکوادور
پایتخت: کیتو (۱،۶۰۷،۷۳۴ نفر در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۵/۵/۱۸۲۲، از اسپانیا
مساحت: ۲۷۷،۰۴۵ کیلومتر مربع (هفتاد و پنجمین کشور جهان)
جمعیت: ۹،۹۳۷،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (شصت و نهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رافائل کورتا دلگادو، از سال ۲۰۰۷
رئیس دولت: رافائل کورتا دلگادو، از سال ۲۰۰۷
نژاد (۲۰۱۰): دورگه سرخ و سفید ۷۲٪، سرخپوست ۱۴٪، سیاهپوست ۷٪، سفیدپوست ۶٪، بقیه ۱٪
دین (۲۰۰۵): کاتولیک ۸۵٪، بقیه ۱۵٪
زبان: اسپانیایی (زبان رسمی)، کچوا، شوار
واحد پول: دلار آمریکا = ۱۰۰ سنت (از ۲۰۰۰ به جای سوکره)، یک دلار = ۲۵،۰۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰): گویاکیل (۶۹۱،۲۷۸)، کونکا (۹۸۸،۳۲۹)، سانتو دومینگو (۸۷۵،۲۷۰)، ماچالا (۲۳۱،۲۶۰) (نفر)

ALGERIA (.dz)

نام رسمی: جمهوری دموکراتیک خلق الجزایر
پایتخت: الجزیره (۲،۷۴۰،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۵/۷/۱۹۶۲، از فرانسه
مساحت: ۲،۳۸۱،۷۴۱ کیلومتر مربع (دهمین کشور جهان)
جمعیت: ۳۷،۵۰۳،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (سی و چهارمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: عبدالعزیز بوتفلیقه، از سال ۱۹۹۹
رئیس دولت: نخست وزیر: عبدالملک سلال، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۰): عرب ۷۳٪، بربر ۲۶٪، بقیه ۱٪
دین (۲۰۰۰): اسلام (دین رسمی)، مسلمان ۹۹٪ (سنی)، ۱٪ (اباضیه)، مسیحی ۳٪
زبان: عربی (زبان رسمی)، بربر، فرانسه
واحد پول: دینار الجزایر = ۱۰۰ سنتیم، یک دینار الجزایر = ۱۳۲ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۹): وهران (۷۷۰،۰۰۰)، قسنطینه (۴۷۵،۰۰۰)، (۲۰۰۸) عنابه (۱۹۷،۳۷۶)، بلیده (۲۹۲،۳۳۵) (نفر)

EL SALVADOR (.sv)

نام رسمی: جمهوری السالوادور
پایتخت: سان سالوادور (۱،۵۶۶،۶۲۹ نفر با حومه در سال ۲۰۰۷)
تاریخ استقلال: ۱۵/۹/۱۸۲۱، از اسپانیا
مساحت: ۲۱،۰۴۱ کیلومتر مربع (صد و پنجاهمین کشور جهان)
جمعیت: ۶،۰۹۱،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و هفتمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: کارلوس مورسیو فونس کارتاخا، از سال ۲۰۰۹
رئیس دولت: کارلوس مورسیو فونس کارتاخا، از سال ۲۰۰۹
نژاد (۲۰۰۰): دورگه سرخ و سفید ۸۸٪، سرخپوست ۹٪، سفیدپوست ۶٪، بقیه ۱٪
دین (۲۰۰۵): کاتولیک ۷۱٪، مسیحی ۱۱٪، پروتستان ۱٪، بقیه ۸٪
زبان: اسپانیایی (زبان رسمی)، ناها، مایا
واحد پول: دلار آمریکا = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار = ۲۵،۰۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۷): سویاپانگو (۴۰۳،۲۴۱)، سانتا آنا (۳۴۰،۲۰۴)، سان میگوئل (۱۳۶،۱۵۸)، منخیکانوس (۷۵۱،۱۴۰) (نفر)

UNITED ARAB EMIRATES (.ae)

نام رسمی: دولت امارات متحده عربی
پایتخت: ابوظبی (۶۳۳،۱۳۶ نفر در سال ۲۰۰۷)
تاریخ استقلال: ۲/۱۲/۱۹۷۱، از انگلستان
مساحت: ۸۳،۶۰۰ کیلومتر مربع (صد و چهارمین کشور جهان)
جمعیت: ۸،۱۰۶،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (نود و چهارمین کشور جهان)
نوع حکومت: فدراسیونی متشکل از ۷ امارت
رئیس حکومت: امیر: شیخ خلیفه بن زاید آل نهیان، از سال ۲۰۰۴
رئیس دولت: نخست وزیر: شیخ محمد بن راشد آل مکتوم، از سال ۲۰۰۶
نژاد (۲۰۰۹): هندی ۲۹٪، پاکستانی ۲۱٪، اماراتی ۱۵٪، بنگالدشی ۸٪، بقیه ۲۷٪
دین (۲۰۰۵): اسلام (دین رسمی)، مسلمان ۶۲٪، هندو ۲۱٪، مسیحی ۹٪، بقیه ۸٪
زبان: عربی (زبان رسمی)، هندی، اردو، فارسی، انگلیسی
واحد پول: درهم امارات = ۱۰۰ قلس، یک درهم = ۸۱۲ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۷): دبئی (دوبی) (۱۳۷،۱۰۲)، شارجه (۲۸۴،۵۸۴)، الدین (۳۳۱،۴۴۴)، عجمان (۸۰۸،۲۵۰)، رأس الخیمه (۶۲۶،۱۲۱) (نفر)

AHAMAS (.bs)

نام رسمی: مشترک المنافع باهاما
پایتخت: ناسائو (۲۴۸،۹۴۸ نفر در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۱۹۷۳/۷/۱۰، از انگلستان
مساحت: ۱۳،۹۳۹ کیلومترمربع (صد و پنجاه و ششمین کشور جهان)
جمعیت: ۳۶۵،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و هفتاد و یکمین کشور جهان)
نوع حکومت: فرمانداری کل (تحت حکومت تشریفاتی انگلستان)، از سال ۱۹۷۳
رئیس حکومت: فرماندار کل: سر آرتور الکساندر فولکس، از سال ۲۰۱۰
رئیس دولت: نخست وزیر: پری کریستی، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۷): سیاهپوست ۷۴٪، هائیتیایی ۱۵٪، سفیدپوست ۱۱٪
دین (۲۰۰۰): پروتستان ۸۲٪، کاتولیک ۱۳٪، بقیه ۷٪
زبان: انگلیسی (زبان رسمی)
واحد پول: دلار باهاما = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار باهاما = ۲۵،۰۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۶): فرپورت (۴۷،۱۰۰)، وست اند (۱۲،۹۰۰)، کوپرتاون (۸،۶۰۰)، مارش هاربر (۵،۴۰۰ نفر)

AHRAIN (.bh)

نام رسمی: دولت بحرین
پایتخت: منامه (۱۶۳،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۷۱/۸/۱۵، از انگلستان
مساحت: ۶۹۴ کیلومترمربع (صد و هفتاد و هشتمین کشور جهان)
جمعیت: ۱،۴۰۷،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و پنجاهمین کشور جهان)
نوع حکومت: پادشاهی با دو مجلس قانونگذاری، از سال ۲۰۰۲
رئیس حکومت: پادشاه: شیخ حمد بن عیسی آل خلیفه، از سال ۱۹۹۹
رئیس دولت: نخست وزیر: شیخ خلیفه بن سلمان آل خلیفه، از سال ۱۹۷۱
نژاد (۲۰۱۰): عرب ۵۱٪، آسیایی ۴۵٪، آفریقایی ۱۶٪، بقیه ۵٪
دین (۲۰۱۰): اسلام (دین رسمی)، مسلمان ۷۰٪ (شیعه ۴۶٪، سنی ۲۴٪)، بقیه ۲۹٪
زبان: عربی (زبان رسمی)، فارسی، انگلیسی
واحد پول: دینار بحرین = ۱۰۰۰ فلس؛ یک دینار بحرین = ۶۶،۲۵۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۹): محرق (۹۱،۳۰۷)، الرفاع (۷۹،۵۵۰)، حماد (۵۷،۲۱۸ نفر)

RAZIL (.br)

نام رسمی: جمهوری فدراتیو برزیل
پایتخت: برازیلیا (۲،۵۷۰،۱۶۰ نفر در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۱۸۲۲/۹/۷، از پرتغال
مساحت: ۸،۵۴۷،۴۰۴ کیلومترمربع (پنجمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۹۵،۰۹۴،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (پنجمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی فدرال با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: دیلما وانا روسف، از سال ۲۰۱۱
رئیس دولت: رئیس جمهور: دیلما وانا روسف، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۰۹): سفیدپوست ۴۸٪، دورگه ۴۴٪، سیاهپوست ۶٪، بقیه ۶٪
دین (۲۰۰۵): کاتولیک ۶۵٪، پروتستان ۱۲٪، سایر مسیحیان ۱۰٪، بقیه ۳٪
زبان: پرتغالی (زبان رسمی)
واحد پول: رئال = ۱۰۰ سنتاوو؛ یک رئال = ۱۲،۶۱۵ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰): سائوپائولو (۱۱،۲۵۳،۵۰۳)، ریودوژانیرو (۶،۳۲۰،۴۴۶)، سالوادور (۲،۶۷۵،۶۵۶)، فورتالزا (۲،۴۵۲،۱۸۵)، بلوهوریزونت (۲،۳۷۵،۱۵۱ نفر)

BRUNEI (.bn)

نام رسمی: دولت برونی دارالاسلام
پایتخت: بندر سری بگائون (۷۴،۵۰۰ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۸۴/۱/۱، از انگلستان
مساحت: ۵،۷۶۵ کیلومترمربع (صد و شصت و ششمین کشور جهان)
جمعیت: ۴۰۰،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و هفتادمین کشور جهان)
نوع حکومت: سلطنتی اسلامی، از سال ۱۹۸۴
رئیس حکومت: سلطان حاجی حسن البلیکاه معزالدین والدوله، از سال ۱۹۶۷
رئیس دولت: سلطان حاجی حسن البلیکاه معزالدین والدوله، از سال ۱۹۶۷
نژاد (۲۰۱۱): مالایایی ۶۵٪، چینی ۱۰٪، بقیه ۲۴٪
دین (۲۰۰۵): اسلام (دین رسمی) مسلمان ۸۰٪، بومی ۷٪، بقیه ۱۱٪
زبان: مالایایی (زبان رسمی)، انگلیسی، چینی
واحد پول: دلار برونی = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار برونی = ۲۰،۰۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۹): کوالابلایت (۲۷،۷۰۰)، سریا (۲۷،۶۰۰)، توتونگ (۲۱،۰۰۰ نفر)

BELGIUM (.be)

نام رسمی: پادشاهی بلژیک
پایتخت: بروکسل (۱،۹۱۴،۹۱۴ نفر با حومه در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۸۳۰/۱۰/۴، از هلند
مساحت: ۳۰،۵۲۸ کیلومترمربع (صد و سی و هشتمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۱،۰۵۳،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (هفتاد و ششمین کشور جهان)
نوع حکومت: مشروطه سلطنتی فدرال با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: پادشاه: فیلیپ لئوپولد لوتی ماری (فیلیپ اول)، از سال ۲۰۱۳
رئیس دولت: نخست وزیر: لیو دی رویو، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۰۸): بلژیکی ۹۰٪، ایتالیایی ۱۰٪، فرانسوی ۱۴٪، بقیه ۶٪
دین (۲۰۱۰): کاتولیک ۶۰٪، مسلمان ۴٪، پروتستان ۲٪، بقیه ۳۴٪
زبان: هلندی، فرانسوی، آلمانی (زبانهای رسمی)
واحد پول: یورو = ۱۰۰ سنت؛ یک یورو = ۳۲،۵۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): آنتورپ (۴۹۳،۵۱۷)، گنت (۲۴۷،۴۸۶)، شارلروا (۲۰۳،۴۴۴)، لیژ (۱۹۴،۷۱۵ نفر)

BULGARIA (.bg)

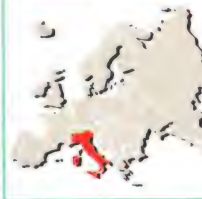
نام رسمی: جمهوری بلغارستان
پایتخت: صوفیا (۱،۲۰۴،۶۸۵ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۹۰۸/۹/۲۲، از امپراتوری عثمانی
مساحت: ۱۱۰،۹۹۴ کیلومترمربع (صد و سومین کشور جهان)
جمعیت: ۷،۲۸۸،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (نود و هشتمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چندحزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: روسن پلوئلیف، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: نخست وزیر: بائلن اورشارسکی، از سال ۲۰۱۳
نژاد (۲۰۱۱): بلغار ۸۴٪، ترک ۸٪، گولی ۴٪، بقیه ۵٪
دین (۲۰۱۱): ارتدوکس بلغاری ۷۶٪، مسلمان سنی ۱۰٪، سایر مسیحیان ۲٪، بقیه ۱۲٪
زبان: بلغاری (زبان رسمی)، ترکی، یونانی، ارمنی
واحد پول: لف جدید = ۱۰۰ لف جدید = ۱۶،۱۲۹ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): پلودیف (۳۳۸،۱۵۳)، وارنا (۳۳۴،۸۷۰)، بورگاس (۲۰۰،۲۷۱)، روسه (۱۴۹،۶۴۲ نفر)

UNITED STATES OF AMERICA (.us)

نام رسمی: ایالات متحده آمریکا
پایتخت: واشینگتن (۶۰۱،۷۲۳ نفر در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۱۷۷۶/۷/۴، از انگلستان
مساحت: ۹،۳۶۳،۳۶۴ کیلومترمربع (چهارمین کشور جهان)
جمعیت: ۳۱۴،۲۵۰،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (سومین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری فدرال با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: باراک حسین اوباما، از سال ۲۰۰۹
رئیس دولت: رئیس جمهور: باراک حسین اوباما، از سال ۲۰۰۹
نژاد (۲۰۱۰): سفیدپوست ۸۰٪، سیاهپوست ۱۲٪، آسیایی و اقیانوسیه‌ای ۴٪، بقیه ۲٪
دین (۲۰۰۵): مسیحی ۸۳٪، یهودی ۱٪، مسلمان ۱٪، بودایی ۱٪، بقیه ۱۲٪
زبان: انگلیسی (زبان رسمی)
واحد پول: دلار آمریکا = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار = ۲۵،۰۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰): نیویورک (۸،۱۷۵،۱۳۳)، لس آنجلس (۳،۷۹۲،۶۲۱)، شیکاگو (۲،۶۹۵،۵۹۸)، هوستون (۲،۰۹۹،۴۵۱)، فینیکس (۱،۴۴۵،۶۳۲ نفر)

ITALY (.it)

نام رسمی: جمهوری ایتالیا
پایتخت: رم (۲،۶۱۲،۰۶۸ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: دارای قدمت تاریخی
مساحت: ۳۰۱،۳۲۳ کیلومترمربع (هفتاد و یکمین کشور جهان)
جمعیت: ۵۹،۶۴۹،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (بیست و سومین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: جورجو ناپولیانو، از سال ۲۰۰۶ (به مدت ۷ سال)
رئیس دولت: نخست وزیر: انریکو لئا، از سال ۲۰۱۳
نژاد (۲۰۰۵): ایتالیایی ۹۶٪، آلبانیایی ۴٪، آلمانی ۴٪، بقیه ۳٪
دین (۲۰۰۴): کاتولیک ۸۳٪، بدون دین ۱۲٪، مسلمان ۲٪، بقیه ۱٪
زبان: ایتالیایی (زبان رسمی)
واحد پول: یورو = ۱۰۰ سنت؛ یک یورو = ۳۲،۵۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): میلانو (۱،۲۲۵،۶۶۰)، ناپل (۹۴۷،۷۶۴)، تورینو (۸۷۲،۸۳۲)، پالرمو (۶۵۳،۲۲۲)، جنوا (۵۹۱،۷۹۰ نفر)

IRAN (.ir)

نام رسمی: جمهوری اسلامی ایران
پایتخت: تهران (۷،۸۷۳،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۰۷)
تاریخ استقلال: دارای قدمت تاریخی
مساحت: ۱،۶۴۸،۱۹۵ کیلومترمربع (هفدهمین کشور جهان)
جمعیت: ۷۶،۵۷۸،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (هفدهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری اسلامی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: ولی فقیه: آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای، از سال ۱۳۶۸ (۱۹۸۹)
رئیس دولت: رئیس جمهور: حسن روحانی، از سال ۱۳۹۲ (۲۰۱۳)
نژاد: اقوام و طوایف فارس، آذربایجانی، کرد، گیلکی، مازندرانی، لر، عرب، بلوچ
دین (۲۰۱۱): مسلمان ۹۹٪ (دین رسمی)، مسیحی ۱٪، زرتشتی ۰٫۳٪، بقیه ۰٫۳٪
زبان: فارسی (زبان رسمی)، ترکی آذری، کردی، گیلکی، مازندرانی، لری، عربی، بلوچی، ...
واحد پول: ریال = ۱۰۰ دینار؛ یک دلار = ۱۰،۵۵۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): مشهد (۲،۷۴۹،۳۷۴)، اصفهان (۱،۷۵۶،۱۲۶)، کرج (۱،۶۱۴،۶۲۶)، تبریز (۱،۴۹۴،۹۹۸)، شیراز (۱،۴۶۰،۶۶۵ نفر)

IRELAND (.ie)

نام رسمی: ایرلند
پایتخت: دوبلین (۱،۱۸۶،۱۵۹ نفر با حومه در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۹۲۱/۱۲/۶، از انگلستان
مساحت: ۷۰،۲۸۵ کیلومترمربع (صد و نوزدهمین کشور جهان)
جمعیت: ۴،۶۸۰،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و هجدهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: میچل دانیل هیگینز، از سال ۲۰۱۱
رئیس دولت: نخست وزیر: اندا کنی، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۰۸): ایرلندی ۹۵٪، بریتانیایی ۱٪، آلمانی ۱٪، آمریکایی ۰٫۸٪، بقیه ۱٫۵٪
دین (۲۰۱۱): کاتولیک ۸۴٪، ایرلند (انگلیکان) ۲٪، بقیه ۱۳٪
زبان: ایرلندی و انگلیسی (زبانهای رسمی)
واحد پول: یورو = ۱۰۰ سنت؛ یک یورو = ۳۲،۵۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): کرک (۱۱۸،۹۱۲)، گالوی (۷۵،۴۱۴)، لیمریک (۵۶،۷۷۹)، واتر‌فورد (۴۶،۷۴۷ نفر)

ICELAND (.is)

نام رسمی: جمهوری ایسلند
پایتخت: ریکیاویک (۱۱۷،۹۸۰ نفر در سال ۲۰۱۲)
تاریخ استقلال: ۱۹۴۴/۶/۱۷، از دانمارک
مساحت: ۱۰۲،۸۱۹ کیلومترمربع (صد و شصت و ششمین کشور جهان)
جمعیت: ۳۲۰،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و هفتاد و چهارمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: اولافور راکنار گریمسون، از سال ۱۹۹۶
رئیس دولت: نخست وزیر: سیگموندور داویو گونلاگسون، از سال ۲۰۱۳
نژاد (۲۰۱۲): ایسلندی ۹۳٪، اروپایی ۵٪، آسیایی ۶٪، بقیه ۵٪
دین (۲۰۱۲): لوتری ۷۶٪، کاتولیک ۳٪، بقیه ۱۹٪
زبان: ایسلندی (زبان رسمی)
واحد پول: کرون ایسلند = ۱۰۰ آورا؛ یک کرون ایسلند = ۲۰۴ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۲): کپاواوگور (۳۱،۱۹۸)، هافنایروردور (۲۶،۴۷۷)، آکوری (۱۷،۵۸۶)، ریکیاسیر (۱۴،۰۷۴ نفر)

BARBADOS (.bb)

نام رسمی: باربادوس
پایتخت: بریج تاون (۹۳،۳۰۰ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۶/۱۱/۳۰، از انگلستان
مساحت: ۴۳۰ کیلومترمربع (صد و هشتاد و پنجمین کشور جهان)
جمعیت: ۲۷۷،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و هفتاد و پنجمین کشور جهان)
نوع حکومت: فرمانداری کل (تحت حکومت تشریفاتی انگلستان) از سال ۱۹۶۶
رئیس حکومت: فرماندار کل: سر الیوت بلگریو، از سال ۲۰۱۳
رئیس دولت: نخست وزیر: فردرل استوارت، از سال ۲۰۱۰
نژاد (۲۰۰۰): سیاهپوست ۸۷٪، دورگه سیاه و سفید ۶٪، سفیدپوست ۵٪، بقیه ۱٪
دین (۲۰۰۱): مسیحی ۷۲٪، بدون دین ۱۷٪، بقیه ۱۰٪
زبان: انگلیسی (زبان رسمی)
واحد پول: دلار باربادوس = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار باربادوس = ۱۲،۵۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰): اسپایستاون (۳،۶۰۰)، اویس تیز (۲،۳۰۰)، پشیا (۱،۸۰۰)، هول تاون (۱،۴۰۰ نفر)

BURUNDI (.bi)

بوروندی

نام رسمی: جمهوری بوروندی
پایتخت: بوجومبورا (۴۵۴،۸۶۶ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۲/۷/۱
مساحت: ۲۷،۸۳۴ کیلومترمربع (صد و چهل و چهارمین کشور جهان)
جمعیت: ۸،۷۹۵،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (نود و دومین کشور جهان)
رژیم انتقالی با یک مجلس قانونگذاری انتقالی، پس از کودتای سال ۱۹۹۶
رئیس حکومت: رئیس جمهور: پیر نکورونزیزا، از سال ۲۰۰۵
رئیس دولت: رئیس جمهور: پیر نکورونزیزا، از سال ۲۰۰۵
نژاد (۲۰۰۰): قیابیل سیاهپوست هوتو ۸۰/۹٪، توتسی ۱۵/۶٪، لیگالا ۱/۶٪، بقیه ۱/۹٪
دین (۲۰۰۹): مسیحی ۷۵٪، عقاید سنتی ۲۰٪، مسلمان ۳/۵٪، بقیه ۱/۵٪
زبان: کی روندی، فرانسوی (زبانهای رسمی)
واحد پول: فرانک بوروندی = ۱۰۰ سانتیم؛ ۱۰۰ فرانک بوروندی = ۱،۷۰۳ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۴): گیتشه (۲۵۰،۵۰۰)، نگوزی (۲۱۰،۵۰۰) بوروری (۲۰،۵۰۰ نفر)

BOSNIA & HERZEGOVINA (.ba)

بوسنی و هرزگوین

نام رسمی: بوسنی و هرزگوین
پایتخت: سارایوو (۳۹۳،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۰۸)
تاریخ استقلال: ۱۹۹۲/۳/۱
مساحت: ۵۱،۱۲۹ کیلومترمربع (صد و شصت و ششمین کشور جهان)
جمعیت: ۳،۸۴۳،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و شصت و ششمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی فدرال با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: نیوشا ادمانوویچ، ژلیکو کوماشیچ، بکر عزت بگووچ
رئیس دولت: نخست وزیر: بیه کوسلاو پواندا، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۱۹۹۹): بوسنیایی ۴۴٪، صرب ۳۱٪، کروات ۱۷٪، بقیه ۸٪
دین (۲۰۰۹): مسلمان سنی ۴۵٪، ارتدوکس صربی ۳۶٪، کاتولیک ۱۵٪، بقیه ۲٪
زبان: بوسنیایی، کروات (با خط لاتین)، صربی (با خط سیریل)، هر سه زبان رسمی است.
واحد پول: مارکا یوگسوی و هرزگوین = ۱۰۰ فینیک، یک مارکا = ۱۲۹،۱۶ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۸): یانیا لیکا (۱۶۴،۲۰۰)، توزلا (۸۳،۸۰۰)، زیتسا (۸۳،۳۰۰)، موستار (۶۶،۹۰۰ نفر)

BOLIVIA (.bo)

بولیوی

نام رسمی: جمهوری بولیوی
پایتخت: لاپاز (۱،۷۱۵،۰۰۰ نفر با حومه در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۸۲۵/۸/۶
مساحت: ۱،۰۹۸،۵۸۱ کیلومترمربع (بیست و هفتمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۰،۲۴۸،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (هشتاد و یکمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: خوان اوو مورالس ایما، از سال ۲۰۰۶
رئیس دولت: رئیس جمهور: خوان اوو مورالس ایما، از سال ۲۰۰۶
نژاد (۲۰۰۶): سرخپوست ۵۵٪، دورگه سرخ و سفید ۳۰٪، سفیدپوست ۱۵٪
دین (۲۰۰۱): کاتولیک ۷۸٪ (دین رسمی)، مسیحی ۱۹٪، بقیه ۴٪
زبان: اسپانیایی، کچوا، آیمارا (زبانهای رسمی)
واحد پول: بولیویانو = ۱۰۰ سنتاوو؛ یک بولیویانو = ۳،۶۱۸ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۱): سانتاکروز (۱۰۱،۱۱۶)، ال آلتو (۶۴۷،۳۵۰)، کوجامابا (۵۱۶،۶۸۳)، اورورو (۲۰۱،۲۳۰ نفر)

PAPUA NEW GUINEA (.pg)

پاپوا گینه نو

نام رسمی: دولت مستقل پاپوا گینه نو
پایتخت: پورت مورسبی (۳۰۷،۶۰۰ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۷۵/۹/۱۶
مساحت: ۴۶۲،۸۴۰ کیلومترمربع (پنجاه و چهارمین کشور جهان)
جمعیت: ۷،۲۵۴،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (نود و نهمین کشور جهان)
فرمانداری کل (تحت حکومت تشریفاتی پادشاه انگلستان)، از سال ۱۹۷۵
رئیس حکومت: فرماندار کل: سر مایکل اوگیو، از سال ۲۰۱۱
رئیس دولت: نخست وزیر: پتر اوپیل، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۱۹۹۳): پاپوا گینه نوئی ۸۴٪، ملازیایی ۱۵٪، بقیه ۱٪
دین (۲۰۰۵): پروتستان ۴۴٪، عقاید سنتی ۳۴٪، کاتولیک ۲۲٪
زبان: انگلیسی (زبان رسمی)، انگلیسی بومی شده (توک پسین) و موتو (زبانهای ملی)
واحد پول: کینا = ۱۰۰ توتا؛ یک کینا = ۱۲،۱۳۶ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۹): لاهه (۷۳،۰۰۰)، آراوا (۳۹،۷۰۰)، مونته هاکن (۳۹،۰۰۰)، پوپوندانا (۳۷،۸۰۰)، کوکوپو (۳۳،۰۰۰ نفر)

PARAGUAY (.py)

پاراگوئه

نام رسمی: جمهوری پاراگوئه
پایتخت: آسونسیون (۲،۰۳۰،۰۰۰ نفر با حومه در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۱۸۱۱/۵/۱۴
مساحت: ۴۰۶،۷۵۲ کیلومترمربع (پنجاه و نهمین کشور جهان)
جمعیت: ۶،۵۴۲،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و یکمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: فدریکو فرانکو، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: رئیس جمهور: فدریکو فرانکو، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۰): دورگه سرخ و سفید ۸۵/۶٪، سفیدپوست ۹/۳٪، بقیه ۵/۱٪
دین (۲۰۰۲): کاتولیک ۸۹/۶٪، پروتستان ۶/۲٪، بقیه ۴/۲٪
زبان: اسپانیایی، گوارانی (زبانهای رسمی)
واحد پول: گوارانی = ۱۰۰ سنتیمو؛ ۱۰۰ گوارانی = ۵۶۳ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۲): سیرداد دل استه (۲۷۴،۲۷۴)، سان لورنزو (۲۰۴،۳۵۶)، لوک (۱۷۰،۹۸۶)، کاپائتا (۲۷۴،۲۷۴ نفر)

PAKISTAN (.pk)

پاکستان

نام رسمی: جمهوری اسلامی پاکستان
پایتخت: اسلام آباد (۸۵۶،۰۰۰ نفر با حومه در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۱۹۴۷/۸/۱۴
مساحت: ۷۹۶،۰۹۵ کیلومترمربع (سی و پنجمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۹۰،۲۹۱،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (شصت و ششمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری اسلامی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: آصف علی زرداری، از سال ۲۰۰۸
رئیس دولت: نخست وزیر: نواز شریف، از سال ۲۰۱۳
نژاد (۲۰۰۰): پنجابی ۵۲/۶٪، پشتو ۱۳/۲٪، سندھی ۱۱/۷٪، بقیه ۲۲/۵٪
دین (۲۰۰۰): مسلمان ۹۶/۱٪ (دین رسمی)، مسیحی ۲/۵٪، هندو ۱/۲٪، بقیه ۲/۰٪
زبان: اردو (زبان رسمی)، پنجابی، سندھی، پشتو، بلوچی، انگلیسی
واحد پول: روپیه پاکستان = ۱۰۰ پائسا؛ یک روپیه پاکستان = ۲۶۴ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰): کراچی (۱۳۵،۱۲۵)، لاهور (۷۰،۱۲۲)، فیصل آباد (۲۰۸۴۹،۰۰۰)، راولپنڈی (۲،۰۲۶،۰۰۰)، مولتان (۱،۶۵۹،۰۰۰) (نفر با حومه)

BELIZE (.bz)

بلیز

نام رسمی: بلیز
پایتخت: بلموپان (۳۵۱،۱۳ نفر در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۱۹۸۱/۹/۲۱
مساحت: ۲۲،۹۶۵ کیلومترمربع (صد و چهل و نهمین کشور جهان)
جمعیت: ۳۳۱،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و هفتاد و دومین کشور جهان)
فرمانداری کل (تحت حکومت تشریفاتی پادشاه انگلستان)، از سال ۱۹۸۱
رئیس حکومت: فرماندار کل: کالویل نوربرت بانگ، از سال ۱۹۹۳
رئیس دولت: نخست وزیر: دین اولیور بارو، از سال ۲۰۰۸
نژاد (۲۰۱۱): دورگه سرخ و سفید ۴۹/۷٪، دورگه سیاه و سفید ۲۰/۸٪، بقیه ۲۹/۵٪
دین (۲۰۱۰): کاتولیک ۴۰/۴٪، پروتستان ۲۹٪، سایر مسیحیان ۶٪، بقیه ۲۴/۶٪
زبان: انگلیسی (زبان رسمی)، انگلیسی کریول، اسپانیایی
واحد پول: دلار بلیز = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار بلیز = ۲۲۷/۵ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰): بلیزسیتی (۵۳۲،۵۳)، سان ایگناسیو (۹۷۷،۱۶)، اورنج واک (۱۳،۴۰۰)، سان پدرو (۱۱،۵۰۰ نفر)

BANGLADESH (.bd)

بنگلادش

نام رسمی: جمهوری خلق بنگلادش
پایتخت: داکا (۲۰۸،۳۹۴،۱۲ نفر با حومه در سال ۲۰۰۸)
تاریخ استقلال: ۱۹۷۱/۳/۲۶
مساحت: ۱۴۷،۵۷۰ کیلومترمربع (نود و سومین کشور جهان)
جمعیت: ۱۵۲،۵۱۸،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (هشتاد و ششمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور وقت: عبدالحمید، از سال ۲۰۱۳
رئیس دولت: نخست وزیر: شیخ حسینہ واجد، از سال ۲۰۰۹
نژاد (۱۹۹۷): بنگالی ۹۷/۷٪، قبیله ای ۱/۹٪، بقیه ۱/۴٪
دین (۲۰۱۰): اسلام (دین رسمی)، مسلمان ۸۸/۸٪، هندو ۱۰/۴٪، بقیه ۱/۲٪
زبان: بنگالی (زبان رسمی)، انگلیسی
واحد پول: تاکا = ۱۰۰ پائسا؛ یک تاکا = ۳۰۶ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۸): چیتا گونگ (۵۷۹،۱۰۷)، خولنا (۸۵۵،۶۵۰)، راجشاهی (۲۷۲،۷۷۵)، سیلِت (۴۳۲،۱۹۸) (نفر)

BENIN (.bj)

بنین

نام رسمی: جمهوری بنین
پایتخت: پرتو نوو (۲۷۶،۹۹۳ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۰/۸/۱
مساحت: ۱۱۲،۶۲۲ کیلومترمربع (صد و یکمین کشور جهان)
جمعیت: ۹،۳۵۲،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (نود و دومین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: یایی بونی، از سال ۲۰۰۶
رئیس دولت: نخست وزیر: پاسکال کویاکی، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۰۲): قبایل فون ۳۹/۲٪، آجارا ۱۵/۲٪، یوربا ۱۲/۴٪، باربا ۹/۲٪، بقیه ۲۴/۴٪
دین (۲۰۰۲): مسیحی ۴۲/۸٪، مسلمان ۲۴/۴٪، عقاید سنتی ۲۳/۳٪، بقیه ۹/۵٪
زبان: فرانسی (زبان رسمی)، بیش از ۶۰ زبان و لهجه محلی
واحد پول: فرانک سی اف = ۱۰۰ سانتیم؛ یک فرانک سی اف = ۴۸ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۶): کوتونو (۷۹۲،۹۱۲)، گودومی (۸۳۶،۱۸۷)، پاراکو (۱۷۸،۳۰۴)، آبومی (۲۲۶،۷۵) (نفر)

BHUTAN (.bt)

بوتان

نام رسمی: پادشاهی بوتان
پایتخت: تیمپو (۷۹،۱۸۵ نفر در سال ۲۰۰۵)
تاریخ استقلال: دارای قدمت تاریخی
مساحت: ۴۷،۰۰۰ کیلومترمربع (صد و سی و امین کشور جهان)
جمعیت: ۷۲۲،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و شصت و دومین کشور جهان)
نوع حکومت: مشروطه سلطنتی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: پادشاه: جیگمه خسار نامگیال وانگچوک، از سال ۲۰۰۶
رئیس دولت: نخست وزیر: جیگمه یوسر نیلی، از سال ۲۰۰۸
نژاد (۲۰۰۵): بهوتیا (تبتی) ۵۰٪، تپالی (گورونگ) ۳۵٪، شارچوپها ۱۵٪
دین (۲۰۰۵): بودایی ۷۴٪ (دین رسمی)، هندو ۲۵٪، مسیحی ۱٪
زبان: دزونگخا (تبتی، زبان رسمی)، زبان های تپالی، هندو و ایرانی
واحد پول: نگولتروم = ۱۰۰ چتروم؛ یک نگولتروم = ۴۵۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۵): فونت شولینگ (۵۳۷،۲۰)، کلاپهو (۹۱۹،۹۰)، وانگدونه (۶،۷۱۴)، سامدروپ جونگکار (۵،۹۵۲)، سامته (۴،۹۸۱) (نفر)

BOTSWANA (.bw)

بوتسوانا

نام رسمی: جمهوری بوتسوانا
پایتخت: گابرون (۲۳۱،۵۹۲ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۶/۹/۳۰
مساحت: ۵۸۱،۷۳۰ کیلومترمربع (چهل و هفتمین کشور جهان)
جمعیت: ۲،۰۵۷،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و چهل و دومین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: سرته خاما یان خاما، از سال ۲۰۰۸
رئیس دولت: سرته خاما یان خاما، از سال ۲۰۰۸
نژاد (۲۰۰۰): قیابیل تسوانا ۶۶/۸٪، کالانگا ۱۴/۸٪، اندبلی ۱۷/۱٪، بقیه ۱۶/۷٪
دین (۲۰۰۵): مسیحی ۵۴/۵٪، عقاید سنتی ۳۵٪، بقیه ۱۰/۵٪
زبان: انگلیسی (زبان رسمی)، تسوانا (زبان ملی)
واحد پول: پولوا = ۱۰۰ تپه؛ یک پولوا = ۳،۲۲۲ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): فرانسیس تاون (۹۸،۹۶۱)، موله پولوله (۴۶،۴۶۶)، ماتون (۲۳۳،۶۰)، موگودیشانه (۵۸،۰۷۹)، سلی پیگوه (۴۹،۴۱۱) (نفر)

BURKINA FASO (.bf)

برکینا فاسو

نام رسمی: جمهوری دموکراتیک برکینا فاسو
پایتخت: وادگوگو (۹۰۷،۹۵۱ نفر در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۰/۸/۵
مساحت: ۲۷۴،۲۰۰ کیلومترمربع (هفتاد و چهارمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۶،۸۱۶،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (شصت و یکمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: بله کامپاتوره، از سال ۱۹۸۷
رئیس دولت: نخست وزیر: لوک آدولفه تیاو، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۰۰): قبایل موسی ۴۶/۶٪، فولانی ۶٪، بویو ۵/۸٪، بوسانی ۳/۸٪، بقیه ۲۷/۸٪
دین (۲۰۰۶): مسلمان ۶۰/۵٪، کاتولیک ۱۹٪، عقاید سنتی ۱۵/۳٪، بقیه ۵/۵٪
زبان: فرانسوی (زبان رسمی)، زبان های متعددی میان قبایل مختلف رایج است.
واحد پول: فرانک سی اف = ۱۰۰ سانتیم؛ یک فرانک سی اف = ۲۸ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۶): بوبودیلاسو (۴۳۵،۵۴۳)، کودوگو (۸۲،۷۲۰)، بانقورا (۷۲،۱۴۴)، واهیگوبا (۷۰،۹۵۷) (نفر)

THAILAND (.th)

تایلند
نام رسمی: پادشاهی تایلند
پایتخت: بانکوک (۶,۹۰۲,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: دارای قدمت تاریخی
مساحت: ۵۱۳,۱۱۵ کیلومترمربع (پنجاهمین کشور جهان)
جمعیت: ۶۶,۳۱۶,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (بیستین کشور جهان)
نوع حکومت: مشروطه سلطنتی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: پادشاه: رمای نهم بمبول آدولیانج، از سال ۱۹۴۶
رئیس دولت: نخست‌وزیر: بینگلای شینواترا، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۰۰): تایی ۸۱/۴٪، چینی ۱۰/۶٪، مالایی ۳/۷٪، بقیه ۴/۳٪
دین (۲۰۰۵): بودایی ۸۳٪ (دین رسمی)، مسلمان ۹٪، بقیه ۸٪
زبان: تایی (تایلندی - زبان رسمی)
واحد پول: بات = ۱۰۰ ساتانگ، یک بات = ۷۹۸ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۰): ساموت پراکان (۳۷۸,۷۴۱)، نونتابوری (۲۹۱,۵۵۵)، اودون تانی (۲۲۲,۴۲۵)، ناخن راجاسیما (۲۰۴,۶۴۱) (نفر)

TAIWAN (.tw)

تایوان
نام رسمی: جمهوری چین
پایتخت: تایپه (۶,۹۸۸,۳۱۹ نفر با حومه در سال ۲۰۰۸)
تاریخ استقلال: ۱۹۴۹، از سرزمین اصلی چین
مساحت: ۳۶,۰۰۰ کیلومترمربع (صد و سی و ششمین کشور جهان)
جمعیت: ۲۳,۲۶۱,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (پنجاه و یکمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس‌جمهور: ما یینگ جنو، از سال ۲۰۰۸
رئیس دولت: نخست‌وزیر: جیانگ یی هوا، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۳): تایوانی ۸۴٪، چینی ۱۴٪، بقیه ۲٪
دین (۲۰۰۲): بودایی ۲۳/۸٪، تائویی ۱۹/۷٪، مسیحی ۴/۵٪، ایکوان تائو ۳/۳٪، بقیه ۲۸/۳٪
زبان: چینی ماندارین (زبان رسمی)
واحد پول: دلار جدید تایوان = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار تایوان = ۸۳۵ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۸): کانوهسیونگ (۲,۷۶۷,۶۵۵)، تایچونگ (۲,۴۱۸,۵۲۷)، تائویوان (۱,۹۰۵,۹۷۳)، تاینان (۱,۲۵۵,۴۵۰) (نفر با حومه)

URKMENISTAN (.tm)

ترکمنستان
نام رسمی: جمهوری ترکمنستان
پایتخت: عشق‌آباد (۷۴۴,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۰۷)
تاریخ استقلال: ۱۹۹۱/۱۰/۲۷، از شوروی
مساحت: ۴۸۸,۱۰۰ کیلومترمربع (پنجاه و دومین کشور جهان)
جمعیت: ۵,۰۵۵,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و شانزدهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس‌جمهور: قربانقلی بردی محمداف، از سال ۲۰۰۶
رئیس دولت: رئیس‌جمهور: قربانقلی بردی محمداف، از سال ۲۰۰۶
نژاد (۲۰۰۳): ترکمن ۸۵٪، ازبک ۵٪، روس ۴٪، بقیه ۶٪
دین (۲۰۰۰): مسلمان (عمدتاً سنی) ۸۷/۲٪، ارتدوکس روسی ۱/۷٪، بقیه ۱۱/۱٪
زبان: ترکمنی (زبان رسمی)
واحد پول: منات ترکمنستان = ۱۰۰ تنگه؛ یک منات ترکمنستان = ۸,۷۷۲ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۴): ترکمن‌آباد (۲۵۶,۰۰۰)، داش‌جوش (۲۱۰,۰۰۰)، مرو (ماری) (۱۵۹,۰۰۰)، بالکان آباد (۱۳۹,۰۰۰) (نفر)

URKEY (.tr)

ترکیه
نام رسمی: جمهوری ترکیه
پایتخت: آنکارا (۴,۳۳۸,۶۲۰ نفر در سال ۲۰۱۲)
تاریخ استقلال: دارای قدمت تاریخی؛ تأسیس جمهوری ترکیه در سال ۱۹۲۳
مساحت: ۷۷۹,۴۵۲ کیلومترمربع (سی و ششمین کشور جهان)
جمعیت: ۷۵,۲۲۶,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (پنجاه و یکمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس‌جمهور: عبدالله گل، از سال ۲۰۰۷
رئیس دولت: نخست‌وزیر: رجب طیب اردوغان، از سال ۲۰۰۳
نژاد (۲۰۰۰): ترک ۹۵/۱٪، کرد ۷/۲٪، تاتار ۷/۲٪، بقیه ۸/۸٪
دین (۲۰۰۵): مسلمان (عمدتاً سنی) ۹۷/۵٪، بدون دین ۲٪، بقیه ۵/۵٪
زبان: ترکی (زبان رسمی)
واحد پول: لیره ترکیه = ۱۰۰ قرش، ۱ لیره جدید ترکیه = ۷,۰۳۳ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۲): استانبول (۱۳,۳۰۱,۳۴۵)، انکارا (۱۲,۰۷۸,۸۳۴)، بورسا (۱,۶۰۹,۷۹۰)، آدانا (۱,۰۷۴,۴۴۱)، آدانا (۱,۰۶۹,۷۹۰) (نفر)

RINIDAD AND TOBAGO (.tt)

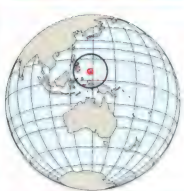
ترینیداد و توباگو
نام رسمی: جمهوری ترینیداد و توباگو
پایتخت: پرت آو اسپاین (۴۹,۸۰۰ نفر در سال ۲۰۰۶)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۲/۸/۳۱، از انگلستان
مساحت: ۵,۱۲۸ کیلومترمربع (صد و هفتمین کشور جهان)
جمعیت: ۱,۳۳۰,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و پنجاه و یکمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس‌جمهور: اتورنی کارمونا، از سال ۲۰۱۳
رئیس دولت: نخست‌وزیر: خانم کاملا پرساد بیسار، از سال ۲۰۱۰
نژاد (۲۰۰۰): هندی ۳۹/۲٪، هندو ۱۶/۳٪، چینی ۱۰/۴٪، بقیه ۳/۴٪
دین (۲۰۰۵): کاتولیک ۳۰/۷٪، پروتستان ۲۵/۷٪، هندو ۲۲/۸٪، مسلمان ۶/۸٪، بقیه ۱۴٪
زبان: انگلیسی (زبان رسمی)، اسپانیایی، فرانسوی، هندی
واحد پول: دلار ترینیداد و توباگو = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار = ۳,۹۱۲ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۶): چاگواناس (۷۳,۱۰۰)، سان فرانادو (۵۶,۶۰۰)، آریما (۳۵,۶۰۰)، اسکاربورو (۴۶,۶۰۰) (نفر)

OGO (.tg)

توگو
نام رسمی: جمهوری توگو
پایتخت: لومه (۱,۳۴۸,۶۱۹ نفر با حومه در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۰/۴/۲۷، از فرانسه
مساحت: ۵۶,۷۸۵ کیلومترمربع (صد و بیست و چهارمین کشور جهان)
جمعیت: ۶,۴۸۱,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و سومین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس‌جمهور: فائوره نیاسینگبه، از سال ۲۰۰۵
رئیس دولت: نخست‌وزیر: کومسی آموئی زونو، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۰): اوو ۲۲/۲٪، کابره ۱۳/۴٪، واجی ۱۰٪، کوتوکولی ۵/۶٪، بقیه ۴۸/۸٪
دین (۲۰۰۴): مسیحی ۲۷/۲٪، عقاید سنتی ۳۳٪، مسلمان ۱۳/۷٪، بقیه ۶/۱٪
زبان: فرانسوی (زبان رسمی)
واحد پول: فرانک سی اف آ = ۱۰۰ سنتیم؛ یک فرانک سی اف آ = ۴۸ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰): کارا (۸۹,۴۳۹)، سوکوده (۸۸,۵۵۷)، کپالیه (۶۹,۵۳۱)، آناکامه (۶۲,۵۳۱) (نفر)

PALAU (.pw)

پالائو
نام رسمی: جمهوری پالائو
پایتخت: ملکوک (۶۸۰ نفر در سال ۲۰۰۵)
تاریخ استقلال: ۱۹۹۴/۱۰/۱، از ایالات متحده آمریکا
مساحت: ۴۸۸ کیلومترمربع (صد و هشتاد و یکمین کشور جهان)
جمعیت: ۲۰,۸۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و نود و چهارمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس‌جمهور: تامی رمنگسانو، از سال ۲۰۱۳
رئیس دولت: رئیس‌جمهور: تامی رمنگسانو، از سال ۲۰۱۳
نژاد (۲۰۰۵): پالائویی ۶۵/۲٪، آسیایی ۳۰/۳٪، سایر میکرونزیایی‌ها ۳/۱٪، بقیه ۴/۴٪
دین (۲۰۰۵): کاتولیک ۵۱٪، پروتستان ۲۶/۷٪، سایر مسیحیان ۱/۸٪، بقیه ۲۰/۵٪
زبان: پالائویی، انگلیسی (زبانهای رسمی)
واحد پول: دلار آمریکا = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار = ۲۵,۰۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۵): کوروور (۱۰,۷۲۳)، میونز (۱,۱۵۳)، کلول‌کلوب (۶۸۰) (نفر)

PANAMA (.pa)

پاناما
نام رسمی: جمهوری پاناما
پایتخت: پاناما (۳۷۸,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۱۹۰۳/۱۱/۳، از کلمبیا
مساحت: ۷۵,۵۱۷ کیلومترمربع (صد و هفتمین کشور جهان)
جمعیت: ۳,۷۰۱,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و سی‌امین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چندحزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس‌جمهور: ریکاردو مارتینلی، از سال ۲۰۰۹
رئیس دولت: رئیس‌جمهور: ریکاردو مارتینلی، از سال ۲۰۰۹
نژاد (۲۰۰۰): دورگه سرخ و سفید ۵۸٪، سیاه و دورگه سیاه و سفید ۱۴٪، سفید ۸٪، بقیه ۱۹/۴٪
دین (۲۰۰۸): کاتولیک ۷۵٪، پروتستان و سایر مسیحیان ۲۰٪، بقیه ۵٪
زبان: اسپانیایی (زبان رسمی)، انگلیسی، زبانهای بومی سرخپوستان
واحد پول: بالبوآ = ۱۰۰ سنت؛ یک بالبوآ = ۲۵,۰۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰): سان‌میگلیو (۳۱۵,۰۱۹)، آرابیخان (۲۲۰,۷۷۹)، کلون (۲۰۶,۵۵۳)، لاجوررا (۱۶۱,۴۷۰)، داوید (۱۴۴,۸۵۸) (نفر)

PORTUGAL (.pt)

پرتغال
نام رسمی: جمهوری پرتغال
پایتخت: لیسبون (۲,۸۱۵,۸۵۱ نفر با حومه در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: دارای قدمت تاریخی
مساحت: ۹۲,۱۳۵ کیلومترمربع (صد و دهمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۰,۵۸۸,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (هفتاد و نهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری پارلمانی چندحزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس‌جمهور: آنتیال کواکوا سیلوا، از سال ۲۰۰۶
رئیس دولت: نخست‌وزیر: پدرو پائول پاسوس کوتیلو، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۰۰): پرتغالی ۹۱/۹٪، نژادهای ترکیبی ۱/۶٪، برزیلی ۱/۴٪، بقیه ۵/۱٪
دین (۲۰۰۰): مسیحی ۹۲/۴٪، بدون دین ۶/۵٪، بقیه ۱/۱٪
زبان: پرتغالی (زبان رسمی)
واحد پول: یورو = ۱۰۰ سنت، یک یورو = ۳۲,۵۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): ویلا نووا د گایا (۳۰۲,۰۹۲)، پورتو (۲۳۷,۵۵۹)، براگا (۱۸۱,۸۱۹)، آمادورا (۱۷۵,۵۵۸) (نفر)

PERU (.pe)

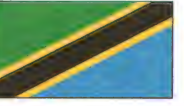
پرو
نام رسمی: جمهوری پرو
پایتخت: لیما (۸,۴۷۲,۹۳۵ نفر با حومه در سال ۲۰۰۷)
تاریخ استقلال: ۱۸۲۱/۷/۲۸، از اسپانیا
مساحت: ۱,۲۸۵,۲۱۶ کیلومترمربع (نوزدهمین کشور جهان)
جمعیت: ۲۹,۵۵۰,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (چهل و یکمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چندحزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس‌جمهور: اویانتا اومالا، از سال ۲۰۱۱ به مدت ۵ سال
رئیس دولت: نخست‌وزیر: خوان خیمنز مایور، از سال ۲۰۱۳
نژاد (۲۰۰۰): سرخپوست کچوا ۴۷٪، دورگه سرخ و سفید ۳۲٪، سفیدپوست ۱۲٪، بقیه ۹٪
دین (۲۰۰۵): کاتولیک ۸۵٪ (دین رسمی)، پروتستان ۷٪، سایر مسیحیان ۴٪، بقیه ۴٪
زبان: اسپانیایی، کچوا و آیمارا (زبانهای رسمی)
واحد پول: سول جدید = ۱۰۰ سنتیمو؛ یک سول جدید = ۵,۵۸۷/۵ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۷): آریکا (۷۴۹,۲۹۱)، ترخیلو (۸۳۴,۸۳۴)، چیکلاو (۵۲۴,۴۴۲)، پورا (۳۷۷,۴۹۶) (نفر)

TAJIKISTAN (.tj)

تاجیکستان
نام رسمی: جمهوری تاجیکستان
پایتخت: دوشنبه (۷۲۴,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۱۹۹۱/۹/۹، از شوروی
مساحت: ۱۴۳,۱۰۰ کیلومترمربع (نود و پنجمین کشور جهان)
جمعیت: ۷,۸۳۵,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (نود و هفتمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس‌جمهور: امامعلی رحمان، از سال ۱۹۹۲
رئیس دولت: نخست‌وزیر: عاقل عاقل‌اف، از سال ۱۹۹۹
نژاد (۲۰۰۰): تاجیک ۸۰٪، ازبک ۱۵/۳٪، روس ۱۰/۳٪، تاتار ۱۰/۳٪، بقیه ۳/۳٪
دین (۲۰۰۵): مسلمان سنی ۷۸٪، مسلمان شیعه ۶٪، بدون دین ۱۲٪، بقیه ۴٪
زبان: تاجیکی (زبان رسمی)
واحد پول: سامانی = ۱۰۰ دینار، یک سامانی = ۲۵۲ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۸): خجند (۱۶۲,۰۰۰)، کولاب (۹۵,۰۰۰)، قرغان‌تپه (۵۵,۰۰۰)، اوراتپه (۵۵,۰۰۰) (نفر)

TANZANIA (.tz)

تانزانیا
نام رسمی: جمهوری متحد تانزانیا
پایتخت: دارالسلام (۲,۸۰۵,۵۰۰ نفر) و دودوما (۱۸۸,۲۰۰ نفر در سال ۲۰۰۶)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۳؛ زنگبار: ۱۹۶۳؛ اتحاد تانگانیکا و زنگبار: ۱۹۶۴
مساحت: ۹۴۵,۰۸۷ کیلومترمربع (سی‌امین کشور جهان)
جمعیت: ۴۷,۶۵۶,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (بیست و هفتمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی فدرال با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس‌جمهور: جاکایا کیکوته، از سال ۲۰۰۶
رئیس دولت: نخست‌وزیر: میزگو پیندا، از سال ۲۰۰۸
نژاد (۲۰۰۰): سوکوما ۹/۵٪، همت و وینا ۵/۴٪، گوگو ۴/۴٪، هاما ۲/۲٪، بقیه ۷۷/۴٪
دین (۲۰۰۵): مسلمان ۳۵٪، مسیحی ۳۵٪، بقیه ۳۰٪
زبان: سواحلی، انگلیسی (زبانهای رسمی)
واحد پول: شیلینگ تانزانیا = ۱۰۰ سنت؛ ۱۰۰ شیلینگ = ۵۸۷ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۶): موانزا (۴۵۸,۱۰۰)، زنگبار (۴۲۲,۳۰۰)، اروشا (۳۶۲,۹۰۰)، آبییا (۳۰۴,۲۰۰) (نفر)

CHAD (.td)

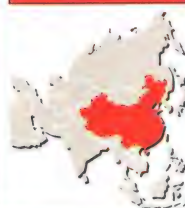
نام رسمی: جمهوری چاد
پایتخت: ان جامنا (۶۰۰، ۸۱۸ نفر در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۰/۸/۱۱
مساحت: ۱،۲۸۴،۰۰۰ کیلومتر مربع (بیستمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۲،۴۴۹،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (هفاد و سومین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: ادریس دیب، از سال ۱۹۹۰
رئیس دولت: نخست‌وزیر: جیمز انکار دادناچی، از سال ۲۰۱۳
نژاد (۱۹۹۳): عرب ۷۱/۲٪، مایوکی ۱۱/۵٪، کانم بورنو ۹/۵٪، بقیه ۳/۹٪
دین (۲۰۰۵): مسلمان سنی ۵۷٪، عقاید قبیله‌ای ۱۸/۸٪، پروتستان ۱۰/۵٪، بقیه ۳/۷٪
زبان: فرانسوی و عربی (زبان‌های رسمی)
واحد پول: فرانک سی‌آف = ۱۰۰ سانتیم؛ یک فرانک سی‌آف = ۲۸ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰): موندو (۱۶۰، ۱۴۱)، سارگ (۳۹۰، ۱۱۹)، آیشه (۴۱۸، ۷۷)، کلو (۵۰۷، ۴۵)، پالا (۳۸۵، ۴۰) (نفر)

CZECH (.cz)

نام رسمی: جمهوری چک
پایتخت: پراگ (۶۹۰، ۲۷۲ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۹۱۸/۱۰/۲۸
مساحت: ۷۸،۸۶۶ کیلومتر مربع (صد و پانزدهمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۰،۶۰۵،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (هفاد و هشتمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: میلوش زمان، از سال ۲۰۱۳
رئیس دولت: نخست‌وزیر: پتر نچاس، از سال ۲۰۱۰
نژاد (۲۰۱۱): چک ۶۳/۷٪، موراویایی ۲/۹٪، اسلواک ۱/۴٪، بقیه ۳/۰٪
دین (۲۰۱۱): مسیحی ۱۱/۲٪، بدون دین و بقیه ۸/۸٪
زبان: چکی (زبان رسمی)، اسلواکیایی، لهستانی
واحد پول: کرون چک = ۱۰۰ هالر؛ یک کرون چک = ۲۶۵ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): پرنو (۲۷۷، ۳۸۴)، اوستراوا (۴۳۳، ۳۳۲)، پلزن (۴۷، ۱۸۷)، لیبرتس (۹۲۵، ۴۰) (نفر)

CHINA (.cn)

نام رسمی: جمهوری خلق چین
پایتخت: پکن (۵۹۴، ۱۵۰ نفر با حومه در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: دارای قدمت تاریخی
مساحت: ۹،۵۷۲،۹۰۰ کیلومتر مربع (سومین کشور جهان)
جمعیت: ۱،۳۴۹،۹۱۱،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (پرجمعیت‌ترین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری تک حزبی خلق با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: شی جینگپینگ، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: نخست‌وزیر: لی کیه‌چانگ، از سال ۲۰۱۳
نژاد (۲۰۰۵): چینی‌های هان ۹۲٪، ژوانگ ۵/۹٪، منجو ۱٪، هوئی ۵/۱٪، بقیه ۵/۷٪
دین (۲۰۰۵): بدون دین ۳۹٪، مذاهب بومی ۲۹٪، مسیحی ۱٪، مسلمان ۵/۱٪، بقیه ۵/۲٪
زبان: چینی ماندارین (زبان رسمی) شانگهای، فوکن
واحد پول: رنمینبی یوان = ۱۰ چیانو = ۱۰۰ فن؛ یک یوان = ۳،۹۳۷ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): شانگهای (۲۰۸، ۲۰۰)، گوانگ‌جو (۸۴۹، ۱۰)، شن‌جن (۶۳۰، ۱۰)، چونگ‌چینگ (۹۷۷، ۹۰)، ووهان (۵۸۵، ۹۰) (نفر با حومه)

DENMARK (.dk)

نام رسمی: پادشاهی دانمارک
پایتخت: کپنهاگ (۸۲۲، ۲۱۳ نفر با حومه در سال ۲۰۱۲)
تاریخ استقلال: دارای قدمت تاریخی
مساحت: ۴۳،۰۹۴ کیلومتر مربع (صد و سی و دومین کشور جهان)
جمعیت: ۵،۵۹۸،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و نهمین کشور جهان)
نوع حکومت: مشروطه سلطنتی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: ملکه: مارگرت دوم، از سال ۱۹۷۲
رئیس دولت: نخست‌وزیر: خاتم هله تورینگ‌اشیت، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۰۷): دانمارکی ۹۱/۹٪، ترک ۶/۰٪، آلمانی ۵/۰٪، بقیه ۷/۷٪
دین (۲۰۰۶): مسیحی ۸۴/۳٪، مسلمان ۳/۷٪، بقیه ۱۲٪
زبان: دانمارکی (زبان رسمی)
واحد پول: کرون دانمارک = ۱۰۰ اور؛ یک کرون دانمارک = ۴،۲۳۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۲): اورهوس (۲۱۳، ۲۵۲)، اودنسه (۷۹۸، ۱۶۸)، اولبورگ (۸۸۵، ۱۰۴)، اسیرگ (۵۷۹، ۷۱) (نفر)

DOMINICA (.dm)

نام رسمی: مشترک المنافع دومینیکا
پایتخت: روسو (۷۷۵، ۱۴ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۹۷۸/۱۱/۳
مساحت: ۷۵۱ کیلومتر مربع (صد و پنجمین کشور جهان)
جمعیت: ۷۱،۵۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و هشتاد و هشتمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: الیود ویلیامز، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: نخست‌وزیر: روزولت اسکریت، از سال ۲۰۰۴
نژاد (۲۰۰۰): سیاهپوست ۸۸/۳٪، دورگ سیاه و سفید ۷/۳٪، سرخپوست ۱/۷٪، بقیه ۲/۷٪
دین (۲۰۰۱): کاتولیک ۶۱٪، پروتستان ۲۸٪، بدون دین ۶٪، بقیه ۵٪
زبان: انگلیسی (زبان رسمی)
واحد پول: دلار کارائیب شرقی = ۱۰۰ سنت، یک دلار ک.ش. = ۹،۲۵۹ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): پورتسموت (۱۶۷، ۴)، کنفیلد (۳۲۴، ۳)، ماریگوت (۴۱۱، ۲)، بریکو (۱۳۴، ۲) (نفر)

DOMINICAN (.do)

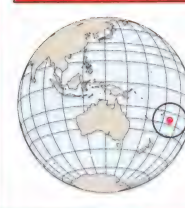
نام رسمی: جمهوری دومینیک
پایتخت: سانتودومینگو (۷۴۱، ۱،۷۲۳ نفر در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۱۸۴۴/۲/۲۷
مساحت: ۴۸،۶۷۱ کیلومتر مربع (صد و بیست و نهمین کشور جهان)
جمعیت: ۹،۶۲۷،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (هشتاد و هشتمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: دانیلو مدینا، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: نخست‌وزیر: خاتم مارگاریتا سالدینو درفناندنز، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۳): دورگ سیاه و سفید ۷۳٪، سفیدپوست ۱۶٪، سیاهپوست ۱۱٪
دین (۲۰۰۴): کاتولیک ۴۴٪، سایر مسیحیان ۱۱٪، بدون دین ۲۴/۵٪، بقیه ۱/۷٪
زبان: اسپانیایی (زبان رسمی)
واحد پول: پزو دومینیک = ۱۰۰ سنتاوو؛ یک پزو = ۶۳۹ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰): سانتیاگو (۹۸۵، ۵۹۱)، سان کریستوبال (۸۷۵، ۲۱۶)، سان پدرو د ماکوریس (۳۷۰، ۱۹۵)، لارومان (۴۲۶، ۱۳۰) (نفر)

TUNISIA (.tn)

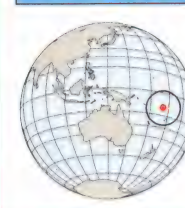
نام رسمی: جمهوری تونس
پایتخت: تونس (۷۵۹،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۵۶/۳/۲۰
مساحت: ۱۶۳،۶۱۰ کیلومتر مربع (نود و یکمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۰،۷۸۶،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (هفتاد و هفتمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: منصف مرزوقی، از سال ۲۰۱۱
نخست‌وزیر: علی العریض، از سال ۲۰۱۳
نژاد (۲۰۰۰): عرب ۹۶/۲٪، بربر ۱/۴٪، بقیه ۲/۴٪
دین (۲۰۰۵): اسلام (دین رسمی) مسلمان ۹۹٪، سنی ۹۷٪، شیعه ۲/۲٪، بقیه ۱٪
زبان: عربی (زبان رسمی)، فرانسوی
واحد پول: دینار تونس = ۱۰۰۰ میلیه؛ یک دینار تونس = ۱۵،۶۲۵ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۴): صفاقس (۱۳۱، ۲۶۵)، اریانه (۷۴۹، ۲۴۰)، سوسه (۴۷، ۱۷۳)، قیروان (۹۰۳، ۱۱۷)، قابس (۳۳۳، ۱۱۶)، بیزرت (۳۷۱، ۱۱۴) (نفر)

TONGA (.to)

نام رسمی: پادشاهی تونگا
پایتخت: نوکولونگا (۱۵۸، ۲۴ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۹۷۰/۶/۴
مساحت: ۷۵۰ کیلومتر مربع (صد و هشتاد و ششمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۰۳،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و هشتاد و هشتمین کشور جهان)
نوع حکومت: مشروطه سلطنتی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: پادشاه: سیاسیسی (جورج) توپوتونی پنجم، از سال ۲۰۰۶
نخست‌وزیر: سیاله آتالونگو توتیواکانو، از سال ۲۰۱۰
نژاد (۲۰۰۶): تونگایی ۹۶/۶٪، دورگ ۶/۶٪، چینی ۴/۰٪، بقیه ۲/۴٪
دین (۲۰۰۶): مورمون ۶۴/۹٪، کاتولیک ۱۵/۶٪، بقیه ۷/۷٪
زبان: تونگایی، انگلیسی (زبان‌های رسمی)
واحد پول: پانانگا = ۱۰۰ سنتی؛ یک پانانگا = ۵،۴۹۵ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): نیائو (۴۰، ۴)، هاولولوتو (۴۷۶، ۳)، پانگای (۲۳۹، ۱) (نفر)

TUVALU (.tv)

نام رسمی: وایاکو (۱۰۰، ۵ نفر در سال ۲۰۱۰)
پایتخت: در آتسینگ حلقوی فرنانوتی
تاریخ استقلال: ۱۹۷۸/۱۰/۱
مساحت: ۲۶ کیلومتر مربع (صد و نود و چهارمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۱،۳۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و نود و پنجمین کشور جهان)
نوع حکومت: فرمانداری کل (تحت حکومت تشریفاتی پادشاه انگلستان)، از سال ۱۹۷۸
رئیس حکومت: فرماندار کل: یاکوبا ایثالی، از سال ۲۰۱۰
رئیس دولت: نخست‌وزیر: ویلی تادوی، از سال ۲۰۱۰
نژاد (۲۰۰۴): تووالویی (پولینزیایی) ۹۵/۱٪، دورگ ۳/۴٪، بقیه ۵/۵٪
دین (۲۰۰۲): مسیحی ۹۷٪، بقیه ۳٪
زبان: تووالویی، انگلیسی
واحد پول: دلار تووالو = دلار استرالیا = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار استرالیا = ۷۷۳،۷۷۳ ریال
شهرهای مهم: ندارد

EAST TIMOR (.tl)

نام رسمی: جمهوری دموکراتیک تیمور شرقی
پایتخت: دیلی (۶۵۲، ۱۹۲ نفر در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۲۰۰۲/۵/۲۰
مساحت: ۱۴،۸۷۴ کیلومتر مربع (صد و پنجاه و پنجمین کشور جهان)
جمعیت: ۱،۱۱۷،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و پنجاه و ششمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری دموکراتیک چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: تائور مانتان روناک، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: نخست‌وزیر: رای رالا زلانا گورشانو، از سال ۲۰۰۷
نژاد (۱۹۹۹): بومیان تیمور شرقی ۸۰٪، بقیه (عمدتاً از تیمور غربی) ۲۰٪
دین (۲۰۰۵): کاتولیک ۹۸٪، پروتستان ۱٪، مسلمان ۱٪
زبان: توم و پرتغالی (زبان‌های رسمی)
واحد پول: دلار آمریکا = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار = ۲۵،۰۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰): بانکائو (۸۵۲، ۲۰)، مالیانا (۶۸۸، ۱۶)، لوس پالوس (۹۶۶، ۱۲)، سامه (۵۰۴، ۱۱) (نفر)

JAMAICA (.jm)

نام رسمی: جامائیکا
پایتخت: کینگستون (۷۰۱، ۶۷۰ نفر در سال ۲۰۱۲)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۲/۸/۶
مساحت: ۱۰،۹۹۱ کیلومتر مربع (صد و شصت و یکمین کشور جهان)
جمعیت: ۲،۷۱۶،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و سی و هشتمین کشور جهان)
نوع حکومت: فرمانداری کل (تحت حکومت تشریفاتی پادشاه انگلستان)، از سال ۱۹۶۲
رئیس حکومت: فرماندار کل: کورمونت تشریفاتی، از سال ۲۰۰۹
رئیس دولت: نخست‌وزیر: خاتم پورتیا سیمپسون میلر، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۱): سیاهپوست ۹۱/۶٪، دورگ ۶/۶٪، هندی ۹/۰٪، بقیه ۱/۳٪
دین (۲۰۰۱): پروتستان ۶۱/۲٪، کاتولیک ۲۶/۲٪، بدون دین ۲۰/۹٪، بقیه ۳/۵٪
زبان: انگلیسی (زبان رسمی)
واحد پول: دلار جامائیکا = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار جامائیکا = ۲۸۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۶): اسپانیش تاون (۸۰۰، ۱۴۸)، پورتمور (۹۰۰، ۱۰۳)، مونتهگویی (۷۰۰، ۸۲)، موندویل (۷۰۰، ۴۷)، مین (۸۰۰، ۴۴) (نفر)

DJIBOUTI (.dj)

نام رسمی: جمهوری جیبوتی
پایتخت: جیبوتی (۳۲۲، ۴۷۵ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۷۷/۶/۲۷
مساحت: ۲۳،۲۰۰ کیلومتر مربع (صد و چهل و هشتمین کشور جهان)
جمعیت: ۸۵۰،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و پنجاه و هشتمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: اسماعیل عمر گله، از سال ۱۹۹۹
رئیس دولت: نخست‌وزیر: عبدالقادر کامل محمد، از سال ۲۰۱۳
نژاد (۲۰۰۰): سومالیایی ۴۶٪، عفار ۳۵/۴٪، عرب ۱۱٪، بقیه ۷/۶٪
دین (۲۰۰۰): مسلمان سنی ۹۴/۵٪، مسیحی ۴/۵٪، بقیه ۱/۴٪
زبان: عربی و فرانسوی (زبان‌های رسمی)
واحد پول: فرانک جیبوتی = ۱۰۰ سانتیم؛ یک فرانک جیبوتی = ۱۴۲ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۹): علی سبیح (۹۳۹، ۳۷)، دخیل (۸۸۶، ۲۴)، تاجوره (۸۲۰، ۱۴)، آرتا (۲۶۰، ۱۳) (نفر)

ZIMBABWE (.zw)

نام رسمی: جمهوری زیمبابوه
پایتخت: هراره (۵۹۴، ۱۶۳۱ نفر با حومه در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۱۹۸۰/۴/۱۸ (تشکیل حکومت اکثریت سیاهپوستان)
مساحت: ۳۹۰،۷۵۷ کیلومترمربع (شصتمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۲،۶۲۰،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (هفتمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: رابرت گابریل موگابه، از سال ۱۹۸۷
رئیس دولت: نخست وزیر: مورگان تسوانگیری، از سال ۲۰۰۹
نژاد (۲۰۰۳): شونا ۷۱٪، اندبیله ۱۶٪، بقیه ۱۳٪
دین (۲۰۰۵): مسیحی ۶۰٪، عقاید سنتی ۲۵٪، بقیه ۱۵٪
زبان: انگلیسی (زبان رسمی)، زبان های بومی افریقایی
واحد پول: دلار زیمبابوه = ۱۰۰ سنت؛ دلار زیمبابوه = ۴ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۲): بولاوایو (۷۸۷، ۶۷۶)، چیتونگ ویزا (۷۸۲، ۳۲۱)، موناره (۱۰۶، ۱۷۰)، گورو (۲۶۰، ۱۴۱)، اب ورت (۸۸۴، ۱۱۳ نفر)

زیمبابوه

JAPAN (.jp)

نام رسمی: نیهون (سرزمین خورشید تابان)
پایتخت: توکیو (۸۹۵،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: دارای قدمت تاریخی
مساحت: ۳۷۷،۸۱۹ کیلومترمربع (شصت و یکمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۲۷،۶۴۴،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (دهمین کشور جهان)
نوع حکومت: مشروطه سلطنتی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: امپراتور آکیتو، از سال ۱۹۸۹
رئیس دولت: نخست وزیر: شینزو آبه، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۳): ژاپنی ۹۵٪، کره ای ۱٪، چینی ۰/۴٪، بقیه ۴٪
دین (۲۰۰۳): پیرو آیین شیئتو ۸۴٪، مسیحی ۱٪، بقیه ۱۴٪
زبان: ژاپنی (زبان رسمی)
واحد پول: ین = ۱۰۰ سن؛ یک ین = ۳۱۹ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰): یوکوهاما (۳،۶۸۱،۰۰۰)، اوزاکا (۲،۶۶۸،۰۰۰)، ناگویا (۲،۲۵۹،۰۰۰)، ساپورو (۱،۹۱۰،۰۰۰)، کوبه (۱،۵۳۸،۰۰۰ نفر)

ژاپن

SAO TOME AND PRINCE (.sp)

نام رسمی: جمهوری دموکراتیک سائوتومه و پرنسپ
پایتخت: سائوتومه (۴۹،۹۵۷ نفر در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۱۹۷۵/۷/۱۲، از پرتغال
مساحت: ۱،۰۰۱ کیلومترمربع (صد و هفتاد و سومین کشور جهان)
جمعیت: ۱۷۲،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و هفتاد و هشتمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: مائوئل پینتو دا کوستا، از سال ۲۰۱۱
رئیس دولت: نخست وزیر: گابریل کوستا، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۴): دورگه سیاه و سفید ۷۹/۵٪، فانگ ۱۰٪، آنگولا ۷٪، بقیه ۲/۹٪
دین (۲۰۰۵): کاتولیک ۸۰٪، پروتستان ۱۵٪، مسلمان ۳٪، بقیه ۲٪
زبان: پرتغالی (زبان رسمی)
واحد پول: دورا = ۱۰۰ سنتیمو؛ دورا = ۱۲۶ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۱): نوس (۶،۶۳۵)، سانتانا (۲۲۸، ۶)، تریپندها (۴۹، ۶)، سائو آنتونیو (۱۰۱ نفر)

سائوتومه و پرنسپ

COTE D'IVOIRE (.ci)

نام رسمی: جمهوری ساحل عاج (کوت دیووار)
پایتخت: یاموسوکرو (۸۸۵،۲۶۷ نفر با حومه در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۰/۸/۷، از فرانسه
مساحت: ۳۲۲،۴۶۳ کیلومترمربع (شصت و هشتمین کشور جهان)
جمعیت: ۲۱،۹۵۲،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (پنجاه و سومین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: اولاسان واتارا، از سال ۲۰۱۰
رئیس دولت: نخست وزیر: دابیل کابلان دونکان، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۱۹۹۸): قبایل سیاهپوست اکان ۴۲٪، مانده ۲۵٪، بقیه ۳۱٪
دین (۲۰۰۵): عقاید سنتی ۳۷٪، مسیحی ۳۲٪، مسلمان ۲۸٪، بقیه ۳٪
زبان: فرانسوی (زبان رسمی)
واحد پول: فرانک سی اف آ = ۱۰۰ سانتیم؛ یک فرانک سی اف آ = ۴۸ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰): آبی جان (۱۷۴، ۱۲۵)، ترپندها (۴۹، ۶)، دالوئا (۲۴۱، ۲۴۱ نفر)

ساحل عاج (کوت دیووار)

SAMOA (.ws)

نام رسمی: کشور مستقل ساموآ
پایتخت: آپیا (۸۵۳ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۲/۱/۱، از زلاندنو
مساحت: ۲،۸۳۱ کیلومترمربع (صد و نهمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۸۷،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و هفتاد و هشتمین کشور جهان)
نوع حکومت: مشروطه سلطنتی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رهبر: توتیائو آتویواتاماسائیناسی توفوگا توپونوئو افی، از سال ۲۰۰۷
رئیس دولت: نخست وزیر: توتیلاپا ساییله ماله لگوئی، از سال ۱۹۹۸
نژاد (۲۰۰۶): ساموایی (پولینزیایی) ۹۲/۶٪، اروپایی ۷٪، بقیه ۰/۴٪
دین (۲۰۰۶): فرقه های مختلف مسیحیت ۹۷/۷٪، بقیه ۲/۳٪
زبان: ساموایی، انگلیسی (زبان های رسمی)
واحد پول: تالا = ۱۰۰ سته؛ یک تالا = ۸۲۲/۵ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): واپله (۷،۰۰۲)، واپله (۴۴۵، ۳)، فاله آسپو (۵۱۱، ۳)، فاله آتوآ (۶۸، ۳۰ نفر)

ساموآ

SAN MARINO (.sm)

نام رسمی: جمهوری سان مارینو
پایتخت: سان مارینو (۴،۲۹۶ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: دارای قدمت تاریخی
مساحت: ۶۱ کیلومترمربع (صد و نود و سومین کشور جهان)
جمعیت: ۳۲،۴۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و نود و سومین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: دو کنسول منتخب شورای بزرگ و عمومی به مدت ۶ ماه
رئیس دولت: شورای دولتی با ۱۰ عضو اداره کشور را به عهده دارد.
نژاد (۲۰۱۱): سان مارینویی ۸۸٪/۸۸٪، ایتالیایی ۱۳٪/۱۳٪، بقیه ۱/۹٪
دین (۲۰۰۰): کاتولیک ۸۸٪/۸۸٪، بدون دین ۵٪/۵٪، بقیه ۶/۲٪
زبان: ایتالیایی (زبان رسمی)
واحد پول: یورو = ۱۰۰ سنت، یک یورو = ۳۲ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): سرواله (۳۹۴، ۱۰)، بورگو ماجوره (۳۷۷، ۳۲ نفر)

سان مارینو

RWANDA (.rw)

نام رسمی: جمهوری رواندا
پایتخت: کیگالی (۹۳۹،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۲/۷/۱، از بلژیک
مساحت: ۲۶،۳۳۸ کیلومترمربع (صد و چهل و ششمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۱،۲۷۲،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (هفتاد و چهارمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: سرلشکر پاول کاگامه، از سال ۲۰۰۰
رئیس دولت: نخست وزیر: پیر دامین هابوموریمی، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۰۲): قبایل سیاهپوست هوتو ۸۵٪، توتسی ۱۴٪، توا (پگمه) ۱٪
دین (۲۰۰۵): کاتولیک ۴۴٪، پروتستان ۲۵٪، مسلمان ۱۳٪، بقیه ۱۸٪
زبان: فرانسوی، کینیارواندا (زبان های رسمی)، سواحلی
واحد پول: فرانک رواندا = ۱۰۰ سانتیم؛ یک فرانک رواندا = ۴۱ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۲): گیتاراما (۶۶۹، ۸۴)، بوتاره (۴۴۹، ۷۷)، روهرنگی (۵۱۱، ۷۱)، گیسینی (۶۷، ۶۶ نفر)

رواندا

RUSSIA (.ru)

نام رسمی: فدراسیون روسیه
پایتخت: مسکو (۱۱،۶۱۲،۹۴۳ نفر در سال ۲۰۱۲)
تاریخ استقلال: دارای قدمت تاریخی
مساحت: ۱۷،۰۷۵،۴۰۰ کیلومترمربع (بزرگترین کشور جهان)
جمعیت: ۱۴۲،۴۲۷،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (نهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری فدرال چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: ولادیمیر پوتین، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: نخست وزیر: دمیتری مدودف، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۲): روس ۸۰٪، تاتار ۴٪، اوکرائنی ۲٪، بقیه ۱۴٪
دین (۲۰۰۵): مسیحی ۵۸٪/۵۸٪، مسلمان ۸٪/۸٪، بدون دین ۲۵٪/۲۵٪، بقیه ۷/۶٪
زبان: روسی (زبان رسمی)
واحد پول: روبل = ۱۰۰ کوپک؛ یک روبل = ۷۷۳/۵ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۲): سنت پترزبورگ (۴۲۹، ۹۵۳، ۲)، نووسیبیرسک (۹۲۱، ۱)، یکتاتیربورگ (۳۷۸، ۳۷۷)، نیژنی نووگورود (۵۹۲، ۲۵۴، ۱)، سامارا (۱۸۲، ۱۶۹، ۱ نفر)

روسیه

BELARUS (.by)

نام رسمی: جمهوری روسیه سفید (بیلاروس)
پایتخت: مینسک (۱،۸۸۵،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲)
تاریخ استقلال: ۱۹۹۱/۸/۲۵، از شوروی
مساحت: ۲۰۷،۵۹۵ کیلومترمربع (هشتاد و پنجمین کشور جهان)
جمعیت: ۹،۴۵۳،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (هشتاد و هشتمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: آلکساندر لوکاشنکا، از سال ۱۹۹۴
رئیس دولت: نخست وزیر: میخائیل میاسنیکوویچ، از سال ۲۰۱۰
نژاد (۲۰۰۹): بیلاروس ۸۳٪/۸۳٪، روس ۱۳٪/۱۳٪، اوکرائنی ۱٪/۱٪، بقیه ۳/۲٪
دین (۲۰۰۲): بدون دین ۵۰٪، ارتدوکس ۴۰٪، کاتولیک ۷٪، بقیه ۳٪
زبان: بیلاروسی، روسی (زبان های رسمی)
واحد پول: روبل = ۱۰۰ کوپک، یک روبل = ۲۹۷ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۲): هومیل (۵۸۰،۰۰۰)، ویتبسک (۳۶۷،۰۰۰)، مایلوف (۳۶۳،۰۰۰)، هردونا (۳۴۷،۰۰۰ نفر)

روسیه سفید (بیلاروس)

ROMANIA (.ro)

نام رسمی: رومانی
پایتخت: بوخارست (۱،۶۷۷،۹۸۵ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۸۷۸/۷/۱۳، از امپراتوری عثمانی
مساحت: ۲۳۷،۵۰۰ کیلومترمربع (هشتاد و دومین کشور جهان)
جمعیت: ۱۸،۸۶۷،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (پنجاه و نهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: ترایان بابسکو، از سال ۲۰۰۴
رئیس دولت: نخست وزیر: ویکتور پوتا، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۱۱): رومانیایی ۸۸٪/۸۸٪، مجار ۵٪/۵٪، گولی ۳٪/۳٪، بقیه ۱/۱٪
دین (۲۰۰۲): ارتدوکس رومانی ۸۶٪/۸۶٪، پروتستان ۴٪/۴٪، کاتولیک ۷٪/۷٪، بقیه ۲/۲٪
زبان: رومانیایی (زبان رسمی)، مجاری
واحد پول: لئو جدید = ۱۰۰ باتی؛ یک باتی = ۷۰۰۲۲ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): کلوزنایوکا (۳۹۶، ۱۲)، تیمیشوارا (۴۶۷، ۳۰۴)، کسنانتسا (۱۷۱، ۳۰۲)، یاشی (۴۱۰، ۲۶۳ نفر)

رومانی

ZAMBIA (.zm)

نام رسمی: جمهوری زامبیا
پایتخت: لوزاکا (۷۴۲،۹۷۹ نفر در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۴/۱۰/۲۴، از انگلستان
مساحت: ۷۵۲،۶۱۴ کیلومترمربع (سی و هشتمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۳،۶۸۱،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (هفتادمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: میشل ساتا، از سال ۲۰۱۱
رئیس دولت: رئیس جمهور: میشل ساتا، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۰۰): بمبا ۲۱/۵٪، تونگا ۱۱/۳٪، لوزی ۵/۲٪، ننگا ۵/۱٪، بقیه ۵۶/۹٪
دین (۲۰۰۰): مسیحی ۸۲٪/۸۲٪، عقاید سنتی ۱۴٪/۱۴٪، مسلمان ۱٪/۱٪، بقیه ۲/۲٪
زبان: انگلیسی (زبان رسمی)، زبان های محلی قبایل سیاهپوست
واحد پول: کواچا = ۱۰۰ انگوه؛ ۱۰۰ کواچا = ۵۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰): کایوه (۱۹۴، ۵۰۴)، اندولا (۴۵۵، ۱۷۹ نفر)

زامبیا

NEW ZEALAND (.nz)

نام رسمی: زلاند نو
پایتخت: ولینگتون (۳۹۳،۴۰۰ نفر با حومه در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۹۰۷/۹/۲۶، از انگلستان
مساحت: ۲۷۰،۵۳۴ کیلومترمربع (هفتاد و ششمین کشور جهان)
جمعیت: ۴،۴۳۹،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و بیستمین کشور جهان)
نوع حکومت: فرمانداری کل (تحت حکومت تشریفاتی پادشاه انگلستان)، از سال ۱۹۰۷
رئیس حکومت: فرماندار کل: سر جریامه (جری) ماته باره، از سال ۲۰۱۱
رئیس دولت: نخست وزیر: جان کی، از سال ۲۰۰۸
نژاد (۲۰۰۶): اروپایی ۶۷٪/۶۷٪، مائوری ۱۴٪/۱۴٪، آسیایی ۹٪/۹٪، بقیه ۸/۶٪
دین (۲۰۰۶): مسیحی ۵۱٪/۵۱٪، بدون دین ۳۱٪/۳۱٪، بقیه ۱۷/۸٪
زبان: انگلیسی، مائوری (زبان های رسمی)
واحد پول: دلار زلاند نو = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار زلاند نو = ۱۶۱ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): اوکلند (۳۷۷،۲۰۰)، کرایست چرچ (۹۰۰، ۳۸۰)، هامپتون (۲۰۶، ۴۰۰)، ناپیر (۱۲۴، ۸۰۰ نفر با حومه)

زلاندنو

SENEGAL (.sn)

نام رسمی: جمهوری سنگال
پایتخت: داکار (۲۴۳,۴۰۰ نفر در سال ۲۰۰۸)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۰/۴/۴، از فرانسه
مساحت: ۱۹۶,۷۲۲ کیلومتر مربع (هشاد و هشتاد و هفتمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۲,۹۷۰,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (هشاد و یکمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: ماکي سال، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: نخست وزیر: عبدل امبی، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۰): قبایل ولوف ۶۴٪، فولانی و تگور ۲۷٪، سرر ۱۲٪، بقیه ۳٪
دین (۲۰۰۵): مسلمان ۹۴٪ (شیعه ۵٪)، مسیحی ۴٪، بقیه ۲٪
زبان: فرانسوی (زبان رسمی)
واحد پول: فرانک سی اف = ۱۰۰ سانتیم؛ یک فرانک سی اف = ۴۸ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۸): تویا (۵۲۹,۲۰۰)، تیش (۲۴۳,۵۰۰)، کانولاک (۱۸۶,۰۰۰)، امبور (۱۸۱,۸۰۰)، سن لونی (۱۷۱,۳۰۰ نفر)

SWEDEN (.se)

نام رسمی: پادشاهی سوئد
پایتخت: استکهلم (۸۶۴,۳۴۴ نفر در سال ۲۰۱۲)
تاریخ استقلال: دارای قدمت تاریخی
مساحت: ۴۴۹,۹۶۴ کیلومتر مربع (پنجاه و هشتمین کشور جهان)
جمعیت: ۹,۵۰۶,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (هشاد و هفتمین کشور جهان)
نوع حکومت: مشروطه سلطنتی با یک مجلس قانونگذاری، از سال ۱۸۰۹
رئیس حکومت: پادشاه: کارل گوستا شانزدهم، از سال ۱۹۷۳
رئیس دولت: نخست وزیر: فردریک ریفلندت، از سال ۲۰۰۶
نژاد (۲۰۰۹): سوئدی ۸۶٪، سایر اروپاییان ۷٪، آسیایی ۳٪، بقیه ۹٪
دین (۲۰۰۵): کلیسای سوئد ۷۷٪، پروتستان ۴٪، مسلمان ۴٪، بقیه ۱۴٪
زبان: سوئدی (زبان رسمی)
واحد پول: کرون سوئد = ۱۰۰ اوره، یک کرون سوئد = ۳,۷۷۶ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۲): یوتنبوری (۳۷۴,۵۲۰)، مالمو (۳۵۰,۳۰۲)، اوسلا (۲۰۰,۰۰۰)، لینگوبینگ (۱۴۷,۳۳۴ نفر)

SWAZILAND (.sz)

نام رسمی: پادشاهی سوازیلند
پایتخت: امبابان (۷۳,۸۱۵ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۸/۹/۶، از انگلستان
مساحت: ۱۷,۳۶۴ کیلومتر مربع (صد و پنجاه و چهارمین کشور جهان)
جمعیت: ۱,۲۲۰,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و پنجاه و چهارمین کشور جهان)
نوع حکومت: سلطنتی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: پادشاه: سواتی سوم، از سال ۱۹۸۶
رئیس دولت: نخست وزیر: بارناباس سیوسیسو دلامینی، از سال ۲۰۰۸
نژاد (۲۰۰۰): سوازی ۸۲٪، زولو ۹٪، تسونگا ۶٪، بقیه ۵٪
دین (۲۰۰۶): پروتستان ۳۵٪، کاتولیک ۲۵٪، سایر مسیحیان ۳۰٪، بقیه ۱۰٪
زبان: انگلیسی، سوازی (زبان های رسمی)
واحد پول: لیلانگنی = ۱۰۰ سنت؛ یک لیلانگنی = ۹۷۶ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۶): مانزینی (۱۱۵,۲۰۰ نفر با حومه)، بیگبند (۱۰,۴۰۰)، مالکرنز (۱۰,۰۰۰)، نهلانگانو (۹,۴۰۰ نفر)

SWITZERLAND (.ch)

نام رسمی: کنفدراسیون سوئیس
پایتخت: برن (۳۵۵,۶۰۰ نفر با حومه در سال ۲۰۱۲)
تاریخ استقلال: دارای قدمت تاریخی
مساحت: ۴۱,۲۸۵ کیلومتر مربع (صد و سی و چهارمین کشور جهان)
جمعیت: ۷,۹۹۸,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (نود و پنجمین کشور جهان)
نوع حکومت: دولت فدرال با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس شورای فدرال: اولیو ویلمر شلوپف، برای سال ۲۰۱۳
رئیس دولت: رئیس شورای فدرال: اولیو ویلمر شلوپف، برای سال ۲۰۱۳
نژاد (۲۰۰۰): سوئیسی ۷۸٪، ایتالیایی ۳٪، آلمانی ۳٪، بقیه ۱۴٪
دین (۲۰۰۰): کاتولیک ۴۱٪، پروتستان ۳۵٪، مسلمان ۴٪، بقیه ۱۸٪
زبان: آلمانی، فرانسوی، ایتالیایی (زبان های رسمی)
واحد پول: فرانک سوئیس = ۱۰۰ سانتیم (راین)؛ یک فرانک = ۹۵۳ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۲): زوریخ (۱,۲۰۴,۰۰۰)، ژنو (۵۳۰,۷۰۰)، بازل (۵۰۰,۶۰۰)، لوزان (۳۴۲,۲۰۰ نفر با حومه)

SUDAN (.sd)

نام رسمی: جمهوری سودان
پایتخت: خرطوم «خارطوم» (۱,۴۱۰,۸۵۸ نفر در سال ۲۰۰۸)
تاریخ استقلال: ۱۹۵۶/۱/۱، از انگلستان و مصر
مساحت: ۱,۸۸۶,۰۶۸ کیلومتر مربع (پانزدهمین کشور جهان)
جمعیت: ۳۶,۷۹۸,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (سی و پنجمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری اسلامی از سال ۱۹۸۶ و رژیم نظامی پس از کودتای سال ۱۹۸۹
رئیس حکومت: رئیس جمهور: ژنرال عمر حسن احمد البشیر، از سال ۱۹۸۹
رئیس دولت: رئیس جمهور: ژنرال عمر حسن احمد البشیر، از سال ۱۹۹۴
نژاد (۲۰۰۳): سیاهپوست ۵۲٪، عرب ۳۹٪، بیجا ۶٪، بقیه ۳٪
دین (۲۰۰۵): مسلمان سنی ۶۸٪، مسیحی ۱۸٪، عقاید سنتی ۱۰٪، بقیه ۵٪
زبان: عربی (زبان رسمی)، زبانهای بومی مختلفی در میان قبایل آن رایج است.
واحد پول: دینار سودان، یک دینار = ۱۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۸): ام درمان (۱,۸۴۹,۶۵۹)، خرطوم شمالی (۱,۰۱۲,۲۱۱)، نیا (۴۹۲,۹۸۴)، پورت سودان (۳۹۴,۵۶۱ نفر)

SOUTH SUDAN (.ss)

نام رسمی: جمهوری سودان جنوبی
پایتخت: جوبا (۳۷۲,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۲۰۱۱/۷/۹، از سودان
مساحت: ۶۱۹,۷۴۵ کیلومتر مربع (چهل و سومین کشور جهان)
جمعیت: ۹,۳۸۵,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (هشاد و نهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری فدرال چندحزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: سالوا کیر مایاردیت، از سال ۲۰۱۱
رئیس دولت: سالوا کیر مایاردیت، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۰۸): قبایل دینکا ۳۸٪، نوئر ۱۷٪، آزانده ۱۰٪، باری ۱۰٪، بقیه ۲۵٪
دین (۲۰۱۰): مسیحی ۶۰٪، بقیه ۴۰٪
زبان: انگلیسی (زبان رسمی)، زبانهای بومی قبایل
واحد پول: پوند سودان جنوبی = ۱۰۰ پیاستر، یک پوند سودان جنوبی = ۴,۳۴۱/۵ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰): پای (۱۸۵,۰۰۰)، واو (۱۵۱,۳۲۰)، ملکال (۱۳۹,۴۵۰)، اوپل (۱۰۰,۰۰۰)، نیموله (۴۵,۰۰۰ نفر)

SRI LANKA (.lk)

نام رسمی: جمهوری دموکراتیک سوسیالیستی سری لانکا
پایتخت: کلمبو (۶۸۱,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۰۹) و سری جایواردنپورا کوته (۱۲۳,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۴۸/۲/۴، از انگلستان
مساحت: ۶۵,۶۱۰ کیلومتر مربع (صد و بیست و یکمین کشور جهان)
جمعیت: ۲۰,۳۱۸,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (پنجاه و هشتمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری سوسیالیستی چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: ماهیندا راجاپاکسه، از سال ۲۰۰۵
رئیس دولت: نخست وزیر: دیسایاکا مودسانسلاکه جایارتنه، از سال ۲۰۱۰
نژاد (۲۰۰۱): سینهالی ۸۱٪، تاملیل ۹٪، مورها ۸٪، بقیه ۷٪
دین (۲۰۰۵): بودایی ۷۰٪، هندو ۱۵٪، مسیحی ۸٪، مسلمان ۷٪
زبان: سینهالی، تاملیل (زبان های رسمی)
واحد پول: روپیه سری لانکا = ۱۰۰ سنت؛ یک روپیه سری لانکا = ۱۸۹ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۷): دهیوالا - مونت لاونیا (۲۱۹,۸۲۷)، موراتوا (۱۸۵,۶۶۸)، جفتا (۱۵۱,۶۱۲)، نگومبو (۱۵۰,۳۶۴ نفر)

SOLOMON ISLANDS (.sb)

نام رسمی: جزایر سلیمان
پایتخت: هونیرا (۷۲,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۷۸/۷/۷، از انگلستان
مساحت: ۲۸,۸۹۶ کیلومتر مربع (صد و چهل و یکمین کشور جهان)
جمعیت: ۵۷۸,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و شصت و چهارمین کشور جهان)
نوع حکومت: فرمانداری کل (تحت حکومت تشریفاتی پادشاه انگلستان)، از سال ۱۹۷۸
رئیس حکومت: فرماندار کل: فرانک کابونی، از سال ۲۰۰۹
رئیس دولت: نخست وزیر: گوردون داریسی لیلو، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۰۲): ملانزیایی ۹۳٪، پولینزیایی ۴٪، میکرونزیایی ۱٪، بقیه ۱٪
دین (۲۰۰۵): مسیحی ۸۸٪ (پروتستان ۷۰٪)، عقاید سنتی ۵٪، بقیه ۷٪
زبان: انگلیسی (زبان رسمی)
واحد پول: دلار جزایر سلیمان = ۱۰۰ سنت، یک دلار = ۳,۵۴۱ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۹): آتوکی (۵۰,۱۰۵)، گیزو (۳۵,۴۷۷)، بولا (۹۷۱ نفر)

ST KITS AND NEVIS (.kn)

نام رسمی: فدراسیون سنت کیتس و نویس
پایتخت: باستر (۱۲,۸۴۷ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۸۳/۹/۱۹، از انگلستان
مساحت: ۲۶۱ کیلومتر مربع (صد و نودمین کشور جهان)
جمعیت: ۵۰,۷۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و نودمین کشور جهان)
نوع حکومت: فرمانداری کل (تحت حکومت تشریفاتی پادشاه انگلستان)
رئیس حکومت: فرماندار کل: سر آدموند لاورنس، از سال ۲۰۱۳
رئیس دولت: نخست وزیر: دنزیل داگلاس، از سال ۱۹۹۵
نژاد (۲۰۰۰): سیاهپوست ۹۳٪، دورگه سیاه و سفید ۵٪، بقیه ۴٪
دین (۲۰۰۵): پروتستان ۷۵٪، کاتولیک ۱۱٪، بقیه ۱۴٪
زبان: انگلیسی (زبان رسمی)
واحد پول: دلار کارائیب شرقی = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار ک. ش. = ۹,۲۵۹ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۶): چارلز تاون (۱,۵۰۰)، سنت پل (۱,۲۰۰ نفر)

ST LUCIA (.lc)

نام رسمی: سنت لوسیا
پایتخت: کاستریس (۶۵,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۰۶)
تاریخ استقلال: ۱۹۷۹/۲/۲۲، از انگلستان
مساحت: ۶۱۷ کیلومتر مربع (صد و هشتاد و نهمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۶۷,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و هشتاد و نهمین کشور جهان)
نوع حکومت: فرمانداری کل (تحت حکومت تشریفاتی پادشاه انگلستان)، از سال ۱۹۷۹
رئیس حکومت: فرماندار کل: خانم پرت لوئیزی، از سال ۱۹۹۷
رئیس دولت: نخست وزیر: کنی آنتونی، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۱۰): سیاهپوست ۸۵٪، دورگه سیاه و سفید ۱۰٪، هندی ۲٪، بقیه ۳٪
دین (۲۰۱۰): کاتولیک ۶۱٪، پروتستان ۲۹٪، سایر مسیحیان ۱۰٪، بقیه ۷٪
زبان: انگلیسی (زبان رسمی)، فرانسوی
واحد پول: دلار کارائیب شرقی = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار ک. ش. = ۹,۲۵۹ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۶): ویوفورت (۲۴,۶۰۰)، میکود (۳,۴۰۰)، سوفریز (۲,۹۰۰ نفر)

ST VINCENT & THE GRENADINES (.vc)

نام رسمی: سنت وینسنت و گرنادین
پایتخت: کینگزتاون (۲۸۰,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۷۹/۱۰/۲۷، از انگلستان
مساحت: ۳۸۹ کیلومتر مربع (صد و هشتاد و ششمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۰۳,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و هشتاد و یکمین کشور جهان)
نوع حکومت: فرمانداری کل (تحت حکومت تشریفاتی انگلستان)، از سال ۱۹۷۹
رئیس حکومت: فرماندار کل: سر فردریک بالانتین، از سال ۲۰۰۲
رئیس دولت: نخست وزیر: رالف گونسالوز، از سال ۲۰۰۱
نژاد (۲۰۰۰): سیاهپوست ۶۵٪، دورگه سیاه و سفید ۱۹٪، بقیه ۱۵٪
دین (۲۰۰۰): پروتستان ۴۷٪، سایر مسیحیان ۴۰٪، هندو ۳٪، بقیه ۹٪
زبان: انگلیسی (زبان رسمی)
واحد پول: دلار کارائیب شرقی = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار ک. ش. = ۹,۲۵۹ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۶): جورج تاون (۱,۷۰۰)، بیرا (۱,۴۰۰)، پورت الیزابت (۸۵۰ نفر)

SINGAPORE (.sg)

نام رسمی: جمهوری سنگاپور
پایتخت: سنگاپور (۵,۲۹۳,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۵/۸/۹، از مالزی
مساحت: ۶۴۱ کیلومتر مربع (صد و هفتاد و نهمین کشور جهان)
جمعیت: ۵,۲۹۳,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و چهاردهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: تونی تان کنگ یام، از سال ۲۰۱۱
رئیس دولت: نخست وزیر: لی هسین لنگ، از سال ۲۰۰۴
نژاد (۲۰۱۰): چینی ۷۴٪، مالایایی ۱۴٪، هندی ۹٪، بقیه ۳٪
دین (۲۰۰۰): بودایی ۴۲٪، مسلمان ۱۴٪، مسیحی ۱۴٪، بقیه ۲۸٪
زبان: چینی، مالایایی، تاملیل و انگلیسی (زبانهای رسمی)
واحد پول: دلار سنگاپور = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار سنگاپور = ۲۰,۰۰۰ ریال
شهرهای مهم: ندارد

SURNAME (.sr)

جمهوری سورینام
پاراماریبو (۹۴۶، ۲۴۲ نفر در سال ۲۰۰۴)
۱۲۵/۱۱/۱۹۷۵، از هلند
۲۶۵، ۱۶۳ کیلومتر مربع (نود و دویمین کشور جهان)
۵۴۷،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و پنجمین کشور جهان)
جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس جمهور: دمی بوترسه از سال ۲۰۱۰
رئیس جمهور: دمی بوترسه از سال ۲۰۱۰
۲۷/۴٪، کریول سورینامی، ۱۷/۱٪، جاوایی ۱۴/۱٪، بقیه ۴۰/۰٪
۷/۰٪، هندو ۹/۱٪، مسلمان ۱۳/۲٪، بقیه ۷۲/۰٪
هلندی (زبان رسمی)، هندی، جاوایی، انگلیسی
دلار سورینام = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار سورینام = ۵۷۶٫۷ ریال
نیونیگری (۸۴۲، ۱۳)، تویاستردام (۴۸۹، ۵ نفر)

SYRIA (.sy)

جمهوری عربی سوریه
دمشق (۵۹۷,۰۰۰) ۲۹۲ نفر در سال (۲۰۰۹)
۱۹۴۷/۴، از فرانسه
۱۸۵,۱۸۰ کیلومترمربع (هشاد و هشتمین کشور جهان)
۲۱۸,۱۱۸ نفر در سال ۲۰۱۲ (پنجاه و پنجمین کشور جهان)
جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس جمهور: بشار اسد، از سال ۲۰۰۰
نخست وزیر: وائل تادر الحلقی، از سال ۲۰۱۲
عرب ۲/۸۶٪، کرد ۳/۷٪، ارمنی ۱/۷٪، باقی ۳/۴٪
مسلمان ۸۶٪، عربی ۳٪، دروزی ۳٪، باقی ۳٪
پوند سوریه = ۱۰۰ پیاستر؛ یک پوند سوریه = ۳۷۶ ریال
حلب (۳۰۰,۸۷۰,۰۰۰)، حمص (۱,۳۲۸,۰۰۰)
حمص (۸۹۷,۰۰۰)، لاذقیه (۳۹۲,۰۰۰) (۲۰۰۹) ۴۲۲,۳۹۲

SOMALIA (.so)

جمہوریہ دموکریٹک سومالی
موگادیشو (۱,۳۵۳,۰۰۰) نفر در سال (۲۰۰۹)
از ایتالیا و انگلستان (۱,۹۶۰)
۶۳۷,۶۵۷ کیلومتر مربع (چهل و یکمین کشور جهان)
۱۰,۰۸۶,۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (مشتاد و دومین کشور جهان)
دولت موقت انتظامی با یک مجلس قانونگذاری، از سال ۲۰۱۲
رئیس جمہور: شیخ محمود، از سال ۲۰۱۲
نخست وزیر: عبیدی فارح شردن، از سال ۲۰۱۲
سومالیای ۹۲/۴، عرب ۲/۲، بقیہ ۵/۴
اسلام (دین رسمی)، مسلمان سنی ۹۹، بقیہ ۱٪
سومالیایی، عربی (زبانهای رسمی)
شیلینگ سومالی = ۱۰۰ سنت؛ یک شیلینگ سومالی = ۱۶ ریال
هرجیسہ (۲۳۲,۴۴۶)، پورانو (۴۵۱,۱۵۱)،
بلدویو: (۱۰۸,۱۲۵)، یوساسو (۱۰۸,۰۹۱) نفر

SIERRA LEONE (.sl)

جمہوری سیرالئون
فری ٹاؤن (۸۴۷، ۹۰۰) تقریباً بحیرہ روم سے سال (۲۰۱۰)
۱۹۶۱ / ۴ / ۲۷ : پاکستان
۷۱، ۷۴۰ کیلومیٹر مربع (صد و ہجدهمین کشور جهان)
۶، ۱۲۶، ۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و ششمین کشور جهان)
جمہوری بایک مجلس قانونگذاری
رئیس جمهور: اجنتسائی کوروما، از سال ۲۰۰۷
رئیس جمهور: ارنست بائی کوروما، از سال ۲۰۰۷
ندہ ۲۶٪، تمنه ۳۶٪ / ۲۴٪، لیمبا ۷٪ / ۱۰٪ : کووراکتو ۵۵٪، بقیه ۳۶٪
مسلمان ۶۵٪، مسیحی ۲۵٪، عقاید سنتی ۱۰٪
انگلیسی (زبان رسمی)
لئون = ۱۰۰ سنت ؛ ۱۰۰۰ لئون = ۵۷۷ ریال
پو (۸۰۰، ۱۸۱)، کینما (۸۰۰، ۱۴۸)
مکانی (۴۰۰، ۹۰۰)، کوئیلو (۸۷، ۸۷)

SEYCHELLES (.sc)

جمہوری سیشل
ویکتوریا ۲۶، ۴۵۰) نفر در سال ۲۰۱۰)
از انگلستان ۱۹۷۶/۶/۸
۴۵۵ کیلومتر مربع (صد و ہشتاد و سومین کشور جهان)
۲۰۱۲ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و ہشتاد و پنجمین کشور جهان)
جمہوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس جمہور: جیمز مایکل، از سال ۲۰۰۴
رئیس جمہور: جیمز مایکل، از سال ۲۰۰۴
کریول ۹۳/۲٪، برتانیائی ۷٪، فرانسوی ۱/۸٪، بقیہ ۲/۲٪
کاتولیک ۸۴/۴٪، انگلیکان ۶/۴٪، ہندو ۲/۲٪، بقیہ ۹/۲٪
کریول، انگلیسی و فرانسوی (زبان ہای ملی)
روپیہ سیشل = ۱۰۰ سنت؛ یک روپیہ سیشل = ۹۱۷ ریال
آئسہ رویالہ (۱۶۸، ۱ نفر)

CHILE (.cl)

جمهورية شیلی
سانتیاگو (۵۹۰، ۴۲۸، ۵ نفر با حومه در سال ۲۰۰۲)
۱۸۱۸/۲/۱۲
۶۶۶، ۷۵۶ کیلومتر مربع (سی و هفتمین کشور جهان)
۴۲۲،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (شصتمین کشور جهان)
جمهورية شیلی چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
شهر: میگل خوان ساسماین پینشرا، از سال ۴ مدت ۴ سال
شهر: میگل خوان ساسماین پینشرا، از سال ۲۰۱۰ مدت ۴ سال
دوره سرخ و سفید ۷۲٪، سفید ۲۲٪، سرخوسیت ۵٪، بقیه ۱٪
کاتولیک ۷۰٪، پروتستان ۱۵/۴٪، بدون دین ۶/۶٪، بقیه ۱٪
اسپانیایی (زبان رسمی)
پزو شیلی = ۱۰۰ سنتاوا؛ یک پزو شیلی = ۵۲ ریال
وسایع دارماری و الواربارو (۸۰۳، ۶۰۰)؛ کونپسیون (۶۶۶،
لایسنا/کوکیمو (۲۵۳، ۲۹۶)، آنتوفاگاستا (۲۵۵، ۲۸۵) (نفر)

AHARA (.eh)

جمهوری دموکراتیک عربی صحرا
 العيون (۲۰۰،۰۰۰ نفر یا حومه در سال ۲۰۰۷)
 ۱۹۷۶/۲/۲۷، از اسپانیا
 ۲۸۴،۰۰۰ کیلومترمربع (هفاد و سومین کشور جهان)
 ۵۲۳،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و شصت و هفتمین کشور جهان)
 جمهوری، در تبعید، از سال ۱۹۷۶
 رئیس جمهور: محمد عبدالعزیز، از سال ۱۹۸۲
 نخست وزیر: عبدالقادر طالب عمر، از سال ۲۰۰۳
 عرب، بربر، حسانی، طوارق
 مسلمان سنی ۱۰۰٪
 حسانیه، عربی (زبان های رسمی)، اسپانیایی، فرانسوی
 ؟
 داخله، سماره، پوچدور، بوکرام

ERBIA (.rs)

صربستان
بلغراد (۱۳۹،۵۰۵) نفر در سال ۲۰۱۰
۱۹۱۸/۱۲/۱ از بلغارستان
۷۷،۴۹۶ کیلومتر مربع (صد و شانزدهمین کشور جهان)
۷۰،۹۲،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۱ (صد و نهمین کشور جهان)
جمهوری چند حزبی فدرال با یک مجلس قانونگذاری
رئیس جمهور: تومیسلاو نیکولچیک از سال ۲۰۱۲
نخست وزیر: ایویشا داچیتس از سال ۲۰۱۲
صرب ۸۲/۹٪، مجار ۹/۲٪، بوسنیایی ۸/۱٪، بقیه ۱/۱٪
ارثدوکس ۸۵٪، کاتولیک ۵/۵٪، مسلمان ۳/۲٪، بقیه ۳/۶٪
صربی (زبان رسمی)، آلبانیایی، مجاری
دینار صربستان = ۱۰۰ دینار صربستان ۲۶۵ ریال
نوی ساد (۵۲۷؛ ۳۳۰)، تیش (۲۵۵، ۶۹۹)،
کراگوواتس (۱۷۴، ۲۲۹)، لسکوواتس (۱۴۷، ۹۵۹) (نفر)

FAQ (.iq)

بغداد (۱،۵۰۰،۰۰۰) نفر با حومه در سال (۲۰۱۱)
 از انگلستان، ۱۹۳۲/۱۰۳،
 ۴۳۸،۳۱۷ کیلومتر مربع (پنجاد و هشتمین کشور جهان)
 ۲۰۱۲ نفر در سال (سی و هفتمین کشور جهان)
 ۳۳،۷۰۳،۰۰۰
 جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
 رئیس جمهور: جلال طالبانی از سال ۲۰۰۵
 نخست وزیر: نوری المالکی، از سال ۲۰۰۶
 عرب ۶۴/۷٪، کرد ۲۳٪، آذربایجانی ۵/۶٪، بقیه ۶/۶٪
 اسلام (دین رسمی)، مسلمان شیعه ۶۲٪، مسلمان سنی ۳۴٪، بقیه ۴٪
 عربی، کردی (زبان های رسمی)
 دینار عراق = ۱۰۰۰ فلس؛ ۱۰۰ دینار عراق = ۲۱۵۰ ریال
 موصل (۱،۴۷۵،۰۰۰)، بصره (۱،۲۰۰،۰۰۰)
 کرکوک (۱۰۰،۲۵۰،۰۰۰)، ۹۷۵،۰۰۰ نفر با حومه)
 آوریل (۱۰۰،۲۵۰،۰۰۰)

NUDI ARABIA (.sa)

پادشاهی عربستان سعودی
ریاض (۱۸۸۵، ۲۸۶) نفر در سال (۲۰۱۰)
از انگلستان، ۱۹۳۲/۹/۳،
۲۴۰،۰۰۰ کیلومتر مربع (دوازدهمین کشور جهان)
۲۹،۰۸۸،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (چهارم و سومین کشور جهان)
سلطنتی مطلقه اسلامی، از سال ۱۹۳۲
پادشاه: عبدالله بن عبدالعزیز آل سعود، از سال ۲۰۰۵
پادشاه: عبدالله بن عبدالعزیز آل سعود، از سال ۲۰۰۵
عرب ۷۴٪، هندو پاکستانی ۸/۵٪، نیگلدشی ۳/۳٪، بقیه ۱۴٪
رسمی: مسلمان (سنی) ۸۴٪، (شیعه) ۱۰٪، مسیحی ۵/۵٪، بقیه ۱۴٪
عربی (زبان رسمی)
ریال سعودی = ۱۰۰ هلاله، یک ریال سعودی = ۶۶۶ ریال
جلده (۳۴،۴۰۰)، مکه مکرمه (۷۳۱، ۵۴۴)، (۱،۵۴۴،۷۳۱)
مدینه منوره (۹۳، ۱،۱۰۰)، دمام (۳۱۲، ۹۰۳) نفر

MAN (.om)

پادشاهی عمان
مسقط (۱۹، ۱۹۰۱ تا ۲۰۱۰)
دارای قدمت تاریخی
۳۰۹،۵۰۰ کیلومتر مربع (هفتادمین کشور جهان)
۲،۸۷۹،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و سی و چهارمین کشور جهان)
سلطنتی مطلقه با دو مجلس مشورتی انتصابی
پادشاه: سلطان قابوس بن سعید، از سال ۱۹۷۰
پادشاه: سلطان قابوس بن سعید، از سال ۱۹۷۰
عرب عمانی (۴۸/۱٪)، هند و پاکستانی (۳۱/۱٪)، یمنی (۲۰/۲٪)
اسلام (دین رسمی)، مسلمان (۸۹٪)، هندو (۵٪)، مسیحی (۵/۳٪)، زیدی (۵/۳٪)
عربی (زبان رسمی)، فارسی، اردو
ریال عمان = ۱۰۰۰ پیضا؛ یک ریال عمان = ۲۵۰ پیضا
سیب (۲۹۹،۸۰۰)، بوش (۱۹۹،۴۰۰)، مطرح (۱۵۰،۱۴۰)،
سلاله (۱۷۰،۴۰۰)، صبحار (۱۲۸،۵۰۰)

HANA (.gh)

جمہوری خا
اکرا (۲۷۰،۰۰۰،۰۰۰) تقریباً ہجری ۲۰۰۸ (۲۰۰۹)
۳/۶ ۱۹۵۷، از انگلستان
۲۳۸.۵۳۷ کیلومترمربع (ہشتاد و یکمین کشور جہان)
۲۵،۲۹۹،۰۰۰ تقریباً ہجری ۲۰۱۲ (چہل و ہشتمین کشور جہان)
جمہوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس جمہور: جان درانی ماہاما، از سال ۲۰۱۲
رئیس جمہور: جان درانی ماہاما، از سال ۲۰۱۲
کان ۴۱/۶٪، موسی ۲۳٪، اہو ۱۰٪، گادانگہ ۷٪، بقیہ ۱۸٪/۶
مسیحی ۵۱٪، عقاید سنتی ۲۱٪، مسلمان ۲۰٪، بقیہ ۶٪/۶
انگلیسی (زبان رسمی)، بیش از ۷۰ زبان و لہجہ بومی قابل
سدی = ۱۰۰ پساو؛ سدی = ۱۲.۹۵۳ ریال
کومیاسی (۱،۸۵۰،۰۰۰)، ملی (۴۴۷،۰۰۰)
ناکواری (۳۰۸،۰۰۰)، تما (۱۷۵،۰۰۰) تقریباً ہجری ۲۰۰۸

KYRGYZSTAN (.kg)

قرقیزستان

نام رسمی: جمهوری قرقیزستان
پایتخت: بیشکک (۱۰۰،۸۶۵ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۹۱/۸/۳۱، از شوروی
مساحت: ۱۹۸،۵۰۰ کیلومتر مربع (هشاد و ششمین کشور جهان)
جمعیت: ۵،۵۶۷،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و یازدهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: آلمازیک آتامایف، از سال ۲۰۱۱
نخست وزیر: زاتنور سائیلدیف، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: قرقیز ۶۹/۲٪، ازبک ۵/۱۴٪، روس ۷/۸٪، بقیه ۷/۶٪
دین (۲۰۰۰): مسلمان (عمدتاً سنی) ۶۰/۸٪، بدون دین ۲۱/۶٪، مسیحی ۱۰/۴٪، بقیه ۷/۷٪
زبان: قرقیزی، روسی (زبان های رسمی)، ازبکی
واحد پول: سوم قرقیزستان = ۱۰۰ تین؛ یک سوم قرقیزستان = ۵۴۳ ریال
اوش (۲۴۴،۲۰۰)، جلال آباد (۹۲،۱۰۰)، قراگول (۶۳،۷۰۰)، تووماق (۵۳،۱۰۰) (نفر)

شهرهای مهم (۲۰۰۹):

KAZAKHSTAN (.kz)

قزاقستان

نام رسمی: جمهوری قزاقستان
پایتخت: آستانه (۳۱۱،۶۳۹ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۹۱/۱۲/۱۶، از شوروی
مساحت: ۲،۰۷۱،۳۰۰ کیلومتر مربع (نهمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۶،۷۹۳،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (شصت و دومین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: نور سلطان نظربایف، از سال ۱۹۹۱
نخست وزیر: سربک آختیفوف، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: قزاق ۶۳/۱٪، روس ۲۳/۷٪، ازبک ۲/۸٪، بقیه ۱۰/۴٪
دین (۲۰۰۰): مسلمان (عمدتاً سنی) ۴۲/۷٪، بدون دین ۲۹/۳٪، مسیحی ۱۶/۷٪، بقیه ۱۱/۳٪
زبان: قزاقی (زبان رسمی)، روسی
واحد پول: تنگه = ۱۰۰ تین؛ یک تنگه = ۱۶۷ ریال
آلماتی (۱،۳۶۵،۱۰۵)، شیمکنت (۵۶۶،۹۹۶)، قراغاندی (۴۶۵،۶۳۴)، طراز (۳۴۷،۴۸۶) (نفر)

شهرهای مهم (۲۰۰۹):

QATAR (.qa)

نام رسمی: دولت قطر
پایتخت: دوحه (۵۲۱،۲۸۳ نفر در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۱۹۷۱/۱۲/۳، از انگلستان
مساحت: ۱۱،۴۳۷ کیلومتر مربع (صد و پنجاه و نهمین کشور جهان)
جمعیت: ۱،۸۳۲،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و چهل و هفتمین کشور جهان)
نوع حکومت: سلطنتی مطلقه (شیخ نشین)
رئیس حکومت: امیر: شیخ تمیم بن حمد آل ثانی، از سال ۲۰۱۳
نخست وزیر: شیخ عبدالله بن ناصر بن خلیفه آل ثانی، از سال ۲۰۱۳
رئیس دولت: عرب ۴۰٪، هندی ۲۰٪، نپالی ۱۳٪، فیلیپینی ۱۰٪، بقیه ۱۷٪
دین (۲۰۰۰): مسلمان (دین رسمی)، مسیحی ۱۰/۴٪، هندو ۲/۵٪، بقیه ۴/۴٪
زبان: عربی (زبان رسمی)، اردو، هندی، فارسی و انگلیسی نیز رایج است.
واحد پول: ریال قطر = ۱۰۰ درهم؛ یک ریال قطر = ۶،۸۶۸ ریال
ریان (۳۹۹،۴۲۸)، ذخیره (۱۲۸،۵۷۴)، خور (۸۰،۲۲۰) و کره (۷۹،۴۵۷) (نفر)

شهرهای مهم (۲۰۱۰):

CAMBODIA (.kh)

نام رسمی: پادشاهی کامبوج
پایتخت: پنوم پن (۱،۲۴۲،۹۹۲ نفر در سال ۲۰۰۸)
تاریخ استقلال: ۱۹۵۳/۱۱/۹، از فرانسه
مساحت: ۱۸۱،۰۳۵ کیلومتر مربع (هشاد و نهمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۴،۹۵۳،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (شصت و هشتمین کشور جهان)
نوع حکومت: مشروطه سلطنتی با دو مجلس قانونگذاری
پادشاه: نورودوم سیهانونی، از سال ۲۰۰۴
رئیس حکومت: نخست وزیر: هون سن، از سال ۱۹۹۸
رئیس دولت: خمر ۸۵/۲٪، چینی ۶/۴٪، ویتنامی ۳٪، جام ۲/۵٪، بقیه ۲/۹٪
دین (۲۰۰۰): بودایی ۹۳٪ (دین رسمی)، مسلمان ۴٪، مسیحی ۲٪، بقیه ۸/۷٪
زبان: خمری (زبان رسمی)
واحد پول: ریل = ۱۰۰ سن؛ ۱۰۰ ریل = ۶۱۶ ریال
سیمرپ (۱۶۸،۶۶۲)، بامبانگ (۱۲۰،۵۳۳)، پاتوی پانت (۸۹،۴۴۷) و پریسهانو (۸۹،۴۴۷) (نفر)

شهرهای مهم (۲۰۰۸):

CAMEROON (.cm)

نام رسمی: جمهوری کامرون
پایتخت: یائونده (۳۴۴،۶۰۰ نفر در سال ۲۰۰۶)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۰/۱/۱، از فرانسه
مساحت: ۴۷۵،۴۴۲ کیلومتر مربع (پنجاه و سومین کشور جهان)
جمعیت: ۲۰،۶۵۰،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (پنجاه و ششمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: پل بیبه، از سال ۱۹۸۲ (در دوره های ۵ ساله)
رئیس دولت: نخست وزیر: فیلمون یانگ، از سال ۲۰۰۹
رئیس دولت: ساکنان ارتفاعات غربی ۳۸٪، ساکنان جنگلهای استوایی ۳۰٪، بقیه ۲۲٪
دین (۲۰۰۵): کاتولیک ۲۷/۴٪، عقاید سنتی ۲۲/۲٪، مسلمان ۲۰٪، بقیه ۳۰/۴٪
زبان: فرانسوی، انگلیسی (زبان های رسمی)، زبانها و لهجه های متعدد بومی
واحد پول: فرانک سی اف = ۱۰۰ سانتیم؛ یک فرانک سی اف = ۴۸ ریال
دوالا (۱،۳۷۱،۴۰۰)، کوسری (۲۷۶،۶۰۰)، گاروا (۴۶۱،۳۰۰)، پاندانا (۴۱۹،۴۰۰)، ماروا (۳۳۵،۸۰۰) (نفر)

شهرهای مهم (۲۰۰۶):

CANADA (.ca)

نام رسمی: کانادا
پایتخت: اتاوا (۲۳۶،۲۲۴ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۸۶۷/۷/۱، از انگلستان
مساحت: ۹،۹۷۰،۶۱۰ کیلومتر مربع (دومین کشور بزرگ جهان)
جمعیت: ۳۳،۸۹۷،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (سی و ششمین کشور جهان)
نوع حکومت: فرمانداری کل (تحت حکومت تشریفاتی پادشاه انگلستان)، از سال ۱۹۳۱
رئیس حکومت: فرماندار کل: دیوید لویج جاستون، از سال ۲۰۰۶
رئیس دولت: نخست وزیر: استفن هارپر، از سال ۲۰۰۶
رئیس دولت: انگلیسی تبار ۵۷/۸٪، فرانسوی تبار ۲۲/۱٪، بقیه ۲۰/۱٪
دین (۲۰۰۶): مسیحی ۷۴/۸٪، مسلمان ۲/۷٪، بقیه ۲۲/۵٪
زبان: انگلیسی، فرانسوی (زبان های رسمی)
واحد پول: دلار کانادا = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار کانادا = ۲۵،۲۵۳ ریال
تورنتو (۵،۵۸۳،۰۶۴)، مونترال (۳،۸۲۴،۲۲۱)، ونکوور (۲،۳۱۳،۲۲۸)، کالگاری (۲،۰۲۴،۸۳۹)، ادمونتون (۱،۵۹۹،۸۶۹) و کبک (۱،۵۹۹،۸۶۹) (نفر)

شهرهای مهم (۲۰۱۱):

FRANCE (.fr)

نام رسمی: جمهوری فرانسه
پایتخت: پاریس (۲،۳۵۴،۶۷۵ نفر با حومه در سال ۲۰۰۸)
تاریخ استقلال: دارای قدمت تاریخی
مساحت: ۵۴۳،۹۶۵ کیلومتر مربع (چهل و نهمین کشور جهان)
جمعیت: ۶۳،۶۵۲،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (بیست و یکمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: فرانسوا اولاند، از سال ۲۰۱۲
نخست وزیر: ژان مارک ارو، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: فرانسوی ۷۶/۹٪، ایتالیایی ۱/۱٪، پرتغالی ۱/۵٪، بقیه ۱۹/۷٪
دین (۲۰۰۰): کاتولیک ۶۴/۳٪، بدون دین ۲۷٪، مسلمان ۳/۳٪، بقیه ۴/۴٪
زبان: فرانسوی (زبان رسمی)
واحد پول: یورو = ۱۰۰ سنت؛ یک یورو = ۳۲،۵۰۰ ریال
مارسی (۱،۵۶۰،۴۴۳)، لیون (۱،۵۲۱،۰۳۰)، لیل (۱،۰۱۲،۶۳۴) (نفر)

شهرهای مهم (۲۰۰۸):

PALESTINE (.ps)

نام رسمی: دولت فلسطین
پایتخت: قدس (بخش شرقی: ۲۵۳،۳۹۴ نفر در سال ۲۰۰۶) مرکز اداری موقت: رام الله
تاریخ استقلال: اعلان استقلال ۱۹۸۸/۱۱/۱۵
مساحت: ۶،۲۶۳ کیلومتر مربع (صد و شصت و پنجمین کشور جهان)
جمعیت: ۴،۳۹۰،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و بیست و یکمین کشور جهان)
نوع حکومت: دولت خودمختار با یک مجلس قانونگذاری، از سال ۱۹۹۴
رئیس حکومت: رئیس دولت خودگردان: محمود عباس (ابومازن)، از سال ۲۰۰۵
نخست وزیر: اسماعیل هنیه (غزه)، از سال ۲۰۰۷، رامی حمدالله (کرانه باختری، از سال ۲۰۱۳)
دین (۲۰۱۱): عرب فلسطینی
زبان: مسلمان (عمدتاً سنی) ۸۷/۷٪، یهودی ۷٪، مسیحی ۵/۴٪
واحد پول: عربی (زبان رسمی)، عبری
پول: نای مهم (۲۰۰۷): غزه (۴۷۹،۴۰۰)، خان یونس (۱۷۳،۲۰۰)، جالبه (۱۶۸،۶۰۰)، الخلیل (۱۶۳،۱۴۶)، رفح (۱۲۶،۳۰۰)، نابلس (۱۲۶،۱۴۶)، رام الله (۲۷،۴۶۰) (نفر)

شهرهای مهم (۲۰۰۷):

FINLAND (.fi)

نام رسمی: جمهوری فنلاند
پایتخت: هلسینکی (۵۹۵،۳۸۴ نفر در سال ۲۰۱۲)
تاریخ استقلال: ۱۹۱۷/۱۲/۶، از روسیه
مساحت: ۳۳۸،۱۴۵ کیلومتر مربع (شصت و چهارمین کشور جهان)
جمعیت: ۵،۴۱۴،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و دوازدهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: ساولی نینستو، از سال ۲۰۱۲
نخست وزیر: جیرکی کاتاینن، از سال ۲۰۱۱
رئیس دولت: فنلاندی ۹۰٪، سوئدی ۵/۴٪، روس ۱/۱٪، بقیه ۷/۵٪
دین (۲۰۱۱): پروتستان لوتری ۷۷/۳٪، ارتدوکس فنلاندی ۱/۱٪، بقیه ۲/۱٪
زبان: فنلاندی و سوئدی (زبان های ملی)
واحد پول: یورو = ۱۰۰ سنت؛ یک یورو = ۳۲،۵۰۰ ریال
اسبو (۲۵۲،۴۳۹)، تامپره (۲۱۵،۱۶۸)، وانتا (۲۰۳،۰۰۱) و تورکو (۱۷۸،۶۳۰) (نفر)

شهرهای مهم (۲۰۱۲):

Fiji (.fj)

نام رسمی: جمهوری جزایر فیجی
پایتخت: سووا (۲۴۱،۴۳۲ نفر با حومه در سال ۲۰۰۷)
تاریخ استقلال: ۱۹۷۰/۱۰/۱۰، از انگلستان
مساحت: ۱۸،۲۷۴ کیلومتر مربع (صد و دومین کشور جهان)
جمعیت: ۸۵۶،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و پنجاه و هفتمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس جمهور: راتو ایلای تایلایتاکانو، از سال ۲۰۰۹
نخست وزیر: فرانک بابینگهام، از سال ۲۰۰۷
رئیس دولت: فیجیایی ۵۶/۸٪، هندی ۳۷/۵٪، بقیه ۵/۷٪
دین (۲۰۰۷): مسیحی ۶۴/۴٪، هندو ۲۷/۹٪، مسلمان ۳/۳٪، بقیه ۱/۱٪
زبان: انگلیسی، فیجیایی، هندی (زبان های رسمی)
واحد پول: دلار فیجی = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار فیجی = ۱۳،۸۸۹ ریال
ناسینو (۸۷،۴۴۶)، لائوتوکا (۵۲،۸۶۷)، نائوسوری (۴۷،۰۷۴)، نادی (۳۳،۳۶۷) (نفر)

شهرهای مهم (۲۰۰۷):

PHILIPPINES (.ph)

نام رسمی: جمهوری فیلیپین
پایتخت: منایل (۱۱،۵۵۳،۴۲۷ نفر با حومه در سال ۲۰۰۷)
تاریخ استقلال: ۱۹۴۶/۷/۴، از آمریکا
مساحت: ۳۰۰،۰۰۰ کیلومتر مربع (هفتاد و دومین کشور جهان)
جمعیت: ۹۳،۲۱۳،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (دوازدهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: بنیگنو سیمین آکینو، از سال ۲۰۱۰
رئیس دولت: تگالوگ ۲۰/۹٪، ویسایان (سبو) ۱۹/۹٪، ایلوکانو ۱۱/۱٪، بقیه ۴۹/۹٪
دین (۲۰۰۵): مسیحی ۸۷/۶٪، مسلمان ۵/۱٪، عقاید سنتی ۲/۲٪، بقیه ۵/۱٪
زبان: فیلیپینو (بر اساس زبان تگالوگ، زبان رسمی) انگلیسی، اسپانیایی
واحد پول: پیزو فیلیپین = ۱۰۰ سنتاوا؛ یک پیزو فیلیپین = ۵۹۴ ریال
کوتزون سیتی (۲،۶۷۹،۲۵۰)، کالوکان (۱،۳۷۸،۸۵۶)، تو (۱،۳۶۳،۳۳۷) و سبو (۷۹۸،۸۰۹) (نفر)

شهرهای مهم (۲۰۰۷):

CYPRUS (.cy)

نام رسمی: جمهوری قبرس
پایتخت: نیکوزیا (لفکوزیا) (۲۳۱،۸۰۰ نفر در سال ۲۰۰۸)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۰/۸/۱۶، از انگلستان
مساحت: ۹،۲۵۱ کیلومتر مربع (صد و چهارمین کشور جهان)
جمعیت: ۱،۱۴۱،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و پنجمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: نیکوس آناستاسیادس، از سال ۲۰۱۳
رئیس دولت: قبرسی یونانی ۹۱/۸٪، ارمنی ۳/۳٪، عرب ۲/۹٪، بقیه ۲/۲٪
دین (۲۰۰۰): ارتدوکس یونانی ۹۴/۸٪، کاتولیک ۲/۱٪، بقیه ۳/۱٪
زبان: یونانی، ترکی (زبان های رسمی)
واحد پول: یورو = ۱۰۰ سنت؛ یک یورو = ۳۲،۵۰۰ ریال
لیماسول (۱۸۳،۰۰۰)، لازانکا (۸۱،۷۰۰) (نفر)

شهرهای مهم (۲۰۰۸):

CONGO (.cd)

گنگو کینشاسا (زئیر)

نام رسمی: جمهوری دموکراتیک کنگو
پایتخت: کینشاسا (۸،۷۵۴،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۰/۶/۳۰، از بلژیک
مساحت: ۲،۳۴۴،۸۸۵ کیلومتر مربع (پانزدهمین کشور جهان)
جمعیت: ۶۹،۵۷۵،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (نوزدهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: ژوزف کابیلا، از سال ۲۰۰۱
نخست وزیر: آگوستین ماتانا پونو مابون، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: کنگو ۱۶/۱٪، مونگو ۱۳/۵٪، رواندا ۱۰/۳٪، بقیه ۴۲/۱٪
دین (۲۰۰۴): کاتولیک ۵۰٪، پروتستان ۲۰٪، مسلمان ۱۰٪، بقیه ۲۰٪
زبان: فرانسوی (زبان رسمی)، حدود ۴۰۰ زبان و لهجه بومی
واحد پول: فرانک کنگو، یک فرانک = ۲۷ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰): لوبومباشی (۱،۵۴۳،۰۰۰)، امبوجی مایه (۱،۴۸۸،۰۰۰)، کانانگا (۸۷۸،۰۰۰)، کینشاسا (۸۱۲،۰۰۰)، بوکانو (۲۰۴:۷۸۹،۴۷۱ نفر)

KENYA (.ke)

کینیا

نام رسمی: جمهوری کینیا
پایتخت: نایروبی (۳،۱۳۳،۵۱۸ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۳/۱۲/۱۲، از انگلستان
مساحت: ۵۸۲،۶۴۶ کیلومتر مربع (چهل و ششمین کشور جهان)
جمعیت: ۴۳،۰۱۳،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (سی و یکمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: اوهورو کینیا، از سال ۲۰۱۳
نخست وزیر: رئیس جمهور: اوهورو کینیا، از سال ۲۰۱۳
رئیس دولت: قبایل سیاهپوست کیکویو ۲۱٪، لوهیا ۱۴٪، لوتو ۱۳٪، بقیه ۵۲٪
دین (۲۰۰۹): مسیحی ۸۳٪، مسلمان ۱۱/۲٪، بدون دین ۲٪، بقیه ۳/۴٪
زبان: سواحلی، انگلیسی (زبان رسمی)
واحد پول: شیلینگ کینیا = ۱۰۰ سنت؛ یک شیلینگ کینیا = ۲۹۷ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۹): مومباسا (۹۱۵،۰۱۰)، ناکورو (۲۸۶،۴۱۱)، کیسومو (۲۵۹،۲۵۸)، الدورت (۲۵۲،۰۶۱)، روتیرو (۲۳۶،۹۶۱)، کیکویو (۲۰۸،۱۹۰ نفر)

CUBA (.cu)

کوبا

نام رسمی: جمهوری کوبا
پایتخت: هاونانا (۲،۱۳۵،۴۹۸ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۹۰۲/۵/۲۰، از آمریکا
مساحت: ۱۱۰،۸۶۱ کیلومتر مربع (صد و چهارمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۱،۲۴۱،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (هفتاد و پنجمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری سوسیالیستی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: راتول کاسترو روز، از سال ۲۰۰۶
نخست وزیر: رئیس جمهور: راتول کاسترو روز، از سال ۲۰۱۱
رئیس دولت: سفیدپوست ۶۵/۲٪، دورگه ۲۴/۴٪، سیاهپوست ۱۰/۴٪
دین (۲۰۰۵): کاتولیک ۴۷٪، پروتستان ۵٪، بدون دین ۲۲٪، بقیه ۲۶٪
زبان: اسپانیایی (زبان رسمی)
واحد پول: پزو کوبا = ۱۰۰ سنتاوو؛ یک پزو کوبا = ۹۴۳ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): سانتاگو دو کوبا (۲۲۵،۸۵۱)، کاماگوی (۳۰۵،۸۴۵)، هولگوین (۲۷۷،۰۵۰)، گوانتانامو (۲۰۷،۸۵۷)، سانتا کلارا (۲۰۵،۸۱۲ نفر)

KOSOVO

کوزوو

نام رسمی: جمهوری کوزوو (تا فروردین ۱۳۹۲، ۹۹ کشور آن را به رسمیت شناخته‌اند)
پایتخت: پریشتینا (۱۹۸،۸۹۷ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۲۰۰۸/۲/۱۷، از صربستان
مساحت: ۱۰،۸۸۷ کیلومتر مربع (صد و شصت و دومین کشور جهان)
جمعیت: ۱،۸۳۷،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و چهل و ششمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: خانم آیفته جاجیگا، از سال ۲۰۱۱
نخست وزیر: هاشم تاجی، از سال ۲۰۰۷
رئیس دولت: آلبانیایی ۹۲/۹٪، صرب ۱/۵٪، بقیه ۵/۶٪
دین (۲۰۱۱): مسلمان ۹۵/۶٪، کاتولیک ۲/۲٪، ارتدوکس ۱/۵٪، بقیه ۱/۷٪
زبان: آلبانیایی، صربی (زبانهای رسمی)
واحد پول: یورو = ۱۰۰ سنت، یک یورو = ۳۲،۵۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): پریزین (۱۷۷،۷۸۱)، فریازی (۱۰۸،۶۱۰)، پچ (۹۶،۴۵۰)، گیاکووا (۹۴،۵۵۶)، گیلان (۹۰،۱۷۸ نفر)

COMOROS (.km)

کومور

نام رسمی: اتحاد جزایر کومور
پایتخت: مورونی (۵۴،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۹۷۵/۷/۶، از فرانسه
مساحت: ۱،۸۶۲ کیلومتر مربع (صد و هفتاد و دومین کشور جهان)
جمعیت: ۷۳۷،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و شصت و یکمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری فدرال با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: ایکیلو دوتینه، از سال ۲۰۱۱
رئیس دولت: رئیس جمهور: ایکیلو دوتینه، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۰۰): کوموری ۹۷/۱٪، ماکوا ۱/۶٪، فرانسوی ۱/۴٪، بقیه ۱/۹٪
دین (۲۰۰۵): اسلام (دین رسمی)، مسلمان سنی ۹۸/۴٪، بقیه ۱/۶٪
زبان: کوموری، عربی، فرانسوی (زبان‌های رسمی)
واحد پول: فرانک کومور = ۱۰۰ سانتیم؛ یک فرانک کومور = ۶۴ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۲): موتسامودو (۲۱،۵۵۸)، دومونی (۱۳،۲۵۴)، فومبونی (۱۳،۰۵۳ نفر)

KUWAIT (.kw)

کویت

نام رسمی: دولت کویت
پایتخت: کویت (۵۶،۲۳۴ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۱/۷/۱۹، از انگلستان
مساحت: ۱۷،۸۱۸ کیلومتر مربع (صد و پنجاه و سومین کشور جهان)
جمعیت: ۳،۷۳۵،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و بیست و نهمین کشور جهان)
نوع حکومت: مشروطه سلطنتی (امیرنشین) با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: امیر: شیخ صباح الاحمد آل جابر الصباح، از سال ۲۰۰۶
نخست وزیر: جابر مبارک الحمد الصباح، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۰۵): عرب ۵۷٪، بقیه ۴۳٪
دین (۲۰۰۵): اسلام (دین رسمی) مسلمان ۷۴٪، مسیحی ۲۲٪، بقیه ۴٪
زبان: عربی (زبان رسمی)
واحد پول: دینار کویت = ۱۰۰۰ فلس؛ یک دینار کویت = ۸۸،۷۵۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): قلب الشیوخ (۲۶۵،۹۴۴)، سالمیه (۲۳۸،۵۷۷)، حولی (۱۷۱،۸۰۴ نفر)

CROATIA (.hr)

کروآسی

نام رسمی: جمهوری کروآسی
پایتخت: زاگرب (۶۸۶،۵۶۸ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۹۹۱/۶/۲۵، از یوگسلاوی
مساحت: ۵۶،۶۱۰ کیلومتر مربع (صد و بیست و پنجمین کشور جهان)
جمعیت: ۴،۲۷۳،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و بیست و سومین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: ایوو یوسپوویچ، از سال ۲۰۱۰
نخست وزیر: زوران میلانویچ، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۰۱): کروآت ۸۹/۶٪، صرب ۴/۵٪، بقیه ۵/۹٪
دین (۲۰۰۱): مسیحی ۹۲/۶٪، مسلمان سنی ۱/۳٪، بقیه ۶/۱٪
زبان: کروآتی (زبان رسمی)
واحد پول: کونا = ۱۰۰ لیا؛ یک کونا = ۲۲۳ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): اسپلیت (۱۶۵،۸۹۳)، ریکا (۱۲۷،۴۹۸)، اوسیک (۸۳،۴۹۶)، زادار (۶۷۴،۷۰ نفر)

SOUTH KOREA (.kr)

کره جنوبی

نام رسمی: جمهوری کره
پایتخت: سئول (۹،۷۹۴،۳۰۴ نفر در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۱۹۴۸/۸/۱۵، تشکیل جمهوری
مساحت: ۹۹،۶۴۶ کیلومتر مربع (صد و هفتمین کشور جهان)
جمعیت: ۴۹،۰۲۰،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (بیست و ششمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: خانم پارک گونگ هیه، از سال ۲۰۱۳
نخست وزیر: جونگ هونگ وون، از سال ۲۰۱۳
نژاد (۲۰۰۰): کره‌ای ۹۷/۷٪، ژاپنی ۲/۲٪، بقیه ۱/۳٪
دین (۲۰۰۵): مسیحی ۴۳٪، عقاید سنتی ۱۵٪، بودایی ۱۴٪، بقیه ۲۸٪
زبان: کره‌ای (زبان رسمی)
واحد پول: وون کره جنوبی = ۱۰۰ چون؛ ۱۰۰ وون = ۲،۰۲۳ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰): پوسان (۳،۴۱۴،۹۵۰)، اینچون (۲،۶۶۲،۵۰۹)، تانگو (۲،۴۴۶،۴۱۸)، تانجون (۱،۵۰۱،۸۵۹ نفر)

NORTH KOREA (.kp)

کره شمالی

نام رسمی: جمهوری دموکراتیک خلق کره
پایتخت: پیونگ یانگ (۲،۵۸۱،۰۷۶ نفر در سال ۲۰۰۸)
تاریخ استقلال: ۱۹۴۸/۹/۹، تشکیل کره شمالی
مساحت: ۱۲۲،۷۶۲ کیلومتر مربع (نود و هشتمین کشور جهان)
جمعیت: ۲۴،۵۸۹،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (چهل و نهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری تک حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رهبر عالی و رئیس کمیسیون دفاع ملی: کیم جونگ اون، از سال ۲۰۱۱
رئیس دولت: رهبر عالی و رئیس کمیسیون دفاع ملی: کیم جونگ اون، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۱۹۹۹): کره‌ای ۹۹/۸٪، چینی ۱/۲٪
دین (۲۰۰۵): اکثریت بدون دین
زبان: کره‌ای (زبان رسمی)
واحد پول: وون جدید کره شمالی = ۱۰۰ چون؛ یک وون جدید = ۱۹،۲۳۱ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۸): هاسونینگ (۷۰۳،۶۱۰)، چونگجین (۶۱۴،۰۶۴)، سینیوچو (۳۳۴،۰۳۱)، وونسان (۳۲۸،۴۶۷)، نامپو (۳۱۰،۵۳۱ نفر)

COSTA RICA (.cr)

کستاریکا

نام رسمی: جمهوری کستاریکا
پایتخت: سان خوزه (۲۸۸،۰۵۴ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۸۲۱/۹/۱۵، از اسپانیا
مساحت: ۵۱،۱۰۰ کیلومتر مربع (صد و بیست و هفتمین کشور جهان)
جمعیت: ۴،۳۵۴،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و دومین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: خانم لورا چینیلا میراندا، از سال ۲۰۱۰ به مدت ۴ سال
رئیس دولت: رئیس جمهور: خانم لورا چینیلا میراندا، از سال ۲۰۱۰ به مدت ۴ سال
نژاد (۲۰۰۰): سفیدپوست ۷۷٪، دورگه سرخ و سفید ۱۷٪، بقیه ۶٪
دین (۲۰۰۴): کاتولیک ۷۲٪، پروتستان ۱۳٪، بدون دین ۱٪، بقیه ۵٪
زبان: اسپانیایی (زبان رسمی)
واحد پول: کولون = ۱۰۰ سنتیمو؛ یک کولون = ۵۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): پونتارناس (۷۰،۴۰۲)، لیمن (۶۰،۰۴۹)، لیبریا (۴۸،۵۹۷)، سان رافائل (۴۵،۱۷۰ نفر)

COLOMBIA (.co)

کلمبیا

نام رسمی: جمهوری کلمبیا
پایتخت: بوگوتا (۷،۲۴۳،۶۹۸ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۸۱۰/۷/۲۰، از اسپانیا
مساحت: ۱،۱۴۱،۷۴۸ کیلومتر مربع (بیست و پنجمین کشور جهان)
جمعیت: ۴۵،۲۳۹،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (سی‌امین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: خوان مانوئل سانتوس کالدرون، از سال ۲۰۱۰
رئیس دولت: رئیس جمهور: خوان مانوئل سانتوس کالدرون، از سال ۲۰۱۰
نژاد (۲۰۰۶): دورگه سرخ و سفید ۵۸٪، سفیدپوست ۲۰٪، دورگه سیاه و سفید ۱۴٪، بقیه ۸٪
دین (۲۰۰۷): کاتولیک ۸۰٪، پروتستان ۱۳/۵٪، بقیه ۶/۵٪
زبان: اسپانیایی (زبان رسمی)، کچوا، چیچا
واحد پول: پزو کلمبیا = ۱۰۰ سنتاوو؛ ۱۰۰ پزو کلمبیا = ۳۷۱ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۹): مدلین (۲،۲۸۱،۰۸۵)، کالی (۲،۱۸۳،۰۴۲)، بارانکیلا (۱،۱۷۴،۹۷۱)، کارتاخنا (۸۸۸،۰۱۲)، کوکوتا (۵۹۱،۵۳۰ نفر)

CONGO (.cg)

گنگو (کنگو برازاویل)

نام رسمی: جمهوری گنگو
پایتخت: برازاویل (۱،۴۰۸،۱۵۰ نفر در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۰/۸/۱۵، از فرانسه
مساحت: ۳۴۲،۰۰۰ کیلومتر مربع (شصت و سومین کشور جهان)
جمعیت: ۹۷۶،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و بیست و ششمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: دینس ساسونگوسو، از سال ۱۹۹۷
رئیس دولت: رئیس جمهور: دینس ساسونگوسو، از سال ۲۰۰۶
نژاد (۲۰۰۰): قبایل کنگو ۲۱/۲٪، یومبه ۱۱/۱٪، تکه ۱۰/۷٪، کوگنی ۸٪، بقیه ۴۸/۸٪
دین (۲۰۰۵): مسیحی ۷۳٪، مسلمان ۲٪، بقیه ۲۵٪
زبان: فرانسوی (زبان رسمی)، لینگالا، کیکنگو، تکه
واحد پول: فرانک سی اف آ = ۱۰۰ سانتیم؛ یک فرانک سی اف آ = ۲۸ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰): پواتنوار (۸۲۹،۱۳۴)، دولیبه (۱۲۸،۰۳۲)، انکایی (۶۳،۱۰۴)، وسو (۲۸،۹۳۹ نفر)

GUATEMALA (.gt)

نام رسمی: گواتمالا
پایتخت: گواتمالا (۱،۱۶۸،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۸۲۱/۹/۱۵، از اسپانیا
مساحت: ۱۰۸،۸۸۹ کیلومتر مربع (صد و پنجمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۵،۰۷۳،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (شصت و هشتمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: اتو پرز مولینا، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: رئیس جمهور: اتو پرز مولینا، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۲): دوارگ سرخ و سفید ۶۰٪، مایا ۳۹٪، بقیه ۰/۷٪
دین (۲۰۰۵): کاتولیک ۵۷٪، مسیحیان پروتستان و مستقل ۴۰٪، بقیه ۳٪
زبان: اسپانیایی (زبان رسمی)، لهجه‌های مایا - کیچه
واحد پول: کتسال = ۱۰۰ ستاویو؛ یک کتسال = ۱۴۹ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۲): میخکو (۲۷۷،۴۰۰)، ویانوتوا (۱۸۷،۷۰۰)، کسانتانگو (۱۰۶،۷۰۰)، اسکویتلا (۶۵،۴۰۰ نفر)

GUYANA (.gy)

نام رسمی: جمهوری تعارفی گویان
پایتخت: جورج تاون (۲۳۶،۹۰۰ نفر با حومه در سال ۲۰۰۶)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۶/۵/۲۶، از انگلستان
مساحت: ۲۱۴،۹۶۹ کیلومتر مربع (هشتاد و چهارمین کشور جهان)
جمعیت: ۷۵۸،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و پنجاه و نهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: دونالد راماتوزا، از سال ۲۰۱۱
رئیس دولت: نخست وزیر: ساموئل آرجیبالد اتونی هیندرز، از سال ۱۹۹۷
نژاد (۲۰۰۲): هندی ۴۳٪، سیاهپوست ۳۰٪، دوارگ ۱۶٪، بقیه ۹٪
دین (۲۰۰۲): مسیحی ۵۷٪، هندو ۲۸٪، مسلمان ۷٪، بقیه ۱٪
زبان: انگلیسی (زبان رسمی)، هندی، پرتغالی و چینی
واحد پول: دلار گویان = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار گویان = ۱۲۵ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۶): لیندن (۴۴،۹۰۰)، نیوآستردام (۳۷،۵۰۰)، کوریورتون (۱۲،۷۰۰)، بارتیکا (۱۱،۳۰۰ نفر)

GUINEA (.gn)

نام رسمی: جمهوری گینه
پایتخت: کوناکری (۱،۵۹۷،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۵۸/۱۰/۲، از فرانسه
مساحت: ۲۴۵،۸۵۷ کیلومتر مربع (هفتاد و هشتمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۰،۴۸۱،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (هشتادمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: آلفا کونده، از سال ۲۰۱۰
رئیس دولت: نخست وزیر: محمد سعید فوفانا، از سال ۲۰۱۰
نژاد (۲۰۰۰): قبایل فولانی ۳۸٪، مالیکنه ۲۵٪، سوسو ۱۲٪، کپله ۵٪، بقیه ۱۸٪
دین (۲۰۰۵): مسلمان ۸۵٪، مسیحی ۸٪، عقاید سنتی ۷٪
زبان: فرانسوی (زبان رسمی)، زبان‌های رایج قبیله‌ای
واحد پول: فرانک گینه = ۱۰۰ کالوری؛ ۱۰۰ فرانک = ۳۲۸ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۴): کانکان (۱۱۳،۹۰۰)، کنزروه (۵۵،۰۰۰ نفر) (۲۰۰۱) لایه (۶۴،۵۰۰)، کیندیا (۵۶،۰۰۰)، نژوره (۵۵،۰۰۰ نفر)

EQUATORIAL GUINEA (.gq)

نام رسمی: جمهوری گینه استوایی
پایتخت: مالابو (۱۲۸،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۸/۱۰/۱۲، از اسپانیا
مساحت: ۲۸،۰۵۱ کیلومتر مربع (صد و چهل و سومین کشور جهان)
جمعیت: ۷۴۰،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و شصتمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: سرئیب تئودورو اوبیانگ نگوئما مباسوگو، از سال ۱۹۷۹
رئیس دولت: نخست وزیر: ویسته اهاته تومی، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۰): قبایل فانگ ۵۶٪، نچیره‌ای ۱۲٪، بویی ۱۰٪، بقیه ۲۰٪
دین (۲۰۰۰): کاتولیک ۸۰٪، مسلمان ۴٪، مسیحیت افریقایی ۳٪، بقیه ۱۲٪
زبان: اسپانیایی، فرانسوی (زبان‌های رسمی)
واحد پول: فرانک سی‌اف‌آ = ۱۰۰ سانتیم؛ یک فرانک سی‌اف‌آ = ۴۸ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۳):

GUINEA-BISSAU (.gw)

نام رسمی: جمهوری گینه بیسائو
پایتخت: بیسائو (۳۸۷،۹۰۹ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۷۴/۹/۱۰، از پرتغال
مساحت: ۳۶،۱۲۵ کیلومتر مربع (صد و سی و پنجمین کشور جهان)
جمعیت: ۱،۶۴۴،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و چهل و هشتمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: مائوئل سرفیو تیماجو، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: نخست وزیر: روی دورانه دباروس، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۹): قبایل فولانی ۲۳٪، بالانتا ۲۲٪، مالیکنه ۱۴٪، باندیاکو ۱۲٪، بقیه ۶٪
دین (۲۰۰۵): عقاید سنتی ۴۹٪، مسلمان ۴۲٪، مسیحی و بقیه ۹٪
زبان: پرتغالی (زبان رسمی)، زبان‌های بومی
واحد پول: فرانک سی‌اف‌آ = ۱۰۰ سانتیم؛ یک فرانک سی‌اف‌آ = ۴۸ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۹): گایو (۸۱،۴۹۵)، باناتا (۹۵۶،۶۸)، بیسورا (۵۵،۵۸۵)، پیگنه (۵۱،۴۱۲ نفر)

LAOS (.la)

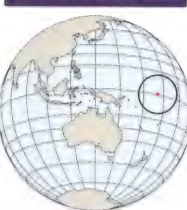
نام رسمی: جمهوری دموکراتیک خلق لاوس
پایتخت: وین‌تیان (۷۹۹،۰۰۰ نفر با حومه در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۵۳/۱۰/۲۳، از فرانسه
مساحت: ۲۳۶،۸۰۰ کیلومتر مربع (هشتاد و سومین کشور جهان)
جمعیت: ۶،۵۱۷،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و دومین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری تک حزبی خلق با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: مهپه‌چومالی ساییسون، از سال ۲۰۰۶
رئیس دولت: نخست وزیر: تونگیسنگ تاماوانگ، از سال ۲۰۱۰
نژاد (۲۰۰۵): لائوسی ۵۴٪، خمو ۱۰٪، همونگ ۸٪، تایی ۳٪، بقیه ۲۲٪
دین (۲۰۰۵): عقاید سنتی ۴۹٪، بودایی ۴۳٪، بقیه ۸٪
زبان: لائوسی (زبان رسمی)
واحد پول: کپ = ۱۰۰ آت؛ صد کپ = ۳۱۳ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۳): ساواناخت (۵۸،۲۰۰)، پاکسه (۵۰،۱۰۰ نفر)، سام‌توآ (۴۰،۷۰۰)، موآنگ‌خاموان (۲۷،۳۰۰ نفر)

CAPE VERDE (.cv)

نام رسمی: جمهوری کپ‌ورد
پایتخت: پرایا (۱۲۷،۸۳۲ نفر در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۱۹۷۵/۷/۵، از پرتغال
مساحت: ۴،۰۳۳ کیلومتر مربع (صد و شصت و هشتمین کشور جهان)
جمعیت: ۵۰۴،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و شصت و هشتمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: ژرژ کارلوس فونسکا، از سال ۲۰۱۱
رئیس دولت: نخست وزیر: ژوزه ماریا نوس، از سال ۲۰۰۱
نژاد (۲۰۰۰): دوارگ سیاه و سفید کپ‌وردی ۶۹٪، فولانی ۱۲٪، بالانتا ۱۰٪، بقیه ۸٪
دین (۲۰۰۰): کاتولیک ۸۸٪، پروتستان ۳٪، مسلمان ۲٪، بقیه ۵٪
زبان: پرتغالی (زبان رسمی)
واحد پول: اسکودو کپ‌ورد = ۱۰۰ ستاویو؛ یک اسکودو = ۲۸۶ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰): میندلو (۷۰،۴۶۸)، سانتا ماریا (۲۳،۸۳۹)، آسومادا (۱۲،۰۲۶)، پدرا بادوخو (۹،۳۴۵ نفر)

KIRIBATI (.ki)

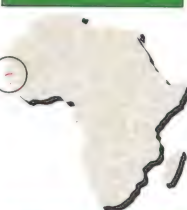
نام رسمی: جمهوری کیریاتی (کیریاس)
پایتخت: بایریکی (۲،۷۶۶ نفر در سال ۲۰۰۵)
تاریخ استقلال: ۱۹۷۹/۷/۱۲، از انگلستان
مساحت: ۸۱۱ کیلومتر مربع (صد و چهارمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۰۲،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و هشتاد و سومین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: آتوته تونگ، از سال ۲۰۰۳
رئیس دولت: نخست وزیر: رموند ندونگ سیمبا، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۰): میکرونزیایی ۹۸٪، پولینزیایی ۰/۷٪، اروپایی ۰/۲٪، بقیه ۰/۳٪
دین (۲۰۰۵): کاتولیک ۵۵٪، پروتستان ۳۵٪، مورمون ۳٪، بقیه ۹٪
زبان: کیریاتیایی (کیلیرتی) و انگلیسی (زبان‌های رسمی)
واحد پول: دلار استرالیا = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار استرالیا = ۲۵،۷۷۳ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۵): بتیو (۱۲،۵۰۹)، بیکینیو (۶،۱۷۰)، تیورارکه (۳،۹۳۹ نفر)

GABON (.ga)

نام رسمی: جمهوری گابون
پایتخت: لیبرویل (۶۱۹،۰۰۰ نفر با حومه در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۰/۸/۱۷، از فرانسه
مساحت: ۲۶۷،۶۶۷ کیلومتر مربع (هفتاد و هشتمین کشور جهان)
جمعیت: ۱،۵۶۴،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و چهل و نهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: علی بونگو اوندیمبا، از سال ۲۰۰۹
رئیس دولت: نخست وزیر: رموند ندونگ سیمبا، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۰): قبایل فانگ ۲۸٪، پونو ۱۰٪، نژی ۸٪، فرانسوی ۶٪، بقیه ۴۵٪
دین (۲۰۰۵): مسیحی ۷۳٪، مسلمان ۱۲٪، عقاید سنتی ۱۰٪، بقیه ۵٪
زبان: فرانسوی (زبان رسمی)، گوش‌های مختلف اقوام سیاهپوست
واحد پول: فرانک سی‌اف‌آ = ۱۰۰ سانتیم؛ یک فرانک سی‌اف‌آ = ۴۸ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۳): پورژانتی (۱۱۶،۲۰۰)، فرانسیویل (۴۱،۳۰۰)، لامبارنه (۹،۰۰۰ نفر)

GAMBIA (.gm)

نام رسمی: جمهوری گامبیا
پایتخت: بانجول (۳۳،۱۳۱ نفر در سال ۲۰۰۶)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۵/۲/۱۸، از انگلستان
مساحت: ۱۱،۲۹۵ کیلومتر مربع (صد و شصتمین کشور جهان)
جمعیت: ۱،۸۴۰،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و پنجمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: یحیی جامه، از سال ۱۹۹۴
رئیس دولت: رئیس جمهور: یحیی جامه، از سال ۱۹۹۴
نژاد (۲۰۰۳): قبایل مالیکنه ۴۲٪، فولانی ۱۸٪، ولوف ۱۶٪، بقیه ۲۴٪
دین (۲۰۰۵): مسلمان ۹۰٪، مسیحی ۹٪، عقاید سنتی و بقیه ۱٪
زبان: انگلیسی (زبان رسمی)، بیش از ۲۰ زبان و لهجه بومی
واحد پول: دالاسی = ۱۰۰ بوتوت؛ یک دالاسی = ۷۵۷ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۶): سرکوند (۳۳۵،۷۰۰)، پریکاما (۸۰،۷۰۰)، باکانو (۴۵،۵۰۰)، فارافنی (۳۰،۴۰۰ نفر)

GEORGIA (.ge)

نام رسمی: گرجستان
پایتخت: تفلیس (۱،۱۶۲،۴۰۰ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۹۹۱/۴/۹، از شوروی
مساحت: ۶۹،۷۰۰ کیلومتر مربع (صد و بیستمین کشور جهان)
جمعیت: ۴،۴۹۰،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و نوزدهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: میخائیل ساکشویلی، از سال ۲۰۰۴
رئیس دولت: نخست وزیر: پیدزینا اپاپاشویلی، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۲): گرجی ۸۳٪، آذربایجانی ۶٪، ارمنی ۵٪، روس ۱٪، بقیه ۲٪
دین (۲۰۰۵): ارتدوکس گرجی ۵۴٪، مسلمان ۱۹٪، بدون دین ۱۳٪، بقیه ۱۲٪
زبان: گرجی (زبان رسمی)
واحد پول: لاری = ۱۰۰ تری؛ یک لاری = ۱۵،۰۶۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): کوتایسی (۱۹۴،۷۰۰)، باتومی (۱۲۴،۳۰۰)، روستاوی (۱۲۰،۸۰۰)، زوگیدی (۷۷،۹۰۰ نفر)

GRENADA (.gd)

نام رسمی: دولت گرنادا
پایتخت: سنت جورجز (۳۲،۰۰۰ نفر با حومه در سال ۲۰۰۷)
تاریخ استقلال: ۱۹۷۴/۷/۲، از انگلستان
مساحت: ۳۴۴ کیلومتر مربع (صد و هشتاد و هشتمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۰۳،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و هشتاد و دومین کشور جهان)
نوع حکومت: فرمانداری کل (تحت حکومت تشریفاتی پادشاه انگلستان) از سال ۱۹۷۴
رئیس حکومت: فرماندار کل: سیسیل گرناده، از سال ۲۰۱۳
رئیس دولت: نخست وزیر: کیت میچل، از سال ۲۰۱۳
نژاد (۲۰۰۰): سیاهپوست ۵۱٪، دوارگ ۴۰٪، هند و پاکستانی ۴٪، بقیه ۴٪
دین (۲۰۰۵): کاتولیک ۴۱٪، پروتستان ۳۰٪، بدون دین و بقیه ۲۹٪
زبان: انگلیسی (زبان رسمی)، فرانسوی
واحد پول: دلار کارائیب شرقی = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار کارائیب شرقی = ۲۵۹ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۶): گوایاو (۳،۳۰۰)، گرئویل (۲۷،۵۰۰)، ویکتوریا (۲،۳۰۰ نفر)

LIBYA (.ly)

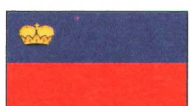
نام رسمی: دولت لیبی
پایتخت: طرابلس (۱۸۹،۰۰۰ نفر با حومه در سال ۲۰۰۷)
تاریخ استقلال: از ایتالیا ۱۹۵۱/۱۲/۲۴
مساحت: ۱،۷۵۷،۰۰۰ کیلومترمربع (شانزدهمین کشور جهان)
جمعیت: ۶،۴۶۹،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و چهارمین کشور جهان)
نوع حکومت: رئیس‌کنگره ملی عمومی: جمعه احمد عتیقه، از سال ۲۰۱۳
رئیس حکومت: نخست‌وزیر: علی زیدان، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: عرب ۸۷٪ (لیبیایی ۵۷٪، بدوی ۱۴٪، مصری ۸٪)، بربر ۷٪، بقیه ۴٪
نژاد (۲۰۰۰): اسلام (دین رسمی)، مسلمان سنی ۹۶/۱٪، بقیه ۳/۹٪
دین (۲۰۰۰): عربی (زبان رسمی)
زبان: دینار لیبی = ۱۰۰۰ درهم؛ یک دینار لیبی = ۲۰،۰۰۰ ریال
واحد پول: بنغازی (۶۷۰،۷۹۷)، مصراته (۲۰۰۵: ۲۰۰۴، ۳۵۴،۸۲۳ نفر)

LITHUANIA (.lt)

نام رسمی: جمهوری لیتوانی
پایتخت: ویلنیوس (۵۲۳،۰۵۰ نفر در سال ۲۰۱۲)
تاریخ استقلال: از شوروی ۱۹۹۱/۷/۲۹
مساحت: ۶۵،۳۰۱ کیلومترمربع (صد و بیست و دومین کشور جهان)
جمعیت: ۳،۱۷۱،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و سی و سومین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس‌جمهور: خاتم دالیا گریباوتوسکایته، از سال ۲۰۰۹
رئیس دولت: نخست‌وزیر: الگیرداس بونوکویچوس، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۱۲): لیتوانیایی ۸۳٪، لهستانی ۶/۶٪، روس ۵/۳٪، بقیه ۴/۴٪
دین (۲۰۰۷): کاتولیک ۸۰/۲٪، ارتدوکس ۴/۹٪، بقیه ۱۴/۹٪
زبان: لیتوانیایی (زبان رسمی)، لهستانی، روسی
واحد پول: لیتاس = ۱۰۰ سنتای؛ یک لیتاس = ۹،۱۲۴ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۲): کاوناس (۳۱۱،۱۴۸)، کلاپیدا (۱۶۰،۳۶۱)، شاولیای (۱۰۷،۸۷۵)، پانه وژیس (۹۸،۶۱۲ نفر)

LIECHTENSTEIN (.li)

نام رسمی: شاهزاده‌نشین لیختن اشتاین
پایتخت: فادوتس (۵،۲۰۸ نفر در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: دارای قدمت تاریخی
مساحت: ۱۶۰ کیلومترمربع (صد و نود و دومین کشور جهان)
جمعیت: ۳۶،۶۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و نود و یکمین کشور جهان)
نوع حکومت: مشروطه سلطنتی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: شاهزاده هانس آدام دوم، از سال ۱۹۸۹
رئیس دولت: نخست‌وزیر: آدریان هاسلر، از سال ۲۰۱۳
نژاد (۲۰۱۰): لیختن‌اشتاینی ۹۸/۸٪، سوئیس ۱/۶٪، آلمانی ۵/۷٪، بقیه ۳/۳٪
دین (۲۰۱۰): مسیحی ۸۳/۹٪، مسلمان ۴/۱٪، بدون دین و بقیه ۱۲٪
زبان: آلمانی (زبان رسمی)
واحد پول: فرانک سوئیس = ۱۰۰ رابن؛ یک فرانک سوئیس = ۲۶،۳۱۶ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰): شان (۵،۷۹۱)، ترین (۴،۸۰۷)، بالترس (۴،۵۱۷)، اش (۴،۱۹۶ نفر)

MADAGASCAR (.mg)

نام رسمی: جمهوری ماداگاسکار
پایتخت: آنتاناناریوو (۲،۱۲۸،۹۰۹ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: از فرانسه ۱۹۶۰/۶/۲۶
مساحت: ۵۸۷،۰۴۱ کیلومترمربع (چهل و پنجمین کشور جهان)
جمعیت: ۲۱،۹۲۹،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (پنجاه و چهارمین کشور جهان)
نوع حکومت: حکومت موقت با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس‌جمهورموقت منصوب کودتا: آندری ریرینا راژولینا، از سال ۲۰۰۹
رئیس دولت: نخست‌وزیر: اومر بریزیکلی، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۰۰): مالاگاسی ۹۵/۹٪، فرانسوی ۶/۶٪، بقیه ۳/۵٪
دین (۲۰۰۵): عقاید سنتی ۴۲٪، مسیحی ۲۷٪، مسلمان سنی ۹٪، بقیه ۲٪
زبان: مالاگاسی، فرانسوی (زبانهای رسمی)
واحد پول: آریاری = ۵ ایریمبیلانجا؛ ۱۰۰ آریاری = ۱۰،۱۱۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): تواماسینا (۲۶۰،۲۵۵)، آنتسیرابه (۲۲۵،۹۶۵)، ماهاجانگا (۲۰۹،۰۵۵)، فیانارانسوا (۱۸۰،۳۳۲ نفر)

MARSHALL ISLANDS (.mh)

نام رسمی: جمهوری جزایر مارشال
پایتخت: ماجورو (دالاب - اولیگا - داریت) ۲۰،۸۰۰ نفر در سال ۲۰۰۴
تاریخ استقلال: از آمریکا ۱۹۹۰/۱۲/۲۲
مساحت: ۱۸۱ کیلومترمربع (صد و نود و یکمین کشور جهان)
جمعیت: ۵۵،۶۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و هشتاد و نهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس‌جمهور: کریستوفر لولک، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: رئیس‌جمهور: کریستوفر لولک، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۶): بومی جزایر مارشال ۹۲/۱٪، بقیه ۷/۹٪
دین (۱۹۹۹): پروتستان ۸۵٪، کاتولیک ۸/۴٪، مورمون ۲/۱٪، بقیه ۴/۵٪
زبان: مارشالی (کاجین-ماجول)، انگلیسی (زبانهای رسمی)
واحد پول: دلار آمریکا = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار = ۲۵،۰۰۰ ریال
شهرهای مهم (۱۹۹۹): ایبه (۹،۳۰۰)، لورا (۲،۳۰۰)، آجلناکه (۱،۲۰۰)، انه وناک (۸۲۰ نفر)

MALAWI (.mw)

نام رسمی: جمهوری مالاوی
پایتخت: لیلونگه (۶۶۹،۰۲۱ نفر در سال ۲۰۰۸)
تاریخ استقلال: از انگلستان ۱۹۶۴/۷/۶
مساحت: ۱۱۸،۴۸۴ کیلومترمربع (صدمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۵،۸۸۳،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (شصت و ششمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس‌جمهور: خانم جوئس باندا، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: رئیس‌جمهور: خانم جوئس باندا، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۸): چوا ۳۲/۶٪، لومو ۱۷/۶٪، یائو ۱۳/۵٪، گویو ۱۱/۵٪، بقیه ۲۴/۸٪
دین (۲۰۰۵): مسیحی ۷۵٪، مسلمان ۲۰٪، عقاید سنتی ۳٪، بقیه ۲٪
زبان: انگلیسی، چیچوا (زبانهای رسمی)
واحد پول: کواچا = ۱۰۰ پانگوا؛ یک کواچا = ۱۲۸،۴۳۲ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۸): بلانایر (۶۶۱،۴۴۴)، موزو (۱۲۸،۴۳۲)، زومبا (۸۷،۳۶۶)، کاسونگو (۴۲۰،۳۵۱ نفر)

LATVIA (.lv)

نام رسمی: جمهوری لاتویا (لتونی)
پایتخت: ریگا (۷۰۰،۱۰۷ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: از شوروی ۱۹۹۱/۸/۲۱
مساحت: ۶۴،۶۱۰ کیلومترمربع (صد و بیست و سومین کشور جهان)
جمعیت: ۲،۰۳۶،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و چهل و سومین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس‌جمهور: آندریس برزیس، از سال ۲۰۱۱ به مدت ۴ سال
رئیس دولت: نخست‌وزیر: والدیس دوبرووسکیس، از سال ۲۰۰۹
نژاد (۲۰۱۱): لاتویایی ۵۹/۵٪، روس ۲۷/۴٪، بیلاروس ۳/۳٪، اوکراینی ۲/۵٪، بقیه ۷/۱٪
دین (۲۰۰۵): مسیحی ۶۲٪، بدون دین ۲۶٪، بقیه ۱۲٪
زبان: لاتویایی (زبان رسمی)، روسی
واحد پول: لاتس = ۱۰۰ سانتیم؛ یک لاتس = ۴۵،۲۵۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): دائوگاپیلس (۱۰۲،۸۷۰)، لیبیا (۸۳،۰۶۱)، یلگاو (۶۴،۲۷۹)، پورمالا (۵۵،۷۶۷ نفر)

LEBANON (.lb)

نام رسمی: جمهوری لبنان
پایتخت: بیروت (۲،۰۲۲،۰۰۰ نفر با حومه در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: از فرانسه ۱۹۴۳/۱۱/۲۲
مساحت: ۱۰،۴۰۰ کیلومترمربع (صد و شصت و سومین کشور جهان)
جمعیت: ۴،۱۴۰،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و چهارمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس‌جمهور: میشل سلیمان، از سال ۲۰۰۸
رئیس دولت: نخست‌وزیر: نجیب میقاتی، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۰۰): عرب ۸۴/۵٪، ارمنی ۸/۸٪، کرد ۶/۱٪، بقیه ۲/۶٪
دین (۲۰۰۵): مسلمان ۵۶٪ (شیعه ۲۸٪، سنی ۲۸٪)، مسیحی ۳۴٪، دروزی ۵٪، بقیه ۵٪
زبان: عربی (زبان رسمی)، فرانسه، انگلیسی
واحد پول: لیره لبنان = ۱۰۰ پیاستر؛ ۱۰۰ لیره لبنان = ۱،۶۶۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۳): طرابلس (۲۱۲،۹۰۰)، صیدا (۱۴۹،۰۰۰)، صور (۱۱۷،۱۰۰)، نبطیه (۸۹،۴۰۰ نفر)

LESOTHO (.ls)

نام رسمی: پادشاهی لسوتو
پایتخت: ماسرو (۲۲۰،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: از انگلستان ۱۹۶۶/۱۰/۴
مساحت: ۳۰،۳۵۵ کیلومترمربع (صد و سی و نهمین کشور جهان)
جمعیت: ۱،۹۳۰،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و چهارمین کشور جهان)
نوع حکومت: مشروطه سلطنتی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: پادشاه: لسی سوم، از سال ۱۹۹۶
رئیس دولت: نخست‌وزیر: تام ثیانه، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۰): قبایل سوتو ۸۰/۲٪، زولو ۱۴/۴٪، بقیه ۵/۳٪
دین (۲۰۰۰): مسیحی ۹۱٪ (دین رسمی)، عقاید سنتی ۷/۷٪، بقیه ۱/۳٪
زبان: سوتو، انگلیسی (زبانهای رسمی)
واحد پول: لوتی = ۱۰۰ لیستنه؛ یک لوتی = ۲،۹۶۶ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۶): توباتانگ (۶۱،۴۷۵)، مافنگک (۳۲،۱۴۸)، مابوتسونه (۳۰،۸۰۰)، موهازوهوک (۲۸،۳۱۰ نفر)

LUXEMBOURG (.lu)

نام رسمی: مهبندوکشین لوکزامبورگ
پایتخت: لوکزامبورگ (۹۵،۰۵۸ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: از هلند ۱۸۹۰/۱۱/۱۳
مساحت: ۲،۵۸۶ کیلومترمربع (صد و هفتاد و دومین کشور جهان)
جمعیت: ۵۲۴،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و شصت و ششمین کشور جهان)
نوع حکومت: مشروطه سلطنتی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: مهبندوک: هنری، از سال ۲۰۰۰
رئیس دولت: نخست‌وزیر: ژان کلود ژونکر، از سال ۱۹۹۵
نژاد (۲۰۱۱): لوکزامبورگی ۵۶/۸٪، پرتغالی ۱۵/۹٪، فرانسوی ۶/۶٪، بقیه ۲/۲٪
دین (۲۰۰۵): کاتولیک ۹۰٪، پروتستان ۳٪، مسلمان ۲٪، بقیه ۵٪
زبان: فرانسوی (زبان رسمی)، لوکزامبورگی (زبان ملی)
واحد پول: یورو = ۱۰۰ سنت، یک یورو = ۳۲،۵۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): اش سوراکرت (۳۰،۲۲۵)، مفردانز (۲۱،۹۳۵)، دودلانز (۱۸،۷۸۱)، پناژ (۱۶،۰۸۵ نفر)

POLAND (.pl)

نام رسمی: جمهوری لهستان
پایتخت: ورشو (۱،۷۰۰،۶۱۲ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: دارای قدمت تاریخی
مساحت: ۳۱۲،۶۸۵ کیلومترمربع (شصت و نهمین کشور جهان)
جمعیت: ۳۸،۵۵۲،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (سی و سومین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس‌جمهور: پرونیلاو ماریا کوموروسکی، از سال ۲۰۱۰
رئیس دولت: نخست‌وزیر: دونالد توسک، از سال ۲۰۰۷
نژاد (۲۰۱۱): لهستانی ۹۳/۷٪، کاشویی ۶/۶٪، آلمانی ۲/۲٪، اوکراینی ۱/۱٪، بقیه ۵/۳٪
دین (۲۰۰۲): کاتولیک ۸۸/۷٪، ارتدوکس ۱/۳٪، پروتستان ۰/۴٪، بقیه ۹/۹٪
زبان: لهستانی (زبان رسمی)
واحد پول: زلوتی = ۱۰۰ گروشی؛ یک زلوتی = ۷،۵۳۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): کراکوف (۷۵۷،۶۱۱)، لدرز (۷۲۸،۸۹۲)، وروتسلاف (۶۳۰،۱۳۱)، پُرنان (۵۵۴،۶۶۶)، گدانسک (۲۷۶،۴۶۰ نفر)

LIBERIA (.lr)

نام رسمی: جمهوری لیبیا
پایتخت: مونروویا (۱،۰۱۰،۹۷۰ نفر با حومه در سال ۲۰۰۸)
تاریخ تشکیل: ۱۸۴۷/۷/۲۶
مساحت: ۹۷،۷۵۴ کیلومترمربع (صد و هشتاد و دومین کشور جهان)
جمعیت: ۴،۰۵۲،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و پنجمین کشور جهان)
نوع حکومت: دولت انتقالی، از اکتبر سال ۲۰۰۳
رئیس حکومت: رئیس‌جمهور: خانم الن جانسون، از سال ۲۰۰۶
رئیس دولت: رئیس‌جمهور: خانم الن جانسون، از سال ۲۰۰۶
نژاد (۲۰۰۸): قبایل کله ۲۰/۳٪، یاسا ۱۳/۴٪، گریو ۱۰/۰٪، گیو ۸/۸٪، مانو ۷/۹٪، بقیه ۴/۴٪
دین (۲۰۰۸): مسیحی ۸۵/۶٪، مسلمان ۲/۲٪، عقاید سنتی ۰/۶٪، بقیه ۱/۱٪
زبان: انگلیسی (زبان رسمی)، زبان‌های بومی قبایلی
واحد پول: دلار لیبیا = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار لیبیا = ۳۴۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۸): گانتا (۴۱،۱۰۶)، بوکان (۳۴،۲۷۰)، گیارنگا (۳۴،۰۴۶)، کاکاتا (۹۴۵،۳۳ نفر)

MOROCCO (.ma)

مغرب (مراکش)

نام رسمی: پادشاهی مغرب (مراکش)
پایتخت: ریباط (۷۷۰،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۵۶/۳/۲، از فرانسه و اسپانیا
مساحت: ۴۵۸،۷۳۰ کیلومتر مربع (پنجمین کشور جهان)
جمعیت: ۳۲،۳۰۹،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (سی و نهمین کشور جهان)
نوع حکومت: مشروطه سلطنتی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: پادشاه: ملک محمد ششم، از سال ۱۹۹۹
رئیس دولت: نخست وزیر: عبدالله بنکیران، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۰۰): بربر ۴۵٪، عرب ۴۴٪، مور ۱۰٪، بقیه ۱٪
دین (۲۰۰۴): اسلام (دین رسمی)، مسلمان (عمدتاً سنی) ۹۹٪، بقیه ۱٪
زبان: عربی (زبان رسمی)، فرانسوی، بربر
واحد پول: درهم مغرب = ۱۰۰ ساتیم؛ یک درهم = ۲،۸۴۷ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۹): دارالبیضا (کازابلانکا) ۳،۲۴۵،۰۰۰، فاس (۱،۰۴۴،۰۰۰)، مراکش (۹۰۹،۰۰۰)، طنجه (۷۶۸،۰۰۰ نفر)

MONGOLIA (.mn)

مغولستان

نام رسمی: مغولستان
پایتخت: اولان باتور (۱،۱۶۱،۸۰۰ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۹۲۱/۷/۱۱، از چین
مساحت: ۱،۵۶۴،۵۰۰ کیلومتر مربع (مجموعه‌ترین کشور جهان)
جمعیت: ۲،۶۹۱،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و سی و هشتمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: تساخیاگین البگدورج، از سال ۲۰۰۹
رئیس دولت: نخست وزیر: نوروون آلتانخویگ، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۰): مغول خلخی ۸۱٪، قزاق ۳٪، مغول دورید ۲٪، بقیه ۱۱٪
دین (۲۰۰۵): عقایدستی ۳۲٪، بودایی ۲۳٪، مسلمان ۵٪، بدون دین ۳۰٪، بقیه ۱۰٪
زبان: مغولی خلخی (زبان رسمی)
واحد پول: توگریک (طفرق) = ۱۰۰ مونگو؛ صد توگریک = ۱،۸۰۴ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰): اوردت (۳۷۹،۸۳۰)، دارخان (۷۴،۷۳۸)، چویناسان (۵۳۷،۳۸۰)، مورون (۷۸۹،۳۵۰ نفر)

MACEDONIA (.mk)

مقدونیه

نام رسمی: جمهوری مقدونیه
پایتخت: اسکوپیه (۴۹۱،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۹۹۱/۱/۲۵، از یوگسلاوی
مساحت: ۲۵،۷۱۳ کیلومتر مربع (صد و چهارمین کشور جهان)
جمعیت: ۲،۰۶۲،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و چهارمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: گورگه ایوانوف، از سال ۲۰۰۹
رئیس دولت: نخست وزیر: نیکولا گروئفسکی، از سال ۲۰۰۹
نژاد (۲۰۰۲): مقدونی ۶۴٪، آلبانیایی ۲۵٪، ترک ۹٪، کولی ۲٪، بقیه ۲٪
دین (۲۰۰۵): ارتدوکس ۶۵٪، مسلمان سنی ۳۲٪، کاتولیک ۱٪، بقیه ۲٪
زبان: مقدونی (زبان رسمی)، آلبانیایی، ترکی، صربی
واحد پول: دنار = ۱۰۰ دنی؛ یک دنار = ۵۱۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): پیتولا (۷۳،۱۰۰)، کومانو (۷۲،۲۰۰)، پرلیپ (۶۵،۹۰۰)، تتوو (۵۵،۰۰۰ نفر)

MEXICO (.mx)

مکزیک

نام رسمی: ایالات متحده مکزیک
پایتخت: مکزیکوسیتی (۲۰،۱۱۶،۸۴۲ نفر در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۱۸۱۰/۹/۱۶، از اسپانیا
مساحت: ۱،۹۵۸،۲۰۱ کیلومتر مربع (سیزدهمین کشور جهان)
جمعیت: ۱۱۶،۵۸۵،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (پانزدهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری فدرال با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: انریکه پینا نیئو، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: رئیس جمهور: انریکه پینا نیئو، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۰): دوگه سرخ و سفید ۶۴٪، سرخوشت ۱۸٪، سفید مکزیک ۱۵٪، بقیه ۷٪
دین (۲۰۰۰): کاتولیک ۸۷٪، پروتستان ۳٪، بدون دین ۳٪، بقیه ۶٪
زبان: اسپانیایی (زبان رسمی)، زبان‌های رایج میان سرخپوستان
واحد پول: پزو مکزیک = ۱۰۰ سنتاوا؛ یک پزو مکزیک = ۱،۸۸۵ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰): گوادالاخارا (۴،۴۴۴،۸۷۸)، پوئبلا (۴۳۷،۶۶۸)، تیخوانا (۱،۷۵۱،۴۳۰)، سیوداد خوارز (۱،۳۳۲،۳۳۲ نفر با حومه)

MAURITANIA (.mr)

موریتانی

نام رسمی: جمهوری اسلامی موریتانی
پایتخت: نواکشوت (۷۰۹،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۰/۱۱/۲۸، از فرانسه
مساحت: ۱،۰۳۰،۷۰۰ کیلومتر مربع (بیست و هشتمین کشور جهان)
جمعیت: ۳،۳۵۹،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و سی و یکمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: محمد ولد عبدالمعزیز، از سال ۲۰۰۸
رئیس دولت: نخست وزیر: مولای ولد محمد لغلف، از سال ۲۰۰۸
نژاد (۲۰۰۳): قبایل مور ۷۰٪، سیاهپوست افریقایی ۳۰٪
دین (۲۰۰۰): اسلام (دین رسمی)، مسلمان سنی ۹۹٪، بقیه ۱٪
زبان: عربی (زبان رسمی)، فولانی، سونینکه، ولوف (زبان‌های ملی)، فرانسه
واحد پول: وگیه = ۵ خمس؛ یک وگیه = ۸۳ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۵): نواذیبو (۹۲،۷۰۰ نفر)
(۲۰۰۰): روسو (۴۸،۹۲۲)، بوغه (۵۳۱،۳۷)، عادل بفر (۳۶،۰۰۰ نفر)

MAURITIUS (.mu)

موریس

نام رسمی: جمهوری موریس
پایتخت: پورت لوئی (۱۳۷،۶۰۸ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۸/۳/۱۲، از انگلستان
مساحت: ۲،۰۴۰ کیلومتر مربع (صد و هفتاد و یکمین کشور جهان)
جمعیت: ۱،۲۴۲،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و پنجاه و سومین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: کابلش پوریاب، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: نخست وزیر: نانویچاندرا رامنگولام، از سال ۲۰۰۵
نژاد (۲۰۰۰): هند و پاکستانی ۶۷٪، کریول ۲۷٪، چینی ۳٪، بقیه ۲٪
دین (۲۰۰۰): هندو ۴۹٪، مسیحی ۳۲٪، مسلمان ۱۶٪، بقیه ۱٪
زبان: انگلیسی (زبان رسمی)، مورسی
واحد پول: روپیه موریس = ۱۰۰ سنت؛ یک روپیه = ۸۱۷ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): واکو- فونی (۵۵۹،۱۰۵)، بویاسن- زهیل (۱۰۳،۰۹۸)، کورنریپ (۷۷،۴۷۱)، کوآتر برون (۷۵،۶۱۳ نفر با حومه)

MALTA (.mt)

مالت

نام رسمی: جمهوری مالت
پایتخت: والتا (۷۹،۲۰۳ نفر با حومه در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۴/۹/۲۱، از انگلستان
مساحت: ۳۱۶ کیلومتر مربع (صد و هشتاد و هشتمین کشور جهان)
جمعیت: ۴۱۷،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و شصت و نهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: گورگ آبلّا، از سال ۲۰۰۹
رئیس دولت: نخست وزیر: ژوزف موسکات، از سال ۲۰۱۳
نژاد (۲۰۱۱): مالتی ۹۵٪، بقیه ۵٪
دین (۲۰۰۴): کاتولیک ۹۵٪ (دین رسمی)، مسلمان ۷٪، بدون دین ۲٪، بقیه ۳٪
زبان: مالتی، انگلیسی (زبانهای رسمی)
واحد پول: یورو = ۱۰۰ سنت؛ یک یورو = ۳۲،۵۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): بیزیکار (۲۱،۵۳۳)، موستا (۱۹،۶۵۰)، کورمی (۱۶،۳۱۲)، زابار (۱۴،۸۲۳ نفر)

MALDIVES (.mv)

لدیو

نام رسمی: جمهوری مالدیو
پایتخت: ماله (۱۰۳،۶۹۳ نفر در سال ۲۰۰۶)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۵/۷/۲۶، از انگلستان
مساحت: ۲۹۸ کیلومتر مربع (صد و هشتاد و نهمین کشور جهان)
جمعیت: ۳۳۱،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و هفتاد و سومین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: محمد وحید حسن، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: رئیس جمهور: محمد وحید حسن، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۰): مالدیوی ۹۸٪، سینهالی ۷٪، بقیه ۵٪
دین (۲۰۰۰): اسلام (دین رسمی)، مسلمان سنی ۱۰۰٪
زبان: دیوهی (از گروه زبان‌های سینهالی، زبان رسمی)
واحد پول: روپیا = ۱۰۰ لاری؛ یک روپیا = ۱،۶۲۴ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۶): جزیره‌های مهم: هینادمو (۹،۴۶۵)، فوومالاه (۷،۶۳۶)، کولهووهوئشی (۶،۹۹۸)، تینادمو (۴،۴۴۲ نفر)

MALAYSIA (.my)

مالزی

نام رسمی: کوالالمپور (۱،۴۹۳،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۵۵/۸/۳۱، از انگلستان
مساحت: ۳۲۹،۷۵۸ کیلومتر مربع (شصت و ششمین کشور جهان)
جمعیت: ۲۹،۷۴۰،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (چهلیمین کشور جهان)
نوع حکومت: مشروطه سلطنتی فدرال با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: شاه شاهان: تونکو الحاج عبداللحم معظم شاه، از سال ۲۰۱۱
رئیس دولت: نخست وزیر: دانوک سری نجیب تون رزاق، از سال ۲۰۰۹
نژاد (۲۰۰۹): مالایی ۵۰٪، چینی ۲۲٪، هندی ۹٪، بقیه ۱۵٪
دین (۲۰۰۰): اسلام (دین رسمی)، مسلمان ۶۰٪، بودایی ۱۹٪، مسیحی ۹٪، بقیه ۱۱٪
زبان: مالایی (زبان رسمی)، چینی، هندی، انگلیسی
واحد پول: رینگیت = ۱۰۰ سنت؛ یک رینگیت = ۸،۰۱۳ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۹): کلانگ (۱،۰۷۱،۰۰۰)، جوهورباهارو (۹۵۸،۰۰۰)، سوبانگ جایا (۹۵۴،۳۰۰)، ابیه (۶۹۲،۲۰۰)، پوتراجایا (۵۵،۰۰۰ نفر)

MALI (.ml)

لی

نام رسمی: جمهوری مالی
پایتخت: باماکو (۱،۸۰۹،۱۰۶ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۶۰/۹/۲۲، از فرانسه
مساحت: ۱،۲۴۰،۱۹۲ کیلومتر مربع (بیست و سومین کشور جهان)
جمعیت: ۱۵،۹۴۰،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (شصت و پنجمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور موقت: دیونکوندا تراوره، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: نخست وزیر موقت: جانگو سبوسکو، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۰): قبایل بامبارا ۳۰٪، سوفو ۱۰٪، فولاماسینا ۹٪، بقیه ۴۴٪
دین (۲۰۰۵): مسلمان ۹۰٪، مسیحی ۵٪، عقایدستی و بدون دین ۵٪
زبان: فرانسوی (زبان رسمی)
واحد پول: فرانک سی اف آ = ۱۰۰ ساتیم؛ یک فرانک سی اف آ = ۴۸ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۹): سیکاسو (۲۲۵،۷۵۳)، کالابانگورو (۱۶۶،۷۲۲)، کوتیالا (۹۱۹،۱۳۷)، سگو (۱۳۰،۶۹۰)، کایه (۱۲۷،۳۶۸ نفر)

HUNGARY (.hu)

جارستان

نام رسمی: جمهوری مجارستان
پایتخت: بوداپست (۱،۷۳۳،۶۸۵ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: دارای قدمت تاریخی
مساحت: ۹۳،۰۳۰ کیلومتر مربع (صد و نهمین کشور جهان)
جمعیت: ۹،۹۶۷،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (هشتاد و سومین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: یانوش آدر، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: نخست وزیر: ویکتور اوربان، از سال ۲۰۱۰
نژاد (۲۰۰۰): مجار ۸۴٪، کولی (روم) ۵٪، آلمانی ۲٪، بقیه ۷٪
دین (۲۰۱۱): مسیحی ۷۳٪، کاتولیک رومی ۵۱٪، بدون دین ۱۴٪، بقیه ۱۲٪
زبان: مجاری (زبان رسمی)
واحد پول: فورینت = ۱۰۰ فیلر؛ یک فورینت = ۱۱۱ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): دبرتسن (۲۰۸،۰۱۶)، سگد (۱۷۰،۲۸۵)، میشکولتس (۱۶۸،۰۷۵)، پیچ (۱۵۷،۷۲۱ نفر)

EGYPT (.eg)

مصر

نام رسمی: جمهوری عربی مصر
پایتخت: قاهره (۱۱،۸۹۳،۰۰۰ نفر با حومه در سال ۲۰۰۷)
تاریخ استقلال: ۱۹۲۲/۲/۲۸، از انگلستان
مساحت: ۹۹۷،۷۳۹ کیلومتر مربع (بیست و نهمین کشور جهان)
جمعیت: ۸۳،۹۵۸،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (پانزدهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور موقت: عدلی محمود منصور، از سال ۲۰۱۳
رئیس دولت: نخست وزیر موقت: حازم عبدالعزیز البیلاوی، از سال ۲۰۱۳
نژاد (۲۰۰۰): عرب مصری ۸۴٪، عرب سودانی ۵٪، بربرهای عرب ۲٪، بقیه ۸٪
دین (۲۰۰۰): اسلام (دین رسمی)، مسلمان سنی ۸۴٪، مسیحی ۱۵٪، بقیه ۵٪
زبان: عربی (زبان رسمی)
واحد پول: لیره مصر = ۱۰۰ پیاستر؛ یک لیره مصر = ۴،۰۹۸ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۶): اسکندریه (۴۰۸،۵۰۰)، جیزه (۲،۸۹۱،۰۰۰)، شبرا الخیمة (۱،۰۲۶،۰۰۰)، پرت سعید (۵۷۱،۰۰۰)، سوئز (۵۱۲،۰۰۰ نفر)

نام رسمی:	جمهوری تائورو
پایتخت:	پارن (۴۰۶۱۶ نفر در سال ۲۰۰۷)
تاریخ استقلال:	۱۹۶۸/۱/۳۱، از انگلستان
مساحت:	۲۱/۳ کیلومترمربع (صد و نود و پنجمین کشور جهان)
جمعیت:	۹۰۹۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و نود و ششمین کشور جهان)
نوع حکومت:	جمهوری با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت:	رئیس جمهور: بارون واکا، از سال ۲۰۱۳
رئیس دولت:	رئیس جمهور: بارون واکا، از سال ۲۰۱۳
نژاد (۲۰۰۶):	تائورو ۸۰/۹۵٪، کیریانی ۱/۵٪، بقیه ۲/۷٪
دین (۲۰۰۵):	پرورستان ۴۹٪، کاتولیک ۲۴٪، بقیه ۲۷٪
زبان:	انگلیسی، تائورو
واحد پول:	دلار استرالیا = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار استرالیا = ۲۵،۷۷۳ ریال
شهرهای مهم:	ندارد

نام رسمی:	جمهوری نامیبیا
پایتخت:	ویندهوک (۳۲۲،۵۰۰ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال:	۱۹۹۰/۳/۲۱، از آفریقای جنوبی
مساحت:	۸۲۴،۲۶۸ کیلومترمربع (سی و سومین کشور جهان)
جمعیت:	۲،۱۳۰،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و سی و نهمین کشور جهان)
نوع حکومت:	جمهوری با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت:	رئیس جمهور: هینکیه یوپنه پوهامبا، از سال ۲۰۰۵
رئیس دولت:	نخست وزیر: هاگه گاینگوب، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۰):	اوامبو ۴۴٪، دورگه ۳۴٪، کوانگو ۱۴٪، بقیه ۴٪
دین (۲۰۰۰):	پرورستان ۴۷٪، کاتولیک ۱۷٪، مسیحی آفریقای ۱۰٪، بقیه ۲۴٪
زبان:	انگلیسی (زبان رسمی)، آفریکانس، آلمانی، بانتو
واحد پول:	دلار نامیبیا = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار نامیبیا = ۲،۹۷۶ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱):	روندو (۶۱،۹۰۰)، والویسی (۶۱،۳۰۰)، سوکوپوموند (۴۴،۷۰۰)، اوشاکاتی (۳۵،۶۰۰ نفر)

نام رسمی:	جمهوری دموکراتیک فدرال نپال
پایتخت:	کاتماندو (۱،۰۰۶،۶۵۶ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال:	دارای قدمت تاریخی
مساحت:	۱۴۷،۱۸۱ کیلومترمربع (نود و چهارمین کشور جهان)
جمعیت:	۲۷،۰۰۳،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (چهل و پنجمین کشور جهان)
نوع حکومت:	جمهوری فدرال با مجلس مؤسسان
رئیس حکومت:	رئیس جمهور: رام باران یاداو، از سال ۲۰۰۸
رئیس دولت:	نخست وزیر: خیل راج رگمی، از سال ۲۰۱۳
نژاد (۲۰۰۰):	نپالی ۵۶٪، بیهار ۱۹٪، تارو ۴٪، تامانگ ۳٪، نیوار ۳٪، بقیه ۱٪
دین (۲۰۰۱):	هندو ۸۰٪، بودایی ۱۰٪، مسلمان ۴٪، بقیه ۴٪
زبان:	نپالی (زبان رسمی)، بیهار، گورخانی
واحد پول:	روپیه نپال = ۱۰۰ پاسا؛ یک روپیه = ۲۸۱ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۱):	بیرات نگر (۱۶۶،۶۷۴)، لالیت پور (۹۹۱،۱۶۲)، پوخارا (۱۵۶،۳۱۲)، بیرکنج (۱۲۲،۴۸۴ نفر)

نام رسمی:	پادشاهی نروژ
پایتخت:	اسلو (۵۹۹،۲۳۰ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال:	با قدمت تاریخی، ۱۹۰۵/۱۰/۲۷ (پایان اتحاد با سوئد)
مساحت:	۳۲۳،۷۵۸ کیلومترمربع (شصت و هفتمین کشور جهان)
جمعیت:	۵،۰۱۷،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و هفدهمین کشور جهان)
نوع حکومت:	مشروطه سلطنتی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت:	پادشاه: هارالد پنجم، از سال ۱۹۹۱
رئیس دولت:	نخست وزیر: ینس استولتبرگ، از سال ۲۰۰۵
نژاد (۲۰۱۰):	نروژی ۸۳٪، بقیه ۱۷٪
دین (۲۰۰۴):	پرورستان لوتری (دین رسمی) ۸۵٪، مسلمان ۱٪، بقیه ۱۲٪
زبان:	نروژی (زبان رسمی)
واحد پول:	کرون نروژ = ۱۰۰ اوره، یک کرون = ۴،۳۱۸ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱):	برگن (۲۶۰،۴۹۲)، تروندیم (۱۷۳،۴۸۶)، استاوانگر (۱۲۶،۰۲۱)، باروم (۱۱۲،۷۸۹ نفر)

نام رسمی:	جمهوری نیجر
پایتخت:	نیامی (۱،۳۰۲،۹۱۰ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال:	۱۹۶۰/۸/۳، از فرانسه
مساحت:	۱،۲۶۷،۰۰۰ کیلومترمربع (بیست و یکمین کشور جهان)
جمعیت:	۱۶،۶۴۴،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (شصت و چهارمین کشور جهان)
نوع حکومت:	جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت:	رئیس جمهور: محمدو ايسوفو، از سال ۲۰۱۱
رئیس دولت:	نخست وزیر: بریگی رافیش، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۰۱):	هوسا ۵۵٪، قبایل جرما-سونغالی-ندلی ۲۱٪، فولانی ۸٪، بقیه ۱۵٪
دین (۲۰۰۵):	مسلمان سنی ۸۵٪، شیعه ۵٪، عقاید سنتی ۹٪، بقیه ۱٪
زبان:	فرانسوی (زبان رسمی)، هوسا، فولانی، عربی
واحد پول:	فرانک سی آف = ۱۰۰ سانتیم؛ یک فرانک سی آف = ۴۸ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱):	زیندر (۲۷۴،۵۳۰)، مرادی (۲۰۶،۴۱۴)، آگادس (۱۲۴،۳۲۴)، تاهاوا (۱۲۳،۳۷۳ نفر)

نام رسمی:	جمهوری فدرال نیجریه
پایتخت:	آبوجا (۱،۵۷۶،۰۰۰ نفر با حومه در سال ۲۰۰۷)
تاریخ استقلال:	۱۹۶۰/۱۰/۱، از انگلستان
مساحت:	۹۲۳،۷۶۸ کیلومترمربع (سی و یکمین کشور جهان)
جمعیت:	۱۶۶،۶۲۹،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (هفتمین کشور جهان)
نوع حکومت:	جمهوری فدرال با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت:	رئیس جمهور: گودلاک جاناتان، از سال ۲۰۱۱
رئیس دولت:	رئیس جمهور: گودلاک جاناتان، از سال ۲۰۱۰
نژاد (۲۰۰۰):	یوروبا ۱۷٪، هوسا ۱۷٪، ایبو ۱۳٪، فولانی ۱۰٪، بقیه ۱۳٪
دین (۲۰۰۳):	مسیحی ۴۸٪، مسلمان ۵۰٪، بقیه ۱٪
زبان:	انگلیسی (زبان رسمی)، هوسا، ایبو، یوروبا
واحد پول:	نایرا = ۱۰۰ کویو، یک نایرا = ۱۵۸ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۷):	لاگوس (۹،۴۶۶،۰۰۰)، کانو (۳،۱۴۰،۰۰۰)، ایبادان (۲،۶۲۸،۰۰۰)، کادونا (۱،۲۴۲،۰۰۰)، بین سیتی (۱،۹۰۰،۰۰۰ نفر با حومه)

نام رسمی:	جمهوری موزامبیک
پایتخت:	ماپوتو (۱،۲۰۰،۲۰۰ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال:	۱۹۷۵/۶/۲۵، از پرتغال
مساحت:	۷۹۹،۳۸۰ کیلومترمربع (سی و چهارمین کشور جهان)
جمعیت:	۲۳،۵۱۶،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (پنجاهمین کشور جهان)
نوع حکومت:	جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت:	رئیس جمهور: آرماندو گوزا، از سال ۲۰۰۵
رئیس دولت:	نخست وزیر: آلبرتو واکیتا، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۰):	ماکوانا ۱۵٪، ماکوا ۱۴٪، تسونگا ۸٪، شونا ۶٪، بقیه ۵۳٪
دین (۲۰۰۵):	عقاید سنتی ۴۶٪، مسیحی ۳۷٪، مسلمان ۹٪، بقیه ۸٪
زبان:	پرتغالی (زبان رسمی)، بانتو، سواحلی
واحد پول:	متیکال جدید = ۱۰۰ سنتاوا، یک متیکال جدید = ۸۶۲ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۹):	مانتولا (۷۲۹،۵۰۰)، نامپولا (۵۱۵،۳۰۰)، ببرا (۴۴۲،۰۰۰)، چیمپو (۲۵۳،۳۰۰ نفر)

نام رسمی:	جمهوری مولداوی
پایتخت:	کیشی نف (۶۶۷،۶۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲)
تاریخ استقلال:	۱۹۹۱/۸/۲۷، از شوروی
مساحت:	۳۳،۷۰۰ کیلومترمربع (صد و سی و هفتمین کشور جهان)
جمعیت:	۳،۹۱۸،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و بیست و هفتمین کشور جهان)
نوع حکومت:	جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت:	رئیس جمهور: نیکولا تیموشتی، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت:	نخست وزیر: یوری لئانکه، از سال ۲۰۱۳
نژاد (۲۰۰۴):	مولداویایی ۷۵٪، اوکراینی ۸٪، روس ۵٪، بقیه ۹٪
دین (۲۰۰۵):	ارتدوکس ۶۳٪، بدون دین ۱۹٪، مسلمان ۵٪، بقیه ۱۱٪
زبان:	رومانیایی (زبان رسمی)، روسی، اوکراینی
واحد پول:	لئو مولداوی = ۱۰۰ بان؛ یک لئو = ۲،۰۰۶ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۲):	تیراسپول (۱۴۷،۸۱۲)، بلنسی (۱۴۴،۳۰۰)، تیگینا (۹۳،۳۲۷)، رینیشا (۴۹،۳۸۸ نفر)

نام رسمی:	شاهزاده نشین موناکو
پایتخت:	موناکو (۱۰،۰۳۴ نفر در سال ۲۰۰۰)
تاریخ استقلال:	دارای قدمت تاریخی
مساحت:	۱/۹۵ کیلومترمربع (صد و ششمین کشور جهان)
جمعیت:	۳۶،۶۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و دومین کشور جهان)
نوع حکومت:	مشروطه سلطنتی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت:	پادشاه: شاهزاده آلبرت دوم، از سال ۲۰۰۵
رئیس دولت:	نخست وزیر: میشل روزه، از سال ۲۰۱۰
نژاد (۲۰۰۸):	فرانسوی ۲۸٪، مونت گواسک ۲۱٪، ایتالیایی ۱۸٪، بقیه ۳٪
دین (۲۰۰۰):	مسیحی ۹۴٪، بودی ۱٪، بقیه ۵٪
زبان:	فرانسوی (زبان رسمی)، انگلیسی، ایتالیایی
واحد پول:	یورو = ۱۰۰ سنت، یک یورو = ۳۲،۵۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۰):	مونت کارلو (۱۵،۵۰۷)، لاکوتندامین (۱۲،۱۸۷ نفر)

نام رسمی:	جمهوری مونتنگرو
پایتخت:	پودگوریتسا (۱۵۱،۳۱۲ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال:	۲۰۰۶/۶/۳، از صربستان و مونتنگرو
مساحت:	۱۳،۸۱۲ کیلومترمربع (صد و پنجاه و هفتمین کشور جهان)
جمعیت:	۶۲۰،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و شصت و سومین کشور جهان)
نوع حکومت:	جمهوری با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت:	رئیس جمهور: فیلیپ وویانویچ، از سال ۲۰۰۳
رئیس دولت:	نخست وزیر: میلو جوکانوویچ، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۱۱):	مونتنگروی ۴۵٪، صربی ۲۸٪، بوسنیایی ۱۲٪، آلبانیایی ۹٪، بقیه ۹٪
دین (۲۰۱۱):	ارتدوکس ۷۲٪، مسلمان ۱۹٪، کاتولیک ۳٪، بقیه ۵٪
زبان:	صربی لیکائویی
واحد پول:	یورو = ۱۰۰ سنت، یک یورو = ۳۲،۵۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱):	نیکشیچ (۵۷،۲۷۸)، پلویلیا (۱۹،۳۲۷)، (۲۰۰۳): بیلو پولیه (۱۵،۸۸۳)، تسینیه (۱۳،۹۹۱)، پار (۱۳،۵۸۶ نفر)

نام رسمی:	اتحادیه میانمار (برمه)
پایتخت:	نایپیی تاو (۹۳۰،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۰۷)
تاریخ استقلال:	۱۹۴۸/۱/۴، از انگلستان
مساحت:	۶۷۶،۵۷۷ کیلومترمربع (سی و نهمین کشور جهان)
جمعیت:	۵۴،۵۸۵،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (بیست و چهارمین کشور جهان)
نوع حکومت:	جمهوری سوسیالیستی، تحت حاکمیت نظامیان، از سال ۱۹۷۴
رئیس حکومت:	رئیس جمهور: ژنرال تین شین، از سال ۲۰۱۱
رئیس دولت:	رئیس جمهور: ژنرال تین شین، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۰۰):	برمه ای ۵۵٪، کارن ۹٪، شان ۹٪، چینی ۲٪، بقیه ۲۵٪
دین (۲۰۰۵):	بودایی ۷۴٪، پرورستان ۶٪، مسلمان ۳٪، هندو ۲٪، بقیه ۱۵٪
زبان:	برمه ای (زبان رسمی)، شان، کارن، چائین، هندی، چینی، تامیلی
واحد پول:	کیات = ۱۰۰ پیا؛ یک کیات = ۲۹ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۷):	رانگون (پانگون) (۴،۰۸۸،۰۰۰)، ماندالای (۹۶۱،۰۰۰)، مولمین (۴۰۵،۸۰۰)، باسین (۲۱۵،۶۰۰)، پگو (۲۰۰،۹۰۰ نفر)

نام رسمی:	ایالات فدرال میکرونزی
پایتخت:	پالیکیر (۶،۶۴۰ نفر در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال:	۱۹۹۰/۱۲/۲۲، از آمریکا
مساحت:	۷۰۱ کیلومترمربع (صد و هفتاد و هفتمین کشور جهان)
جمعیت:	۱۰۱،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و هشتاد و چهارمین کشور جهان)
نوع حکومت:	جمهوری فدرال با همکاری آزاد با آمریکا، با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت:	رئیس جمهور: مانی موری، از سال ۲۰۰۷
رئیس دولت:	رئیس جمهور: مانی موری، از سال ۲۰۰۷
نژاد (۲۰۰۰):	ساکنین جزایر چوک ۳۳٪، پونشی ۲۴٪، یاپ ۱۰٪، بقیه ۳۰٪
دین (۲۰۰۵):	کاتولیک ۵۰٪، پرورستان ۴۷٪، بقیه ۳٪
زبان:	انگلیسی (زبان رسمی)، زبانهای میکرونزیایی
واحد پول:	دلار آمریکا = ۱۰۰ سنت؛ یک دلار = ۲۵،۰۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۰):	ونو (۱۳،۷۰۰)، کولونیا در جزیره پونشی (۶،۰۶۸)، کولونیا در جزیره یاپ (۳،۱۳۰ نفر)

NETHERLANDS (.nl)

نام رسمی: پادشاهی هلند
پایتخت: آمستردام (۳۲۵،۵۴۱ نفر با حومه در سال ۲۰۱۲)
تاریخ استقلال: دارای قدمت تاریخی
مساحت: ۴۱،۵۲۶ کیلومترمربع (صد و سی و سومین کشور جهان)
جمعیت: ۱۶،۷۶۷،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (شصت و سومین کشور جهان)
نوع حکومت: مشروطه سلطنتی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: پادشاه: ویلم الکساندر، از سال ۲۰۱۳
رئیس دولت: نخست وزیر: مارک روته، از سال ۲۰۱۰
نژاد (۲۰۱۱): هلندی ۷۹/۸٪، اندونزیایی ۲/۳٪، ترک ۲/۳٪، آلمانی ۲/۳٪، بقیه ۱۳/۳٪
دین (۲۰۰۴): کاتولیک ۳۰٪، کلیسای اصلاح شده ۲۰٪، مسلمان ۶٪، بدون دین ۴۰٪، بقیه ۴٪
زبان: هلندی (زبان رسمی)، فریزی (در ایالت فریسلاند)
واحد پول: یورو = ۱۰۰ سنت، یک یورو = ۳۲،۵۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۲): روتردام (۴۷۷،۱۷۵)، لاهه (۵۲۶،۰۳۸)، اوترخت (۶۵۳،۶۴۰)، هارلم (۴۱۶،۰۱۰) (نفر با حومه)

INDIA (.in)

نام رسمی: جمهوری هند
پایتخت: دهلی نو (۲۴۹،۹۹۸ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۹۴۷/۸/۱۵، از انگلستان
مساحت: ۳،۱۶۵،۵۹۶ کیلومترمربع (هفتمین کشور جهان)
جمعیت: ۱،۲۳۵،۰۰۴ نفر در سال ۲۰۱۲ (دومین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی فدرال با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: پراناب کومار مخریجی، از سال ۲۰۱۲
رئیس دولت: نخست وزیر: مانموهان سینگ، از سال ۲۰۰۴
دین (۲۰۰۵): هندی ۴۱٪، بنگالی ۸/۱۱٪، تلگوگو ۷/۱۹٪، ماراٹی ۷/۳۶٪، بقیه ۷٪
زبان: هندو ۷۲٪، مسلمان ۱۲٪، مسیحی ۷٪، سیخ ۲٪، بقیه ۷٪
واحد پول: روپیه هند = ۱۰۰ پaise؛ یک روپیه هند = ۴۴۹ ریال
شهرهای مهم (۲۰۱۱): بمبئی (۴۴۷،۴۷۸)، دهلی (۸۳۵،۱۱۰،۰۰۷)، بنگلور (۴۲۵،۸۰۰)، کلکته (۶۷۹،۴۸۶)، چنای (مدرس) (۴۶۸،۰۸۷) (نفر)

HONDURAS (.hn)

نام رسمی: جمهوری هندوراس
پایتخت: تگوسیگالپا (۸۸۸،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۸۲۱/۹/۱۵، از اسپانیا
مساحت: ۱۱۲،۴۹۲ کیلومترمربع (صد و دومین کشور جهان)
جمعیت: ۷،۹۱۲،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (نود و ششمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چندحزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: پورفیری لوبو سوسا، از سال ۲۰۱۰ به مدت ۵ سال
رئیس دولت: رئیس جمهور: پورفیری لوبو سوسا، از سال ۲۰۱۰ به مدت ۴ سال
نژاد (۲۰۰۰): دورگه سرخ و سفید ۸۶/۶٪، سرخ پوست ۵/۵٪، سیاه پوست ۳/۳٪، بقیه ۳/۶٪
دین (۲۰۰۲): کاتولیک ۶۳٪، پروتستان ۲۳٪، بقیه ۱۴٪
زبان: اسپانیایی (زبان رسمی)، انگلیسی، زبانهای بومی سرخپوستان
واحد پول: لمپیرا = ۱۰۰ سنتاوا؛ یک لمپیرا = ۲۷۷ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۹): سان پدرو سولا (۳۰۰،۶۶۶)، چولوما (۹۰۰،۲۲۳)، لاسیبا (۱۷۲،۹۰۰)، ال پروگرسو (۱۲۲،۰۰۰) (نفر)

YEMEN (.ye)

نام رسمی: جمهوری یمن
پایتخت: صنعاء (۲۰۲،۸۶۷ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: یمن شمالی ۱۹۱۸ از عثمانی؛ یمن جنوبی ۱۹۶۷ از انگلستان؛ وحدت: ۱۹۹۰
مساحت: ۵۵۵،۰۰۰ کیلومترمربع (چهل و هشتمین کشور جهان)
جمعیت: ۲۵،۵۶۹،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (چهل و هفتمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: عبدربه منصور هادی، از سال ۲۰۱۳
رئیس دولت: نخست وزیر: محمد باسندوه، از سال ۲۰۱۱
نژاد (۲۰۰۰): عرب ۹۲/۸٪، سواحلی ۳/۷٪، سیاه پوست ۱/۱٪، بقیه ۲/۴٪
دین (۲۰۰۵): اسلام (دین رسمی)، مسلمان ۱۰۰٪ (سنی ۵۸٪، شیعه ۴۲٪)
زبان: عربی (زبان رسمی)
واحد پول: ریال یمن = ۱۰۰ فلس؛ یک ریال یمن = ۱۱۶ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۴): عدن (۵۸۸،۹۳۸)، تعز (۹۶۸،۴۶۶)، حدیده (۴۰۹،۹۹۴)، ایپ (۲۱۲،۹۹۲)، مکران (۴۷۸،۱۸۲) (نفر)

GREECE (.gr)

نام رسمی: جمهوری یونان
پایتخت: آتن (۷۴۵،۵۱۴ نفر در سال ۲۰۱۱)
تاریخ استقلال: ۱۸۳۰/۲/۳، از امپراتوری عثمانی
مساحت: ۱۳۱،۹۵۷ کیلومترمربع (نود و ششمین کشور جهان)
جمعیت: ۹،۷۹۳،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (هشتاد و پنجمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: کارولوس پاپولیاس، از سال ۲۰۰۵
رئیس دولت: نخست وزیر: آنتونیس ساماراس، از سال ۲۰۱۲
نژاد (۲۰۰۰): یونانی ۹۰/۴٪، مقدونی ۱/۸٪، آلبانیایی ۱/۵٪، ترک ۱/۱٪، بقیه ۴/۴٪
دین (۲۰۰۵): ارتدوکس ۹۰٪، مسلمان ۵٪، کاتولیک ۲٪، بقیه ۳٪
زبان: یونانی جدید (زبان رسمی)
واحد پول: یورو = ۱۰۰ سنت، یک یورو = ۳۲،۵۰۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۱): تسالونیک (۹۸۷،۳۶۳)، پیرایوس (۶۹۷،۱۷۵)، پاترای (۴۴۶،۱۶۳)، پریستریون (۹۱۸،۱۳۷)، ایراکلیون (۱۳۷،۷۱۱) (نفر)

THE EUROPEAN UNION (.eu)

نام رسمی: اتحادیه اروپا
مقر شورای اتحادیه اروپا: بروکسل - بلژیک
مقر پارلمان اروپا: با ۷۸۵ عضو در استراسبورگ - فرانسه
تاریخ تشکیل: ۱۹۹۳
مساحت: ۴،۳۷۸،۹۴۹ کیلومترمربع
جمعیت: ۵۰۳،۰۲۱،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲
دین: کاتولیک، پروتستان، ارتدوکس، مسلمان، یهودی
زبان‌های رسمی: آلمانی، اسپانیایی، استونیایی، اسلواکیایی، اسلونیایی، انگلیسی، ایتالیایی، ایرلندی، بلغاری، برتغالی، چکی، دانمارکی، رومانیایی، سوئدی، فرانسوی، فنلاندی، کرواتی، لاتویایی، لهستانی، لیتوانیایی، مالتی، مجاری، هلندی، یونانی
تعداد نمایندگان پارلمان اروپا: آلمان (۹۹)، اتریش (۱۸)، اسپانیا (۵۴)، استونی (۶)، اسلواکی (۱۴)، اسلونی (۷)، انگلستان (۷۸)، ایتالیا (۱۳)، ایرلند (۱۳)، بلژیک (۱۲)، بلغارستان (۱۸)، پرتغال (۱۲)، چک (۱۲)، دانمارک (۱۲)، رومانی (۱۲)، سوئد (۱۲)، فرانسه (۱۲)، فنلاند (۱۲)، قبرس (۶)، لاتویا (۶)، لیتوانیا (۶)، لهستان (۱۲)، مالت (۵)، مجارستان (۱۲)، هلند (۱۲)، یونان (۱۲)

NICARAGUA (.ni)

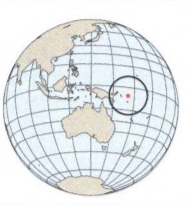
نام رسمی: جمهوری نیکاراگوا
پایتخت: ماناگوآ (۹۰۸،۸۹۲ نفر در سال ۲۰۰۵)
تاریخ استقلال: ۱۸۲۱/۹/۱۵، از اسپانیا
مساحت: ۱۳۰،۷۰۰ کیلومترمربع (نود و هفتمین کشور جهان)
جمعیت: ۵،۹۵۵،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و هشتمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: دانیل اورتگا، از سال ۲۰۰۷ به مدت ۵ سال
رئیس دولت: دورگه سرخ و سفید ۶۳/۱٪، سفید پوست ۱۴٪، سیاه پوست ۸٪، بقیه ۱۴/۹٪
دین (۲۰۰۵): کاتولیک ۵۸/۵٪، پروتستان ۲۳/۲٪، بدون دین ۱۵/۷٪، بقیه ۲/۶٪
زبان: اسپانیایی (زبان رسمی)، زبان سرخپوستان چیبچا
واحد پول: کوردوبا اورو = ۱۰۰ سنتاوا؛ یک کوردوبا = ۱۰،۵۳۳ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۵): لئون (۴۳۳،۱۳۹)، چیتاندگا (۶۱۴،۹۵)، ماسایا (۵۹۸،۹۲)، استلی (۲۹۴،۹۰۰) (نفر)

VATICAN CITY (.va)

نام رسمی: کشور شهر واتیکان
پایتخت: واتیکان (۸۰۰ نفر در سال ۲۰۱۰)
تاریخ استقلال: ۱۹۲۹/۶/۷، از ایتالیا
مساحت: ۰/۴۴ کیلومترمربع (صد و نهمین کشور جهان)
جمعیت: ۸۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و نهمین کشور جهان)
نوع حکومت: پاپ نشین، از سال ۱۹۲۹
رئیس حکومت: پاپ فرانسیس (خورخه ماریو برگولیو)، از سال ۲۰۱۳
سین دولت: وزیر کشور: جوزپه برتو، از سال ۲۰۱۱
دین: کاتولیک (دین رسمی)
زبان: ایتالیایی (زبان رسمی کشور)، لاتین (زبان رسمی کلیسا)
واحد پول: یورو = ۱۰۰ سنت، یک یورو = ۳۲،۵۰۰ ریال
شهرهای مهم: ندارد

VANUATU (.vu)

نام رسمی: جمهوری وانواتو
پایتخت: بندر ویلا (۴۵،۶۹۴ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۸۰/۷/۳۰، از انگلستان و فرانسه
مساحت: ۱۲،۱۹۰ کیلومترمربع (صد و پنجاه و هشتمین کشور جهان)
جمعیت: ۲۵۸،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (صد و هفتاد و ششمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: لولو ایل، از سال ۲۰۰۹ به مدت ۵ سال
رئیس دولت: نخست وزیر: مواتا کاراکاس کالوسیل، از سال ۲۰۱۳
دین (۱۹۹۹): وانواتویی ۹۸/۷٪، بقیه ۱/۳٪
دین (۲۰۰۹): پروتستان ۷۰٪، کاتولیک ۱۲٪، عقاید سنتی ۴٪، بقیه ۱۴٪
زبان: بیسلاما، انگلیسی، فرانسوی (زبانهای رسمی)
واحد پول: واتو، واتو واک = ۲۶۲ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۹): لوگانویل (۴۸۴،۱۳)، نوروپ (۳۰۰،۳۰۰)، ایسانگل (۵۰۰،۱) (نفر)

VENEZUELA (.ve)

نام رسمی: جمهوری بولیواری ونزوئلا
پایتخت: کاراکاس (۲،۰۹۷،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۸۱۱/۷/۵، از اسپانیا
مساحت: ۹۱۲،۰۵۰ کیلومترمربع (سی و دومین کشور جهان)
جمعیت: ۲۹،۲۳۸،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (چهل و دومین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری چند حزبی فدرال با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: نیکولاس مادورو، از سال ۲۰۱۳
رئیس دولت: رئیس جمهور: نیکولاس مادورو، از سال ۲۰۱۳
دین (۲۰۰۰): دورگه سرخ و سفید ۶۳/۷٪، سفید ۲۰٪، سیاه ۱۰٪، سرخ پوست ۱/۳٪، بقیه ۵٪
دین (۲۰۰۵): کاتولیک ۸۴/۵٪، پروتستان ۴٪، بدون دین و بقیه ۱۱/۵٪
زبان: اسپانیایی (زبان رسمی)
واحد پول: بولیوار = ۱۰۰ سنتیمو؛ یک بولیوار = ۵،۸۲۷/۵ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۹): ماراکائیبو (۸۰۰،۱۸۹)، وانسیا (۴۰۰،۱۰۴)، بارکیزیمتو (۹۰۰،۱۰۸)، سوادا گویانا (۵۰۰،۷۸۹) (نفر)

VIETNAM (.vn)

نام رسمی: جمهوری سوسیالیستی ویتنام
پایتخت: هانوی (۲،۶۴۴،۵۳۶ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۹۴۵/۹/۲، از فرانسه، اتحاد ویتنام شمالی و جنوبی: ۱۹۷۶
مساحت: ۳۳۱،۰۴۱ کیلومترمربع (شصت و پنجمین کشور جهان)
جمعیت: ۸۹،۰۷۶،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (سیزدهمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری سوسیالیستی با یک مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: تروننگ تان سانگ، از سال ۲۰۱۱ به مدت ۵ سال
رئیس دولت: نخست وزیر: نگوین تان دونگ، از سال ۲۰۰۶
دین (۲۰۰۳): ویتنامی ۸۵/۷٪، تهر ۲٪، تای ۱/۸٪، موتونگ ۱/۵٪، بقیه ۴٪
دین (۲۰۰۵): بودایی ۴۸٪، عقاید جدید ۱۱٪، عقاید سنتی ۱۰٪، مسیحی ۸٪، بقیه ۲۳٪
زبان: ویتنامی (زبان رسمی)، چینی، فرانسوی، انگلیسی
واحد پول: دونگ = ۱۰ هائو، صد دونگ = ۱۲۰ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۹): هوشی مینه سیتی (۵،۹۶۸،۳۸۴)، هافونگ (۱۹۱،۸۴۶)، دانانگ (۹۱۱،۷۷۰) (نفر)

HAITI (.ht)

نام رسمی: جمهوری هائیتی
پایتخت: پورتو پرنس (۸۷۵،۹۷۸ نفر در سال ۲۰۰۹)
تاریخ استقلال: ۱۸۰۴/۱/۱، از فرانسه
مساحت: ۲۷،۰۵۰ کیلومترمربع (صد و پنجمین کشور جهان)
جمعیت: ۹،۸۰۲،۰۰۰ نفر در سال ۲۰۱۲ (هشتاد و چهارمین کشور جهان)
نوع حکومت: جمهوری، با دو مجلس قانونگذاری
رئیس حکومت: رئیس جمهور: میشل مارتنلی، از سال ۲۰۱۱
رئیس دولت: نخست وزیر: لوران سالوادور لاموت، از سال ۲۰۱۲
دین (۲۰۰۰): سیاه پوست ۹۴/۲٪، دورگه سرخ و سفید ۵/۴٪، بقیه ۰/۴٪
دین (۲۰۰۳): کاتولیک ۵۴/۷٪، پروتستان ۲۸/۵٪، بدون دین ۱۰/۲٪، بقیه ۶/۶٪
زبان: فرانسوی (زبان رسمی)
واحد پول: گورد = ۱۰۰ سانتیم؛ یک گورد = ۵،۹۹۴ ریال
شهرهای مهم (۲۰۰۹): کارفور (۲۵۰،۳۳۰)، دلماس (۴۵۱،۳۵۹)، پیتونویل (۱۷۵،۲۷۱)، سیتسولی (۱۰۵،۲۴۱) (نفر)